

ATHENS voice

ΑΦΙΕΡΩΜΑ
BUSINESS
2023

Παγκράτι

Τα καλύτερα στέκια και
οι άνθρωποι μιας hip γειτονιάς

Αξέχαστες νύχτες στον Λυκαβηττό

7 παραγωγοί του Athens Voice
Radio 102,5 θυμούνται

NEAPOLLY

Κωνσταντίνος Βήτα - Νίκος Πατρελάκης
Του Γιάννη Νεβε

FAVORINA

Ανοιξιάτικες απολαύσεις

Καλωσορίστε
την άνοιξη με εκλεκτές γεύσεις Favorina
που θα βρείτε αποκλειστικά στα
καταστήματα Lidl.

Favorina
Πασχαλινές
πραλίνες
σε συσκευασία
δώρου

Κάθε συσκ. 250 g

5,99€

1 Kg = 23,96€

Favorina
Πασχαλινές
φιγούρες
από σοκολάτα

150 g

2,69€

1 Kg = 17,93€

Favorina
Σοκολατένια κότα
με αυγουλάκια

250 g

4,29€

1 Kg = 17,16€

Favorina
Σοκολατένιος
λαγός

200 g

2,79€

1 Kg = 13,95€

[lidl-hellas.gr](https://www.lidl-hellas.gr)

Κάθε μέρα αξίζει!

ΑΝΟΙΞΗ

Η καλύτερη εποχή για να αγοράσετε αφρικάνικες μαργαρίτες. Αραιό πότισμα, πολύ ήλιο, ανθεκτικές στη ζέστη. Δημιουργούν ένα ονειρικό περιβάλλον με €2,99 το σακουλάκι με τα σποράκια.

ΡΑΚΟΥΝ

Ένα ουζερί με νοστιμότητα μεζεδάκια, ευγενέστατο προσωπικό και θέα τον κήπο με τις αρχαιότητες. Δοκιμάστε το σαν μια κοντινή εκδρομή στην Ελευσίνα.

ΤΑ ΓΑΛΛΙΚΑ ΤΟΥ ΚΟΥΤΣΟΥΜΠΑ

Πάντως πολύ καλύτερα από του κυρίου Ζαμέ Κοροπί.

ΜΑΚΗΣ ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ

Ο μόνος (ίσως) από τους Έλληνες ηθοποιούς που φαίνεται να κάνει καριέρα στο εξωτερικό. Πρωταγωνιστεί στη νέα, παράξενα τρελή ταινία «τρόμου» του Πίτερ Στρίκλαντ «Flux Gourmet». (6/4 στους κινηματογράφους)

ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ ΠΑΠΑΚΑΛΙΑΤΗΣ

Επειδή χάρισε στη Χαρούλα Αλεξίου μια ευτυχία ανέλπιστη, ξαφνική, εκρηκτική.

ΑΜΑΡΤΩΛΑ ΚΑΙ ΝΗΣΤΙΣΙΜΑ

Το σοκολατένιο γλυκό σε μέγεθος μπουκιάς, οι τρούφες σοκολάτας, σε μια απολαυστικότητα νηστίσιμη εκδοχή του Στέλιου Παρλιάρου. (δείτε τη συνταγή στο steliosparliaros.gr)

ΑΝΤΖΕΛΑ ΓΚΕΡΕΚΟΥ

Μια χαρά κάνει η γυναίκα και ασχολείται με την αιογραφία. Θα την εγκρίνατε περισσότερο αν γινόταν influencer;

ΤΑΜΠΕΛΑ ΜΑΓΑΖΙΟΥ

Κέντρο Κρέατος «Ο Αστακός». (στο Κουκάκι)

ΖΟΥΜΕ ΤΟΝ ΜΥΘΟ ΜΑΣ

Είναι αλήθεια ότι από ψησταριά προμηθεύονται τα εισιτήρια οι επιβάτες του προαστιακού επειδή δεν υπάρχει σταθμάρχης στον σταθμό Δεκέλειας;

ΧΑΡΤΙΝΑ ΚΑΛΑΜΑΚΙΑ

Θα πάμε δεύτερη φορά στο φεγγάρι κι εμείς ακόμα θα πίνουμε καφέ από παπαριασμένα σωληνάκια.

ΕΙΣΙΤΗΡΙΑ ΓΙΑ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΑ ΑΞΙΟΘΕΑΤΑ

10 ευρώ για να πας στην Ακρόπολη, 75 ευρώ για να δεις την Πέτρα της Ιορδανίας. Τόσο κοστολογούμε τα μνημεία μας.

ΣΑΒΒΑΤΟΒΡΑΔΟ 25ΗΣ ΜΑΡΤΙΟΥ

Σάρωσε ο «Παπαφλέσσας» στον Αντένα. Δεύτερος ο «Εκατομμυριούχος». Ο πολυεκατομμυριούχος Κοκλώνης, τρίτος και καταϊδρωμένος.

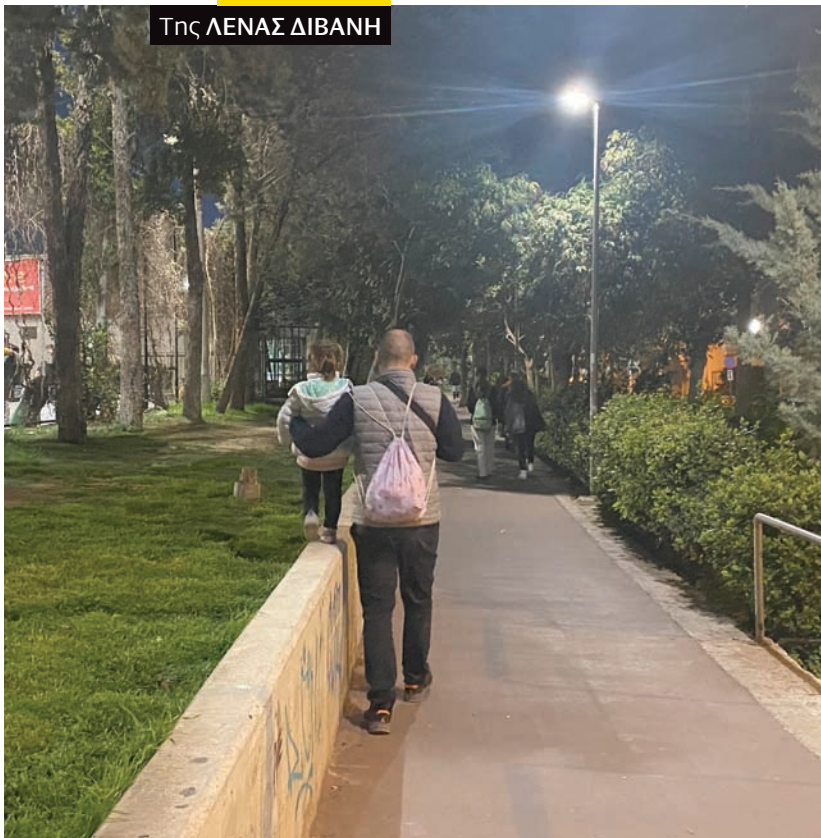
ΟΙ ΑΝΘΙΣΜΕΝΕΣ ΡΟΔΑΚΙΝΙΕΣ ΣΤΗ ΒΕΡΟΙΑ

Πρόλαβαν οι ντόπιοι και τις έκαναν τουριστική ατραξιόν με πούλμαν να καταφθάνουν για να τραβήξουν σέλφι και να αγοράσουν μαγνητάκια για το ψυγείο.

ΣΕ ΒΛΕΠΩ!

Της ΛΕΝΑΣ ΔΙΒΑΝΗ

©ΛΕΝΑ ΔΙΒΑΝΗ

Σε βλέπω με το κορίτσι σου

Είναι μικρούλα αλλά δεν κρατιόταν, ήθελε να φτάσει ψηλά. Εσύ την αγκαλιάζεις, την ανεβάζεις, τη στηρίζεις όσο είναι αβέβαια ακόμα τα ποδαράκια της για να μην πέσει. Σας πήρα από πίσω για να ξεχάσω τη φρίκη των ημερών – παιδιά βιάζονται, εκδίδονται, τσακίζονται.

Ήσασταν τόσο θεραπευτική εικόνα... Είχες υπομονή, δεν βιαζόσουν να την ξεφορτωθείς για να δεις αγώνα με τα παιδιά, το κορίτσι σου μετρούσε περισσότερο. Γελούσε και γελούσε η ψυχή σου.

Τυχερό κορίτσι!

ΤΟ ΕΞΩΦΥΛΛΟ ΜΑΣ

Αυτή την εβδομάδα το σχεδιάζει αποκλειστικά για την ATHENS VOICE ο **Κωνσταντίνος Βίτα**. Γεννήθηκε στη Βικτώρια της Αυστραλίας. Παρακολούθησε μαθήματα κλασικής κιθάρας και αρμονίας στο Ωδείο Αθηνών. Σπούδασε ζωγραφική και ιστορία της τέχνης στο Tafe της Μελβούρνης. Στην Αθήνα ολοκλήρωσε σπουδές γραφικών τεχνών. Τη δεκαετία του 1980 δούλεψε ως γραφίστας & δημοσιογράφος. Το 1992 δημιούργησε την ηλεκτρονική μπάντα Στέρεο Νόβα, ενώ από το 1997 ακολουθεί τη δική του πορεία. Έχει γράψει μουσική για ντοκιμαντέρ, φιλμ και θεατρικά έργα. Ζει και εργάζεται στην Αθήνα. *Περισσότερα στη σελίδα 12.*

«Ωι, ωι, ωι μάννα μ... Γιατί μ' έκανε αυτή η μάννα; Για να καταλήξω στο Μπτέρα;»

(Αποκλειστική μονολογεί, Νοσοκομείο Μπτέρα, Τετάρτη βράδυ)

-Καλά, υπάρχουν ακόμα κατάσκοποι; -Πώς δεν υπάρχουν. Πώς βγήκε ο ΣΥΡΙΖΑ;

(Συζήτηση σε γραφείο του Κολωνακίου, Παρασκευή πρωί)

«Γενικά σαν άνθρωποι, εμείς που πλέκουμε, είμαστε κλειστοί...»

(Βοηθός πλέκτρια Ρωσίδας κατασκόπου. Παρασκευή βράδυ, τηλεοπτικά δελτία ειδήσεων)

-Γιαγιά, πού θα πας το Πάσχα; -Στην Κάτω Μαγιόρκα, παιδί μου.

(Μανάβης και γιαγιά στη λαϊκή της Ριανκούρ, Σάββατο πρωί)

«Δεν θέλουν ζάχαρη! Μπιζνες! Μπιζνες! Μπιζνες!»

(Υπαίθριος οπωροπώλης έξω από το Notos. Χαυτεία, Δευτέρα πρωί)

«Σας εύχομαι δουλειές με φούντες!»

(Περαστικός έξω από το κατάστημα «Υγεία & Κάνναβη» στην Μπενάκη, Δευτέρα πρωί)

ΓΙΑΝΝΗΣ ΝΕΝΕΣ
panikoval500@gmail.com

Γιατί ο υπαρκτός σοσιαλισμός ταίριαζε στους Ρώσους

Υπάρχει «ρωσική ψυχή»; Ένα σχόλιο για τον ρωσικό εξαιρετισμό

Της ΣΩΤΗΣ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ

Η κατάρρευση του σοσιαλιστικού συστήματος στις αρχές της δεκαετίας του 1990 χαροποίησε τον δυτικό κόσμο ως νίκη του καπιταλισμού και της δημοκρατίας. Μερικοί ήμασταν επιφυλακτικοί: μα, ποιος μπορούσε να πιστεύει ότι μετά από αιώνες τσαρισμού και κομμουνισμού οι Ρώσοι θα ξεδίπλωναν τις δημοκρατικές τους αρετές; Όμως, το πνεύμα εκείνης της εποχής, θριαμβευτικό εκ μέρους των Ηνωμένων Πολιτειών, δεν άφηνε περιθώρια για ερωτηματικά: καινούργιες αγορές άνοιγαν• οι επενδυτικές ευκαιρίες αφθονούσαν. Οι ΗΠΑ δεν πολυενδιαφέρονταν για τη μετάβαση της Ρωσίας στη δημοκρατία• τους αρκούσε η φιλελευθεροποίηση της επιχειρηματικότητας.

Ωστόσο, δεν είμαστε όλοι ίδιοι, δεν έχουμε τις ίδιες αξίες, ούτε αναγνωρίζουμε τις ίδιες ανάγκες για τον εαυτό μας και για τις κοινότητές μας. Σε μερικές χώρες, οι άνθρωποι, οι περισσότεροι άνθρωποι, είτε δεν κατανοούν τη φύση της δημοκρατίας, είτε δεν την επιθυμούν, είτε και τα δύο. Η ρωσική κλασική λογοτεχνία, από τον Γκόγκολ και τον Σαλτικόφ-Σεντρίν μέχρι τον Τολστόι και στον Ντοστογιέφσκι, αναφέρεται συχνά, άλλοτε σαρδόνια, άλλοτε βαρύνθουπα, άλλοτε με τρόπο που φαίνεται σήμερα τεχνικός και τετριμμένος, στη «ρωσική ψυχή». Οι Ρώσοι πιστεύουν πραγματικά ότι μοιράζονται ένα σύνολο χαρακτηριστικών και πεποιθήσεων, το οποίο είναι αποτέλεσμα της γεωγραφίας τους, της ιστορίας τους, της λογοτεχνίας, της Ορθοδοξίας, των παραδόσεων, των εμπειριών τους από την καθημερινή ζωή, αλλά και κάποιου βαθύτερου, εγγενούς μυστηρίου. Με λίγα λόγια, όπως οι Αμερικανοί, και όπως οι Έλληνες, νιώθουν ότι διαφέρουν ριζικά από άλλους λαούς, ότι διακρίνονται από μια ιδιαίτερη, μοναδική, μορφή εξαιρετισμού. Αυτή η κοινή ιδέα χτίζεται στη ζωή όλων των γενεών: οι Ρώσοι τείνουν να περνούν πολύ χρόνο μεταξύ τους, σχηματίζουν ομάδες και παρέες, και απολαμβάνουν αυτό που θεωρούν «ρωσική εμπειρία» το οποίο υποτίθεται ότι αδυνατούν να συλλάβουν οι, ας πούμε, κουτόφραγκοι. Η ρωσική εμπειρία σημαίνει βάσανα και χαρές στον υπερθετικό βαθμό: κατά τη διάρκεια του κομμουνισμού σχετιζόταν με τις δυσκολίες της οικοδόμησης του συστήματος σε εχθρικό κλοιό, ενώ, από το 1991, σχετίζεται με την αναβίωση του ρωσικού πολιτισμού, όλων εκείνων των πραγμάτων στα οποία πίστευαν οι Ρώσοι πριν από την επανάσταση. Τι πίστευαν: πρωτίστως ότι, παρά τη φτώχεια, η Ρωσία δεν ήταν μόνο η μεγαλύτερη αλλά και η πιο μεγαλειώδης χώρα στον κόσμο, κι ότι ασκούσε ακαταμάχητη έλξη τόσο στους ίδιους όσο και σε ένα μεγάλο μέρος των λαών στο εξωτερικό. Αυτή η έλξη είχε, και έχει ακόμα, ένα στοιχείο φθόνου για τη ρωσική «αυθεντικότητα», για το ρωσικό αγροτικό παρελθόν, για το υπερθέαμα της Ρωσικής Ορθόδοξης Εκκλησίας, για τα επιτεύγματα στις τέχνες, στις επιστήμες και στον αθλητισμό — για όλα όσα είναι, για τους Ρώσους, ένας εορτασμός του εξαιρετισμού τους. Για τον οποίον είναι φυσικά πάρα πολύ υπερήφανοι: στα μάτια τους, η Ρωσία δεν είναι ούτε Ευρώπη ούτε Ασία, αλλά

ένας αρχαίος, ανεξάρτητος, μοναδικός πολιτισμός. Σ' αυτή την πεποίθηση βασίστηκε η ρωσική πολιτική στον κόσμο, καθώς και η πολιτική του κόσμου απέναντι στη Ρωσία. Η ρωσική νοοτροπία παρουσιάζει εκπληκτική ομοιομορφία και, καθώς καλλιεργείται από την εκάστοτε εξουσία, είναι ανθεκτική και αναλλοίωτη στο πέρασμα του χρόνου. Εξίσου παρόμοιες είναι οι μορφές συμπεριφοράς, οι ανθρώπινες αντιδράσεις: κατά κάποιον τρόπο, οι Ρώσοι είναι προβλέψιμοι• ανταποκρίνονται στα στερεότυπα. Ακόμα και μια κωμωδία όπως το "Love and Death" (ελλ. τίτλος «Ο ειρηνοποιός») του Γούντι Άλεν (1975), που σατίριζε τον ρωσικό εθνικό χαρακτήρα, μπορεί να είναι ακριβής: το "Love and Death" έδειχνε, για παράδειγμα, τη δυσπιστία των Ρώσων για την ευτυχία και την προθυμία τους να εντρυφήσουν, με πειστική ευγλωττία, σε θλιβερές σκέψεις και μελαγχολικά συναισθήματα. Υπάρχει όμως πλήθος αντιφάσεων: οι Ρώσοι πιστεύουν ότι οι ευρωπαϊκές δημοκρατικές συνθήκες είναι υπερβολικά «συστηματικές», αυστηρές και περιοριστικές — δεν σου επιτρέπουν, για παράδειγμα, να πίνεις δύο βοτκίτσες σε ώρα εργασίας. Παράλληλα, ο ιδανικός ηγέτης για τη Ρωσία περιγράφεται συνήθως ως ένας σκληρός αλλά δίκαιος τσάρος, ένας πατέρας. Εξάλλου, τις τελευταίες δεκαετίες, έχει αναπτυχθεί συμβιωτικά στον κορμό της αενάως βασανιζόμενης Ρωσίας ένα στρώμα καλοπερασάκηδων κληνίων που διαφέρει ποσοτικά, όχι ποιοτικά, από τους προνομίους της κάθε ιστορικής φάσης σ' αυτή τη μεγάλη και ποικίλη χώρα.

Η ιδέα του «Παραπετάσματος» που περιέγραφε μετά το 1945 τον κόσμο του υπαρκτού σοσιαλισμού και τον διαχωρισμό του από τη Δύση είχε έννοια και πριν από τη Ρωσική Επανάσταση: η Ανατολή εμπνεόταν από το Βυζάντιο και, εκτός από τις ελίτ των μεγαλοπόλεων, δεν είχε συμμετάσχει στον δυτικό διαφωτισμό. Στη συνέχεια, η Ρωσική Επανάσταση, αν και συνέβη ακριβώς εξαιτίας αυτών των προνεωτερικών συνθηκών, επηρέασε ορισμένα προ-επαναστατικά χαρακτηριστικά, όπως, για παράδειγμα, τη μοιρολατρία, ενώ φαίνεται πως δεν κατάφερε να αποτρέψει άλλα: η αυθαιρεσία, η τάση για παράκαμψη των νόμων, η σιωπηλή αποδοχή της αδικίας, η καταφυγή στη μέθη συντηρήθηκαν στο πατερναλιστικό καθεστώς του υπαρκτού σοσιαλισμού. Αζίζαν άραγε στους Ρώσους οι σοσιαλιστικές κυβερνήσεις; Το ερώτημα εμμένει: Αζίζουν το σημερινό καθεστώς; Αυτό αξίζουν λοιπόν; Το σίγουρο είναι ότι παρά τις μεγαλεπήβολες επαναστατικές προθέσεις για τη «δημιουργία του νέου ανθρώπου», οι Ρώσοι παρέμειναν εθνικιστές, ωχδεβαρισιστές, επιρρεπείς σε βιαιοπραγίες, στη συνωμοσιολογία και στη μεταφυσική. Ο σοσιαλισμός απέτυχε παταγνδώς ως προς το οικουμενικό, διεθνιστικό του όραμα: η ξενοφοβία υπήρξε κινητήρια δύναμη της ρωσικής πολιτικής κατά τη διάρκεια της μακράς και ταραγμένης ιστορίας της Ρωσίας και της Σοβιετικής Ένωσης. Ο τρόμος της δυτικής επιρροής κάθε είδους σφράγισε τη ρωσική ιστορία και υπήρξε ένα από τα μεγαλύτερα προβλήματα της Σοβιετικής Ένωσης, μια από τις δυσκολίες που εμπόδισαν τους Ρώσους να

γίνουν αποδεκτό μέρος της παγκόσμιας οικογένειας των εθνών. Αν και με το πνεύμα της Glasnost —της διαφάνειας— ο Γκορμπατσόφ αποπειράθηκε να διαχειριστεί την ξενοφοβία στη Σοβιετική Ένωση, μετά τον Γέλτσιν η επιτροπή στις μέρες της ξενοφοβίας ήταν ξεκάθαρη και συνοδεύτηκε από έξαρση της βίας. Η βία εκδηλώθηκε τόσο στο εξωτερικό όσο και στο εσωτερικό της χώρας έναντι οποιουδήποτε φαινόταν, αν όχι «ξένος», τουλάχιστον «παράξενος»: στη Ρωσία ο εξτρεμισμός και ο ρατσισμός ανθούν και γίνονται ανεκτοί περισσότερο από αλλού — το ότι δεν πολυακούγονται οφείλεται στην παθητικότητα του ρωσικού κοινού. Η συζήτηση είναι μεγάλη, σημειώνω μονάχα ότι δεν υπάρχει άλλη χώρα στον κόσμο με τόσους σκίχνεντς που, επιπλέον, έχουν στενούς δεσμούς με την αστυνομία. Οι Ρώσοι, αν και η χώρα τους είναι τεράστια, ευνοήθηκαν λιγότερο από κάθε άλλο ευρωπαϊκό έθνος από τον γεωγραφικό παράγοντα: βρίσκονταν μακριά από τις εστίες του πολιτισμού• ο ελληνικός και ο ρωμαϊκός πολιτισμός και αργότερα η μεσαιωνική Δύση δεν επηρέασαν τις ρωσικές μάζες. Εδώ, ο παγανισμός και η βαρβαρότητα επιβίωσαν μέχρι τους πρόσφατους αιώνες, περιέργως σε συνδυασμό με σπουδαία επιτεύγματα του ανθρώπινου μυαλού. Πραότητα και βαρβαρότητα, κομμουνισμός και ακραίος ατομικισμός, πανίσχυρο κράτος μαζί με την πιο ασθενική πολιτική συνείδηση, απουσία φυλετικού μίσους (τόσες πολλές διαφορετικές σοβιετικές δημοκρατίες) μαζί με πογκρόμ, θρησκευτική πνευματικότητα και άθλια δεισιδαιμονία, καθεστώς εργατών και κομματική απολυταρχία: όλες αυτές οι αντιφάσεις ήταν αποτέλεσμα μιας τέτοιας εκτίναξης της μυθικής αρχαιότητας και μιας τόσο επιμελούς απόκρυψης των σκοτεινών μυστικών του έθνους ώστε, για τον δυτικό παρατηρητή, η Ρωσία να γίνεται αιώνιο αίνιγμα.

Ο σοσιαλισμός ήταν καθουσιαστικός για τους Ρώσους. Τους πρόσφερε ασφάλεια, ένα πολύ συγκεκριμένο σύστημα αξιών, αρχών, ελέγχων και νόμων μαζί με τα παραθυράκια τους. Είχαν μάθει να ζουν κλεισμένοι στον κόσμο τους, αν και ένα μέρος του πληθυσμού είχε ανέκαθεν πρόσβαση σε δυτικές επιρροές τις οποίες λίγο-πολύ αποδεχόταν ως second best. Το καθεστώς μετά τον Στάλιν δεν επιβαρυνόταν από την καθημερινή τραγωδία που το σημάδεψε μέχρι το 1953 — οι Ρώσοι ζούσαν τη ζωή τους κουτσά στραβά όπως οι περισσότεροι λαοί. Πολλοί από δαύτους ήταν σχεδόν ευχαριστημένοι: άλλοι δεν είχαν ιδέα ότι υπήρχαν καλύτερες κοινωνίες• θεωρούσαν αναπόδραστη μοίρα τη γραφειοκρατία, την κομματική και εθνικιστική προπαγάνδα, την κοινωνική απομόνωση — ιδιαίτερα στον βορρά — τις καρκινογόνες βιομηχανικές πόλεις, τη διαφθορά. Η μεταρρύθμιση του Γκορμπατσόφ ίσως βελτίωνε τη ζωή τους μειώνοντας την ένταση όλων αυτών των φαινομένων. Αλλά αυτό που συνέβη στους Ρώσους μετά το 1991 — το ότι πάνω από το μισό του επίσημου ΑΕΠ

της χώρας συγκεντρώθηκε στα χέρια των αφεντικών του υποκόσμου — ήταν μια συμφορά που, δεδομένου του ήθους που είχε δημιουργηθεί, έμοιαζε αναπόφευκτη. Αντί για «δημοκρατία», κάτι εντελώς άγνωστο στη Ρωσία, κάτι «ξένο» και «παράξενο», ο υπαρκτός σοσιαλισμός αντικαταστάθηκε από τον «γκανγκστερικό καπιταλισμό» — ειλικρινά, δεν υπήρχε κανείς λόγος να πανηγυρίζουμε. Κατά τη διάρκεια του κομμουνισμού, οι Ρώσοι ανέπτυξαν μια μορφή απελπισμένου χιούμορ που βασιζόταν στην παράδοση της ανθεκτικότητας, της έλλειψης πίστης σε προοπτικές βελτίωσης και της ανειλικρίνειας που καθρεφτιζόταν ανέκαθεν στις εμπορικές τους συναλλαγές — ήδη από την εποχή της Χανσεατικής Ένωσης η οποία δυσκολευόταν να αντιμετωπίσει τους πονηρούς και ψεύτες Ρώσους. Οι Ρώσοι έδιναν ρεσιτάλ παρανομίας. Από την πλευρά της, η κοινή γνώμη στη Ρωσία πίστευε ότι η ανεντιμότητα των Ρώσων εμπόρων ήταν γελοία υπόθεση σε σύγκριση με τις κολοσσιαίες απάτες του δυτικού εμπορικού κόσμου. Αλλά, αν και οι Δυτικοί, οι Γερμανοί

ας πούμε, σέβονταν υπερβολικά τους νόμους και τους συμβουλευόνταν προτού διαπράξουν οποιαδήποτε παρανομία, καταφέρνοντας γενικά να παραμείνουν στο πλαίσιο του νόμου, οι Ρώσοι συναλλάσσονταν με χοντροκομμένο τρόπο• δεν κάλυπταν τα ίχνη τους και έκαναν απάτες ακόμα και σε μικρά και ασήμαντα θέματα. Η σοβιετική εποχή δεν τους άλλαξε: το γεγονός ότι η ιδιοκτησία ήταν κοινή, ότι το καθεστώς περιφρόνησε ακόμα και την προσωπική ιδιοκτησία, τους έκανε αδιόφορους προς τα κοινωνήματα

αγαθά και επιπλέον μικροκλέφτες• κλέφτες του τίποτα. Και παρ' όλ' αυτά, δεν ζούσαν στη ζούγκλα στην οποία ζουν σήμερα• μάλιστα, η περεστρόικα υποσχόταν να αντιμετωπίσει πολλές πηγές κοινωνικής δυστυχίας από τις οποίες δεν εξαιρούνταν ούτε ο αλκοολισμός που σκότωνε έναν στους πέντε άνδρες στη Ρωσία. Η χώρα έπινε για να αντέξει και διατελούσε σε διαρκές hangover: οι Ρώσοι, αν μπορού να γενικεύσω, είναι ευαίσθητοι και έχουν συγχωρητική ιδιοσυγκρασία — εξού και η τάση τους προς την ανομία — με αποτέλεσμα να χρειάζονται παράγοντες αναισθητοποίησης. Αυτή η κουλούρα τούς καθιστά εύπιστους έναντι της εξουσίας, ιδιαίτερα όταν ενσωματώνει παραδοσιακό ρωσικό machismo — ηρωισμό, επιθετικότητα, πατριωτισμό — και υποσχέσεις για υψηλότερο πεπρωμένο. Αυτό που θέλω να τονίσω εδώ είναι ότι οι Ρώσοι καθώς και οι κάτοικοι άλλων δημοκρατιών — Λευκορωσία, Ουζμπεκιστάν — δεν ήταν δυσαρεστημένοι από τον υπαρκτό σοσιαλισμό όσο ήμασταν εμείς, οι απέξω. Λιγοστοί είχαν αξιώσεις δυτικής δημοκρατίας• οι περισσότεροι πίστευαν ότι η κοινωνία τους ήταν καθόλα ανώτερη από τις δικές μας. Το ίδιο πιστεύουν και σήμερα: ωστόσο, αν και τα καθεστώτα του υπαρκτού σοσιαλισμού κιντοποιούσαν εύκολα στα τεωρακισμένα, δεν θα εμπλέκονταν σε πόλεμο εκμηδένισης όπως αυτός στην Ουκρανία. **■**

Ο ΤΡΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΡΡΟΗΣ ΚΑΘΕ ΕΙΔΟΥΣ ΣΦΡΑΓΙΣΕ ΤΗ ΡΩΣΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΚΑΙ ΥΠΗΡΞΕ ΕΝΑ ΑΠΟ ΤΑ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΣΟΒΙΕΤΙΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

ΕΝΕΡΓΟΠΟΙΩ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΑ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ

elpedison

Στην ELPEDISON, **εγκαينيάσαμε το Innovation Hub.** Έναν θεσμό γεμάτο καινοτομία, φοιτητικούς διαγωνισμούς, υποτροφίες, προγράμματα πρακτικής εξάσκησης και νεανικής επιχειρηματικότητας. Γιατί στηρίζουμε τη νέα γενιά και της παρέχουμε όλα τα εφόδια που χρειάζεται για να κατακτήσει το μέλλον.

Ενεργοδοιούμε το καλό για όλους!

**Στην ELPEDISON
δημιουργούμε
ΚΑΙ μια ενέργεια**

**ΠΟΥ ΚΙΝΕΙ
όνειρα!**

ΠΑΣΟΚ Ο εφιάλτης της δεύτερης Κυριακής

Του ΛΕΩΝΙΔΑ ΚΑΣΤΑΝΑ

Αυτοί που ψήφισαν στην προηγούμενη Βουλή την «απλή αναλογική» ως το επόμενο εκλογικό σύστημα κάτι ήξεραν. Ούτε την εκλογική δικαιοσύνη επεδίωκαν, ούτε την κουλτούρα των συνεργασιών προωθούσαν, ούτε μια ισχυρότερη δημοκρατία οραματίζονταν. Προβλήματα ήθελαν να δημιουργήσουν. Να δυσκολέψουν τους επόμενους, να οδηγήσουν τη χώρα σε ακυβερνησία, να στήσουν μετεκλογικά μαγειρεία, τα οποία μετά θα κατήγγειλαν. Και όλα αυτά σε δύσκολους καιρούς. Διότι ήξεραν ότι θα είναι δεύτεροι. Διότι όπως και να το κάνουμε σε κάθε πολιτικό σύστημα υπάρχουν και αυτοί που τρέφονται από τα προβλήματα. Η αστάθεια τους ευνοεί.

Στην Ελλάδα φυσικά και δεν υπάρχει καμιά κουλτούρα συνεργασιών κομμάτων. Όχι για κυβερνήσεις συνεργασίας αλλά ούτε για ψήφιση ενός απλού νομοσχεδίου. Η αντιπαλότητα στα όρια της εκθρόνισης θρέφει το πολιτικό σύστημα και τους πολιτικούς, αλλά και όσους γενικώς ασχολούνται με την πολιτική ζωή, δημοσιογράφους, αναλυτές, εκλογολόγους κλπ. Κάθε πολιτική συζήτηση είναι μια μάχη και κάθε εκλογική περίοδος ένας πόλεμος. Κάθε υπαινιγμός για κυβερνητική συνεργασία θεωρείται συναλλαγή, διαπλοκή, σκοτεινό σχέδιο ξεπουλήματος της χώρας, φαλκίδευση της ιστορίας, προδοσία. Και για αυτό στήθηκε και η «παγίδα της απλής αναλογικής», ακριβώς για να μεταφέρει τη συζήτηση της επικείμενης εκλογικής αναμέτρησης από τα πραγματικά προβλήματα της χώρας στα μετεκλογικά μαγειρέματα.

Σύμφωνα με όλες τις δημοσκοπήσεις η πρώτη Κυριακή δεν θα αναδείξει αυτοδύναμη κυβέρνηση. Από ό,τι φαίνεται και εκτός απροόπτου ούτε ο πρώτος με τον τρίτο θα μπορούν να κάνουν κυβέρνηση ειδικά μετά την οργή που προκάλεσε η τραγωδία των Τεμπών. Συνεπώς, θα χρειαστεί και μια δεύτερη αναμέτρηση για να ξεκαθαρίσει η κατάσταση. Φυσικά κανείς λογικός άνθρωπος δεν μιλά για συνεργασία ΝΔ-ΣΥΡΙΖΑ, διότι τα κόμματα αυτά είναι ασύμβατα μεταξύ τους, με μια κουβέντα «δεν πίνουνται» πουθενά. Εξάλλου η χώρα δεν βρίσκεται σε καμιά κατάσταση εκτάκτου ανάγκης ώστε να αναζητούνται τέτοια ποιότητες υπερβάσεις. Ούτε το γενικότερο πολιτικό κλίμα στην Ευρώπη και στον κόσμο είναι τόσο ρευστό ή εκρηκτικό. Αλλά και να ήταν πώς θα κάτσουν στο ίδιο τραπέζι Τσίπρας και Μητσοτάκης; Και με ποιο πρόγραμμα;

Στο μικρό χρονικό διάστημα μέχρι τις εκλογές δεν αναμένονται δραματικές αλλαγές στην κατάσταση των κομμάτων

σύμφωνα με τις δημοσκοπήσεις. Η ΝΔ θα είναι πρώτη με άγνωστη διαφορά από τον δεύτερο, που θα είναι σίγουρα ο ΣΥΡΙΖΑ. Αλλά χωρίς αυτοδυναμία. Η δεύτερη Κυριακή είναι λογικό να συμπέσει το τρίτο κόμμα, που θα είναι το ΠΑΣΟΚ, ειδικά όταν αυτό δεν έχει καταφέρει μέχρι στιγμής να αποκτήσει διακριτή πολιτική ταυτότητα. Διότι οι πολίτες ξέρουν ότι μόνο αυτοδύναμες, ισχυρές κυβερνήσεις μπορούν να διαχειριστούν την κατάσταση στην Ελλάδα. Οι κυβερνήσεις συνεργασίας είναι πάντοτε μεταβατικές, θνησιγενείς, γεμάτες συμβιβασμούς, μαγειρέματα, παραλυσία, συγκρούσεις και «μαχαϊρώματα» που προκαλούν ανασφάλεια στον πολίτη και βλάπτουν την οικονομία. Ποιος θα έρθει να επενδύσει στην Ελλάδα με μια κυβέρνηση που δεν ξέρει ούτε η ίδια τι της ξημερώνει. Δηλαδή το πότε ο ένας εταίρος ή κάποιοι βουλευτές θα την κοπανήσουν από τη συνεργασία και θα τη ρίξουν.

Τούτων δοθέντων ο Ν. Ανδρουλάκης και το ΠΑΣΟΚ δεν θέλουν με τίποτα τη δεύτερη Κυριακή. Ξέρουν ότι στη δεύτερη κάλπη το ποσοστό τους θα συμπεστεί και ο αριθμός των βουλευτών που θα εκλέξουν θα είναι μικρότερος. Την ίδια στιγμή ξέρουν ότι αν οι αριθμοί ευνοούν μια κυβέρνηση συνεργασίας με τη ΝΔ από την πρώτη Κυριακή θα είναι υποχρεωμένοι να συμμάχουν. Και αυτό δεν θα είναι καλό για το αντιδεξιό και αριστερό προφίλ που προσπαθούν εδώ και μήνες να φιλοτεχνήσουν. Διότι όλη η υπόλοιπη αριστερά θα τους καταγγείλει ως προδότες και συναλλασσόμενους. Πράγματι, το ΠΑΣΟΚ σήμερα βρίσκεται σε δύσκολη θέση. Και χρειάζεται μεγάλη υπέρβαση για να πάρει μια απόφαση. Δηλαδή ή να ξεκαθαρίσει ότι δεν θα συμμετάσχει σε καμιά κυβέρνηση συνεργασίας, όσες Κυριακές κι αν χρειαστούν μέχρι την αυτοδυναμία κάποιου, ή να δηλώσει ότι θα συνεργαστεί με τον πρώτο που θα είναι ο δεξιός. Αν ήταν ο αριστερός δεν θα είχε πρόβλημα. Αλλά λογικά δεν κάθεται. Η φάση που διανύουμε γέννησε μια ελπίδα αλλά δεν φαίνεται αυτή να επιβιώνει. Και αυτό είναι το δράμα του ΠΑΣΟΚ. Το όνειρο της προοδευτικής ή σοσιαλδημοκρατικής διακυβέρνησης των ηγετών του δεν φαίνεται να δικαιώνεται.

Απέναντι σε μια δύσκολη κατάσταση ο Ν. Ανδρουλάκης διάλεξε να απαντήσει με το χειρότερο ή, αν θέλετε, με τον πιο άκυρο τρόπο. Και να τους φέρει όλους εναντίον του. Θα στηρίξει κυβέρνη-

ση συνεργασίας μόνο αν λάβει ισχυρό διψήφιο ποσοστό. Δηλαδή πόσο; 12%, 22% ή 32%; Δηλαδή θα περιμένει το νούμερο για να δει αν θα σώσει την πατρίδα του από την ακυβερνησία; Αν μάλιστα έχει το καλό το ποσοστό θα επιβάλει αυτός τον πρωθυπουργό με άγνωστο πολιτικό πρόσωπο που μας το φυλάει για έκπληξη. Δηλαδή λέει στους ψηφοφόρους «αγοράστε γουρούνι στο σακί». Σε μια χώρα που οι πολίτες ψηφίζουν κατ' εξοχή πρωθυπουργό. Διότι το ίδιο το σύστημα περιστρέφεται γύρω από τον εκάστοτε πρωθυπουργό και το γραφείο του.

Ο Ν. Ανδρουλάκης πιστεύει ότι κανένας αρχηγός του πρώτου κόμματος δεν πρέπει να είναι πρωθυπουργός. Διότι απλά δεν το αξίζει. Αντιθέτως αξίζει σ' αυτόν και μόνο να καθορίσει τις τύχες των άλλων, αλλά και ολόκληρης της χώρας. Διότι ηγείται της λεγόμενης προοδευτικής παράταξης που ξέρει τη μυστική συνταγή. Και αν έχει άγνωστο πλιν όμως ισχυρό ποσοστό πρέπει να φωνάξουν τον ίδιο να «διορίσει» τον ηγέτη της χώρας αλλά και του πρώτου κόμματος. Δηλαδή αν είναι η ΝΔ θα προτείνει π.χ. τον Δένδια; Αν είναι ο ΣΥΡΙΖΑ θα προτείνει τον Τσακαλώτο; Ή μήπως κάποιον δικό του πρώην πρωθυπουργό από την αποστρατεία; Δηλαδή σύσσωμη η χώρα και σύσσωμο το πολιτικό σύστημα θα πρέπει να κρεμαστούν από την απόφαση του φωτισμένου ηγέτη του τρίτου κόμματος που λογικά και με τις καλύτερες προβλέψεις δεν θα πιάσει το 12%. Και σαν να μην έφτανε αυτό, το πρόσωπο είναι μυστικό ώστε ούτε ο ψηφοφόρος του ΠΑΣΟΚ να ξέρει τι του ξημερώνει.

Δεν ξέρω αν όλο αυτό λέγεται «μικρομεγαλισμός», αλλά σίγουρα λέγεται παράδοξο. Καταλαβαίνω τη δύσκολη θέση του ΠΑΣΟΚ, τα ποσο-

στά που δεν ήρθαν, την αδυναμία πολιτικής πρότασης, την έλλειψη ηγετικού προφίλ, την απογοήτευση που ακολούθησε την πρώτη εντύπωση, αλλά δεν καταλαβαίνω την παραδοξότητα και την εξόφθαλμη αστοχία. Καταλαβαίνω ότι τον Ν. Ανδρουλάκη κατατρέπει το παραδοσιακό αντιδεξιό και αντιμνηστοσυνοδικό σύνδρομο του χώρου, μιας και όλα αυτά λέγονται για να δηλωθεί η απαξίωση προς το πρόσωπο του πρωθυπουργού. Αλλά δεν καταλαβαίνω πως αυτή η αντιδεξιά μανία μπορεί να οδηγήσει σε αυτοχειρία. Διότι αυτή τη στιγμή, αυτές οι δηλώσεις μόνο κακό κάνουν στο ΠΑΣΟΚ. Εξάλλου η παγωμάρα στις τάξεις του είναι εμφανής. Για τη χώρα δεν το συζητάμε. Φυσικά και για τους πολιτικούς προέχει το συμφέρον της κάθε παράταξης. Αλλά εδώ δεν έχουμε κανένα συμφέρον. Μόνο χασούρα. Και μια υποόριστη προτροπή του στίλ, δώστε την αυτοδυναμία στη Νέα Δημοκρατία για να μην έρθουμε σε δύσκολη θέση. **Α**

Απαγόρευση του Tik Tok Το τέλος των «αθώων» δεδομένων;

Της ΣΟΦΙΑΣ ΚΑΛΑΜΑΝΤΗ

Πολύ κοντά φαίνεται να βρίσκονται οι ΗΠΑ στην απόφαση εθνικής απαγόρευσης της χρήσης του Tik Tok, λόγω φόβων για την εθνική ασφάλεια της χώρας. Η εφαρμογή, που είναι δημιουργία της κινεζικής εταιρείας ByteDance, κατηγορείται από μεγάλη μερίδα Δημοκρατικών και Ρεπουμπλικάνων πως συλλέγει κρυφά πλήθος δεδομένων, τα οποία στη συνέχεια αξιοποιούνται από την κινεζική κυβέρνηση για γεωπολιτικά παιχνίδια και απόπειρα επηρεασμού της αμερικανικής κοινωνίας. Στο τραπέζι έχει τεθεί εκτός από την παράνομη συλλογή προσωπικών δεδομένων και ο ίδιος ο αλγόριθμος, ο οποίος ενδέχεται να τροποποιεί σημαντικά το περιεχόμενο της εφαρμογής που βλέπουν καθημερινά οι Αμερικανοί στις οθόνες των smartphone τους. Στη σχετική ακρόαση του Κογκρέσου την περασμένη Πέμπτη, μόνο φιλικό δεν ήταν το κλίμα απέναντι στον CEO του Tik Tok, Shou Zi Chew, ο οποίος δέχτηκε μεγάλη πίεση κατά την πολύωρη ακρόασή του. Όσο υποχωρητικός και αν προσάπθηκε να εμφανιστεί ο Chew, δεν κατάφερε να αντιστρέψει το κλίμα καχυποψίας και εκθρόνισης εναντίον του.

Βασική απαίτηση από την κυβέρνηση Biden είναι να πουληθεί το μερίδιο της εταιρείας που βρίσκεται στα χέρια Κινέζων ιδιοκτητών, προκειμένου να αποκλειστεί το ενδεχόμενο το Πεκίνο να έχει πρόσβαση στα δεδομένα των Αμερικανών χρηστών. Κάτι τέτοιο όμως έχει ήδη αποκλειστεί από την Κίνα, αφού το Υπουργείο Εμπορίου της χώρας απέρριψε προ ημερών οποιαδήποτε συζήτηση για τη βεβαιωμένη πώληση της εφαρμογής και τον διαχωρισμό της από τη μητρική εταιρεία ByteDance. Ο έντονος «διάλογος» μεταξύ Κίνας και ΗΠΑ έρχεται ως επιστέγασμα σε μία σειρά εξελίξεων στη διεθνή σκηνή, που έχουν θέσει την εφαρμογή στο μάτι του κυκλώνα. Ήδη από τον Φεβρουάριο, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει επιβάλει την απεγκατάσταση της εφαρμογής από τα κινητά και τις λοιπές συσκευές όλων των υπαλλήλων της, σε μία προσπάθεια «προστασίας των δεδομένων και ενίσχυσης της κυβερνοασφάλειας». Η Γαλλία, η Ολλανδία και η Νορβηγία έχουν επίσης προχωρήσει με τη σειρά τους σε αντίστοιχες απαγορεύσεις χρήσης της εφαρμογής σε κυβερνητικές συσκευές. Μάλιστα, η Γαλλία επέκτεινε το μέτρο και για άλλες ψυχαγωγικές εφαρμογές,

όπως το Netflix και το Instagram, η χρήση των οποίων δεν θα γίνεται πλέον ανεκτική στις επαγγελματικές συσκευές των κυβερνητικών υπαλλήλων. Όλα αυτά γίνονται στο όνομα της κυβερνοασφάλειας, αλλά πόσο αποτελεσματικά μπορούν να αποδειχθούν;

Σήμερα, το Tik Tok χρησιμοποιείται από 150 εκατομμύρια χρήστες μόνο στις ΗΠΑ, ενώ έχει συνολικά πάνω από 1 δισεκατομμύριο ενεργούς χρήστες σε 150 χώρες. Η εφαρμογή, που δημιουργήθηκε το 2017, λάνσαρε έναν από τους πιο διαβόητα «αδιαφανείς» αλγόριθμους, ο οποίος εξαρχής δεν επέτρεπε στον ίδιο τον χρήστη να λαμβάνει σημαντικές πρωτοβουλίες για το περιεχόμενο και τους λογαριασμούς με τους οποίους θα αλληλεπιδρούσε. Αντίθετα, αρκούσαν να του εμφανίσει τα πιο δημοφιλή βίντεο και προφίλ της εκάστοτε περιόδου. Στη συνέχεια, ανάλογα με τις προτιμήσεις που έβλεπε να έχει ο χρήστης βάσει της διάδρασης και των προβολών, η εφαρμογή συνέχιζε να τον βομβαρδίζει με όσο το δυνατόν περισσότερους παρόμοιους λογαριασμούς, δημιουργώντας μία ροή περιεχομένου που επί της ουσίας είναι ατέρμονη. Αυτό το αλγοριθμικό μοντέλο έχει προσφάτως υιοθετηθεί και από άλλες πλατφόρμες, αφού κρίθηκε ως βασικός παράγοντας για την τόσο άμεση και ευρεία επιτυχία του Tik Tok. Παρόλο που δεν ανήκει στην κατηγορία των «πολιτικοποιημένων» εφαρμογών, όπως το Facebook και το Twitter, στα οποία οι

και τα κόμμι, το ψηφιακό αποτύπωμα ενός χρήστη οδηγεί στη δημιουργία ενός ολοκληρωμένου προφίλ προτιμήσεων, συνηθειών, ανησυχιών και επιθυμιών. Πού καταλήγουν όμως τα δεδομένα; Ποιος τα συλλέγει, πώς τα ταξινομεί και πώς εν τέλει αυτά αξιοποιούνται; Μοιάζει σαν να έχουν σχηματιστεί ατελείωτες ροές δεδομένων, για τη διαδρομή και την κατάληξη των οποίων δεν υπάρχει καμία διαπιστευμένη απάντηση κυβερνητικών αξιωματούχων ή εταιρικών εκπροσώπων.

Το Tik Tok δεν είναι παρά μία ακόμη εφαρμογή σε ένα δαιδαλώδες ψηφιακό οικοσύστημα. Αρκετοί χρήστες πιθανώς εγγράφηκαν σε αυτήν μηχανικά ή με το άγχος πως θα μείνουν πίσω στις εξελίξεις και όχι από συνειδητό ενδιαφέρον. Δεν είναι τυχαίο ότι γνώρισε άνθηση την περίοδο της πανδημίας, ως ένα καταφύγιο ανακουφιστικής ελαφρότητας. Δεν πέρασε από το μυαλό των περισσότερων η δυνητική συμβολή του στις άυλες «φάρμες» δεδομένων, που είχαν ήδη καλλιεργηθεί σχολαστικά από τους τεχνολογικούς κολοσσούς των Google, Meta, Amazon κ.λπ. Ας μην ξεχνάμε επίσης πως, μαζί με το Instagram, η εφαρμογή αξιοποιείται από πλήθος εταιρειών παγκοσμίως για τη στοχευμένη προώθηση προϊόντων και υπηρεσιών κυρίως με τις επί πληρωμή συνεργασίες με Influencers. Η καθαρά εμπορική αξιοποίηση της πλατφόρμας θα αποτελέσει μείζον ζήτημα για πλήθος πολυεθνικών,

εφόσον η Αμερική κάνει πράξη τις απειλές της.

Και αν όλα τα παραπάνω ακούγονται ζοφερές διακλαδώσεις μίας ψηφιακής δυστοπίας, δεν χρειάζεται να γίνει κανείς τεchnοφοβικός, εξελισσόμενος σε αναλογικό αναχωρητή. Εκείνο που είναι απαραίτητο είναι μια συλλογική αλλαγή κουλτούρας στον τρόπο χρήσης των εφαρμογών από τους ίδιους τους χρήστες. Η περίπτωση του Tik Tok είναι ένα καλό μάθημα, που μπορεί να καταστήσει σαφή την ανάγκη για αλλαγή στη διαχείριση των εφαρμο-

γών κάθε είδους από τα άτομα. Η αλλαγή αυτή θα πρέπει να εδράζεται στην αξιωματική αρχή πως καμία πληροφορία δεν είναι στην πραγματικότητα αθώα και κανένα δεδομένο δεν μένει αναξιοποίητο. Ο καλύτερος έλεγχος της συγκατάθεσης για τη χρήση πληροφοριών και η περισσότερο φειδωλή ενασχόληση με εφαρμογές που δεν προσφέρουν πραγματικά αξιόλογες υπηρεσίες μπορούν να αποδειχθούν χρήσιμα εργαλεία στον περιορισμό της ανεξέλεγκτης διαρροής ευαίσθητων κοινωνιών. Διαφορετικά, ολόκληρες κοινωνίες κινδυνεύουν να βρεθούν εν μέσω ενός πόλεμου διεκδίκησης δεδομένων. Και σε έναν τέτοιο πόλεμο, κανείς δεν θα μπορεί να απαντήσει με σιγουριά ποιος συμφέρει καλύτερα να αναδειχθεί νικητής. **A**

ΔΕΝ ΧΡΕΙΑΖΕΤΑΙ ΝΑ ΓΙΝΕΙ ΚΑΝΕΙΣ ΤΕΧΝΟΦΟΒΙΚΟΣ. ΧΡΕΙΑΖΕΤΑΙ ΑΛΛΑΓΗ ΚΟΥΛΤΟΥΡΑΣ ΣΤΟΝ ΤΡΟΠΟ ΧΡΗΣΗΣ ΤΩΝ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΙΔΙΟΥΣ ΤΟΥΣ ΧΡΗΣΤΕΣ ΠΟΥ ΝΑ ΕΔΡΑΖΕΤΑΙ ΣΤΗΝ ΑΡΧΗ ΠΩΣ ΚΑΝΕΝΑ ΔΕΔΟΜΕΝΟ ΔΕΝ ΜΕΝΕΙ ΑΝΑΞΙΟΠΟΙΗΤΟ.

Ακόμη και αν η διεκυστίδα μεταξύ Κίνας και δυτικών κυβερνήσεων συνεχιστεί με την ίδια ένταση και εν τέλει οδηγήσει σε μερική ή καθολική απαγόρευση του Tik Tok, χρειάζεται να αναρωτηθεί κανείς πόσο νόημα θα έχει μία τέτοια εξέλιξη, λαμβάνοντας υπόψη τις συνολικές διαστάσεις που έχει λάβει η συλλογή δεδομένων. Δεν χρειάζεται να είναι κάποιος ειδικός σε ζητήματα τεχνητής νοημοσύνης προκειμένου να αντιληφθεί πως η συλλογή δεδομένων πραγματοποιείται αδιακριτα στο μεγαλύτερο μέρος της διαδικτυακής περιήγησης ενός χρήστη. Από τη συγκατάθεση για τη χρήση cookies στις ιστοσελίδες –χωρίς την οποία ορισμένοι ιστότοποι παύουν να είναι λειτουργικοί– μέχρι το πλήθος των εφαρμογών σχετικών με την ενημέρωση, τα ψώνια, τις μετακινήσεις

Παλεύοντας με τα φαντάσματα της Βαϊμάρης

ΤΟΥ ΝΙΚΟΥ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗ

Επιτέλους, οι πολίτες θα έχουν την ευκαιρία να επιλέξουν μια νέα Βουλή άνευ αντικειμένου και άλλη μία αμέσως μετά, πιο φιλόδοξη, με στόχο τον σχηματισμό κυβέρνησης και ενδεχομένως άλλη μία, την τρίτη κατά σειρά, για τη διακυβέρνηση. Στη «μεγάλη πλατεία» του Έθνους, όπου συγκρούονται τάχα μου οι ιδέες, μια δράκα φοιτητών προηπληκίζει βάνουσα μια καθηγήτρια της Φιλοσοφικής στο όνομα μιας φασίζουσας αριστερής άποψης και μια κοινωνία ζητά απεγνωσμένα απαντήσεις για το κακό που τη βρήκε στα Τέμπη.

Όμως είναι στα super market της ζωής μας στα ράφια των οποίων η Ελλάδα αναστενάζει και όχι πια στις κερκίδες, όπως θα το 'θελε ο μουζικάντης. Ναι, στα ράφια παίζεται η τιμή του έθνους και στα βενζινάδικα η τιμή των κυβερνητών αφρού, παντού αλλού, τα καύσιμα είναι φθηνότερα από το «Καφενεϊόν η Ελλάς». Περάστε, κόσμε. Ασώματος η κεφαλή. Η χώρα καμώνεται πως ζει με ένα πάσο στην τσέπη. Πάσο για το μπακάλικο, πάσο για τη θέρμανση, πάσο για βενζίνη, πάσο για τη ζωή μας. Στη Γαλλία ξεσηκώθηκαν, λένε οι φυλλάδες, στη Γερμανία ξεσηκώνονται, ισχυρίζονται τα δελτία ειδήσεων, και στο Ισραήλ κάποιες εκατοντάδες χιλιάδες πολίτες αποφάσισαν να σώσουν την τιμή της Δημοκρατίας που την κακοποίησαν τόσο βάνουσα στην Πολωνία ή την Ουγγαρία. Και όχι μόνον. Δυστυχώς.

Η Βάνα Νικολαΐδου είναι πανεπιστημιακή δάσκαλος. Καλή κακή, ικανή ή όχι, δεν έχει απολύτως καμία σημασία στη συγκεκριμένη περίπτωση. Δεν κρίνονται οι ακαδημαϊκές της δυνατότητες. Επελέγη, ανέλαβε καθήκοντα, διδάσκει, όπως προβλέπουν οι νόμοι και οι διατάξεις. Το πανεπιστήμιο δεν μπορεί να λειτουργεί χωρίς κανόνες. Η μετάδοση της γνώσης δεν είναι δυνατόν να πραγματοποιείται χωρίς κανόνες και αξιολόγηση. Το αμφιθέατρο δεν είναι αρένα τσίρκου ούτε παλαίστρα ελευθέρας πάλης. Κάποιοι κινούνται σαν καθοδηγούμενα cyborg από ασήμαντους φοιτητοπατέρες. Παιδιά που στη φάση που περνούν προτίμησαν την ευκολία της αμάθειας κινδυνεύοντας αργότερα να υποστούν τις συνέ-

πειες της αφροσύνης τους, εισέβαλαν στο μάθημά της και απαίτησαν την παραίτησή της. Αφορμή κάποιες δημόσιες αλλά επώνυμες δηλώσεις της. Τίποτε εν κρυπτώ. Το πανεπιστήμιο στα χειρότερα του. Η δημοκρατία στα χειρότερα της. Τα παιδιά τα ίδια, οι φοιτητές, στα χειρότερα τους. Πού είναι άραγε οι πλειοψηφίες; Πού βρίσκονται οι σώφρονες; Προφανώς στον καναπέ τους. Στους διαδρόμους των εισαγγελικών γραφείων βιοπορίζονται οι δικηγόροι, οι νομικοί σύμβουλοι και οι ατσίδες των δικαστικών αιθουσών. Στους δρόμους κάποιες δεκάδες χιλιάδες πολίτες, περισσότεροι από κάθε άλλη φορά εδώ και χρόνια, απαιτούν απαντήσεις για την τραγωδία των Τεμπών. Αντί για απαντήσεις παρατηρείται πλημμυρίδα διασποράς ευθυνών. Όπου ευθύνονται πολλοί δεν ευθύνεται τελικά κανένας. Σε κάθε τραγωδία τέτοιου βεληνικού υπάρχει διακεκριμένη ατομική ευθύνη, συγκεκριμένη συλλογική ευθύνη και αναμφισβήτητη πολιτική ευθύνη. Ένα αόρατο χέρι λες και επιχειρεί τη διάχυση της ευθύνης κάτω από τις χαραμάδες της πραγματικότητας συμβάλλοντας στη ρευ-

στοποίησης της. Σαν κυλός η ευθύνη είναι παντού και πουθενά. Γίνεται αντιληπτή και αιφνιδιάζεται μέσα σε ένα νέφος ασήμαντων λεπτομερειών. Η τραγωδία γίνεται θέαμα στα χέρια ενός αόρατου επικοινωνιακού μαέστρου. Η εικόνα αντικαθιστά τη σκέψη.

Όπως ακριβώς και στην αίθουσα μαθημάτων της Βάνας Νικολαΐδου, όπου ομάδα νεαρών παίζουν τον ρόλο του λαϊκού δικαστή. Νομίζουν πως κάθονται κάτι το σημαντικό. Φαίνεται σαν παιγνίδι. Μόνο που δεν είναι. Κάπου στη γωνιά καιροφυλακτεί το «τόσο κοινότοπο κακό».

Στο συλλογικό αυτό θέαμα σαν υπνωτισμένοι οι θεατές παρακολουθούν την μπαγκέτα του μαέστρου και όχι το ίδιο το δρώμενο. Άσχημα τα νέα. Κάπως έτσι καταλήγει η εκκρόαση του αυγού του φιδιού. Κάπως έτσι ακνοφάνεται στον ορίζοντα μια άλλη Βαϊμάρη αλλά καμώνονται όλοι πως δεν αναγνωρίζουν τα σημάδια. Έτσι τους βολεύει.

Μία άβολη κουβέντα

Ήταν αργά το απόγευμα. Στο γραφείο με τους γκρίζους τοίχους ο συνομιλητής, εκφραστικά ανήσυχος, εξηγούσε τα ευρήματα των τελευταίων στατιστικών προσεγγίσεων των τάσεων της κοινής γνώμης. «Δεν με ενδιαφέρουν τα ποσοστά της διαφοράς μεταξύ των κομμάτων. Άλλωστε τι σημασία έχουν αυτές οι διαφορές τώρα, όταν έχουμε μπροστά μας δύο (τουλάχιστον) εκλογικές αναμετρήσεις. Τι μπορεί να σημαίνει αυτό το 3,5% ή το 4,2%. Άλλα ευρήματα με ενδιαφέρουν. Το ποσοστό της απροσδιόριστης ψήφου όλο και αυξάνεται αντί να μειώνεται προϊόντος του χρόνου. Η ψήφος των νέων ηλικίας 17-35 έχει διά παντός χαθεί για τη Νέα Δημοκρατία και πολύ πιθανόν σε μεγάλο ποσοστό και για τον ΣΥΡΙΖΑ. Αυτά τα ευρήματα με ενδιαφέρουν και αυτά με ανησυχούν πολύ».

Ο συνομιλητής δεν είναι βεβαίως ο οποιοσδήποτε. Δεν ξέρει απλώς πρόσωπα και πράγματα. Γνωρίζει πώς λειτουργούν οι μηχανισμοί. Ήταν και είναι κομμάτι αυτής της ράτσας ανθρώπων που κινούνται με άνεση ανάμεσα από τις τροχαλίες και τα γρανάδια. Η γνώμη αυτών των ανθρώπων είναι σημαντική, αν και εφόσον η άποψή τους τεκμηριώνεται από ένα καθαίο βλέμμα

πάνω στην πραγματικότητα.

«Εγώ φοβάμαι» καταλήγει και η κουβέντα σταματά, προσωρινά, εκεί. Μιλά πέρα από φαντισμούς και ιδεολογικά πρόσημα. Είναι απλώς ψυχρά παρατηρητικός. Μόνον εκείνοι που έχουν ασχοληθεί με το άθλημα ξέρουν να διαβάζουν τις λεπτομέρειες. Είπαμε και άλλα πολλά που δεν είναι της ώρας. Άλλωστε όλα, ή σχεδόν όλα, είναι πια γνωστά. Απλά είναι πολύ λίγοι οι ικανοί να τα αποκωδικοποιήσουν.

Οι συνήθειες ύποπτοι λένε πως στη δημοκρατία δεν υπάρχουν αδιέξοδα. Μέγα λάθος. Δυστυχώς υπάρχουν και όταν οδηγούμεθα σε αυτά καταλήγουμε στην πυρπόληση του Reichstag στο Βερολίνο και την ανάληψη καθηκόντων πρωθυπουργού από έναν Χίτλερ ή έναν Μουσολίνι. Βλέπετε, στα αποδυτήρια της Πολιτικής ξεγυμνώνονται ξετίσιμπα οι πολιτικές, χωρίς αιδώ, για να ενδυθούν τη φορεσιά του ψηφοθήρα ζητιάνου. Επάγγελμα παλιό όσο η Πνύκα και ευτελές όσο η σοφιστεία. Μόνο που τελευταία πληθαίνουν οι σοφιστές που σερβίρουν θωπείες σε κάθε άφρονα Αλκιβιάδη. **A**

ΣΤΗ «ΜΕΓΑΛΗ ΠΛΑΤΕΙΑ» ΤΟΥ ΕΘΝΟΥΣ ΜΙΑ ΔΡΑΚΑ ΦΟΙΤΗΤΩΝ ΠΡΟΗΠΛΗΚΙΖΕΙ ΒΑΝΟΥΣΑ ΜΙΑ ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ ΤΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗΣ ΚΑΙ ΜΙΑ ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΖΗΤΑ ΑΠΕΓΝΩΣΜΕΝΑ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟ ΚΑΚΟ ΠΟΥ ΤΗ ΒΡΗΚΕ ΣΤΑ ΤΕΜΠΗ.

ATHENS 360

Εξερευνήστε την πόλη μέσα από τη νέα VR πλατφόρμα της ATHENS VOICE

Ο καινούργιος διαδραστικός οδηγός για την Αθήνα μέσα από την πρωτότυπη εικονική περιήγηση της VR360 στο athensvoice.gr

Μία νέα ψηφιακή εμπειρία φέρνει την Αθήνα που αλ-
λάζει και ό,τι νέο συμβαίνει στην πόλη στα χέρια σας. Μια
πρωτότυπη εικονική περιήγηση στους δρόμους, τις πλατείες,
τις γειτονιές, τα αξιοθέατα και τα καταστήματα της Αθήνας,
βασισμένη στην αλματώδη εξέλιξη των νέων τεχνολογιών.
Με σφαιρικές φωτογραφίες -360 μοιρών- ακολουθήστε μας
σε μια διαδραστική ψηφιακή βόλτα χρησιμοποιώντας τον
υπολογιστή σας, το κινητό, το tablet ή ακόμα και VR γυαλιά.
Ανακαλύψτε τη νέα εμπειρία στη νέα πλατφόρμα ATHENS 360.
Ανακαλύψτε το κέντρο της πόλης και ακολουθήστε όποιον
δρόμο θέλετε, στον χάρτη της Αθήνας που θα συμπληρώνεται
συνεχώς. Κάντε στάση στα τοπία και δοκιμάστε το επόμε-
νο ψηφιακό βήμα σας.

Δοκιμάστε με το «ποντίκι» του υπολογιστή, ή τα δάχτυλά σας
να γυρίσετε την εικόνα, επιλέγοντας τα σημεία εκείνα που σας
αρέσουν περισσότερο.
Κάθε φωτογραφία 360 σας τοποθετεί στο κέντρο του ενδια-
φέροντος και σας προκαλεί να εξερευνήσετε κάθε γωνιά και
-γιατί όχι- να μπείτε σε κάποιο από τα καταστήματα και να ψω-
νίσετε.
Η Αθήνα 360 είναι πλέον στα χέρια σας, αποκλειστικά από την
ATHENS VOICE και τη VR360 - την εξειδικευμένη εταιρία στην
πρωτοποριακή τεχνολογία των 360 video. Ένας νέος τρόπος
προβολής της πόλης αλλά και των επιχειρήσεων που εμπι-
στεύονται τις καινοτόμες τεχνολογίες.
Καλή περιήγηση, καλό ταξίδι!

ATHENSvoice

Εκδότης-Διευθυντής Φώτης Γεωργελάς

Σύμβουλος Έκδοσης Σταυρούλα Παναγιωτάκη
Διευθύντρια Σύνταξης Αγγελική Μπιρμπίλη

Γενική Διεύθυνση Διαφήμισης
Λουίζα Ναθαναήλ

Art Director Φώτης Πechλιβανίδης

Διεύθυνση Web Δημήτρης Αθανασιάδης

Αρχισυνταξία
Δανάη Καμζόλα (Podcast & City Guide)
Ελένη Μπεζιριάνογλου

Τεχνικός διευθυντής Βάιος Συντισιμάς

Υπεύθυνος ύλης Τάκης Σκριβάνος
Επιμέλεια ύλης Δήμητρα Γκρους
Διόρθωση κειμένων Φανή Κουλούντζου

Συντακτική ομάδα: Κ. Αθανασιάδης, Ν. Αμανίτης,
Μ. Βελέντζας, Σ. Βλέτσας, Κ. Βνάτσιου,
Ρ. Γεροδήμος, Ν. Γεωργελάς, Μ. Γκανά, Ι. Γκομούζα,
Ν. Γεωργιάδης, Κ. Γιαννακίδης, Β. Γραμματικογιάννη,
Β. Γρυπάρης, Θ. Ευθυμίου, Τ. Ζαράβελα,
Μ. Ζουμπουλάκη, Κ. Καϊμάκης, Σ. Καλαμαντή,
Κ. Καμπόσου, Δ. Καραθάνος, Α. Κερώση,
Γ. Κοροβέσης, Β. Κορωνάιος, Σπ. Λαμπρόπουλος,
Α. Μανουσάκη, Μ. Μανωλοπούλου,
Δ. Μαστρογιαννίτης, Β. Ματζάρογλου, Τζ. Μελιτά,
Ευ. Μουζακίτη, Γ. Μπελεσιώτης, Γ. Νένης,
Γ. Χ. Παπαδόπουλος, Δ. Παπαδόπουλος,
Π. Παναγιωτόπουλος, Κ. Παναγοπούλου,
Γ. Παυριανός, Μ. Προβατάς, Τζ. Ρουσάκη,
Μ. Ι. Σιγαλού, Τ. Σκραπαλιώρη, Ζ. Σφυρή,
Α. Τριανταφυλλίδη, Σ. Τριανταφύλλου, Α. Τρούγκου,
Σ. Τσιτσόπουλος, Γ. Φλωράκης, Ε. Χελιώτη, Γ. Ψύχας

Γραμματεία Σύνταξης Γεωργία Σκαμάγκα
info@athensvoice.gr
avguide@athensvoice.gr

Ατελιέ Sotos Anagnos
LOOKmag Κωνσταντίνα Βλαχοπούλου

Εικονογραφίες art@athensvoice.gr
Φωτό: Θανάσης Καρατζάς, Γιώργος Ζαρκώνης,
Τάσος Βρεττός, Έκτορας Δ. Βούτσας,
Κώστας Αμοιρίδης, Βαγγέλης Τάτσης,
Χρήστος Κισατζεκιάν, Δημήτρης Κλεάνθης,
Μαρία Μαρκεζή, Πέτρος Νικόλτσος

Account Director
Γιώτα Αθανασοπούλου

Creative Marketing Director Βασιλική Κώτσου

Direct Market Advertising Managers
Μιχάλης Δρακάκης, Εύα Βαλαμβάνου,
Νώντας Νταμπάνης

Advertising Manager ATHENS VOICE Radio 102,5
Μαρία Μαθιουδάκη

Υποδοχή Διαφήμισης Νίκη Σκαμάγκα
Συντονισμός Διαφήμισης Μαίρη Κούρτη
marketing@athensvoice.gr
Digital Traffic Manager Εύη Ταρνάρη
Digital Advertising Coordinator Μίνα Γιαννάκη

Διεύθυνση Λογιστηρίου Έφη Μούρτζη
Λογιστήριο Ουρανία Μιχάλη,
Βασίλης Νάκος, Μαίρη Λυκούση

Διαχωρισμοί - Εκτύπωση
«Καθημερινές Εκδόσεις ΑΕ»

Athens Voice S.A.
Χαρ. Τρικούπη 22, 106 79 Αθήνα
Σύνταξη: 210 3617.360, 3617.369
fax: 210 3632.317
Διαφημιστικό: 210 3617.530,
fax: 210 3617.310
Athens Voice Radio 102.5: 210 3648.213
Αγγελίες: 210 3617.369
Λογιστήριο: 210 3617.170

www.athensvoice.gr

Αν δεν βρείτε την Α.Β. στα σημεία διανομής,
επικοινωνήστε: 210 3617.360, 210 3617.369
Κωδικός εντύπου: 7021
ISSN 1790-6164

ATHENSvoice

Εβδομαδιαία εφημερίδα, διανέμεται δωρεάν.
Απαγορεύεται η αναδημοσίευση, η αναπαραγωγή, ολική ή μερική,
η διασκευή ή απόδοση του περιεχομένου της έκδοσης
με οποιονδήποτε τρόπο, μηχανικό, ηλεκτρονικό ή άλλο,
χωρίς προηγούμενη γραπτή έγκριση του εκδότη.

ΣΚΡΑΤΣ
Τύχη στη στιγμή

ΟΠΑΠ
Ζήσε το παιχνίδι

**Η ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ
ΛΑΧΝΩΝ
ΜΕ ΤΑ
ΜΕΓΑΛΑ ΚΕΡΔΗ
ΕΙΝΑΙ ΕΔΩ!**

**ΣΚΡΑΤΣ
ΕΦΤΑΡΙΑ!**

**ΚΕΡΔΗ ΕΩΣ ΚΑΙ
1.000.000€**

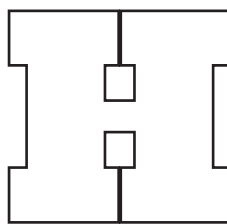
ΤΟ ΣΚΡΑΤΣ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΛΑΧΕΙΑ Α.Ε. – ΜΕΛΟΣ ΤΟΥ ΟΜΙΛΟΥ ΟΠΑΠ.

18+

ΑΡΜΟΔΙΟΣ ΡΥΘΜΙΣΤΗΣ ΕΕΕΠ. Η ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΕ ΤΥΧΕΡΑ ΠΑΙΓΝΙΑ ΕΠΙΤΡΕΠΕΤΑΙ ΜΟΝΟ ΣΕ ΑΤΟΜΑ ΑΝΩ ΤΩΝ 18 ΕΤΩΝ.
Η ΣΥΧΝΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΕΝΕΧΕΙ ΚΙΝΔΥΝΟΥΣ ΕΘΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΠΩΛΕΙΑΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ – ΓΡΑΜΜΗ ΣΤΗΡΙΞΗΣ: 1114

ΠΑΙΞΕ ΥΠΕΥΘΥΝΑ

τελευταία μας συνέντευξη ήταν με αφορμή το βιβλίο του «Οι περιπέτειες της μεσαίας τάξης», όμως η τραγωδία στα Τέμπη φέρνει ξανά στο προσκήνιο το ερευνητικό του ενδιαφέρον που αφορά στην κοινωνιολογία των δυστυχημάτων.

Ο Παναγής Παναγιωτόπουλος, αναπληρωτής καθηγητής Κοινωνιολογίας του Πανεπιστημίου Αθηνών, στο βιβλίο του «Τεχνολογικές καταστροφές και πολιτικές του κινδύνου - Παλινδρομήσεις του κοινωνικού εκουγχρονισμού στην Ελλάδα 1947-2000» (εκδ. Πόλις) υποστηρίζει πως η μελέτη του αδόκητου συλλογικού θανάτου, μετά από μια μεγάλης κλίμακας καταστροφή, έχει πολλά να μας πει για το πού βρίσκεται μια κοινωνία. Για την κοινωνιολογία, τα Τέμπη, το Μάτι, το ναυάγιο του Σαμίνα, ο σεισμός της Αθήνας του 1999 είναι μεγάλα τραγικά γεγονότα που μπορούμε να τα εξετάσουμε ως τεχνολογικές καταστροφές που μας διαμορφώνουν. «Είναι τα μεγάλα γεγονότα της εποχής μας που φτιάχνουν το πραγματικό timeline των ηθικών και κοινωνικών μας συναισθημάτων της σύγχρονης εποχής, σε αντίθεση με την κλασική νεωτερικότητα (τη βιομηχανική εποχή) όπου τα μεγάλα ορόσημα διαμορφώνονταν γύρω από την πολιτική και τον πόλεμο. Οι τεχνολογικές καταστροφές —ως νέα μεγάλα ιστορικά Γεγονότα— είναι αυτές που σήμερα μας φέρνουν αντιμέτωπους με τις πολλαπλές μορφές μας, με τους συλλογικούς εαυτούς μας και δοκιμάζουν όλα μας τα όρια».

— Τι στοιχεία μας δίνουν αυτά τα σύγχρονα ορόσημα - ιστορικά Γεγονότα;

Στις αιτίες αυτών των τραγωδιών και στο πώς αντιδρά η κοινωνία μπορούμε να βρούμε σημαντικά στοιχεία για το πού κινείται μια χώρα. Για τη σχέση της με τον θάνατο, για την αξία της ζωής, για τις αξίες που τη διέπουν, για τον βαθμό διαπλοκής κεφαλαίου και πολιτικής εξουσίας, για την ικανότητα των πολιτών να διεκδικούν δικαιώματα. Αυτές οι σύγχρονες τεχνολογικές καταστροφές που προξενούν συλλογικό θάνατο, συμπεριλαμβανομένων όσων σχετίζονται με φυσικά φαινόμενα (όπως μια πυρκαγιά όταν μπαίνει σε κατοικημένη περιοχή, ή ένας σεισμός σε σχέση με την αντοχή των υποδοχών και τη διάσωση των εγκλωβισμένων), μα ακόμα περισσότερο ένα δυστύχημα του κλάδου των μεταφορών, ματαιώνουν την αίσθηση ασφάλειας και αμφισβητούν τη θεμελιώδη αξία των σύγχρονων κοινωνιών, που είναι η επιδίωξη της προσωπικής έκφρασης, την υλοποίηση ενός αυθεντικού εαυτού και η πραγματοποίηση ενός ατομικού σχεδίου ζωής. Έτσι, λοιπόν, στη σύγχρονη κοινωνική και πολιτική μας ιστορία οι τεχνολογικές καταστροφές λειτουργούν ως καταλύτες όλων των κοινωνικών δυναμικών: από τη ματαίωση των προσδοκιών μέχρι την ικανότητα να δημιουργούνται νέες ταυτότητες και δομές. Η κοινωνιολογία των καταστροφών έρχεται να εντάξει

ΠΑΝΑΓΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ

το τεχνολογικό δυστύχημα στη σκηνή της σύγχρονης δημοκρατίας, όπου συναντιούνται το συλλογικό πένθος, η κοινή εθνική ζωή και η αγωνία επιδίωξης της ατομικής ευημερίας.

— Στην τραγωδία των Τεμπών, το νούμερο 57 φτιάχνει μια νέα ταυτότητα «θύματα». Ποιους αφορά η συγκεκριμένη τραγωδία;

Η τραγωδία αυτή αφορά τους πάντες και είναι πολύ λογικό να υπάρχει εθνική συγκίνηση και οδύνη. Αυτό συμβαίνει για τρεις λόγους. Πρώτον, γιατί το ταξίδι με τρένο (όπως το αεροπορικό ή το ακτοπλοϊκό) είναι μια κοινή εμπειρία, μια μοιρασμένη συνήθεια. Ο «τυχαίος άλλος» που πέθανε ή τραυματίστηκε θα μπορούσε

να είσαι εσύ. Κάποιος που αμέριμνα πήρε ένα μεταφορικό μέσο και δεν έφτασε ποτέ στον προορισμό του. Η διάρρηξη της εμπιστοσύνης και ο φόβος, η ανασφάλεια που προκαλείται, αφορά όλους όσοι θεωρούσαν αξιόπιστη την κρατική και εταιρική διαβεβαίωση ότι το μέσον είναι ασφαλές. Δεύτερον, γιατί ο θάνατος εδώ δεν επέρχεται λόγω της ιδιότητας κάποιου, αντίθετα συμβαίνει σε αυτούς που η κοινωνία θεωρεί τους πιο προστατευμένους. Την αγχωτική αυτή συνθήκη επαυξάνει η νεότητα των θυμάτων. Ο αδόκητος θάνατος γίνεται σκανδαλώδης όχι μόνον γιατί οι νέοι είναι η πιο ευαίσθητη κατηγορία —η νεανική ζωή είναι στον δυτικό κόσμο η πιο πολύτιμη—, αλλά και γιατί συνοψίζει όλο το φαντασιακό του μέλλοντος. Η βίαιη διακοπή της ζωής του νέου ανθρώπου είναι στο φαντασιακό μας στερπητή του μέλλοντος εν γένει. Ο τρίτος λόγος που αυτή η τραγωδία προκάλεσε πάνδημη συγκίνηση και θυμό, σχετίζεται με το γεγονός ότι το συγκεκριμένο δυστύχημα δεν συνέβη σε συνθήκες αυξημένης φυσικής δυσκολίας ή τεχνολογικής πολυπλοκότητας, αλλά σε κάτι που μοιάζει τραγικά απλοϊκό και θα όφειλε να αποφευχθεί σε κάθε περίπτωση. Η συγκεκριμένη καταστροφή ματαιώνει πολλές εικόνες του εαυτού μας ως σύγχρονης χώρας. Εποπτεύουμε από το σπίτι μας τον παγκόσμιο εναέριο χώρο αλλά τα τρένα συγκρούονται μετωπικά. Ζούμε μια ψηφιακή μεταβολή των πάντων (και του ίδιου του Κράτους) αλλά κινδυνεύουμε από ένα δίκτυο χαμηλής τεχνολογίας που έμοιαζε ανώδυνα απαρχαιωμένο.

— Όσα μάθαμε τις πρώτες μέρες, οι διάλογοι των υπαλλήλων του ΟΣΕ, αυτό το «Αμάν!», το «μάλλον έγινε τράκα» και τόσα άλλα (αναρρωτικές άδειες υπευθύνων, βάρδιες που έσβησαν με

Της ΔΗΜΗΤΡΑΣ ΓΚΡΟΥΣ

ΤΕΜΠΗ Μια τεχνολογική καταστροφή που ματαιώνει τις προσδοκίες μας

μπλάνκο) μας σόκαραν, αλλά είναι αποκαλυπτικά και ως μέρος ποιου προβλήματος; Την ίδια στιγμή είχαμε σύγχρονα τρένα που έτρεχαν με 160 χλμ. την ώρα.

Υπάρχει σε αυτόν τον σκανδαλισμό κάτι προβληματικό και κάτι απολύτως ορθό. Το προβληματικό είναι που μας ενοχλούν λεκτικοί τύποι της κοινής νεοελληνικής. Δηλαδή τι θέλαμε να ακουστεί; «Oh my god!» ή το επίκαιρο νεανικό «ω να σου γα...»; Δεν είναι εκεί το πρόβλημα. Η κακοδαιμονία μας δεν κρύβεται στο στίλ μας! Εκεί που η ενόχληση και η πικρία μας είναι όμως καίρια είναι ότι αυτοί οι διάλογοι φανερώσουν ότι δεν ακολουθείται κανένα πρωτόκολλο λειτουργίας και ασφαλείας. Μια βόλτα μέσω youtube στο κόκπιτ ενός αεροπλάνου είναι αποκαλυπτική για το τι σημαίνει «αποστειρωμένο περιβάλλον» και πρωτόκολλα. Απ' αυτή την άποψη είναι προφανές ότι εδώ έχουμε να κάνουμε με ανθρώπους που αυτοσχεδιάζουν και προσπαθούν να διαχειριστούν κάτι που τους υπερβαίνει. Όμως για να απαντήσω πλήρως στην ερώτησή σας πρέπει να πούμε και για το μπλάνκο και για το τεφτέρι και για τις αναρρωτικές και τις βάρδιες. Εδώ αποκαλύπτεται η ανθεκτικότητα θυλάκων αναξιοκρατίας, μετριότητας και κουλουράς βολέματος αλλά και πλημμελούς εκπαίδευσης στον κρατικό μηχανισμό. Όμως δεν με ρωτήσατε μόνον για αυτό.

— **Ναι, επισήμανα ότι στο δυστύχημα αυτό συναντιούνται ένας εκσυγχρονισμός που δεν πρόλαβε να ολοκληρωθεί μαζί με αρχαϊκά συστήματα του ελληνικού δημοσίου.**

Αυτό ακριβώς είναι σημαντικό να πούμε. Το δυστύχημα δεν το προκαλεί κατ' αρχήν ο αρχαϊσμός, το τεφτέρι, το μπικ και η τεχνολογική ένδεια. Το τρένο που γνωρίζαμε επί δεκαετίες με τα τηλεγραφήματα και τα 1001 και την εκτεταμένη μονή γραμμή, τις χαμηλές ταχύτητες και τους αργόσυρτους μουντζούρηδες με τις επικές αναβάσεις στα ελληνικά βουνά, μπορούσε να είναι ασφαλές. Και εν πολλοίς ήταν. Ήταν σύστημα παρωχημένο αλλά συνεκτικό. Το ίδιο συνεκτικό μπορεί να είναι και ένα σύγχρονο σύστημα. Εδώ νομίζω ότι πρέπει να σκεφτούμε ότι από το 2000 περίπου που ξεκινούν έργα αναβάθμισης του δικτύου μέχρι σήμερα έχει φτιαχτεί μια ακατανόητη οργανωτική, διοικητική και τεχνολογική κουρελού — ο αναλογικός κόσμος μαζί με τον ψηφιακό, η ηλεκτροκίνηση και η ντιζελοκίνηση, προσαρμογές και μαστορέματα που, χωρίς ισχυρή κρατική εποπτεία και μέριμνα, χωρίς σημαντικές επενδύσεις από την Hellenic train αφέθηκαν σε μια δυστοπική εγκατάλειψη που μπορούσε να γεννήσει καταστροφές. Και γέννησε.

Ένας ατελής εκσυγχρονισμός δεν είναι «μια κάποια βελτίωση», αλλά πηγή κινδύνων. Θα συμφωνήσω μαζί σας ότι όσα ήρθαν στην επιφάνεια αντιπλούν τη δομή της συλλογικής μας ταυτότητας. Συγκερασμοί αρχαϊσμών και νεωτερικών μορφών οργάνωσης, ζωής και σκέψης. Και αν στην κοινωνική

ΟΙ ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ
ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΕΣ
ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΕΣ
ΑΜΦΙΣΒΗΤΟΥΝ
ΤΗ ΘΕΜΕΛΙΩΔΗ
ΑΞΙΑ ΤΩΝ
ΣΥΓΧΡΟΝΩΝ
ΚΟΙΝΩΝΙΩΝ,
ΠΟΥ ΕΙΝΑΙ Η
ΕΠΙΔΙΩΞΗ ΤΗΣ
ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ
ΕΚΦΡΑΣΗΣ ΚΑΙ
Η ΠΡΑΓΜΑΤΟ-
ΠΟΙΗΣΗ ΕΝΟΣ
ΑΤΟΜΙΚΟΥ
ΣΧΕΔΙΟΥ ΖΩΗΣ

μηχανική και στην αρχιτεκτονική των συναισθημάτων αυτό το ελληνικό μπρικολάζ που αξιοποιεί νέα και παλιά υλικά μπορεί να είναι ενίοτε ευεργετικό, σε ζητήματα διακινδύνευσης είναι ανεπίτρεπτο.

— **Πώς σχολιάζετε την άποψη ότι δεν φταίει ο σταθμάρχης;** Στερείται κάθε σοβαρότητας. Από αυτά που διαβάζουμε και αναφέρομαι μόνο σε ρεπορτάζ αλλά και σε εκθέσεις ανθρώπων που γνωρίζουν αλλά και από την τροπή που παίρνει μέχρι σήμερα η δικαστική διερεύνηση είναι σαφές ότι ο σταθμάρχης έχει τεράστιες και εγκληματικές ευθύνες. Όπως είπα νωρίτερα πρέπει μαζί με αυτά να αναδείξουμε το τεχνολογικό, διοικητικό και εταιρικό περιβάλλον μέσα στο οποίο λειτουργήσε ο σταθμάρχης (και οι άλλοι που εμπλέκονται ήδη στην δικογραφία) ως έναν βιότοπο δυστυχημάτων.

— **Το δυστύχημα αυτό βαθαίνει την κρίση εμπιστοσύνης απέναντι στο πολιτικό σύστημα, λίγο πριν τις εκλογές. Τα Τέμπη συνιστούν μια τομή του πολιτικού χρόνου;**

Οι πολιτικοί πρέπει μεν να φοβούνται το πολιτικό και εκλογικό κόστος που θα υποστούν κάθε φορά που θα διαχειρίζονται πλημμελώς την ασφάλεια των πολιτών, αλλά αυτή η υποχρέωση ασφαλείας του κράτους μπορεί να υπονομευτεί από την υπέρμετρη πολιτικοποίηση και σίγουρα από την αναγωγή της τεχνολογικής καταστροφής σε μεγάλες ιδεολογικές αντιπαράθεσεις. Είναι σαφές ότι η καταστροφή των Τεμπών αποτελεί τομή, δεν ξέρω πόσο βαθιά είναι και πού οδηγεί. Το σίγουρο είναι ότι την ασφάλεια των πολιτών τη φροντίζει το Κράτος, ειδικά όταν πρόκειται για μια κρατική υποδομή (την οποία με εντυπωσιακή για να μην πω εγκληματική αδιαφορία δεχόταν να αξιοποιεί η ιδιωτική εταιρεία Hellenic Train) και από εκεί απορρέει μια σαφής ευθύνη της εκάστοτε κυβέρνησης. Το ρητορικό αλλά και έμπρακτο αφήγημα της συγκεκριμένης κυβέρνησης σε ζητήματα ασφαλείας υπήρξε δε αρκετά ισχυρό μέχρι τα Τέμπη — η εκτεταμένη χρήση του 112 και οι εκκενώσεις πληθυσμών στις μεγάλες πυρκαγιές των δύο προηγούμενων καλοκαιριών (που κάκιστα κάποιοι ειρωνεύονταν και λοιδορούσαν) το αποδεικνύει. Και η διάψευση που υφίσταται είναι ιδιαίτερα πικρή. Άρα δεν μπορεί παρά να υπάρξει φθορά στην κυβέρνηση — τόσο σε εκλογική απήχηση όσο και σε πολιτική εμπέλεια. Την οποία, να προσθέσω, δύσκολα θα καρπωθεί η αντιπολίτευση της οποίας η μέριμνα για την ασφάλεια δεν μπορεί, για πολλούς λόγους, να είναι πιστευτή.

— **Να φοβόμαστε μήπως δούμε ξανά να δυναμώνουν τα άκρα;**

Βλέπουμε πράγματι ότι ουδείς από τους κομματικούς φορείς που έχουν ασκήσει εξουσία δεν μπορεί να επωφεληθεί, και αυτό είναι μια αντισυστημική τάση. Αν η υπερβατολογία και η γενίκευση επικρατήσουν, αν τελικά η αναζήτηση των ευθυνών δεν βιωθεί ως μια έντιμη συλλογική προσπάθεια για την ονομασία συγκεκριμένων υπευθύνων, την αναδιάρθρωση δικτύων και υποδομών, την καθιέρωση πάγιων προτεραιοτήτων ασφαλείας και πρωτοκόλλων, αν πέσουμε σε μια μεταφυσική ότι το σύστημα φταίει γενικά, τότε πράγματι τα κόμματα εξουσίας μπορεί να πλαγιokoπηθούν από μια οργισμένη ψήφο που δεν γνωρίζει «άκρα», «Δεξιά» και «Αριστερά», αλλά χαρίζεται σε εκείνον που δείχνει ο πιο ενοχλητικός, ο πιο τιμωρητικός, ενίοτε και ο πιο απεχθής.

— **Σίγουρα πάντως υπάρχει ένα πάνδημο αίτημα για τη δικαίωση των θυμάτων.**

Το κράτος, η κυβέρνηση και τα κόμματα πρέπει να δικαιώσουν τα θύματα. Έως σήμερα θα έλεγα ότι οι μείζονες πολιτικές δυνάμεις και η κοινωνικοί θεσμοί το έχουν κάνει ικανοποιητικά. Έδωσαν φωνή και πρόσωπο στον πόνο και κράτησαν σε σχετικά ανεκτό επίπεδο (για τα ελληνικά δεδομένα πάντα) την ένταση του ανταγωνισμού τους. Όμως η δικαίωση των θυμάτων, που θα είναι μια θεραπεία τραύματος για όλη την κοινωνία, θέλει μεγάλη και μακροχρόνια προσπάθεια. Η δικαστική διερεύνηση είναι πολύ σημαντικό να γίνει με τους όρους εκείνους που θα δικαιώνουν τα θύματα. Και δεν αναφέρομαι απλά στο περιεχόμενο δικαστικών αποφάσεων φυσικά αλλά στις διαδικασίες, στον χώρο που θα δοθεί στη φωνή των θυμάτων εντός τους και εν τέλει στο πόσο μας ενδιαφέρει η αλήθεια. **Α**

© ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΤΖΕΚΑΣ/ΕΥΡΟΚΙΝΗΣΗ

ΟΙ ΔΥΟ ΑΓΑΠΗΜΕΝΟΙ ΑΘΗΝΑΙΟΙ ΜΟΥΣΙΚΟΙ και «σχεδιαστές ήχου και εικόνας, εκτός από τις προσωπικές ακροάσεις των μουσικών τους, μας έδωσαν και τη συλλογική εμπειρία με το πρότζεκτ «Nearoly»,

το οποίο τώρα επιστρέφουν να επαναλάβουν στην Εναλλακτική Σκηνή της ΕΛΣ σε έναν νέο κύκλο συναυλιών. Πρόκειται για ένα οπτικοακουστικό εγχείρημα με καινούρια, από κοινού, ηλεκτρονική μουσική και πρωτότυπα βίντεο, μια βόλτα εξερεύνησης και πειρατισμού στην electronica και τους αμέτρητους ήχους και φόρμες της. Το «Nearoly» σηματοδοτεί, επίσης, τη νέα συνεργασία του Κ. Βήτα και του Νίκου Πατρελάκη μετά το επιτυχημένο έργο «Ο κόσμος είναι ένας», με θέμα τον ποιητή Γιάννη Ρίτσο, που παρουσιάστηκε με μεγάλη επιτυχία στην Εναλλακτική Σκηνή της ΕΛΣ το 2020. Το «Nearoly» θα παρουσιαστεί για 4 μοναδικές παραστάσεις στην Εναλλακτική Σκηνή της ΕΛΣ στο Κέντρο Πολιτισμού Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος στις 31 Μαρτίου και 1 και διπλή στις 2 Απριλίου 2023.

Μιλώντας μαζί τους, μας οδήγησαν σε μία βόλτα στα ηλεκτρονικά τους μονοπάτια αλλά και έξω από αυτά, έξω από την πόλη, σαν σε road movie.

— **Βρήκα το «Nearoly» πολύ συγκινητικό γιατί άκουγα ήχους από το παρελθόν που τους παίρνατε και τους δίνετε μία αντίληψη που έφτανε μέχρι το μέλλον. Σαν να είναι οι μουσικές της ζωής σας/μας. Ισχύει αυτό για εσάς; Ποια στοιχεία του παρελθόντος χρησιμοποιήσατε στο «Nearoly»;**

Κ.Β. Η αρχή έγινε με τη φόρμα. Ξεκινήσαμε να γράφουμε με arpeggiators και sequencers, κοιτώντας πολύ πηλημένα στα πρώτα και πιο καθοριστικά χρόνια της electronica. Στη συνέχεια πήρε τον λόγο το βίωμά μας, αταβιστικά ακολουθήσαμε δρόμους, μέσα στους οποίους γεννηθήκαμε, αφεθήκαμε χωρίς ενοχή στις μνήμες μας, όμως τις ανασυντάξαμε με τα σημερινά μας μυαλά και τις σημερινές μας καρδιές. Προσπαθήσαμε να περιγράψουμε πράγματα που έγιναν μέσα στον μουσικό μας χρόνο με λέξεις που μάθαμε μόλις σήμερα.

— **Πώς έγινε η συνεργασία σας; Ξέρω ότι ήσασταν, επί lockdown, σε διαφορετικά σημεία και «αλληλογραφούσα-**

τε». Πρακτικά πώς λειτουργήσε;

Κ.Β. Κάπως έτσι έγινε, ήταν μια ιδέα του Νίκου να φτιάξουμε ένα project και αμέσως συναίνεσα, μου άρεσε πολύ η ιδέα να φτιάξουμε κάτι μαζί, είμαι φαν της μουσικής του από πολύ παλιά κι έτσι ξεκίνησε όλο αυτό. Η ιδέα μας στηρίχτηκε σε ένα μουσικό κόσμο που θα έχει σχέση με arpeggiator και sequencer, μια αναφορά στα γκρούπ του '70 και του '80 αλλά μέσα από το δικό μας άγγιγμα και τη δική μας αισθητική, τη σημερινή. Έτσι βάλαμε μπροστά τις μηχανές μας και οργανώσαμε το Nearoly. Μετά από αρκετά email άρχισαν να γεννιούνται ιδέες και κομμάτια, κάποια κρατήσαμε, άλλα πετάξαμε και όταν γυρίσαμε Αθήνα σπκώσαμε τα μανίκια. Μας πήρε καιρό για να ολοκληρωθεί αλλά ήταν μια ωραία εμπειρία.

— **Η electronica θα λέγατε ότι είναι μοναχικό σπορ;**

Κ.Β. Το να ασχολείσαι με την ηλεκτρονική μουσική σημαίνει ότι είσαι ένας άνθρωπος που περνάει πολλές ώρες με υπολογιστές, μηχανήματα, και συνθεσάιζερ. Αυτή η εικόνα είναι μια εικόνα μοναχικού ανθρώπου, και, ναι, η ηλεκτρονική μουσική είναι κυρίως μια μοναχική υπόθεση για αυτό και χαιρόμαστε όταν μαζί με τους φίλους μας δημιουργούμε συνε-

γασίες, γιατί φεύγουμε από τη ρουτίνα μας και μοιραζόμαστε ιδέες αλλά και τη χαρά μας.

Ν.Π. Όλη μου τη ζωή με θυμάμαι να ακουμπάω πλήκτρα και να κοιτάζω οθόνες, μόνος στο studio. Το μεγαλύτερο μέρος της μουσικής μου ζωής το έχω βιώσει μοναχικά. Αυτό βέβαια δεν έχει καθόλου μοναξιά, είναι μεγάλη περιπέτεια, δεν προλαβαίνεις να νιώσεις μόνος. Βρίσκεσαι σε πόλεις, σε δάση και θάλασσες, μιλάς με παλιές σου αγάπες, ονειρεύεσαι σύννεφα και ήλιους, πετάς χωρίς βάρος πάνω από τη γη, το φεγγάρι, οι ήχοι είναι ο κόσμος σου και οι φίλοι σου και εσύ ο ίδιος.

— **Διέκρινα μία «συνέπεια» στη διάρκεια των κομματιών στο Neapoly. Όλα είναι μεταξύ 4 με 5μιση λεπτά, μόνο ένα σας ξέφυγε στα 7.43. Μου θύμισε την ακριβώς σωστή διάρκεια ενός ωραίου χορταστικού “τραγουδιού”. Αυτό έγινε τυχαία ή υπάρχει μέσα σας η οικονομία ενός κομματιού; Ήταν ο “τραγουδοποιός” μέσα σας που σας μετρούσε τη διάρκεια;**

Κ.Β. Νομίζω πως τα ακούσαμε άπειρες φορές τα κομμάτια και προς το τέλος οτιδήποτε μας φαινόταν περιττό ή μη λειτουργικό το κόβαμε, θέλαμε να είμαστε

λιτοί, είμαστε κι από τη φύση μας έτσι και με τον Νίκο, οπότε κάναμε τέτοιες επεμβάσεις. Νομίζω θέλαμε να μην ξεχειλίζει η ιδέα και να είναι πολύ συγκροτημένος και ελεγχόμενος ο χρόνος.

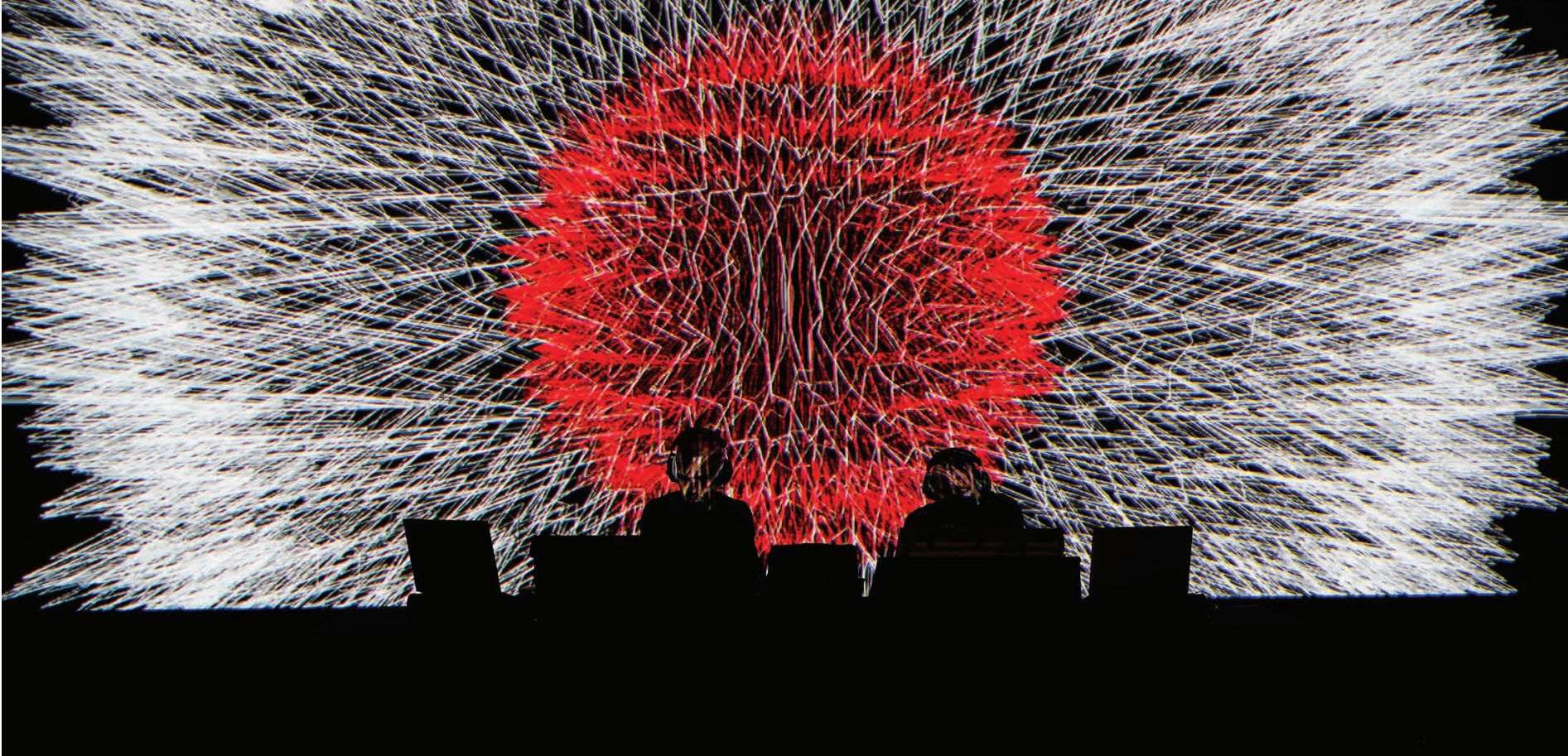
Ν.Π. Πιστεύω πως μπορείς να πεις πολλά πράγματα σε 4-5 λεπτά. Κοιτάξαμε μετρονομικά τις μουσικές μας, ώστε να περιλαμβάνουν τις ιδέες χωρίς υπερβολές. Χρειαζόταν να μείνει χώρος (και χρόνος) στον ακροατή να προσθέσει τα δικά του συναισθήματα και τις δικές του αναφορές.

— **Μετά τη συνεργασία σας επάνω στον Ρίτσο, θα λέγατε ότι αυτή τη φορά η ποίηση είναι η πόλη σας; Πώς επιδρά η Αθήνα στον καθένα σας; Και ποια σημεία της είναι «ενεργειακά σημεία» για εσάς;**

Κ.Β. Η Αθήνα είναι η πόλη μας και παίζει σαφώς καθοριστικό ρόλο σε αυτό που υπάρχει γύρω μας, αλλά, για να πω την αλήθεια, προσωπικά όταν γράφω μουσική αντλώ κομμάτια από τον εσωτερικό μου κόσμο. Όσο για την Αθήνα μου αρέσει πολύ και ιδιαίτερα κάποιες καθημερινές που κάποια σημεία δεν έχουν κόσμο. Ζω μέσα στο κέντρο σχεδόν όλη μου τη ζωή, μου αρέσουν τα Αναφιώτικα, η μπουάτ Απανεμιά, το Τίκι, το Μοναστηράκι, τα παλιά

Ο **ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΒΗΤΑ** & Ο **ΝΙΚΟΣ ΠΑΤΡΕΛΑΚΗΣ**, τα δύο «χρυσά παιδιά» της ελληνικής electronica, επιστρέφουν στην Εναλλακτική Σκηνή της ΕΛΣ για να επαναλάβουν ένα νέο κύκλο συναυλιών από το πρότζεκτ «**Neapoly**»

Του **ΓΙΑΝΝΗ ΝΕΝΕ**

◀ δισκάδικα, οι Διόσκουροι, η Συγγρού...

N.Π. Τα περισσότερα πράγματα που κάνω ξεκινούν σαν έμπνευση από τη φύση, μουσική ή εικόνα, και καταλήγουν στην πόλη. Όχι λόγω τεχνικής ανάγκης αλλά γιατί το κέντρο βάρους μου είναι εδώ, στην Αθήνα μου. Το «Nearpoly» ήταν η επιτομή, λόγω συγκυριών. Αγαπώ την Αθήνα και τη ζω, από το κέντρο μέχρι τα προάστια, πρωί και βράδυ. Μεγάλες βόλτες από τα Ιλίσια στο Θησείο, ονειροπόληση από τον Λυκαβηττό, ξενύχτια στο κέντρο, με όλη τη χωροταξική και αρχιτεκτονική αναρχία, που πια έμαθα να κοιτάζω με εικαστικό τρόπο.

— **Κωνσταντίνε, μίλησέ μου για τις δύο υπέροχες αλεπούδες στο artwork του «Nearpoly».**

K.B. Όταν σκεφτόμασταν πώς θα είναι το εξώφυλλο του άλμπουμ μία από τις ιδέες που έδειξα στον Νίκο ήταν αυτός ο καμβάς που είχα φτιάξει την περίοδο που ανταλλάσαμε τα πρώτα mail και τα ντέμο του »Nearpoly«. Είναι ένα τελάρο με λάδια που δείχνει δύο αλεπούδες σε έναν κήπο και πίσω είναι ένα αστικό τοπίο ανάμεσα στη Βουλιαγμένη και μια θάλασσα πολύ πίσω. «Αυτό είναι το εξώφυλλο για το άλμπουμ», είπε ο Νίκος και έτσι το κρατήσαμε, κάπως ταίριαζε και με τη μουσική ...

— **Είπατε ότι η παρουσίαση του «Nearpoly» είναι σαν ένα road movie. Έχετε κάποιο αγαπημένο road movie;**

K.B. Αυτό που δημιούργησε ο Νίκος ήταν ένα road movie με διάφορα τοπία από την Ελλάδα. Τα αγαπημένα μου road movie, είναι το «Two Lane Blacktop», «Stranger Than Paradise», «L' Avventura».

N.Π. Τα γυρίσματα για τα video που κάναμε με τον Κώστα Κατριό έγιναν σαν road movie, μια μακριά περιήγηση στη βόρεια Πελοπόννησο και τη Δυτική Ελλάδα, από το Αιτωλικό μέχρι τα Πάννεια και ακόμη λίγο μέχρι τις Πρέσπες. Ένα ντοκιμαντέρ για την καθημερινότητα σε ιδιαίτερα μέρη. Μου αρέσει η διαδρομή, είναι κομμάτι μου, σίγουρα dna και παράδειγμα των γονιών μου, και αυτοί στη διαδρομή και στα ταξίδια όσο τους θυμάμαι. Κοινό αγαπημένο το «Stranger than Paradise» αλλά και το «Far from Yokohama» από το «Mystery Train», σίγουρα το «Paris, Texas». Πιο μετά το «Sideways», το «Priscilla».

— **Βγαίνετε on the road εσείς οι ίδιοι; Εννοώ σαν road movie: εσύ, ένα αυτοκίνητο και ο δρόμος. Προς τα πού πάτε; Πείτε μου ένα τέτοιο ταξίδι σας ο καθένας.**

K.B. Ένα road movie δικό μου θα έλεγα ότι είναι το μίνι Αθήνα-Σούνιο, μετά Αθήνα-Μάνη, Ναύπακτος-Αντίκυρα...

N.Π. Οδηγώ πολύ μακριές διαδρομές, με ευθυγραμμίζουν εσωτερικά. Τις περισσότερες φορές χωρίς soundtrack. Αθήνα - Επίδαυρος είναι μια διαδρομή που κάνω συχνά και μόνος.

— **Η συνεργασία με την Εναλλακτική Σκηνή της ΕΛΣ φαίνεται να έχει ευοδωθεί. Σε τι συνετέλεσε αυτό; Ετοιμάζετε και κάποια συνέχεια;**

K.B. Στην Εναλλακτική Σκηνή βρήκαμε ένα χώρο για να μπορέσουμε να παρουσιάσουμε την ιδέα που είχαμε

για τον Ρίτσο και το «Nearpoly». Ο Γιώργος Κουμεντάκης είναι ένας πολύ μεγάλος συνθέτης και μουσικός με ευρεία αντίληψη και αγάπη για την μουσική, ένα παιδί στην κυριολεξία με αγάπη στη καρδιά και στον νου, που δίνει χώρο σε νέους ανθρώπους, είναι ανοιχτός σε ιδέες και σταθήκαμε τυχεροί που μας έδωσε την δυνατότητα να παρουσιάσουμε τη δουλειά μας.

N.Π. Υπάρχει μια αίσθηση ανοιχτής αποδοχής από την Εναλλακτική Σκηνή που είναι πολύ εμπνευστική, που σε ωθεί πραγματικά να δοκιμάσεις και να πειραματιστείς. Αυτό, σε συνδυασμό με ένα ανθρώπινο μέτρο στη διαδικασία και ένα λεπτομερή επαγγελματισμό στην εκτέλεση, κάνουν ένα μουσικό να νιώθει πραγματικά τυχερός να συνεργάζεται με αυτή την ομάδα της ΕΛΣ.

— **Πιστεύω ότι η Αθήνα έχει ένα πολύ ζωντανό, ενδιαισθητικό και μεγάλο κοινό της electronica. Καλό, διαβασμένο και με χιούμορ. Το πιστεύετε αυτό; Το έχετε εσείς αυτό το κοινό; Η απλώς είμαι αισιόδοξος;**

K.B. Ναι, το πιστεύω πως το έχουμε αγκαλιάσει αυτό το κοινό μέσα στα χρόνια. Είναι μια αμοιβαία αγάπη η σχέση μας με τον κόσμο που αγαπά τη μουσική μας μέσα στα χρόνια, και το λέω και γι αυτή τη δουλειά αλλά και σε σχέση με την προσωπική μου εμπειρία μέσα από την δισκογραφία μου. Το αθηναϊκό κοινό ίσως είναι από τα ωραιότερα παιδιά, και θα πω πως είναι από τα πιο συνειδητοποιημένα, πολιτικοποιημένα και διευρυμένα παιδιά που μπορεί να έχει ένας μουσικός κοντά του. Κάθε φορά σε κάθε συναυλία μου τους λέω πως τους αγαπώ και το εννοώ μέσα από την καρδιά μου κάθε φορά...

N.Π. Ένα κοινό με γνώση και χιούμορ είναι πράγματι το αθηναϊκό κοινό και είναι μεγάλη τύχη για εμάς. Είναι κοινό με γενναιόδωρο συναίσθημα που δημιουργεί ένα ασφαλές τόπο για να μοιραστούμε οτιδήποτε καινούργιο.

— **Στο χιούμορ βάζω και την analog πλευρά που εσείς ενσωματώσατε στο «Nearpoly». Μιλήστε μου γι' αυτό.**

K.B. Η analog πλευρά μας εννοεί τα συνθεσάιζερ μας ή το ότι ερχόμαστε από μια γενιά αναλογική, τη γενιά πριν από την κινητή τηλεφωνία και τα lap top; Τα έχουμε και τα δύο αυτά, είμαστε και αναλογικοί και ψηφιακοί, εμένα με γοητεύουν βέβαια ακόμα τα αναλογικά συνθεσάιζερ, μπορώ να περάσω ατέλειωτες ώρες μαζί με ένα αναλογικό συνθ, επηρεάζομαι από την δύναμη των ήχων, από τις κυματομορφές, μου αρέσει να τα διαλύω και να τα ξαναφτιάχνω, να φτιάχνω δικούς μου ήχους, όλα αυτά έχουν περάσει μέσα στις φλέβες του Nearpoly και με τον Νίκο μιλάμε πολλές ώρες για το πώς να συνδυάσουμε ήχους μεταξύ τους... Τα κομπιούτερ με συγκινούν λιγότερο, χρησιμοποιώ τα πολύ βασικά γιατί δεν βρίσκω κανένα ενδιαφέρον...

N.Π. Έχουμε και τις δύο πλευρές πράγματι. Γεννήθηκαν αναλογικός αλλά με γοήτευσε το ψηφιακό από την αρχή. Με τα χρόνια ενσωμάτωσα όση ψηφιακή τεχνολογία μπορούσα χωρίς ποτέ όμως να αποχωριστώ τη στιβαρότητα, την καθαρότητα και το τυχαίο του αναλογικού. Το analog αποτελεί μεγάλο μέρος του «Nearpoly», τόσο στη γέννηση των ήχων όσο και στην επεξεργασία τους,

ΟΔΗΓΟ ΠΟΛΥ ΜΑΚΡΙΕΣ
ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ, ΜΕ ΕΥΘΥΓΡΑΜ-
ΜΙΖΟΥΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΑ.
ΤΙΣ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΕΣ ΦΟΡΕΣ
ΧΩΡΙΣ SOUNDTRACK.
ΑΘΗΝΑ – ΕΠΙΔΑΥΡΟΣ ΕΙΝΑΙ
ΜΙΑ ΔΙΑΔΡΟΜΗ ΠΟΥ ΚΑΝΩ
ΣΥΧΝΑ ΚΑΙ ΜΟΝΟΣ.
- Ν.Π.

ΟΙ ΣΤΕΡΕΟ ΝΟΒΑ
ΥΠΑΡΧΟΥΝ ΣΤΗ ΖΩΗ ΜΟΥ,
ΕΙΝΑΙ ΜΙΑ ΜΠΑΝΤΑ
ΠΟΥ ΠΑΝΤΑ ΘΑ ΑΓΑΠΩ
- Κ.Β.

* **Nearpoly** - 31 Μαρτίου & 1, 2 Απριλίου 2023 - Ώρα έναρξης: 20.30 (Κυριακή: 19.30 και 21.30) - Εναλλακτική Σκηνή
Εθνικής Λυρικής Σκηνής,
Κέντρο Πολιτισμού Ίδρυμα
Σταύρος Νιάρχος (ΚΠΙΣΝ)

www.athens voice.gr

Διαβάστε όλη
τη συνέντευξη

γεννήτριες, λυχνίες, φίλτρα και ενισχύσεις.

— **Στην εμφάνιση στην Εναλλακτική Σκηνή πώς ακριβώς θα εκτελέσετε το «Nearpoly»; Θα παίξετε τα κομμάτια live εκείνη την ώρα; Θα υπάρξουν remixes;**

N.Π. Παίζουμε αρκετά ζωντανά μέρη, διάφορα άλλα είναι arpeggiators, sequencers και tapes, έχουμε κυρίως αναλογικά synths μαζί μας. Σαν φόντο έχουμε μια σινεμασκόπ οθόνη με εικόνες που δημιουργήθηκαν για το «Nearpoly», ορίζοντες, σύννεφα, εργοτάξια και δάση, ανοιχτή θάλασσα και στενά της Αθήνας.

— **Πώς ήταν η εμφάνιση στην Ελευσίνα, Κωνσταντίνε; Οι τσιμεντόλιθοι νομίζω έχουν ήδη μπει στα “φρετίχ” αξεσουάρ του 2023. Υπάρχουν σαν subplot οι Στέρεο Νόβα στη ζωή σου; Έστω και για καλό σκοπό; :-)**

K.B. Ήταν μια πολύ ωραία εμφάνιση που την χαρήκαμε πολύ και εγώ και ο Μιχάλης. Δουλεύουμε αρκετά και με τον Μιχάλη, οι στέρεο νόβα υπάρχουν στη ζωή μου, είναι μια μπάντα που φεύγει και έρχεται όταν έχει κάτι να πει, όμως πάντα υπάρχει στις ζωές μας. Είναι μια μπάντα που πάντα θα αγαπώ.

— **Νίκο, εσύ ήσουν στην εμφάνιση Στέρεο Νόβα στην Ελευσίνα; Έχεις/είχες πάει ποτέ άλλοτε στην Ελευσίνα;**

N.Π. Βέβαια ήμουν στη συναυλία, ήταν μια ευοίωνη και συναισθηματική στιγμή μέσα στην γενικότερη σκοτεινιά που υπάρχει γύρω μας. Την Ελευσίνα τη γνώρισα μέσα από τα μάτια του Κουτσαφτή, θυμάμαι ακόμη πόσο μου είχαν εντυπωθεί αυτά τα τοπία, αρχαία και νέα Ελλάδα σε ένα συνονθύλευμα, μερικές φορές ακατανόητο -θυμάμαι και πόσο είχα αγαπήσει τη μουσική του Κωνσταντίνου για την ταινία. Εκτοτε τη γνώρισα από κοντά, περιηγήθηκα, την εξερεύνησα. Η τελευταία μου επαφή ήταν το 2013, στα Αισχύλεια, βόλτα στο παλιό ελαιουργείο, με το φωτεινό installation του Ναυρίδη πάνω στο μάντρα του Μπέκετ «Πάντα να προσπαθείς, πάντα ν' αποτυγχάνεις, δεν πειράζει. Να προσπαθείς ξανά. Ν' αποτυγχάνεις ξανά. Ν' αποτυγχάνεις καλύτερα».

— **Τι έχετε να πείτε για την Τεχνητή Νοημοσύνη; Δοκιμάσατε να συνομιλήσετε με το ChatGPT; Θα το αγαπήσετε και θα συνεργαστείτε μαζί του; Θα το ρωτήσετε αν θα κατασκευάζει μόνο του τη δική του electronica;**

N.Π. Ανάμικτα συναισθήματα για αυτές τις πρώτες εκφάνσεις της. Αντιλαμβάνομαι τη χρηστικότητα της υπόστασης αλλά όχι τα υπαρξιακά ερωτήματα που την ακολουθούν. Μηχανήματα παράγουν μόνο τους μουσικούς εδώ και δεκαετίες, δίνοντάς τους μόνο την αρχή, βασισμένα στο τυχαίο του αναλογικού. Πάνω κάτω άλλωστε αυτό κάνει και η Τ.Ν. με την αρχή να είναι το dataset, απλά εδώ δεν υπάρχει τυχαίο, υπάρχει συγκεκρισμός τεράστιας πληροφορίας και λογική μετατροπή της σε αρθρωμένο λόγο ή και μουσική, φαντάζομαι. Ελπίζω να τη χρησιμοποιήσουμε στο μέλλον και όχι να τη λατρεύουμε/φοβηθούμε – παλιοί και νέοι θεοί. **A**

DELL G15 & G16 GAMING LAPTOPS

Δίδυμο για δυνατό Gaming!

Ωρα για παιχνίδι, κάθε στιγμή.

intel®

Windows 11

Εγγύηση
Next Business Day
Μάθετε περισσότερα dell.gr

© EUROKINISSI/ΑΕΡΟΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ

ΑΞΕΧΑΣΤΕΣ ΝΥΧΤΕΣ

16 Α.Υ. 30 ΜΑΡΤΙΟΥ - 5 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2023

7

παραγωγοί του
Athens Voice Radio 102,5
θυμούνται ιστορικές
συναυλίες στο θέατρο
του Λυκαβηττού
που «ξαναζωντανεύει»
15 χρόνια μετά

ΣΤΟΝ ΛΥΚΑΒΗΤΤΟ

10.00 - 12.00

ΓΙΩΡΓΟΣ ΜΟΥΧΤΑΡΙΔΗΣ

«Ένα ανοικτό θέατρο κομμένο μέσα σε έναν λόφο με τα φώτα της πόλης να λάμπουν από κάτω». Έτσι περιγράφει το θέατρο του Λυκαβηττού ο **Peter Gabriel** στο άλμπουμ που κυκλοφόρησε με τίτλο «*Live in Athens*» 1987. Ο λόγος για το περίφημο και ιστορικό live άλμπουμ που ηχογραφήθηκε στο τέλος της θρυλικής του περιοδείας, τρεις ζεστές βραδιές του Οκτώβρη του 1987 σε κάποια χώρα στη νότια Ευρώπη!

Έχω περάσει το μεγαλύτερο μέρος της ενήλικης συναυλιακής ζωής μου στο θέατρο του Λυκαβηττού, στον λόφο του Λυκαβηττού, και πρέπει να έχω δει εκατοντάδες συναυλίες «ξένων» και Ελλήνων καλλιτεχνών. Έχω ζήσει αξέχαστες στιγμές και τώρα που τις φέρνω στο μυαλό μου θυμάμαι βράδια καλοκαιριού, βράδια του Σεπτεμβρίου και βράδια του Οκτώβρη, βραδιές πριν τις διακοπές του καλοκαιριού, βραδιές μετά τις διακοπές του καλοκαιριού, το αξέχαστο ανέβασμα στον λόφο του Λυκαβηττού με τα πόδια ή με τη μηχανή.

Αν για τους περισσότερους από μας που παρακολουθούσαμε συναυλίες των ξένων συγκροτημάτων –κυρίως ροκ– το γήπεδο μπάσκετ του Σπόρτινγκ ήταν το έναυσμα της συναυλιακής μας ζωής και η ένταξή μας στην κοινότητα του rock, το θέατρο του Λυκαβηττού ήταν η επίσημη επιβεβαίωση ότι οι ροκ συναυλίες ήταν η μουσική μας κανονικότητα και, φυσικά, η μυσή μας σε έναν τρόπο ζωής ξεχωριστό και διαφορετικό. Το θέατρο αυτό με χωρητικότητα περίπου 5.000 θεατές είχε και έχει ένα τεράστιο πλεονέκτημα, ανήκει στην καρδιά του αστικού ιστού, βρίσκεται στην καρδιά της πόλης και στις παρυφές του βρίσκονται τρεις γειτονιές της Αθήνας πολύ διαφορετικές μεταξύ τους.

Μετά το τέλος της κάθε συναυλίας κάθε παρέα, κάθε ομάδα ή κάθε «φυλή» έβρισκε το δικό της σημείο που θα κατέβαινε για ποτό και συζήτηση με θέμα, τι άλλο, το live. Οι πιο εναλλακτικοί θα κατέβαιναν πλατεία Εξαρχείων, οι πιο μείντριμ στο Κολωνάκι και στα διάφορα καφέ και μπαρ της Σκουφά και οι πιο καλλιτεχνικοί τύποι στην πλατεία Μαβίλη, όλα σημεία προσβάσιμα με τα πόδια. Τις ζεστές νύχτες του Ιουνίου και του Σεπτεμβρίου οι συζητήσεις έφταναν μέχρι τις πρώτες πρωινές ώρες!

Όλα αυτά τα χρόνια έχω δει εκατοντάδες συγκροτήματα, τραγουδιστές και τραγου-

δοποιούς στο θέατρο του Λυκαβηττού. Δεν πιστεύω ότι είδα κάποια που δεν ήταν καλά, απλά μερικά από αυτά τα ξεχωρίζω το καθένα για διαφορετικούς λόγους. Τα 3 στη σειρά του Peter Gabriel τον Οκτώβρη του 1987 ήταν μια κομβική στιγμή για τα live αφού ποτέ μέχρι τότε δεν είχαμε δει ή ακούσει κάτι αντίστοιχο. Ο Gabriel είχε φτάσει στο τέλος μιας παγκόσμιας περιοδείας απόλυτα επιτυχημένης καλλιτεχνικά και εισπρακτικά έχοντας στις αποσκευές του ένα πολύ δυνατό ρεπερτόριο από όλα του τα προσωπικά άλμπουμ, μια απίθανη ομάδα κορυφαίων μουσικών που όμοιά της δεν είχαμε ξαναδεί στην ποπ/ροκ μουσική και φυσικά μια ομάδα τεχνικών που έστησε ένα υπερθέαμα απίστευτης ακρίβειας αλλά και τρομερής οικειότητας. Δεν υπήρξε ούτε μία στιγμή σε κανένα από τα τρία live εκείνου του Οκτώβρη που κάποιος από το κοινό να ένιωθε ότι ο καλλιτέχνης που βρισκόταν στη σκηνή έδινε ένα σόου από μακρο και ξεκομμένο από τη ροκ αντίληψη. Απεναντίας είδαμε έναν παθιασμένο και πειθαρχημένο μουσικό που ένιωθε με το μυαλό του όσα η καρδιά του σκεφτόταν! Υπήρξαν βέβαια και αρκετά άλλα live που θυμάμαι από την περίοδο του Λυκαβηττού. Καλοκαίρι του 1992 και ο **Ντέιβιντ Μπερν** βρίσκεται στον Λυκαβηττό παίζοντας ζωντανά το ολοκαίνουργιο προσωπικό του άλμπουμ με τίτλο «*Rei Momo*» που και σήμερα θεωρείται το latín άλμπουμ του με έμφαση στον ήχο των πνευστών και των κρουστών. Όσοι βρεθήκαμε εκείνο το βράδυ εκεί δεν θα ξεχάσουμε ποτέ όταν, στις πρώτες νότες των πνευστών, άναψαν όλα τα φώτα της σκηνής και έπεσαν επάνω στα απαστράπτοντα χάλκινα πνευστά και σε όλη την μπάντα που ήταν ντυμένη στα λευκά δημιουργώντας μια ψευδαίσθηση του πώς θα έμοιαζε ο παράδεισος όπου όλοι χορεύουν salsa, merengue, bolero και cha-cha.

Ένα από τα πιο «πρόσφατα» εντυπωσιακά live της ζωής μου και πάλι Ιούνιος, 26 Ιουνίου του 2000 για την ακρίβεια, όπου 7.000 κόσμος βρέθηκε για το πρώτο και μοναδικό live που έδωσαν στην Ελλάδα (και ευτυχώς στο θέατρο του Λυκαβηττού που είναι ξεστό σαν κλίμακα) οι **Radiohead**, μια εμπειρία ήχου και θεάματος που μόνον σημαντικοί και πρωτοπόροι καλλιτέχνες μπορούν να προσφέρουν. Και η σκηνή μετά βίας χώρεσε μέσα στο...θέατρο!

08.00 - 10.00

ΓΙΟΒΑΝΝΑ ΒΛΑΣΣΟΠΟΥΛΟΥ

Αρχικά αναβλήθηκε η εμφάνισή τους στο Θέατρο Βράχων λόγω βροχής και έτσι, ενάμιση μήνα μετά, δώσαμε ραντεβού στον Λυκαβηττό. Αυτή τη φορά η βραδιά ήταν υπέροχα καλοκαιρινή. Το θέατρο ήταν ασφυκτικά γεμάτο. Εντός αλλά και στα βραχάκια. Πάρα πολύς κόσμος και πάρα πολύ ωραία ενέργεια. Λίγο ο ενάμιση μήνας αναμονής, λίγο που support ήταν η N'na Λαζοπούλου(!), λίγο που η ώρα περνούσε και οι **Thievery** δεν ανέβαιναν στη σκηνή, ξεκίνησαν τα «ουουου». Έστω κι αργά, το συγκρότημα βγήκε και έδωσε κατά τη γνώμη μου μία από τις καλύτερες συναυλίες της καριέρας του. Αυτό που συνέβη εκείνο το βράδυ, αυτό που μοιραστήκαμε όσοι ήμασταν εκεί, δεν το ξεχνάς όσα χρόνια κι αν περάσουν. Εκρηκτικότητα και ζεν. Μυσταγωγία αλλά και ένα καλοκαιρινό μουσικό πανηγύρι ταυτόχρονα, όπως μόνο οι Thievery ξέρουν να φτιάχνουν. Από αυτά τα βράδια που γυρνάς αργά στο σπίτι και μονολογείς «τι ζήσα-

με, ρε συ, απόψε;». Χαρά, μουσική, παλμός, φωτορυθμικά, αστέρια, καπνοί, ξυπόλυτες vocal artists σαν αερικά, καλοκαιρινή νύχτα, ευφορία, ιδρώτας, χορός, παπούτσια βρεγμένα με μπύρες, ο βράχος, η Αθήνα πιάτο και οι Thievery. Δεν θυμάμαι πολλά από το track list, αλλά θυμάμαι το τέλος.

Μας αποχαιρέτησαν, έκαναν το αναμενόμενο encore, άναψαν και τα φώτα, αλλά δεν έφυγε κανείς. Εκεί όλοι, χειροκροτούσαμε και ουρλιάζαμε ασταμάτητα. Και μας έκαναν την χάρη. Ξαναβγήκαν και έπαιξαν το «*The Heart's a Lonely Hunter*» (με ανοικτά φώτα).

Η επιστροφή του θεάτρου του Λυκαβηττού είναι σπουδαία νέα. Και τα περιμέναμε 15 χρόνια. Ραντεβού τον Σεπτέμβρη, λοιπόν, με όποια συναυλία κι αν ανοίξει. Ραντεβού στη μεταλλική αχιβάδα πάνω στον λόφο. Αφυπομονώ. Γιατί αν η Αθήνα έχει μουσική καρδιά, για εμένα είναι εκεί. Στον Λυκαβηττό.

08.00 - 10.00

ΓΙΑΝΝΗΣ ΝΕΝΕΣ

Τον Οκτώβριο του 2003, η πρώτη ομάδα της ATHENS VOICE υπό τον Φώτη Γεωργελέ, ετοιμαζόμασταν να βγάλουμε την Athens Voice – και κάναμε ένα μηδενικό τεύχος που δεν κυκλοφόρησε ποτέ, αλλά το γράψαμε και το στήσαμε κανονικά. Σε εκείνο το «πρώτο» τεύχος είχα γράψει μία «ανταπόκριση» από τη συναυλία της **Jane Birkin** στο Θέατρο Λυκαβηττού που είχα παρακολουθήσει εκείνες τις μέρες και σκέφτηκα πόσο ταιριάζει να δει το φως της ημέρας τώρα, εκείνο το κείμενο, σαν ανάμνηση από έναν αγαπημένο χώρο θεαμάτων και τοπόσημο της Αθήνας που ξαναμπαίνει στη ζωή μας.

Έγραφα τότε, πριν 20 χρόνια, λοιπόν: Η Jane Birkin υπήρξε όχι μόνο η μούσα του μυθικού Serge Gainsbourg αλλά και μία φινετσάτη «λολίτα» με άρωμα βρετανικού Earl Gray που, ακόμα και τώρα, μετά από τόσα χρόνια, είναι εκείνη που διυλίζει την μουσική –και λίγο «πρόστυχη»– περσόνά του μακαρίτη και την ξαναπροσφέρει στο κοινό με τονισμένη την ποιητική πλευρά της. Το «Arabesque» είναι μία σειρά τραγουδιών της café society που είχε γράψει ο Gainsbourg και, τώρα, η Jane την παρουσιάζει σε μία μαμούθ περιοδεία σε όλο τον κόσμο, διασκευασμένα σε ανατολίτικο ύφος, με τους Αλγερινούς Djaz & Fam μαζί της. Το οριένταλ ταιριάζει στην Jane Birkin γιατί βγαίνει ξυπόλυτη στη σκηνή, ντυμένη με το απολύτως σωστά-σαλακωμένο-της-κόκκινο Yamamoto και λυτά μαλλιά, με ζωγραφισμένο στο πρόσωπό της ένα απολαυστικό νιρβάνα και χορευτικές κινήσεις που θυμίζουν οδάλισκν, ξωτικό, κι έχουν κάτι από την παιδική αδεξιότητα της Bjork όταν χορεύει.

Η Jane Birkin, φιγούρα αναφοράς των λονδρεζίκων 60s και της swinging κοινότητας της Carnaby Street, πέρασε με επιτυχία τη μετάλλαξη της σε φιγούρα των παριζιάνι-

κων σαλονιών, των χαμηλοτάβανων μπουάτ και των φιλολογικών βραδιών με αφέντι. Ο αέρας της Ανατολής είναι ένα στοιχείο που ανέκαθεν γοήτευε το «έξυπνο» Παρίσι και η Jane το επιλέγει για να ισορροπήσει τον κυνισμό, τη μελαγχολία και το άγριο χιούμορ των τραγουδιών του αγαπημένου της Serge. Jazz χαλαρωμένη σε καναπέδες, γλυκά αρώματα καφέ, κανέλας και πατσουλί στη φωνή και χαριτωμένες ατονίες.

Τα arabesque τραγούδια της, η Jane τα παρουσίασε στον Λυκαβηττό, στην πιο lounge βραδιά που έχει ζήσει το θέατρο του λόφου. Με ένα κοινό γαλλικής κουλτούρας και με τη γαλαντομία στο DNA του, με «μυημένους» σε κοινότητες φανς μοιραίων γυναικών και πρώων αντρών, με τη γνωστή σχέση των «έξυπνων ρόκερς» και μερικές εξαιρετικές παρουσίες lesbian chic, η βραδιά θύμιζε περισσότερο group therapy παρά συναυλία. Η Jane φίλησε, χαιρέτισε τις μπροστινές σειρές (ανάμεσά τους και το μοναδικό σελέμπριτι που γνωρίζει την Jane Birkin, ο πιο beat Έλληνας της δεκαετίας του '60, ο Κώστας Βουτσάς με την οικογένειά του. Οι υπόλοιποι glitterati της Αθήνας προφανώς αναγνωρίζουν μόνο όποιον εμφανίζεται στο Ηρώδειο...)

Η Jane διάβασε ποιήματα γονατιστή στο κέντρο του κοίλου της ορχήστρας, είπε με τρεμάμενη φωνή πόσο τη συγκινεί που βλέπει την Ακρόπολη και ότι μετά το τέλος της συναυλίας θα τηλεφωνήσει στη μαμά της (μα καλά, πόσων χρόνων είναι η μαμά; για να της πει ότι βρίσκεται στην πιο ρομαντική χώρα του κόσμου, την Ελλάδα. Προφανώς με ένα τζατζίκι η Jane μπορεί να βάλει τα κλάματα. Και φυσικά πήρε ένα αποθεωτικό παρατεταμένο χειροκρότημα, ίσως γιατί τελικά έδειξε στους loungers του Λυκαβηττού ότι η ανατολή είναι σικ – ακόμα και η «βαθιά» ελληνική ανατολή.

12.00 - 14.00

ΛΙΑΝΑ ΜΑΣΤΑΘΗ

Ανακαλύπτοντας τα φοιτητικά εισιτήρια βρίσκομαι να παρακολουθώ τον «Ματωμένο γάμο» του Λόρκα εξαργυρώνοντας αυτό το αναπάντεχο προνόμιο που ενθουσιάζει τους άγουρους φοιτητές. Πρώτη φορά Λόρκα, πρώτη φορά Λυκαβηττός, δεκαετίες πριν, τότε που ακόμα ανεβαίναμε χωρίς να ασθμαίνουμε και χοροπηδάγαμε πάνω στις κερκίδες έχοντας τη σιγουριά που συνοδεύει τα πρώτα ενήλικα χρόνια ή, πιο απλά, άγνοια κινδύνου. Ακολούθησαν πολλές πλέον συναυλίες, τόσες που η μνήμη έχει ενσωματώσει στη καθημερινότητα και καταχωρούνται εξελίσσοντας το σενάριο της ζωής σου. Αν μέτραγα τις συναυλίες στον λόφο θα ήταν ένας απολογισμός ζωής. Ήταν τότε που είδα τον **Peter Hamill** ακολουθώντας τυφλωμένη από έρωτα τον σύντροφό μου, ήταν τότε στους **Buena Vista** που μπήκα άνεργη και έφυγα με μία εξαιρετική επαγγελματική πρόταση, ήταν τότε στον

Bryan Ferry που θέλοντας να εντυπωσιάσω ένα αγόρι προσκάλεσα την αδελφή του αλλά αυτός δεν εμφανίστηκε ποτέ. Ήταν οι **Orishas** με τον **Federico Aubele** που είδα τον κολητό μου να χορεύει σαν να μην υπάρχει αύριο. Ήταν ο **B.B. King** που μπήκα τυχαία στο καμαρίνι του και τραυλίζοντας του ζήτησα ένα αυτόγραφο. Ήταν τότε στον **Χατζηγιάννη**, που βρέθηκα να τραγουδάω σε ένα μικρόφωνο «*Χέρια ψηλά*» για να κάνω τη χάρη σε ένα τσούρμιο πιτσιρικά που συνόδευα να δουν το είδωλό τους. Ήταν τότε στους **Pet Shop Boys** με τον soon to be πατέρα των παιδιών μου. Ήταν τότε στη **Zaz**, την πρώτη συναυλία της κόρης μου στον Λυκαβηττό και που τώρα μπορεί να τη μνημονεύει σε ένα αντίστοιχο επετειακό κείμενο. Και άλλα πολλά. Μια ζωή ολόκληρη που τα 15 χρόνια απουσίας αποτελούν μία παρένθεση και μόνο. Θα είμαστε πάλι εκεί, έστω κι αν λαχανιάζουμε λίγο περισσότερο.

14.00 - 16.00

ΕΛΕΝΗ ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗ

28 Ιουνίου 2000 και οι **Pet Shop Boys** πρώτη φορά στην Αθήνα, 10.000 δρχ. το εισιτήριο, ίσως το τελευταίο που πλήρωσα σε δραχμές. Είχαμε ανέβει από νωρίς με τον φίλο μου τον Σπύρο – το ραδιόφωνο που δουλεύαμε και οι δύο τότε ήταν κορηγός επικοινωνίας. Καθόμαστε σε κάτι σκαλάκια στην καντίνα. Ψάχνουμε για λίγη σκιά, ζέστη απίστευτη, το πάρκινγκ άδειο, ο λόφος άδειος και οι πόρτες του θεάτρου κλειστές. Και εκεί που είμαστε έτοιμοι να παραδεχτούμε ότι δεν ήταν και η πιο έξυπνη κίνηση να ανέβουμε 2,5 ώρες νωρίτερα, ξεκινάει το soundcheck υπό τους ήχους του «*Suburbia*» και ο λόφος γεμίζει μουσική. Αισθανόμαστε προνομιούχοι, έχουμε την εντύπωση ότι παίζουν μόνο για εμάς, δεν μιλάμε, δεν κουνιόμαστε, σαν να φοβόμαστε ότι αν μας αντιληφθούν θα σταματήσουν... και ξανά το «*Suburbia*» και εγώ έχω φύγει και θυμάμαι εμένα στα eighties να γυρίζω από το σχολείο, να μπαίνω στο δωμάτιό μου και να το ακούω τέρμα, και η μαμά μου να μου φωνάζει να το χαμπλώσω γιατί είναι μεσημέρι!... Θυμάμαι, θυμάμαι, και για κάποιο λόγο που δεν μπορώ να εξηγήσω αισθάνομαι τώρα δικαιωμέ-

νη. Για εμάς δεν ήταν μια απλή συναυλία, ήταν φόρος τιμής στις αναμνήσεις μας. Σιγά-σιγά έπεφτε ο ήλιος, ο κόσμος ανέβαινε, βρεθήκαμε όλοι γνωστοί, μια μεγάλη παρέα και το πάρτι ξεκίνησε... Δεν θυμάμαι λεπτομέρειες, έχουν περάσει και 23 χρόνια, έχω όμως ζωηρή την εικόνα στο μυαλό μου να είμαστε όλοι όρθιοι, να χορεύουμε και να τραγουδάμε, domino dancing. Έχω την αίσθηση ότι χορεύαμε και εμείς μέσα στο θέατρο και τα παιδιά στα βραχάκια με τον τρόπο τους. Θα μπορούσαμε να είμαστε διαφημιστικό κλιπάκι. Η Αθήνα στο βάθος και εμείς να χορεύουμε! Όπως συμβαίνει πάντα όταν περνάς όμορφα, το φινάλε ήρθε γρήγορα. Ο Neil Tennant και ο Chris Low ευχαρίστησαν και χαιρέτησαν την Αθήνα, και με τη φωνή μας να έχει βραχνιάσει ξεκίνησαμε να κατεβαίνουμε. Το πάρτι τελείωσε στον περιφερειακό του Λυκαβηττού. Στα επόμενα χρόνια οι Pet Shop Boys ήρθαν ξανά στην Αθήνα. Δεν πήγα. Ήθελα να κρατήσω στο μυαλό μου την εικόνα από εκείνο το πάρτι της 28ης Ιουνίου.

16.00 - 18.00

ΣΠΥΡΟΣ ΜΑΡΓΑΡΙΤΗΣ

Η πρώτη φορά που βρέθηκα στο θέατρο του Λυκαβηττού (μέσα, όχι καβατζωτά στα βραχάκια, αυτό δεν μετράει) ήταν το '03 επειδή με «έσυραν». Μια φίλη ήθελε να δει τον **Brian Molko** από κοντά και να πάθει αυτό που πάθαινε σημαντική μερίδα των λυκειοκόριτσων τότε με αυτόν τον τύπο. Το γιατί ήταν ακατανόητο τότε, αφού η εικόνα του ερχόταν σε απόλυτη κόντρα με όλα τα υπόλοιπα ανδρικά στερεότυπα που είχα στο μυαλό μου. Μου άρεσε που άκουσα live το «*Bitter End*» και το «*Special K*», αλλά σε γενικές γραμμές δεν είδα τη συναυλία. Μου φαινόταν φανταστικό το ότι είχαμε τόσο πολύ ανεμπόδιστο ουρανό από πάνω μας, που έμπλεκε με έναν παγανιστικό τρόπο με τα φωτά από το stage και μονοπώλησε το ενδιαφέρον μου. Δεν θέλω να παρεξηγηθώ, το live ήταν μια χαρά. Απλά δεν τρελαινόμουν για την μπάντα και δεν βοήθησε το ότι θα προτιμού-

σα η κοπέλα να κοιτούσε εμένα όπως κοιτούσε τον Molko. Οι επόμενες αναμνήσεις, ανεξίτηλες και αυτές, ήταν όταν ανέβαινα στο stage για να προλογίσω και να παρουσιάσω τους **Scorpions** στις βιντεοσκοπήσεις για το MTV Unplugged τους. Η απόρριψη ήταν αρκετές χιλιάδες φορές μεγαλύτερη απ' αυτήν που αναφέρω πιο πάνω, καθώς όλοι ανυπομονούσαν να πάθουν ένα ακόμα παραλήρημα (όχι πολύ διαφορετικό από της κοπέλας, αν το καλοσκεφτείς) που δεν συνδεόταν καθόλου μαζί μου. Ωστόσο, «έτσουξε» πολύ λιγότερο απ' ό,τι την προηγούμενη φορά. Γιατί κατάλαβα ότι είναι ένα μέρος όπου συρρέουμε εδώ και δεκαετίες για να μοιραστούμε αξέχαστες ιστορίες. Κι ανυπομονώ να δούμε το θέατρο του Λυκαβηττού να εκπληρώνει ξανά τον σκοπό του τόσο καλά.

20.00 - 22.00

ΣΩΤΗΡΗΣ ΡΟΥΜΕΛΙΩΤΗΣ

Το θέατρο του Λυκαβηττού ήταν και θα συνεχίζει να είναι ένας πολύ καλός λόγος για μια βόλτα στον αγαπημένο λόφο της Αθήνας. Βόλτα που σου φτιάχνει τη διάθεση και σε γεμίζει ομορφιά. Βόλτα που τις περισσότερες φορές την είχαμε συνδέσει με μουσική ή και με το θέατρο. Αμέτρητες στιγμές με αναμνήσεις που μας συντροφεύουν όλα αυτά τα χρόνια. Θυμάμαι αρκετές συναυλίες στα 90s αλλά ήταν η τελευταία εβδομάδα του Ιουνίου το 2000 που μας χάρισε μοναδικές στιγμές με τους **Radiohead** με το «*Kid A*» να έχει μόλις κυκλοφορήσει – είχαν ήδη ξεκινήσει τις ηλεκτρονικές και απόκοσμες περιπέτειές τους. Ήρθαν λοιπόν πρώτη φορά στα μέρη μας με ένα σετ που θα μπορούσες να το πεις κατά παραγγελία, μιας και περιελάμβανε όλα τα τραγούδια τους, ακόμα και το ασύλληπτο «*Talk Show Host*»! Δεν μπορούσαν να πιστέψουν την αγάπη που έπαιρναν από όλους και δεν μπορούσαμε να πιστέψουμε την αγάπη που μας έδιναν. Στιγμές χαραγμένες κυριολεκτικά μέσα μας. Σχεδόν αμέσως μετά, τις επόμενες ημέρες, οι **Pet Shop Boys**, αντί για μία, κατάφεραν να μας χαρίσουν δύο βραδιές με τα πιο αγαπημένα μας τραγούδια τους, χωρίς διακοπή και χωρίς να μπο-

ρείς να πεις με σιγουριά ποια από τις δύο ήταν η καλύτερη. Την επόμενη χρονιά περίπου στα τέλη του πρώτου μήνα του φθινοπώρου, στις 21.9.2001, οι **James** για πρώτη φορά και αυτοί στην Ελλάδα λίγο πριν ο Tim Booth αποχωρήσει από το γκρουπ, ουσιαστικά ξεκινούσαν μια σχέση με όλους μας, η οποία ακόμα και σήμερα μετά από τόσα χρόνια είναι το ίδιο έντονη. Η συμμετοχή των **Morcheeba** στο ξεκίνημα έδινε στη βραδιά μια γλυκιά αίσθηση. Οι **Massive Attack** λίγα χρόνια αργότερα, στις 15 Ιουλίου του 2003, παρέα με την Dot Alison και την Elizabeth Frazer απέδειξαν πως το απλό μερικές φορές είναι και το πιο δύσκολο. Συναυλία που δύσκολα ξεχνάς μιας και εκτός από τη μουσική, η οποία ήταν προσεκτικά μελετημένη με όλα σχεδόν τα αγαπημένα τραγούδια, υπήρχε και μια τεράστια οθόνη με τα πιο τρελά χρώματα και τους πιο απίθανους συνδυασμούς στην οποία εμφανίζονταν συνεχώς αντιπολεμικά μηνύματα. Τα υπόλοιπα είναι ιστορία. Η είδηση της επανελειτουργίας του αγαπημένου αυτού χώρου ξύπνησε τις όμορφες στιγμές που ζήσαμε εκεί αλλά και την ελπίδα ότι τα καλύτερα έρχονται.

Αγγελική Μανουσάκη

Ποια γράφει τα ζώδια της ATHENS VOICE;

Του ΔΗΜΗΤΡΗ ΑΘΑΝΑΣΙΑΔΗ

Έγινε γρήγορα ένα από τα πιο αγαπητά πρόσωπα στο TikTok και το Instagram επειδή «λέει τα πράγματα με το όνομά τους». Χωρίς ξινίλες και ιντελιγκέντσες αλλά με ακομπλεξάριστο χιούμορ και χαμόγελο, η Αγγελική Μανουσάκη ενθαρρύνει τους followers της να μάθουν από τα λάθη τους και να βγουν πιο δυνατοί, κυνηγώντας τη ζωή και νέες εμπειρίες.

— **Τι σε τράβηξε στον κόσμο των ζωδίων;** Κυρίως η περιέργεια και η ανεξήγητη ταύτιση που ένιωθα. Ήθελα να μάθω πιο πολλά για τους αστερισμούς, τους πλανήτες, τα στοιχεία, όλα αυτά που θα με έκαναν να κατανοήσω αυτόν τον κόσμο των ζωδίων.

— **Πώς αποφάσισες να γίνεις αστρολόγος;** Νομίζω πως δεν το αποφάσισα τότε, απλά προέκυψε. Ήταν μία κρύα νύχτα του χειμώνα που είχα πάει να βρω έναν παλιό έρωτα στη Θεσσαλονίκη ο οποίος μου έκανε ghosting. Και άνοιξα ένα πρωινάδικο στο οποίο έλεγε μια γνωστή αστρολόγος ότι οι Αιγόκεροι θα έχουν εύνοια και ξεκίνησα να το σατιρίζω με 600 followers... Την επόμενη μέρα είχα κάπου στους 3.000. Μετά άρχισα να ασχολούμαι γιατί ένιωσα πως κάτι με τραβάει σε αυτό.

— **Αισθάνεσαι influencer με 150.000 followers πια;** Δεν αισθάνομαι καθόλου influencer. Δεν πιστεύω καν στον όρο. Η επιρροή είναι παντού γύρω μας είτε είναι μία αφίσα είτε μία διαφήμιση, είτε ένα άτομο, είτε ένα cartoon. Η μέρα μου είναι σίγουρα πιο εύκολη από ένα day job, το μόνο που είναι δύσκολο και πολύ δύσκολο να το καταλάβει ο κόσμος είναι πως πρέπει πάντα να προστατεύω τη διάθεσή μου για να συνεχίσω. Και την επόμενη μέρα να μιλάω για ζωδία με την ίδια διάθεση που έχω σήμερα.

— **Ποιο είναι το πιο απίθανο dm που σου έχει στείλει κάποιος;** Μία κοπέλα που ήταν έγκυος με είχε ρωτήσει να της δώσω μια ημερομηνία για να γεννήσει. Φυσικά και δεν το έκανα, δεν παίζουμε με τέτοια πράγματα, δεν θα μου άρεσε ποτέ να επέμβω σε κάτι τέτοιο.

— **Τα 3 πράγματα που σου αρέσουν περισσότερο στην πόλη;** Σίγουρα η νυχτερινή ζωή, η ομορφιά της, λατρεύω τα μέρη που αποπνέουν κάτι από την Y2K αισθητική των 90s. Λατρεύω επίσης τις γατούλες που υπάρχουν παντού.

— **Τα 3 πράγματα που, αν έλειπαν, θα έκαναν την Αθήνα λίγο ομορφότερη;** Λιγότερα αυτοκίνητα, το καλοκαίρι περισσότερες παροχές για τη ζέστη, λιγότερα σκουπίδια (κλίμα, καθαριότητα) και λιγότερες έως καθόλου κακόγουστες αφίσες στους δρόμους και στάσεις των λεωφορείων.

— **Ποιο είναι το πρώτο πράγμα που θα έκανες αν ήσουν δήμαρχος για μια μέρα;** Περισσότερες και πιο οργανωμένες φιλοζωικές... και γενικότερα υβριδικές δράσεις που θα έχουν θετικό αντίκτυπο στο περιβάλλον.

— **Η πρώτη δουλειά που έκανες στην Αθήνα;** Σε μια εταιρεία κινητής τηλεφωνίας στον τομέα του μάρκετινγκ. Εκεί ήρθα και πρώτη φορά αντιμετώπιση με τον ανταγωνισμό #νοτφρανι αλλά και τον συναγωνισμό #φάνι.

— **Το πρώτο σου διαμέρισμα στην Αθήνα;** Στη Συγγρού, με την τότε κολλητή μου σε 70 τ.μ. Είχαμε έναν γείτονα που μας παρακολουθούσε από την κλειδαρότρυπα.

— **Πού ζεις τώρα;** Μπραχαμάρα! Ζω στον Άγιο Δημήτριο γιατί η περιοχή για εμένα εξυπηρετεί πολλές λειτουργίες, είναι πιο ευέλικτη η εργασιακή μου σχέση με το κέντρο. Γενικότερα προτιμώ να δουλεύω έξω, παρά σκληρά.

— **Η πιο τρελή αθηναϊκή ιστορία που έχεις ακούσει/ζήσει;** Μια φορά ήμουν στο Studio 24, βγήκα έξω από το μαγαζί και ήταν κάτι οπαδοί και με έπιασε νευρικό γέλιο... μου άρχισαν τα «τι κοιτάς» κ.λπ. Μπαίνω πάλι μέσα, βγαίνω μετά κατά τις 6 το πρωί και με περίμεναν απέξω για μανούρα! Τελικά καταλήξαμε να τραγουδάμε «Στην Αθήνα μου» του Αργυρού.

— **Τι είναι αυτό που κάνει κάποιον Αθηναίο;** Clubbing 7 ημέρες την εβδομάδα, 365 ημέρες τον χρόνο.

— **Ο αγαπημένος σου αθηναϊκός ήχος/θόρυβος;** Ο original ήχος του μετρώ και η κυρία εκφωνήτρια που λέει τα «παρακαλείστε».

— **Ποιο είναι το καλύτερο μέρος για να απομώνεσαι στην Αθήνα;** Ένα ηλιοβασίλεμα στην Ακρόπολη και μια νύχτα στα Εξάρχεια.

— **Πού αλλού θα μπορούσες/ήθελες να ζήσεις στην Ελλάδα;** Στην Αντίπαρο. Μου αρέσει το «αντί» αλλά, μην παρασύρεσαι, μισώ το camping.

— **Το καλύτερο σύνθημα που έχεις δει σε αθηναϊκό τοίχο;** «A genius is the one most like himself».

— **Ποιο είναι το αγαπημένο σου εστιατόριο στην Αθήνα;** Το Piquet στον Χολαργό. Όποιος ξέρει - ξέρει. Το Ρίζα Ρίζα στο Κουκάκι. Εξαιρετικό φαγητό και καφές.

— **Ο μεγαλύτερος αθηναϊκός φόβος σου;** Ότι κάποια στιγμή θα γίνει τσουνάμι και θα πνιγούμε όλοι.

— **Αγαπημένη σου αθηναϊκή πλατεία;** Πλατεία Δημοκρατίας στον Χολαργό. Όποτε το λέω μυρίζω και το γρασίδι.

— **Σε ποιες πόλεις του εξωτερικού έχεις ζήσει; Ένα μειονέκτημα και ένα πλεονέκτημά τους σε σχέση με την Αθήνα;** Δεν έχω ζήσει εκτός Ελλάδας, όμως έχω ταξιδέψει. Παρά ταύτα δεν μου αρέσει να συγκρίνω γιατί ο δρόμος της σύγκρισης δεν βγάζει πουθενά. Θα ήθελα ένα μέλλον με περισσότερες δράσεις και να ζούμε με σκοπό.

— **Το αγαπημένο σου αθηναϊκό σινεμά/θέατρο/βιβλιοπωλείο/συναυλιακός χώρος.** Vintage σημεία στην Πλάκα, στα Εξάρχεια και στο Μοναστηράκι που πουλάνε βιβλία αστρολογίας, κόμιξ κτλ. Θέατρο Δανδουλάκη. Σινεμά ήταν τα Odeon στη Συγγρού πριν κλείσουν. Μου άρεσε πάντα το Fuzz για συναυλίες, έχω πολύ καλές αναμνήσεις από εκεί.

— **Ένα επίθετο που χαρακτηρίζει ακριβώς τους Αθηναίους;** Ατίθασοι.

— **Ένα επίθετο που δεν ταιριάζει καθόλου στους Αθηναίους;** Πειθαρχημένοι.

— **Ποιο είναι το πρώτο αθηναϊκό στιγμιότυπο που θυμάσαι;** Πλατεία Συντάγματος και Ερμού.

— **Πώς φαντάζεσαι την Αθήνα σε 50 χρόνια;** Πάντα ιστορική, με μουσειακές υποδομές, τεχνολογικά προηγμένη, βουτηγμένη στο πράσινο.

— **Τι σου λείπει από την Αθήνα της παιδικής σου ηλικίας;** Οι ρετρό παιδικές χαρές.

— **«Αθηναϊκές» λέξεις που δεν υπάρχουν πια;** «Δικέ μου», «chill bro», «άραξον».

— **Ποιος σκηνοθέτης θα ήθελες να γυρίσει μία ταινία για την Αθήνα;** Ο Πάννης Οικονομίδης.

— **Ποιος Αθηναίος θα γινόταν ο καλύτερος πρωθυπουργός της χώρας;** Ο Πύργος Καπουτζίδης.

— **Η πιο τυπική αθηναϊκή ταινία που έχεις δει;** «Φτηνά τσιγάρα» του Ρένου Χαραλαμπίδη.

— **Αν η Αθήνα ήταν ένα πρόσωπο, ποιο θα ήταν;** Ο Φάνης Λαμπρόπουλος.

— **Η καλύτερη θέα στην Αθήνα;** Από το Αστεροσκοπείο της Πεντέλης.

— **Τι θα πρωτοδείχνες στην πόλη σε έναν ξένο καλεσμένο σου;** Το Μοναστηράκι, γενικότερα το ιστορικό κέντρο.

— **Μια συναυλία στην Αθήνα που δεν θα ξεχάσεις ποτέ;** Red Hot Chilli Peppers.

— **Ποιος μουσικός δικαιούται να γράψει το σάουντρακ της Αθήνας;** Ο Κωστής Μαραβέγιας.

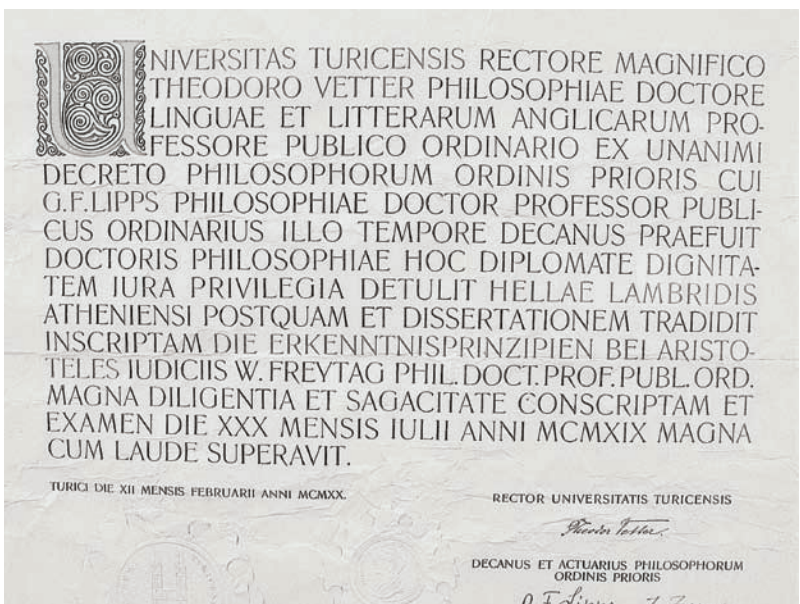
— **Ο αγαπημένος σου περίπατος;** Κουκάκι.

— **Αγαπημένη διαδρομή με το αυτοκίνητο;** Η Κηφισίας βράδυ.

— **Τι σε ζορίζει και τι σε χαλαρώνει;** Με κουράζουν οι διαδρομές και με χαλαρώνουν τα μουσεία. **A**

Η Έλλη Λαμπρίδη, σε ηλικία 15 ετών, την εποχή που ήταν μαθήτρια στο Γυμνάσιο Αρρένων

Η Έλλη Λαμπρίδη, με τα δύο της αδέρφια, Φρίξο και Ευμέν

ΕΛΛΗ ΛΑΜΠΡΙΔΗ: Η ΖΩΗ ΜΙΑΣ ΣΥΝΑΡΠΑΣΤΙΚΗΣ ΕΛΛΗΝΙΔΑΣ

Γυναίκα πρωτοπόρος, μεγάλος έρωτας του Καζαντζάκη, στάθηκε άφοβα μπροστά στα «όχι» των καιρών της και αρίστευσε σε πεδία τέτοια, που καταστούν τη σκέψη διαχρονική (μα και τα πάθη της)

Του ΛΟΥΚΑ ΒΕΛΙΔΑΚΗ

ΣΕ ΕΝΑ ΙΣΟΓΕΙΟ ΣΤΗΝ ΟΔΟ ΥΨΗΛΑΝΤΟΥ 9 υπάρχει μία φιλοσοφική βιβλιοθήκη – όταν η πόρτα ανοίγει μπαίνεις σε χρονοκάψουλα: Νιώθεις ότι είσαι στην Αθήνα του 30, του 40, του 50. Βλέπεις στους τοίχους ενυπόγραφες, γνήσιες, φωτογραφίες του Καζαντζάκη και του Σικελιανού, καθώς κι άλλες, στα χρώματα της σέπιας, με την Έλλη Λαμπρίδη (1896-1970) σε διάφορες στιγμές του θυελλώδους βίου της. Ο ερευνητής Κώστας Γαρίτσος, αφού με υποδέχεται με μία ζεστή χειραψία, με προσκαλεί να καθίσω απέναντί του στο μεγάλο τραπέζι και συζητάμε για τη συναρπαστική αυτή Ελληνίδα φιλόσοφο, που έζησε έντονα σε εποχές ιστορικά σημαντικές – μία σπουδαία γυναίκα, που ωστόσο παραμένει άγνωστη στο ευρύ κοινό. Παρατηρώ τις φωτογραφίες, ο κ. Γαρίτσος επισημαίνει το σχήμα που παραπέμπει σε αετό, με αυτό υπέγραφε ο Καζαντζάκης – ένας από τους μεγάλους έρωτες της Λαμπρίδη. Όσο η συζήτηση για τη ζωή της προχωράει, γίνεται όλο και πιο συναρπαστική – ένα αφήγημα για μια γυναίκα-σύμβολο αυτοδιάθεσης σε καιρούς εξαιρετικά σκληρούς για το φύλο της.

Μικρή έκθεση με προσωπικά αντικείμενα της Έλλης Λαμπρίδη στη Φιλοσοφική Βιβλιοθήκη, στην οδό Υψηλάντου 9

Γεννήθηκε το 1896, λίγο πριν κλείσει ο αιώνας που σηματοδότησε την ελληνική ανεξαρτησία, στην Αθήνα, όπου και πέθανε το 1970. Μελετώντας τη ζωή της, είναι σαν να ακτινογραφείς ένα κομμάτι του ελληνικού 20ου αιώνα – της πολιτικής, των γραμμάτων, της κουλτούρας. Ζητώ από τον κ. Γαρίτση έναν βραχύ σχολιασμό: Ποια ήταν η Λαμπρίδη με μία πρόταση: *«Δυναμική, ασυμβίβαστη και πολυγραφότατη, ασχολήθηκε με τη φιλοσοφία, την παιδαγωγική, τη λογοτεχνία, τη μετάφραση, την πολιτική και τα γυναικεία θέματα»*.

Ακολουθεί ένα συναρπαστικό αφήγημα για τη ζωή της.

Το κορίτσι που πήγε στο Αρρένων

Γεννηθείσα στην Αθήνα, ήταν το πρώτο από τα τέσσερα παιδιά του Ιωάννη Λαμπρίδη (δικηγόρου, δημοσιογράφου, εκδότη εφημερίδας και βουλευτή στην κυβέρνηση Βενιζέλου το 1910) και της Σοφίας Φωτιάδου (δασκάλας πιάνου). Από τα εφηβικά της χρόνια, δεν συμβιβάστηκε με το σύστημα και μετά τις βασικές της σπουδές στο ιδιωτικό σχολείο της Ασπασίας Σκορδέλη επιδιώξε και συνέχισε στο Γ΄ Γυμνάσιο Αρρένων Αθηνών. Η φοίτηση ενός κοριτσιού στο Γυμνάσιο Αρρένων ήταν εξαίρεση και συνέβη υπό όρους, αλλά ήταν ο μοναδικός τρόπος για εκείνη να αποκτήσει τη δυνατότητα φοίτησης στο Πανεπιστήμιο. Την εποχή αυτή το απολυτήριο του Γυμνασίου ήταν απαραίτητη προϋπόθεση για την εισαγωγή στο Πανεπιστήμιο και δεν υπήρχε καμία νομοθετική ρύθμιση που να επιτρέπει την εγγραφή των κοριτσιών σε αυτά. Η φοίτησή της στο Γυμνάσιο Αρρένων έγινε εφικτή ύστερα από προσωπική παρέμβαση του τότε πρωθυπουργού Στέφανου Δραγούμη, που είχε φιλικές σχέσεις με την οικογένειά της. Οι όροι ήταν να αποφεύγει κάθε επαφή με τα αγόρια, να κάθεται σε μακρινό από αυτά θρανίο και στα διαλείμματα να κλειδώνεται από τον επιστάτη στο εργαστήριο της χημείας.

Η φιλοσοφία και ο Καζαντζάκης

Το 1911 ξεκίνησε να σπουδάξει στο τμήμα Φιλολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών. Μετά την αποφοίτησή της, το 1916, μετέβη στην Ελβετία για ανώτερες σπουδές στα παιδαγωγικά με υποτροφία του Ιδρύματος Σταθάτου. Εκεί γνώρισε, το 1917, τον Νίκο Καζαντζάκη. Η ένταση της σχέσης τους διήρκνησε πολλά χρόνια χωρίς να καταλήξει σε γάμο. «Τρικέφαλο αγαθό, φωτιά, θεριό, καρδιά παλνκαρίασα», την περιγράφει ο Καζαντζάκης στην «Οδύσσειά» του, όπου είναι συχνές οι αναφορές του στην Έλλν. Τον Αύγουστο το 1927 γράφει ο Νίκος Καζαντζάκης σε γράμμα του προς την Έλλν Λαμπρίδη: *«...μου γεννήθηκε έντονη η επιθυμία να δώσω του Οδυσσέα ως μόνη συντροφιά στην έρημο, στην άσκησή του και στην καταστροφή της πολιτείας μου μια λήοπαρδη. Αυτή θάναι μαζί του πάντα, θα τον αγαπάει και θα τον τσαφουνίζει, θα τον γιομίζει πληγές και χάδια. Έτσι βρήκα πώς θα μπεις στην Οδύσσεια»*.

Κωνσταντινούπολη, γάμος, η γέννηση της Νίκης, Αθήνα

Κατά τη διάρκεια των σπουδών της στο πανεπιστήμιο της Ζυρίχης, η Λαμπρίδη έστρεψε το επιστημονικό της ενδιαφέρον της από τα παιδαγωγικά στη φιλοσοφία, και ολοκλήρωσε την διατριβή της το 1919 με θέμα τις γνωσιολογικές αρχές στον Αριστοτέλη. Οι σπουδές της στη φιλοσοφία δεν ήταν μόνο ασύμβατες με την υποτροφία της, αλλά και τη γυναικεία της φύση σύμφωνα με τις πεποιθήσεις της εποχής. Το Ίδρυμα Σταθάτου, όμως, θεώρησε απαράδεκτη τη μεταστροφή αυτή και της ζήτησε να επιστρέψει στην Ελλάδα και να εργαστεί ως εκπαιδευτικός για να εκπληρώσει τον όρο της υποτροφίας που είχε λάβει. Για τον σκοπό αυτό μετέβη στην Κωνσταντινούπολη, όπου έμεινε για τρία χρόνια (1920-1923) και δίδαξε σε διάφορα σχολεία. Εκεί γνώρισε και παντρεύτηκε τον αρμοστή επί της σχολικής εκπαίδευσης Κωνσταντίνο Στυλιανόπουλο (γάμος που διήρκνησε λιγότερο από ένα χρόνο) και απέκτησε μία κόρη, τη Νίκη. Οι πολιτικές αναταχές στην Κωνσταντινούπολη και η επακόλουθη παύση της λειτουργίας του σχολείου όπου δίδασκε, πιθανόν και η επικείμενη γέννηση της κόρης τους οδήγησαν το ζευγάρι στην Αθήνα. Η Έλλν Λαμπρίδη με την έλευσή της στην Αθήνα χώρισε από τον άντρα της και εργάστηκε ως εκπαιδευτικός. Οι πρωτοπόρες ιδέες της και οι μοντέρνες απόψεις της συχνά δημιουργούσαν αντιδράσεις που οδήγησαν σε μεταθέσεις στην Τρίπολη και στη Λαμία, διώξεις, αναγκαστική αλλαγή εργασιακού περιβάλλοντος, τον υποβιβασμό της θέσης της και, τέλος, την οριστική της απόλυση το 1935.

Μία γυναίκα κόντρα στην εποχή της

Η δημιουργικότητα και η δυναμικότητά της είναι εντυπωσιακές καθ’ όλη τη διάρκεια της ζωής της, παρόλες τις επαγγελματικές και τις οικογενειακές της υποχρεώσεις, αλλά και τις κοινωνικές αντιξοότητες. Η παραγωγικότητά της και η ένταση με την οποία εργαζόταν διακρίνεται και από την ποσότητα του έργου που παρήγαγε. Δημοσίευσε ένα πραγματικά εντυπωσιακό αριθμό άρθρων, μελετών και μεταφράσεων. Από το 1919 που αναγορεύτηκε διδάκτορας έως την απόλυσή της το 1935, τα δέκα έξι αυτά χρόνια δημοσίευσε 73 άρθρα και μελέτες και συνέγραψε 180 επιστημονικά λήμματα σε εγκυκλοπαίδειες. Ενδεικτικά, το 1929 που διηύθυνε τη σειρά «Μελέτες», του εκδοτικού οίκου Γεωργίου Κατέργη, που παρουσίαζε τα μοντέρνα ρεύματα σκέψης, εξέδωσε συνολικά δέκα βιβλία, εκ των οποίων τα οκτώ ήταν έργα της Λαμπρίδη. Συγκεκριμένα, τα επτά ήταν μεταφράσεις διανοπτών της εποχής, όπως το έργο του Μπερξόν *«L’effort intellectuel»* (*Η διανοητική προσπάθεια*), και μία δική της μελέτη για τον ίδιο φιλόσοφο.

Δυναμική και απαιτητική, με τον ζήλο να συμβάλει στην εξέλιξη της σκέψης στην Ελλάδα, άσκησε κριτική και δημοσίευσε συστηματικά, πολλές φορές με εμπόδια και αντιμέτωπη με την καθεστηκυία τάξη. Ενδεικτικές για το πλαίσιο στο οποίο κινήθηκε είναι οι αντιδράσεις για το λήμμα που έγραψε σχετικά τον Μπερξόν στο «Εγκυκλοπαιδικό Λεξικό» του Ελευθερουδάκη, το 1928. Αρχικά, μετά τη δημοσίευσή του, έλαβε συχαρητήρια επιστολή και πρόταση για τη συνέχιση της συνεργασίας. Όμως, όπως αναφέρει η ίδια, «τρεις καθηγητές από το Πανεπιστήμιο, εξοργίστηκαν που κάποιος μπορούσε να μιλήσει για τον Μπερξόν με τόσο επαινετικό τρόπο και πήγαν να διαμαρτυρηθούν επίσημα στον εκδότη. Δεν ξέρω αν κάποιοι τον τρομοκράτησαν, αλλά μου ζήτησε να διακόψουμε τη συνεργασία μας!». Η αντίδραση των καθηγητών αυτών είναι αποκαλυπτική, όχι μόνο για την αντιμετώπιση της Έλλης Λαμπρίδη από την καθεστηκυία τάξη, αλλά περισσότερο και κυρίως για την απήκηση που είχε τότε η μοντέρνα φιλοσοφία στην Ελλάδα.

Η Λαμπρίδη, μετά την απόλυσή της από την εκπαίδευση το 1935, ασχολήθηκε εντατικότερα με τη φιλοσοφία. Το 1935 ανέλαβε ως συντάκτρια τη φιλοσοφική στήλη του περιοδικού «Ελληνικά Φύλλα». Από το 1937 έως το 1939 παρέδιδε μαθήματα Φιλοσοφίας και Φιλοσοφίας της Ιστορίας στον φιλολογικό σύλλογο Ασκραίο. Παράλληλα, ήταν μέλος του κύκλου μελέτης της Πολιτείας του Πλάτωνα μαζί με τους Κ. Δεσποτόπουλο, Ι.Ν. Θεοδωρακόπουλο, Δ. Καπετανάκη, Β. Λαούρδα και Κ. Τσάτσο. Επίσης, συνεργάστηκε με πολλά περιοδικά, όπως τα Νεοελληνικά Γράμματα, η Νέα Εστία, η Νεοελληνική Λογοτεχνία, η Νέα Πολιτική, το L’Hellénisme Contemporain κ.ά. και εφημερίδες όπως η «Καθημερινή» και η «Ελληνική Φωνή». Τα δημοσιεύματά της κατά την τριετία αυτή ξεπερνούν τα 85, και καλύπτουν μεγάλο εύρος και ποικιλία θεμάτων που σχολιάζουν κυρίως κοινωνικά, ιστορικά, παιδαγωγικά, φιλολογικά και φιλοσοφικά ζητήματα. Από τις μονογραφίες σχετική με τη φιλοσοφία είναι ο Μένων του Πλάτωνα, που εκδόθηκε το 1938, με εισαγωγή, μετάφραση και φιλοσοφικά σχόλια δικά της.

Λονδίνο, κατοχή, Βιτγκενστάιν

Από το 1939 έως το 1960 η Έλλν Λαμπρίδη έζησε στο Λονδίνο. Ξεκίνησε με υποτροφία του Βρετανικού Συμβουλίου και σκοπό τη μελέτη του εκπαιδευτικού συστήματος της Μ. Βρετανίας. Ο πόλεμος όμως επέβαλε την παραμονή της εκεί, και αργότερα για πολιτικούς λόγους στερήθηκε τη δυνατότητα επιστροφής στην Ελλάδα. Στο Λονδίνο φοίτησε στο Παιδαγωγικό Ινστιτούτο του University of London, όπου συγχρόνως παρακολούθησε μαθήματα στην Φιλοσοφία των Μαθηματικών και στην Ιστορία και Αρχές της Επιστήμης. Επίσης από το 1939 έως το 1941 επισκεπτόταν το πανεπιστήμιο του Καίμπριτζ, όπου μαθήτευσε στον Λ. Βιτγκενστάιν, ενώ συγχρόνως παρακολούθησε μαθήματα πολιτικής φιλοσοφίας, φιλοσοφίας της επιστήμης και μαθήματα για τη φιλοσοφία του Καντ. Στο ακροατήριο του Βιτγκενστάιν, ήταν η μοναδική με ελληνική καταγωγή.

Από το 1940 και όσο η Ελλάδα ήταν υπό γερμανική κατοχή, η Λαμπρίδη αφιερώθηκε στον αγώνα κατά του πολέμου και είχε θέσει τον εαυτό της στην υπηρεσία της εξόριστης ελληνικής κυβέρνησης στο Λονδίνο. Ταξίδεψε σε όλη τη Μ. Βρετανία και πραγματοποιήσε περισσότερες από 300 ενημερωτικές ομιλίες για την υπόθεση της Ελλάδας, συγκεντρώνοντας χρήματα για τον Ερυθρό Σταυρό και την αντιμετώπιση του επισιτιστικού προβλήματος. Ως τακτική συνεργάτης του BBC, ενημέρωνε για την κατάσταση του πολέμου και εμπύχωνε το κοινό σε αγγλόφω-

νες εκπομπές και στην ελληνόφωνη Ώρα της Ελλάδος.

Η επιστροφή και το σοκ της νεκρής Νίκης

Με την απελευθέρωση επιστρέφει στην Αθήνα, όπου βρίσκει νεκρή την 23χρονη κόρη της Νίκη από ανταλλαγές πυρών στα Δεκεμβριανά. Για έναν χρόνο παραμένει στην Αθήνα, και εργάζεται στο Υπουργείο Εξωτερικών ως διευθύντρια στο γραφείο του υπουργού άνευ χαρτοφυλακίου Ν. Καζαντζάκη, κατά την περίοδο διακυβέρνησης του Θ. Σοφούλη. Επίσης, είναι ιδρυτικό μέλος του Ελληνοσοβιετικού Συνδέσμου με πρόεδρο τον Ν. Κιτσίκη και αντιπρόεδρο τον Ν. Καζαντζάκη. Ο πόλεμος και τα ζητήματα που είχε προκαλέσει, καθώς και ο θάνατος της κόρης της, απορρόφησαν όλη την ενέργειά της. Από το 1940 έως το 1946 έχουμε μόνο 27 δημοσιεύματά της. Το 1946 μεταβαίνει στη Μ. Βρετανία για να ολοκληρώσει την επάνοδό της στην Ελλάδα. Δεν μπορεί όμως να επιστρέψει, καθώς η δραστηριότητά της και η εμπλοκή της στην Ένωση για τη Δημοκρατία στην Ελλάδα δημιούργησε διάφορα προβλήματα, με κορυφαίο την ερήμην καταδίκη της σε φυλάκιση και την αφαίρεση της ελληνικής ιθαγένειας το 1949, κατάσταση στην οποία παρέμεινε ως το 1959, που της δόθηκε αμνηστία, μετά από ενέργειες του Γ. Σεφέρη, Ν. Πουλιόπουλου και Αμαλίας Φλέμιγκ.

Η πολιτική και ο Θουκυδίδης

Το 1960 επέστρεψε στην Ελλάδα. Με την επιστροφή της εξέδωσε βιβλίο με τον τίτλο «Νίκη», το όνομα της κόρης της. Είναι το μοναδικό αφηγηματικό της έργο, όπου καταγράφει τη σχέση με την κόρη της και την εμπειρία του πένθους της. Στην Ελλάδα εμπλέκεται δυναμικά με την πολιτική, τον αντι-αποικιακό αγώνα, την υπόθεση της Κύπρου, και τα δικαιώματα των γυναικών. Πολιτεύεται με το Ελληνικό Λαϊκό Κίνημα Ανεξαρτησίας του Ν. Πουλιόπουλου, εκπροσωπεί το Ελληνικό Σοσιαλιστικό Κόμμα ως γραμματέας του Στρατί Σωμερίτη στο 6e Congrès des Partis socialistes de la Communauté ευρωπαϊκή, που έγινε στη Ρώμη το 1964, συμμετέχει στο Διεθνές Συνέδριο του PEN [Poets, Essayists, Novelists], που έγινε την ίδια χρονιά στο Όσλο, ταξιδεύει στη Σοβιετική Ένωση ως απεσταλμένη της Πανελλαδικής Ένωσης Γυναικών. Παράλληλα, λιγότερο εντατικά, ασχολείται και με ζητήματα σχετικά με την ελληνική γλώσσα, αλλά και τον κινεζικό πολιτισμό.

Το 1962 τυπώθηκε η μετάφραση και τα σχόλια της Ιστορίας του Θουκυδίδη, έργο 4 τόμων και 1.297 σελίδων, με εισαγωγή του Ιωάννη Κακριδή. Την ίδια χρονιά τύπωσε την Εισαγωγή στη Φιλοσοφία, που ήταν τα μαθήματα φιλοσοφίας που είχε παραδώσει στον Ασκραίο την περίοδο 1937-1939. Το έργο αυτό επανεκδόθηκε από την Ακαδημία Αθηνών το 2004, μαζί με το λογοκριμένο κεφάλαιο για τον Μαρξισμό, που δεν περιείχε η αρχική έκδοση. Ακολούθησε η δημοσίευση ενός φανταστικού διαλόγου με τον Βίτγκενστάιν στα γερμανικά, στο πρώτο τεύχος του περιοδικού Club Voltaire, το 1963. Και πάλι είναι η μοναδική ελληνική εκπροσώπηση, και μάλιστα ανάμεσα σε κορυφαίους στοχαστές του 20ού αιώνα, όπως οι Alexander Mitscherlich, Karl Löwith, Erich Kästner, Aldus Huxley, Karl Popper, Paul Feyerabend. Το ελληνικό πρωτότυπο του διαλόγου, υπάρχει στο Αρχείο της και εκδόθηκε το 2004, από την Ακαδημία Αθηνών.

Από το 1962 έως το 1967 η Λαμπρίδη αρθρογραφεί σε διάφορα περιοδικά, όπως η «Καινούρια Εποχή» και οι «Εποχές», όπου δημοσιεύει σειρά μελετών και μεταφράσεων για τον Πόπερ, τον Ράσελ, τον Σαρτρ, τον Μπερξόν, τον Κίρκεγκαρτ, τον Γουίλιαμ Τζέιμς, τον Κώστα Παπαϊωάννου και τον Θουκυδίδη, ως φιλόσοφο της ιστορίας. Η αποδοχή, αλλά και αναγνώρισή της συμβολής της στη φιλοσοφία διαφαίνεται και από τη συμμετοχή της στη δημόσια συζήτηση για το άρθρο του Τζούλιαν Χάτζεϊ «Νέα Θεότητα», με συνομιλητές τον Παπανούσιον, τον Τατάκη, τον Μουρέλο, και άλλους σημαντικούς διανοητές της εποχής. Παράλληλα με το συγγραφικό της έργο η Λαμπρίδη παρέδιδε μαθήματα φιλοσοφίας σε κύκλο μαθητών στο σπίτι της. Το διδακτικό της έργο και η σκέψη της πρέπει να έχαιραν εκτίμησης, αν κρίνουμε από τη μεταθανάτια έκδοση της εργασίας της (1976) για τον Εμπεδόκλη ή με τη μέριμνα μαθητών της.

Η χούντα και ο θάνατος

Το 1967 της αφαιρέθηκε το διαβατήριο από τη χούντα του Γ. Παπαδόπουλου. Λίγα χρόνια μετά, το 1970, αφήνει την τελευταία της πνοή σε ηλικία 74 ετών – με διαθήκη της διέθεσε ολόκληρη την περιουσία της για τη δημιουργία κέντρου μελέτης της φιλοσοφίας. Σήμερα, στην κατοικία της στεγάζεται η «Φιλοσοφική Βιβλιοθήκη Έλλης Λαμπρίδη» ως κληροδότημα της Ακαδημίας Αθηνών. **■**

Δύσκολο πράγμα η μοναξιά

Η μοναξιά έτσι όπως παρουσιάζεται
στις ταινίες «**Inside**» και «**Whale**»
και στην παράσταση «**Andy**»

Του ΔΗΜΗΤΡΗ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ

«Νιώθεις ποτέ μοναξιά, Πάτρικ;», ρωτάει η Σιβόν τον αδερφό της στην ταινία «The Banshees of Inisherin». Βεβαίως κι ένιωθε. Στον ερμητικό τόπο που ζούσε, εκτός από το πόνι του, μόνο ο φίλος του Κολμ τού κρατούσε παρέα. Μέχρι που κι εκείνος αποφάσισε να ξεκόψουν. Δύσκολο θέμα η μοναξιά, δύσκολα τη διαχειρίζονται οι καλλιτέχνες συγγραφείς, σκηνοθέτες, δημιουργοί. Δύσκολο πράγμα η μοναξιά. Ένας αγώνας συμφιλίωσης και άρνησης.

Τη βλέπουμε στην ταινία «The Whale», όπως την παρουσίασε ο Αρονόφσκι: μια συνθήκη που προκύπτει ως αποτέλεσμα της τραγικότητας των επιλογών και των συνθηκών που την προσκαλούν στη ζωή του ήρωα. Ως ανυπέρβλητο εμπόδιο την παρουσίασε ο Βασίλης Κατσούπης στην ταινία «Inside» με πρωταγωνιστή τον Willem Dafoe. Ως ένα παράλληλο σύμπαν για τον επιδραστικό Άντι Γουόρχολ στην παράσταση «Andy» στο θέατρο του Νέου Κόσμου. Το κείμενο έγραψε ο Δημήτρης Αγιοπετρίτης-Μπογδάνος περί τα δέκα χρόνια πριν για το Central Saint Martins του Λονδίνου το 2010, όπου και πρωτοανέβηκε.

Ο Άντι μάς υποδέχεται με την πλάτη γυρισμένη. Όλα του αναγνωρίσιμα: τα μαλλιά, το στίλ, οι πινακές του, το Interview, τα γυαλιά. Γυρίζει και μας κοιτάζει. Στα μάτια. Αφηγείται τη μυθιστορηματική ζωή του: την τέχνη του, το Studio 54, τους έρωτες, τον πυροβολισμό, τον απρόσμενο και κάπως άδοξο θάνατό του. Ο Μιλτιάδης Φιορέντζης χτίζει μια σαγηνευτική περσόνα που τα έζησε και τα γιόρτασε όλα. Είναι φανταστικός κάθε λεπτό σε αυτόν τον μονόλογο που ουσιαστικά αποτελεί χορό με τον εαυτό του και τις αναμνήσεις του, τα επιτεύγματά του, τις εμμονές και τους φόβους του.

«**Είχε θέμα με τη μοναξιά ο Γουόρχολ;**» ρωτάω τον σκηνοθέτη και δημιουργό της παράστασης. «Φυσικά και είχε», μου απαντά. «Επιδραστικός, ιδιοφυής, αινιγματικός, διχαστικός. Ο καλλιτέχνης που όρισε την τροπή της σύγχρονης τέχνης, ορίστηκε από τη μοναξιά του. Έφτιαξε ένα σύμπαν-φούσκα και πέρασε τη ζωή του εγκλω-

βισμένος μέσα σε αυτό. Εκεί γέννησε τις ιδέες του, λατρεύτηκε χωρίς να αγγιχθεί, ερωτεύτηκε χωρίς να ερεθιστεί, πυροβολήθηκε χωρίς να σκοτωθεί. Αυτός ήταν ο τρόπος του να επιβιώνει». Είχε αληθινούς φίλους ή απλώς κουστωδία; Στο ολόφωτο σύμπαν του Andy, σκιές και σκοτάδια πρωταγωνιστούν και από το πρώτο λεπτό βυθίζονται στον κόσμο του κι αυτό είναι το μεγάλο κέρδος του σκηνοθέτη: οι παραστάσεις του είναι άτλαντες που κρατούν επάνω ωκεανούς συναισθημάτων. «Απόλυτα δυσλεκτικός στην κοινωνική του συναναστροφή, βρήκε ευκολότερο να δημιουργήσει μία αποσβολωτική περσόνα παρά να αποδεχθεί την εικόνα του και να συστήσει το ταλέντο του ειλικρινώς», συνεχίζει ο Δημήτρης Αγιοπετρίτης-Μπογδάνος.

Από την άλλη, στο «The Whale», τρυπώνουμε στη ζωή του Charlie που η μοναξιά είναι μονόδρομος, είναι τιμωρία και αυτοκαταστροφή. Άρχισε να κλείνει την πόρτα του σπιτιού του όταν έφυγε από τη ζωή η μεγάλη του αγάπη. Την έφραξε με άρνηση, υποτίμηση και με πολύ φαγητό. Παρά την αγάπη της φίλης του που τον φροντίζει και τον περιθάλπει, όλες οι δίοδοι με τον έξω κόσμο είναι κλειστές. «Όταν τις νύχτες τριγυρνάω στη μοναξιά μου, ψάχνω μες σε χιλιάδες πρόσωπα να βρω εκείνο το τρεμούλιασμα στην άκρη του ματιού σου», όπως είχε γράψει κι ο Ντίνος Χριστιανόπουλος.

Τον βλέπουμε να διδάσκει διαδικτυακά φιλολογία και να κρατά την κάμερά του κλειστή. Ντρέπεται για τον εαυτό του. Δεν τον νοιάζει πια για τη ζωή του. Δεν ανοίγει ποτέ στο delivery boy παρά αφήνει χρήματα στο χρηματοκιβώτιο. Βγαίνει, αφού φύγει εκείνος, για να παραλάβει το φαγητό του. Το τέλος προδιαγεγραμμένο μέχρι που στη ζωή του (ξανά) μπαίνει η κόρη του. Δεν του προσφέρει αντικλειδί για να ξαναβγει στη ζωή. Χαμογελά για λίγο, έχει αποφασίσει το τέλος του. «Και ενίωσα πιο λυπημένη από όλους όταν διάβασα τα βαρετά κεφάλαια που ήταν μόνο περιγραφές φαλαινών, γιατί ήξερα ότι ο συγγραφέας απλώς προσπαθούσε να μας σώσει από τη δική του θλιβερή ιστορία», διαβάζει η κόρη του σ' αυτό το σπαρακτικό αριστούργημα που άξιζε κάθε βραβείο που απέσπασε.

Την αντίστροφη πορεία είχε ο ήρωας του «Inside» σε σκηνοθεσία του Βασίλη Κατσούπη και σενάριο Ben Hopkins. Την παρακολούθησα στην προέμιση της στο Ωδείο Αθηνών. Εδώ, ο ήρωας εγκλωβίζεται σ' ένα πολυτελές σπίτι στο Μανχάταν, στο οποίο είχε εισβάλει για να κλέψει σπάνια έργα τέχνης. Μόλις ο συναγερμός χτυπήσει, οι συνεργάτες τον εγκαταλείπουν, το σπίτι κλειδώνει και δεν έχει με τον έξω κόσμο καμιά επικοινωνία κι επαφή. Χωρίς νερό, τροφή, παρέα. Καθώς οι μέρες γίνονται εβδομάδες, χάνει τα λογικά του, μιλάει στην οθόνη που προβάλλεται το υλικό από τις κάμερες ασφαλείας. Μιλάει στους ανθρώπους που αγνοούν την ύπαρξή του. Αργοπεθαίνει δίπλα τους, πίσω από την πόρτα που καθαρίζουν. Βανδαλίζει το σπίτι, καταστρέφει τα πάντα για να μπορέσει να αποδράσει. Η μοναξιά τον κατασπαράζει και η ιστορία του γίνεται αλληγορία: η μοναξιά του εγκλεισμού, ο φόβος του μοναχικού θανάτου και η ανάγκη να μοιράζεσαι ενυπάρχει στο ανθρώπινο γένος.

«Παγιδευμένος στη μοναξιά αυτής της φρανκενστάιν-δημιουργίας του, έβρισκε ανακουφιστικό να επιστρέφει στο δωμάτιό του και να επενδύεται το κοστούμι του Andy – “την περούκα του Andy, τα γυαλιά του Andy και τις μπότες του Andy”. Ανικανοποίητος και ολομόναχος. Μπορούσε να δει ομορφιά στους άλλους όμως δεν κατάφερε να τη δει ποτέ στον ίδιο. Άδικο δεν είναι;», μου λέει ο Δημήτρης μόλις τελειώνει η εξαιρετική του παράσταση. Συμφωνώ. Αμέσως μετά, καθόμαστε στο Bariéro Athens που είχε μόλις ανοίξει. Στις μεγάλες καντελάμπρες του μπαρ ανάβουν λευκά κεριά, το ένα πάνω στη φωτιά του άλλου. Δοκιμάζω ένα φανταστικό Bloody Mary και κοιτώντας γύρω μου μού έρχεται στο νου ένα απόφθεγμα που λέγεται ότι ανήκει στον T. S. Elliot: «Όλοι είναι μόνοι – ή έτσι μου φαίνεται. Κάνουν θορύβους και νομίζουν ότι μιλάνε μεταξύ τους. Κάνουν γκριμάτσες και νομίζουν ότι καταλαβαίνουν ο ένας τον άλλον. Και είμαι σίγουρος ότι δεν το κάνουν. Είναι αυταπάτη;».

Andy, θέατρο του Νέου Κόσμου, κάθε Παρασκευή και Σάββατο στις 9.15 μ.μ., Κυριακή στις 7 μ.μ. **A**

ΑΦΙΕΡΩΜΑ

BUSINESS

ΣΕ ΕΝΑ ΔΙΕΘΝΕΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΠΟΥ ΕΥΚΟΛΑ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΕΙ ΤΟΥΛΑΧΙΣΤΟΝ ΩΣ ΑΠΡΟΒΛΕΠΤΟ, ΚΑΠΟΙΕΣ ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΟΥΝ ΤΟ ΔΙΚΟ ΤΟΥΣ SUCCESS STORY. ΑΥΤΕΣ ΕΙΝΑΙ ΟΙ ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΤΟΥΣ.

Τα έργα που φιλοδοξούν να αλλάξουν την Ελλάδα

Ποια projects, που βασίζονται στις νέες τεχνολογίες, έχουν ενταχθεί στο Ταμείο Ανάκαμψης

Του ΓΙΩΡΓΟΥ ΜΙΧΟΠΟΥΛΟΥ

ΕΝΤΕΛΩΣ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΗ ΕΙΚΟΝΑ θα μπορούσε να αποκτήσει η Ελλάδα τα επόμενα χρόνια εφόσον προχωρήσουν και ολοκληρωθούν έγκαιρα ορισμένα έργα που αξιοποιούν τις νέες τεχνολογίες και τα δίκτυα πέμπτης γενιάς (5G). Ένα, μάλιστα, από τα projects που προωθούνται είναι πιο επίκαιρο από ποτέ λόγω και της σχετικής ανησυχίας που υπάρχει για την κατάσταση των γεφυρών στην Ελλάδα, με τη συζήτηση να έχει ανοίξει ύστερα από το σιδηροδρομικό δυστύχημα των Τερπών.

Ποιο είναι το αντικείμενο του εν λόγω έργου; Η τοποθέτηση αισθητήρων οπτικών ινών σε 100 γέφυρες του σιδηροδρομικού δικτύου και 150 του οδικού δικτύου, ανά την Ελλάδα, μέσω των οποίων θα παρακολουθείται σε πραγματικό χρόνο η αντίδρασή τους στις μηχανικές καταπονήσεις. Με βάση την επεξεργασία των πληροφοριών που θα εκπέμπουν οι αισθητήρες, μέσω ειδικού αλγόριθμου, θα υπολογίζεται η αντοχή των γεφυρών που είναι συνάρτηση των κινητών φορτίων και του αριθμού των επιτρεπόμενων ορίων διελεύσεων βαρέων οχημάτων. Τα δεδομένα αυτά θα είναι διαθέσιμα σε εξειδικευμένους μηχανικούς που θα είναι αρμόδιοι για τη βελτίωση του επιπέδου ασφάλειας των γεφυρών και την πρόληψη μελλοντικών ατυχημάτων. Το μεγαλύτερο ποσοστό των γεφυρών της χώρας έχει κατασκευαστεί από το 1950 έως το 1989, οδεύοντας σήμερα προς το τέλος της θεωρητικής ζωής τους. Η χρησιμότητα των αισθητήρων είναι ακόμη μεγαλύτερη στις κρεμαστές γέφυρες όπου, σύμφωνα με τους ειδικούς, πολλές φορές η κλασική επιθεώρηση ελέγχου δεν αρκεί για να φανερώσει ζημιές.

Ένα ακόμη έργο βγαλμένο από το μέλλον αφορά την ευφυή γεωργία. Μέσω, δηλαδή, υπερσύγχρονων συστημάτων καθίσταται εφικτή η συλλογή δεδομένων για όλες τις παραμέτρους που επηρεάζουν την καλλιέργεια, όπως οι καιρικές συνθήκες, το νερό και το έδαφος. Ουσιαστικά από αέρος, μέσω drones και δορυφόρων, αλλά και από το έδαφος, μέσω ειδικών αισθητήρων, θα παρέχεται πολύτιμη πληροφόρηση στους αγρότες για κάθε είδους παράγοντα που επηρεάζει την καλλιέργεια. Για τον σκοπό αυτό, τα περισσότερα από ένα έργα με αντικείμενο τον ψηφιακό μετασχηματισμό της γεωργίας που έχουν ενταχθεί στο Ταμείο Ανάκαμψης, προβλέπουν τη δημιουργία πανελλαδικής υποδομής 3.050 σταθμών συλλογής δεδομένων, την προμήθεια περίπου 50 drones και την ανάπτυξη 15 κέντρων υποστήριξης της υποδομής που πρόκειται να δημιουργηθεί. Η αξιοποίηση της πληροφορίας θα γίνεται μέσω ειδικής πλατφόρμας, στην οποία πρόσβαση θα έχουν εκτός από αγρότες, ερευνητικά κέντρα και περιφέρειες. Στόχος του έργου είναι να δημιουργηθεί μια πλατφόρμα ευφυούς γεωργίας από την κεντρική πολιτεία.

Τη μετατροπή των πόλεων σε... έξυπνων προβλέπουν τα έργα που έχουν ενταχθεί στο Ταμείο Ανάκαμψης για τον τεχνολογικό εκσυ-

χρονισμό των μεγάλων αστικών κέντρων. Ενδεικτικά, στον Δήμο Αθηναίων μέσω έξυπνων αισθητήρων θα καθίσταται εφικτό να παρακολουθείται ο βαθμός πληρότητας των κάδων στερεών αποβλήτων με στόχο ο στόλος των απορριματοφόρων να χρησιμοποιείται στοχευμένα. Δρομολογείται και η δημιουργία ψηφιακού εποπτικού κέντρου επιχειρήσεων, που θα αντιμετωπίζει δραστηκότερα συμβάντα που ενδεχομένως λαμβάνουν χώρα σε χώρους, όπως τα σχολεία. Αυτό θα καθίσταται εφικτό μέσω της λήψης πληροφορίας για το τι συμβαίνει μέσα από κάμερες, αισθητήρες κ.τ.λ. Στη Ρόδο σχεδιάζεται η δημιουργία συστήματος πυροπροστασίας με έξυπνες κάμερες και αισθητήρες, όπως κι ένας αριθμός ευφυών συστημάτων που θα διαχειρίζεται τις διαβάσεις πεζών, τις ενεργειακές ανάγκες των κτιρίων και την κυκλοφορία οχημάτων. Στο νησί του Ιπποκράτη προβλέπεται ακόμη η δημιουργία δικτύου αισθητήρων στα σχολεία για τον έλεγχο της ποιότητας του αέρα, των ρύπων και ενδεχόμενων ταλαντώσεων των κτιρίων.

Σημαντική συζήτηση έχει γίνει και για τα ανοιχτά δεδομένα ή open data που συνδέονται με εξοικονόμηση κόστους 1,7 δισ. ευρώ σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης. Πρόκειται για τη συνεχή ροή πληροφοριών που διαθέτουν δωρεάν σε κάθε ενδιαφερόμενο οι δημόσιοι φορείς, περιλαμβάνοντας, για παράδειγμα, δεδομένα για την κίνηση στους δρόμους, για τα σημεία όπου πραγματοποιούνται κατασκευαστικά έργα, για τον καιρό, αλλά και τις δημόσιες δαπάνες. Εάν ληφθεί υπόψη ότι, σε επίπεδο Ε.Ε., η κυκλοφοριακή συμμόρφωση στους δρόμους έχει επίπτωση στο 1% του ΑΕΠ, γίνεται αντιληπτή η σημασία των ανοιχτών δεδομένων. Προς την κατεύθυνση αυτή, το Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης ενέταξε την πολιτική ανοιχτών δεδομένων στη βίβλο ψηφιακού μετασχηματισμού και το έργο που έχει ενταχθεί στο Ταμείο Ανάκαμψης προβλέπει τη δημιουργία, ανά περιφέρεια, εφαρμογών ανοιχτών δεδομένων. Για παράδειγμα, η Περιφέρεια Αττικής διαθέτει, μέσω ειδικής πλατφόρμας, πληροφορίες για υποδομές, τις δαπάνες, τις μεταφορές και την υγεία (π.χ. λίστα αναμονής ιατρών για ειδικευση). Η έννοια των ανοιχτών και σε επεξεργάσιμη μορφή δεδομένων είναι σχετικά πρόσφατη και χρονολογείται από το 2009, οπότε σταδιακά οι κρατικοί φορείς άρχισαν να διαθέτουν ελεύθερα ένα μεγάλο τμήμα του όγκου της πληροφορίας που παράγουν. ●

ΤΗ ΜΕΤΑΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΟΛΕΩΝ
ΣΕ... ΕΞΥΠΝΩΝ ΠΡΟΒΛΕΠΟΥΝ
ΤΑ ΕΡΓΑ ΠΟΥ ΕΧΟΥΝ ΕΝΤΑ-
ΧΘΕΙ ΣΤΟ ΤΑΜΕΙΟ ΑΝΑΚΑΜ-
ΨΗΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ
ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟ ΤΩΝ
ΜΕΓΑΛΩΝ ΑΣΤΙΚΩΝ ΚΕΝΤΡΩΝ

Το μέλλον είναι ήδη εδώ.

Αύξηση της ισχύος σε Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας με στόχο το μερίδιό μας το 2026 να ανέλθει στο 40% της χώρας.

Άμεση τοποθέτηση 1.000 σταθμών φόρτισης σε όλη την Ελλάδα που θα αυξηθούν σε 10.000 μεσοπρόθεσμα.

Νέα πρόσθετη υπηρεσία GreenPass που εγγυάται στους καταναλωτές πως όση ενέργεια καταναλώνουν, τόση παράγεται για εκείνους από ανανεώσιμες πηγές.

Σημαντική μείωση της λιγνιτικής παραγωγής κατά 49% μεταξύ 2019 και 2021.

Ένα με το μέλλον
dei.gr

Για τη **Lidl Ελλάς** και τους ανθρώπους της το περιβάλλον μέσα στο οποίο δρα είναι μια συνεχής καθημερινή πρόκληση. Μέσα από ένα επιδραστικό διάλογο με όλα τα μέρη ενδιαφέροντος, βαδίζει με συνέπεια και καθαρούς στόχους, χτίζοντας όλο και περισσότερο αξιοπιστία και εμπιστοσύνη μέσα στην ελληνική οικογένεια και απαντώντας στις προκλήσεις της εποχής, μέσα από την ταυτόχρονη αναβάθμιση της αγοραστικής εμπειρίας, αλλά και τη μεγέθυνση του πράσινου αποτυπώματος στο επιχειρηματικό περιβάλλον. Εξάλλου, το DNA της είναι άρρηκτα δεμένο με την έννοια της βιωσιμότητας.

Δεν είναι τυχαίο ότι για περισσότερα από 23 χρόνια η Lidl Ελλάς μεγαλώνει μαζί με τον τόπο. Στέκεται δίπλα στον καταναλωτή, σε κάθε συγκυρία, πολύ περισσότερο στις δύσκολες στιγμές. Με πυξίδα την υπευθυνότητα, εξυπηρετεί τις ανάγκες και δημιουργεί προστιθέμενη αξία για όλους. Για το 2021 συγκεκριμένα, η συνολική προστιθέμενη αξία που προσέφερε στην ελληνική οικονομία ήταν 830 εκατ. ευρώ, κάτι που αντιστοιχεί στο 0,45% του ΑΕΠ. Για κάθε €1 άμεσης συνεισφοράς της στο ΑΕΠ, δημιουργούνται επιπλέον 3,82 ευρώ προστιθέμενης αξίας στην ελληνική οικονομία. Και όλα αυτά μέσα από ένα στοχευμένο επενδυτικό πρόγραμμα που υλοποιείται χωρίς παρεκκλίσεις. Μέχρι σήμερα η εταιρεία έχει επενδύσει στη χώρα πάνω από 1,4 δις ευρώ και η προσπάθεια συνεχίζεται, υλοποιώντας, όπως είχε ήδη ανακοινώσει το προηγούμενο έτος, το επενδυτικό της πρόγραμμα ύψους 100 εκατ. ευρώ για το δίκτυο των καταστημάτων και των αποθηκών.

Και φυσικά η Lidl Ελλάς επενδύει και αξιοποιεί με βέλτιστες πρακτικές το ανθρώπινο δυναμικό. Σήμερα υποστηρίζει στη χώρα περισσότερες από 29.800

Lidl Ελλάς Μεγαλώνει μαζί με τον τόπο

Δίπλα στον καταναλωτή,
σε κάθε συγκυρία
και πολύ περισσότερο
στις δύσκολες στιγμές

Μέχρι σήμερα
η εταιρεία έχει επενδύσει
στη χώρα πάνω
από **1,4 δις ευρώ**

συνολικές θέσεις εργασίας, με τις άμεσες να ξεπερνούν τις 6.700. Μόνο πέρσι δημιούργησε περίπου 300 νέες θέσεις εργασίας, ενώ έμφαση δόθηκε και στους νεοεισερχόμενους στην αγορά εργασίας. Με το πρόγραμμα Lidl UP: Learn & Work έδωσε την ευκαιρία σε νέους ανθρώπους να αποκτήσουν εξειδικευμένη κατάρτιση και εμπειρία στελέχους λιανικής αγοράς λαμβάνοντας αμοιβή από τον πρώτο κιόλας μήνα.

Είναι σημαντικό ότι η εταιρεία μεγαλώνει οργανικά και όχι μόνο μέσα από εξαγορές. Η φιλοσοφία και το μοναδικό της μοντέλο είναι αυτά που αυξάνουν μεθοδικά την πελατειακή της βάση. Η αύξηση του αριθμού των επισκεπτών στα καταστήματα δυναμώνει το αίσθημα εμπιστοσύνης. Η φιλοσοφία και η δέσμευση της Lidl Ελλάς για παροχή ποιοτικών προϊόντων στις πιο οικονομικές τιμές της αγοράς κυριαρχεί στο DNA του επιχειρηματικού της μοντέλου, και επομένως «μεγαλώνει» παράλληλα και το καρότσι των αγορών, αφού οι καταναλωτές έχουν πρόσβαση σε όλα τα προϊόντα καθημερινών βασικών αναγκών στα καταστήματά της, με όρους εξαιρετικής ποιότητας και χαμηλής τιμής.

Στις προτεραιότητές της είναι πάντα και η βελτιστοποίηση της γκάμας των προϊόντων της. Η μάρκα σχετίζεται με την καθημερινή ζωή των καταναλωτών, προσφέροντας έμπνευση, ενδιαφέρον και όφελος. Για τη Lidl Ελλάς κάθε περιοχή της Ελλάδας είναι από μόνη της πηγή έμπνευσης. Ένα ερέθισμα για δημιουργική συνεργασία όσον αφορά τη μεταποίηση της πρωτογενούς παραγωγής, λαμβάνοντας πάντα υπόψη το τοπικό στοιχείο σε κάθε γωνιά της ελληνικής περιφέρειας. Έτσι, δημιούργησε τη νέα σειρά τοπικών ποιοτικών

προϊόντων «Νώμα», για να μπορεί κάθε καταναλωτής να απολαμβάνει τις ιδιαίτερες γεύσεις του τόπου, στον δικό του τόπο. Κάθε προϊόν «Νώμα» είναι ένα ταξίδι γεύσης στην παράδοση, την ιστορία και την τοπική ταυτότητα. Ενισχύονται οι αξίες της ευζωίας και της διατροφικής αξίας. Δημιουργούνται όμως και ισχυρές βάσεις μιας στιβαρής παραγωγής με υψηλές διατροφικές προδιαγραφές.

Με αυτή και άλλες πρωτοβουλίες η Lidl Ελλάς κάνει πράξη τη βιώσιμη εφοδιαστική αλυσίδα, στηρίζοντας τους προμηθευτές της. Με ιδιαίτερα ευνοϊκούς όρους συνεργασίας σε σχέση με τον ανταγωνισμό. Σήμερα περισσότεροι από 400 Έλληνες προμηθευτές συνεργάζονται σε μόνιμη βάση με την εταιρεία, ενώ το 60% του τζίρου της προέρχεται από τα δικά τους προϊόντα. Επιπλέον, στηρίζει τη δυναμική παρουσία τους στην εθνική αγορά και προωθεί την προοπτική τους στη διεθνή, μέσω των θεματικών εβδομάδων σε 30 χώρες, στις οποίες δραστηριοποιείται η Lidl, συμπεριλαμβανομένων και των ΗΠΑ. Και η αξία της προώθησης των Ελλήνων προμηθευτών στο εξωτερικό υπερβαίνει τα 180 εκατομμύρια ευρώ.

Η Lidl Ελλάς παραμένει δύναμη εξέλιξης για την αγορά, σε όλη την Ελλάδα, με στόχο να παρέχει καθημερινά σε όλους τους Έλληνες καταναλωτές, με υπευθυνότητα, προϊόντα εξαιρετικής ποιότητας στην καλύτερη τιμή. Η απλότητα και η αξιοπιστία είναι στον πυρήνα της δραστηριότητάς μας με τη δέσμευση να παραμένει πρωτοπόρος στις τιμές. Μεγαλώνει με γερές ρίζες σε κάθε ελληνική οικογένεια και τον τόπο. Πάντα ένα βήμα μπροστά, στον δρόμο για ένα καλύτερο αύριο, για κάθε Ελληνίδα και Έλληνα, για την Ελλάδα. ●

Ένα καλύτερο αύριο ξεκινάει από εμάς

Η Lidl Ελλάς έχει καταφέρει, για περισσότερα από 23 χρόνια, να αφήσει ανεξίτηλο αποτύπωμα στην ελληνική οικονομία με 230 καταστήματα, 5 κέντρα διανομής, περισσότερους από 6.700 εργαζομένους και επενδύσεις πάνω από 1,4 δις ευρώ. Ταυτόχρονα, βρίσκεται σταθερά δίπλα στην κοινωνία, παραμένοντας ένας υπεύθυνος εταίρος για τις καθημερινές αγορές, που παρέχει προϊόντα εξαιρετικής ποιότητας στις καλύτερες τιμές σε όλη την Ελλάδα, για όλες και για όλους.

Αυτές είναι οι δραστηριότητες που έχτισαν τις ισχυρές βάσεις της Lidl Ελλάς και ταυτόχρονα αποτελούν πηγή έμπνευσης, για να συνεχίσει να αναπτύσσεται με καινοτομίες και σωστές επενδυτικές επιλογές.

[lidl-hellas.gr](https://www.lidl-hellas.gr)

Αναμένεται ιστορικό ρεκόρ για τον ελληνικό τουρισμό το 2023

Η χώρα μας αποκτά ένα ισχυρό brandname παγκοσμίως

Της ΜΑΡΙΑΣ-ΙΩΑΝΝΑΣ ΣΙΓΑΛΟΥ

Το ημερολόγιο δείχνει 30 Μαρτίου και η έναρξη της ελληνικής τουριστικής σεζόν έχει πια «κρυχθεί επίσημα» — νωρίτερα από κάθε άλλη φορά. Απ' ό,τι φαίνεται, στα πλαίσια του τουρισμού, διανύουμε ένα πολλά υποσχόμενο 2023 με πολλούς προορισμούς στη Νοτιοανατολική Ευρώπη μεταξύ των οποίων και η χώρα μας, να φτάνουν στην κορυφή της παγκόσμιας λίστας.

Μόλις από την αρχή του έτους, σύμφωνα με τα στοιχεία της Τράπεζας της Ελλάδος, το ταξιδιωτικό ισοζύγιο εμφάνισε πλεόνασμα της τάξης των 26,3 εκατ. ευρώ, οι ταξιδιωτικές εισπράξεις αυξήθηκαν κατά 71,9%, ενώ η εισερχόμενη ταξιδιωτική κίνηση αυξήθηκε κατά 86,1% σε σχέση με τον Ιανουάριο το 2022. Οι ειδικοί αναφέρουν πως εφόσον η πορεία της ζήτησης για τα ελληνικά τουριστικά πακέτα συνεχιστεί με τους ίδιους ρυθμούς —είναι γεγονός πως τα early bookings έχουν πάρει φωτιά— είναι εξαιρετικά πιθανό το 2023 να καταρριφθούν τα ιστορικά ρεκόρ που επιτεύχθηκαν το 2019 σε έσοδα και αφίξεις. Ήδη κάποιες περιοχές της Ελλάδας έχουν ξεπεράσει τα νούμερα του 2019, οπότε αυτό το σενάριο ολοένα και προσεγγίζεται. «Το 2022 ο τουρισμός ξεπέρασε κάθε προσδοκία φτάνοντας, παρά τις παγκόσμιες κρίσεις, τα έσοδα του 2019. Πλέον υπάρχει μία ακόμα πιο ποιοτική υποδομή φιλοξενίας: τα τελευταία τέσσερα χρόνια δημιουργήθηκαν 200 νέες πεντάστερες μονάδες (αύξηση 35%), άλλες τόσες τετράστερες και δημιουργούνται συνεχώς νέες», αναφέρει η υφυπουργός Τουρισμού, Σοφία Ζαχαράκη.

Συγκεκριμένα, οι κρατήσεις με προορισμό «Ελλάδα» έχουν αυξηθεί κατά 20% συγκριτικά με την ίδια περίοδο του 2022 και 12% συγκριτικά με του 2019. Επίσης, η χώρα μας εμφανίζει αύξηση χωρητικότητας σε αεροπορικές θέσεις κατά 14,7% σε σύγκριση με το 2019, η χρονιά που κατέγραψε ρεκόρ όλων των εποχών με 31,3 εκατ. Αύξηση 15% αναμένεται να σημειώσει και η κρουαζιέρα με μεγάλη έμφαση στο λιμάνι της Θεσσαλονίκης, το μεγάλο success story που αναμένεται να «φιλοξενήσει» 100 κρουαζιερόπλοια, σύμφωνα με τον υπουργό Τουρισμού, Βασίλη Κικιλία.

Μεγαλύτερη εισροή τουριστών
Σήμερα η Ελλάδα κατατάσσεται μεταξύ των 10 κορυφαίων προορισμών στην πλατφόρμα της Hotelbeds, κορυφαίας εταιρίας στην αγορά των «κλινοτραpezών» διεθνώς, τουριστικών μεταφορών, δραστηριοτήτων, εισιτηρίων και ενοικιάσεων αυτοκινήτων. Μεγαλύτεροι fans της χώρας μας αποδεικνύονται η Αγγλία, οι σκανδιναβικές και βαλκανικές χώρες, σε αναζήτηση ήλιου, η Γαλλία και η γειτονική

Ιταλία, αναζητώντας το μοναδικό συνδυασμό γαλανόλευκου — και ας έχουν το Cote d'Azur και το Amalfi να φιγουράρουν στα καρτ-ποστάλ τους. (Μάχη γιγάντων, όσο να πεις). Με χαμηλότερες ταχύτητες κινούνται οι κρατήσεις από τη Γερμανία και την Πολωνία, ενώ η δυναμική αγορά των ΗΠΑ ξεκίνησε με την έναρξη των απευθείας πτήσεων προς την Ελλάδα, αρχές Μαρτίου.

Κορυφαίοι ελληνικοί προορισμοί
Στη ναυαρχίδα των κορυφαίων ταξιδιωτικών προορισμών είναι τα ελληνικά νησιά. Σύμφωνα με τον ξένο τύπο είναι η Κρήτη, οι Σπέτσες, η Νάξος, η Ίος, η Κεφαλονιά κ.ά. Ανάμεσά τους και η Αθήνα ως «must-see destination». Εντύπωση προκαλεί ότι η βασίλισσα των ανέμων, Μύκονος, δεν έχει συμπεριληφθεί στους διάσημους ελληνικούς προορισμούς. Μήπως επειδή πλέον μιλάμε για κράτος εν κράτει;

Τι παίζει με τις τιμές;

Αυξημένη ζήτηση: Αύξηση τιμών. Σε ό,τι αφορά τις τιμές των τουριστικών πακέτων που προσφέρουν τα ελληνικά ξενοδοχεία για το 2023, αυτές είναι αυξημένες κατά 10%, κατά μέσο όρο, ποσοστό που καλύπτει ίσα ίσα τον τιμάρημο, εξηγεί ο κ. Γρηγόρης Τάσιος, πρόεδρος της Πανελληνίας Ομοσπονδίας Ξενοδόχων (ΠΟΞ). Οι τιμές των ξενοδοχείων συνεχίζουν να αυξάνονται σχεδόν για όλους τους προορισμούς και στις τρεις διαφορετικές κατηγορίες αστέρων, ενώ οι προορισμοί με τις υψηλότερες αυξήσεις τιμών σε σύγκριση με το 2022 είναι η Βουλγαρία και η Κροατία — πρόβλημα, όταν χρειάζεσαι ένα μηνιαίο για 5 ημέρες σε κάποιο κυκλαδίτικο νησί. Από την άλλη, οι πολύ φθηνοί τουριστικοί προορισμοί ενδέχεται να οδηγήσουν σε υπερτουρισμό που δεν θα μπορεί να απορροφηθεί και αντί να είναι προνόμιο θα καταλήξει μειονέκτημα για τη χώρα μας, με αποτέλεσμα τη δυσφήμισή της.

Η βιωσιμότητα, «κλειδί» και στον τουρισμό

Ελληνικό καλοκαίρι σημαίνει λίγο κρασί, λίγο θάλασσα και το ταίρι μου. Για κάποιους αυτό το τρίπτυχο είναι αρκετό για να τους πείσει να επιλέξουν τη χώρα μας ως τον καλύτερο προ-

ορισμό διακοπών για φέτος. Ωστόσο για πολλούς άλλους μπαίνει στο παιχνίδι ο παράγοντας της βιωσιμότητας. Είναι γεγονός πως ο βιώσιμος τουρισμός αποτελεί ελκυστικό παράγοντα ειδικά για τους διεθνείς επισκέπτες. Ο σύγχρονος ταξιδιώτης επιλέγει κατά προτεραιότητα —κάποιοι μάλιστα και αποκλειστικά— προτάσεις που εμπεριέχουν σε μεγάλο βαθμό τον σεβασμό προς το περιβάλλον, την προβολή της τοπικής κοινωνίας και της αυθεντικής γηγενούς ταυτότητας, καθώς και τη φιλοσοφία του slowtravel. Παράλληλα, ο κλάδος του τουρισμού είναι σκόπιμο να συμβαδίζει με βιώσιμες πολιτικές, καθώς αποτελεί την ατμομηχανή της οικονομίας της χώρας μας προσφέροντας το 25% του ΑΕΠ. Έτσι, ο βιώσιμος τουρισμός αποτελεί ένα μεγάλο «παράθυρο» αναγνωρισιμότητας και εργαλείο ανάπτυξης και είναι κάτι που οι περισσότερες ευρωπαϊκές χώρες έχουν αντιληφθεί πλήρως. Για αυτό και προχωρούν σε αντίστοιχες πρακτικές, όπως τη συνεχή μείωση του ποσοστού παραγωγής αποβλήτων ανά προϊόν, ανακυκλώνοντας και επενδύοντας στις ανανεώσιμες μορφές ενέργειας καθώς και την ποιοτική αναβάθμιση υφιστάμενων υποδομών.

Αντίστοιχα και η Ελλάδα έχει μπει για τα καλά στην τροχιά του υπεύθυνου τουρισμού. Πώς θα μπορούσε να μην μπει άλλωστε, όταν οι βασικοί πυλώνες της βιωσιμότητας ταυτίζονται με τα βασικά συγκριτικά πλεονεκτήματα της χώρας μας όπως είναι η φύση, οι άνθρωποι και ο πολιτισμός. Ένα δυνατό παράδειγμα βιώσιμου ελληνικού τουρισμού, που έχει συζητηθεί πολύ στον ξένο τύπο, είναι οι Λειψοί. Ένα νησί που προωθεί τον «πράσινο» τρόπο ζωής και μια πιο εναλλακτική προσέγγιση διακοπών χωρίς οργανωμένες ξεηλωστές και με τη χρήση ενεργειακά αυτόνομου φωτισμού. Στη λίστα των κορυφαίων βιώσιμων ελληνικών προορισμών είναι και η Τήλος, η Ύδρα, η Αστυπάλαια, η Πάρος και η Ανδρος.

Πρόκληση η υποστελέχωση των ξενοδοχείων

Την ώρα που ο τουρισμός ανεβαίνει, το εργατικό προσωπικό των ξενοδοχείων —βασικοί παράγοντα του τουρισμού— μειώνεται. Αντί να είναι μεγέθη ανάλογα, παρατηρείται έντονη υποστελέχωση — πάνω από 80.000 ελλείψεις σε προσωπικό με την εποχικότητα και τις συχνά αντίξοες συνθήκες εργασίας να αποτελούν τα βασικά αντικίνητρα απασχόλησης στα ελληνικά ξενοδοχεία. Παράλληλα οι μισθοί δεν είναι ικα-

ΝΑΥΑΡΧΙΔΑ ΤΩΝ
ΚΟΡΥΦΑΙΩΝ ΤΑΞΙΔΙΩΤΙΚΩΝ
ΠΡΟΟΡΙΣΜΩΝ
ΕΙΝΑΙ ΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ
ΝΗΣΙΑ. ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ
ΤΟΝ ΞΕΝΟ ΤΥΠΟ ΕΙΝΑΙ
Η ΚΡΗΤΗ, ΟΙ ΣΠΕΤΣΕΣ,
Η ΝΑΞΟΣ, Η ΙΟΣ, Η ΚΕ-
ΦΑΛΟΝΙΑ – ΑΝΑΜΕΣΑ
ΤΟΥΣ ΚΑΙ
Η ΑΘΗΝΑ ΩΣ «MUST-
SEE DESTINATION».

νοποιοτικοί και τα επιδόματα γίνονται ολοένα και λιγότερα. Πράγματι, με 535 ευρώ τους χειμερινούς μήνες, είναι δύσκολο να συντηρηθεί ένα νοικοκυριό, πόσο μάλλον αν πρόκειται για πολυμελή οικογένεια. Ως εκ τούτου, οι εργαζόμενοι αυτοί ψάχνουν σίγουρες και πιο σταθερές εργασίες. «Εργασία που δεν προσδίδει προοπτική στον εργαζόμενο δεν μπορεί να είναι μόνη εργασία», αναφέρει ο δήμαρχος Ρεθύμνης Πύργης Μαρινάκης. Το φαινόμενο όμως της μεγάλης παραίτησης δεν αφορά μόνο την Ελλάδα, αλλά όλο τον κόσμο. Δεν υπάρχουν υποψήφια εργατικά χέρια σε χώρες με προηγμένες οικονομίες, αλλά συναντώνται σε χώρες κυρίως αφρικανικές και ασιατικές. Ως χώρα έχουμε συμβάσεις με το Μπαγκλαντές, το Πακιστάν, το Βιετνάμ, την Κίνα, την Αίγυπτο, αλλά η

προσπάθεια κάπου σκοντάφτει στη διαδικασία. Σημαντικό να αναφερθεί ότι μικρότερες ελλείψεις στο προσωπικό εμφανίζουν οι πολύ καλά οργανωμένες τουριστικές περιοχές και τα πεντάστερα ξενοδοχεία. Η αλματώδης ανάπτυξη του ελληνικού τουρισμού και η ανάδειξη της χώρας σε παγκόσμιο ταξιδιωτικό προορισμό προσελκύει πλέον κεφάλαια από όλη την υφήλιο. Είναι όμως σημαντικό να διαφυλάξουμε ακατέργαστη την ομορφιά του τόπου μας και να διασφαλίσουμε ότι κάθε γωνιά του έχει άρωμα Ελλάδας. ●

Ηγέτης της επόμενης ημέρας η MYTILINEOS

Ο μετασχηματισμός της καταλύτης της **ανάπτυξης**

Ετος ορόσημο ήταν για τη MYTILINEOS το 2022, όχι μόνο για τις ιστορικά υψηλές επιδόσεις που πέτυχε απέναντι σε ένα αρνητικό διεθνές περιβάλλον, αλλά κυρίως γιατί αποτέλεσε το έτος μετάβασης σε μια νέα εποχή, μέσω του εταιρικού της μετασχηματισμού σε MYTILINEOS Energy & Metals. Το νέο ρεκόρ κερδοφορίας της MYTILINEOS το 2022 ήρθε με βασικούς μοχλούς τα συγκριτικά πλεονεκτήματά της απέναντι τόσο στον εγχώριο, όσο και στον παγκόσμιο ανταγωνισμό, αλλά και με βάση την ολοένα αυξανόμενη διεθνοποίηση των δραστηριοτήτων της.

Η νέα δυναμική μετάβαση της MYTILINEOS στη νέα εποχή

Ο νέος μετασχηματισμός της εταιρείας ανακοινώθηκε στις 14 Δεκεμβρίου 2022, με τον πρόεδρο και διευθύνοντα σύμβουλο, Ευάγγελο Μυτιληναίο, να τονίζει ότι η επόμενη μέρα της εταιρείας αφοσιώνεται τις τάσεις της ενεργειακής μετάβασης και του ψηφιακού μετασχηματισμού, με άξονες τη βιώσιμη ανάπτυξη και την κυκλική οικονομία. Έτσι, η MYTILINEOS Energy & Metals μετατρέπεται σε μια ακόμα πιο δυναμική και ευέλικτη εταιρεία, έτοιμη να αντιμετωπίσει τις προκλήσεις που διαμορφώνονται, αλλά και αυτές που θα διαμορφωθούν τα επόμενα πολλά χρόνια.

Πλέον, η MYTILINEOS επικεντρώνεται στα δύο αντικείμενα που ήταν οι φορείς

της επιτυχίας της, της Ενέργειας και της Μεταλλουργίας, δύο δραστηριότητες απόλυτα συνδεδεμένες και συμπληρωματικές, που μέσα από τις συνέργειές τους καταφέρνουν να ξεκλειδώνουν πολλαπλάσια αξία.

Με αυτές τις αλλαγές, η MYTILINEOS τοποθετείται στρατηγικά στην πρώτη γραμμή της ενεργειακής μετάβασης ως κορυφαίο και ολοκληρωμένο «πράσινο» utility, με διεθνή παρουσία, ενώ καθιερώνεται ως σημείο αναφοράς της ανταγωνιστικής «πράσινης» μεταλλουργίας

σε ευρωπαϊκό τοπίο. Επίσης, έχει στόχο την ανάπτυξη της εταιρείας και τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας όλων των δραστηριοτήτων της, σε διεθνές επίπεδο. Παράλληλα, διευκολύνεται η επίτευξη των στόχων που έχουν τεθεί σχετικά με το Net Zero, για το 2030 και το 2050, μέσω δράσεων μείωσης κατανάλωσης ενέργειας, αύξησης προμήθειας ενέργειας από ΑΠΕ, καθώς και αύξησης της ανακύκλωσης και της αξιοποίησης καταλοίπων παραγωγικής διαδικασίας, στο πλαίσιο της κυκλικής οικονομίας.

*Το νέο ρεκόρ κερδοφορίας της **MYTILINEOS** το 2022 ήρθε με βασικούς μοχλούς τα συγκριτικά πλεονεκτήματά της απέναντι τόσο στον εγχώριο, όσο και στον παγκόσμιο ανταγωνισμό, αλλά και με βάση την ολοένα αυξανόμενη διεθνοποίηση των δραστηριοτήτων της.*

Οι καταλύτες της ανάπτυξης της MYTILINEOS

Οι καταλύτες της ανάπτυξης της MYTILINEOS είναι πολύπλευροι. Ενδεικτικά η σταθεροποίηση του κόστους παραγωγής αλουμινίου σε ιδιαίτερα χαμηλά επίπεδα, που σε συνδυασμό με τις υψηλότερες τιμές αλουμινίου που έχει επιτύχει η εταιρεία συνεισφέρουν στην ενδυνάμωση των κερδών του Τομέα των Μετάλλων για το 2023, ενώ χτίζουν το προφίλ κερδοφορίας των επόμενων ετών.

Οι σημαντικές επενδύσεις, που έχουν γίνει και συνεχίζουν να γίνονται στα ΑΠΕ, πλέον δρέπουν καρπούς, καθώς η MYTILINEOS έχει ήδη αυξήσει την κερδοφορία της από αυτή τη δραστηριότητα σημαντικά, κάτι που εκτιμάται ότι θα συνεχίσει και το 2023 και το 2024. Εξάλλου, σε αυτό το αντικείμενο στο οποίο διαπρέπει τόσο στην Ελλάδα όσο και στο εξωτερικό, η εταιρεία αυξάνει την κερδοφορία με ένα ρυθμό της τάξης του 25% τον χρόνο.

Επιπλέον σημαντικό εκέγγυο της ανάπτυξης MYTILINEOS είναι η στρατηγική τοποθέτησή της, ώστε να εκμεταλλευτεί στο έπακρο το σύνολο των ευκαιριών που προκύπτουν, καθώς η Ευρώπη επιταχύνει την «Πράσινη» Μετάβαση. Εκτιμάται ότι τα επόμενα έτη, η ευρωπαϊκή ήπειρος θα δει επενδύσεις άνω των €2 τρις μόνο στα ΑΠΕ, και €4 τρις για το σύνολο του Clean Energy, εκ των οποίων άνω του €0,5 τρις αφορά σε δάνεια και επιδοτήσεις μέσω διαφόρων εργαλείων της ΕΕ (RRE, RePowerEU κ.ά.) και η εταιρεία πρόκειται να πρωταγωνιστήσει σε αυτό τον κλάδο.

Οι καλύτερες προοπτικές για την επόμενη ημέρα

Αν και το οικονομικό περιβάλλον παραμένει ιδιαίτερα ρευστό και γεμάτο αβεβαιότητες, η MYTILINEOS έχει ήδη προετοιμαστεί κατάλληλα για την επόμενη μέρα μέσω του εταιρικού μετασχηματισμού, θέτοντας παράλληλα ισχυρές βάσεις για περαιτέρω ενίσχυση της κερδοφορίας το επόμενο διάστημα, βασιζόμενη μεταξύ άλλων:

- Στην επιτάχυνση της ανάπτυξης τόσο του ελληνικού όσο και του διεθνούς χαρτοφυλακίου ΑΠΕ, καθώς η εταιρεία έχει ωριμάσει ένα σημαντικό μέρος του συνολικού portfolio ΑΠΕ των 9,1GW, ενώ διαθέτει και την απαραίτητη ρευστότητα για να προχωρήσει με πιο γρήγορους ρυθμούς την «Πράσινη» Μετάβαση.
- Στη συνεισφορά, για πρώτη φορά στην κερδοφορία του 2023, της νέας μονάδας υψηλής απόδοσης 826 MW, η οποία θα αποτελέσει καταλύτη για την ενίσχυση του μεριδίου αγοράς στον τομέα ενέργειας στα επόμενα του 20%.
- Στην υψηλή κερδοφορία για τη Μεταλλουργία, μέσω των κατάλληλων ενεργειών αντιστάθμισης κινδύνων τόσο σχετικά με τις διακυμάνσεις των τιμών του μετάλλου και της ισοτιμίας ευρώ/δολαρίου, όσο και με τη διατήρηση ανταγωνιστικού κόστους παραγωγής, ιδιαίτερα αναφορικά με το ενεργειακό κόστος. ●

Πράσινη μετάβαση των επιχειρήσεων **Οφέλη και στόχοι**

Ο μεγάλος και φιλόδοξος στόχος της Ευρώπης είναι να καταφέρει να γίνει η πρώτη κλιματικά ουδέτερη ήπειρος μέχρι το 2050

Της ΜΑΡΙΑΣ-ΙΩΑΝΝΑΣ ΣΙΓΓΑΛΟΥ

Αν υπήρχε ένα λεξικό της σύγχρονης επιχειρηματικής πραγματικότητας, δίπλα στη λέξη βιωσιμότητα θα συναντούσαμε την πράσινη μετάβαση – δύο έννοιες άρρηκτα συνδεδεμένες. Η «πράσινη» μετάβαση-μετασχηματισμός είναι η μετάβαση των επιχειρήσεων από τις συμβατικές στις βιώσιμες πηγές ενέργειας, με στόχο την προστασία του περιβάλλοντος, αλλά και την αειφόρο ανάπτυξη της οικονομίας. Οι επιχειρήσεις καλούνται να ανταποκριθούν σε μια αλλαγή φιλοσοφίας, δίνοντας έμφαση στην ενεργειακή επάρκεια, την περιβαλλοντική διαχείριση και αποδοτικότητα των παραγωγικών διαδικασιών, των προϊόντων και υπηρεσιών που σχεδιάζουν, εφαρμόζουν και παρέχουν. Για να επιτευχθεί η πράσινη μετάβαση απαιτείται η χρήση νέων τεχνολογιών και η δημιουργία νέων βιώσιμων πρακτικών, όπως η ανακύκλωση, η ενεργειακή απόδοση, η χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, η μείωση της χρήσης ορυκτών καυσίμων κ.ά.

Στη σημερινή εποχή, σχεδόν κάθε μεγάλη και μικρομεσαία επιχείρηση θίγει το ζήτημα της ευημερίας του κλίματος και τη μετάβαση των επιχειρηματικών διαδικασιών τους σε βιώσιμες. Η βιωσιμότητα ήρθε για να μείνει και ανανεώνει το επιχειρησιακό ανταγωνιστικό (μακροπρόθεσμο) πλεονέκτημα. Αλλά οι επιχειρήσεις είναι πραγματικά έτοιμες για την αλλαγή;

Υπάρχουν **τρία βασικά στοιχεία που λαμβάνουν υπόψη τους οι επιχειρήσεις σχετικά με τον πράσινο μετασχηματισμό.**

1. Διαχείριση της αλλαγής

Μια βιώσιμη επιχείρηση δεν διαμορφώνεται από τη μια μέρα στην άλλη. Σε κάθε περίπτωση, η αλλαγή μπορεί να θεωρηθεί ως πολύ πρωτόγνωρη έννοια, αλλά αυτό δεν σημαίνει απαραίτητα ότι είναι αρνητική. Όλα εξαρτώνται από τον τρόπο διαχείρισης αυτής που θεωρείται ως η οδός προσέγγισης του μετασχηματισμού των τεχνολογιών, των διαδικασιών και της κουλτούρας μιας επιχείρησης. Μοναδικός σκοπός της διαχείρισης της αλλαγής είναι να καταστήσει την τελευταία προσαρμόσιμη και όχι αφόρητη για τους αποδέκτες της.

2. Τεχνολογική επένδυση

Η τεχνολογία παίζει πολύ σημαντικό ρόλο για την επιχείρηση που θέλει να μεταβεί σε πιο βιώσιμο στάδιο, καθώς θα βοηθήσει στον μετασχηματισμό της. Ως εκ τούτου, η αξιοποίηση νέων εργαλείων και τεχνολογιών είναι ζωτικής σημασίας. Οι επιχειρήσεις πρέπει να επικεντρωθούν σε μια στρατηγική τεχνολογικών επενδύσεων που θα τις επιτρέψει να εκσυγχρονίσουν τα βασικά τους συστήματα.

3. Εταιρική κουλτούρα

Για να είναι η αλλαγή επιτυχής και να επιφέρει τα επιθυμητά αποτελέσματα πρέπει να επικοινωνηθεί, να εφαρμοστεί, να τεκμηριωθεί και να αξιολογηθεί. Ωστόσο, ο πιο σημαντικός παράγοντας είναι να εφαρμοστούν και να διαδοθούν οι βασικές αξίες και η κουλτούρα της εκάστοτε εταιρείας. Σίγουρα, η εκπαίδευση των υπαλλήλων είναι το θεμέλιο κάθε επιχείρησης για τον πράσινο μετασχηματισμό και αποτελεί έναν από τους βασικούς μοχλούς για την επιτυχή μετάβαση.

Γιατί να γίνουμε «Πράσινοι»;

Οι περισσότερες επιχειρήσεις σε όλο τον κόσμο βρίσκονται αντιμέτωπες με τις απαιτήσεις των πελατών, των εργαζομένων, των νομοθετών, των θεσμικών επενδυτών και άλλων ενδιαφερόμενων μερών για να γίνουν πιο βιώσιμες: να λάβουν υπόψη τους τις ευθύνες τους σχετικά με το περιβάλλον και τον άνθρωπο. Οι βασικοί υπεύθυνοι λήψης αποφάσεων καλούνται να προωθήσουν την πράσινη ατζέντα από την επιχειρηματική τους περιφέρεια στον πυρήνα, ανεξάρτητα από το πόσο απαιτητική και δύσκολη μπορεί να είναι η εφαρμογή της. Άλλωστε, οι έρευνες δείχνουν ότι έξι από τις δέκα επιχειρήσεις επενδύουν σε βιώσιμες πρωτοβουλίες, ακόμη και αν υπάρξει μια αρχική αύξηση του κόστους. Σήμερα κάποιες επιχειρήσεις έχουν υιοθετήσει πολύ γρήγορα το Σύστημα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης (EMS) και έχουν αρχίσει ήδη να εφαρμόζουν μια φιλική προς το περιβάλλον προσέγγιση σε όλες τις εταιρικές τους δραστηριότητες. Μερικά από τα οφέλη της πράσινης λειτουργίας είναι τα εξής:

1. Ενίσχυση της εταιρικής ταυτότητας

Είναι ζωτικής σημασίας να υπάρχει μια πράσινη προσέγγιση στις επιχειρηματικές δραστηριότητες για την υλοποίηση της ενίσχυσης του εταιρικού brand. Οι άνθρωποι λαμβάνουν υπόψη τους τις πράσινες προσπάθειες των εταιρειών και τη φροντίδα για τον πλανήτη, γεγονός που δημιουργεί μια clean-cut εικόνα που οδηγεί στην επιτυχία της επιχείρησης.

2. Βελτιωμένη παραγωγικότητα

Η παραγωγικότητα είναι κάτι που επιδιώκει κάθε εταιρεία, καθώς βελτιώνει την αποδοτικότητα και οδηγεί σε τεράστιες εξοικονομήσεις. Με την εφαρμογή πράσινων πρακτικών, η πα-

ραγωγικότητα είναι ευκολότερο να πραγματοποιηθεί.

3. Μείωση των αποβλήτων που συνεπάγεται μείωση του κόστους

Οι πράσινες πρωτοβουλίες βοηθούν τις επιχειρήσεις να αποφύγουν τις σπάταλες και μη βιώσιμες συνήθειες, καθώς και το πρόσθετο κόστος. Ως εκ τούτου, πρωτοβουλίες όπως η μείωση της κατανάλωσης ενέργειας, το κόστος κοινής ωφέλειας, η σύμμετρη διάθεση νερού και η μείωση του χαρτιού έχουν αποδειχθεί ότι ωφελούν αμοιβαία τις επιχειρήσεις και τον πλανήτη.

4. Πόλος έλξης επενδύσεων

Όταν η επιχείρηση γίνεται πράσινη δεν πρόκειται μόνο για τη δημιουργία αξιοπιστίας, αλλά και για την ευκαιρία της για καλύτερες επενδυτικές δυνατότητες. Εάν ο περιβαλλοντικός αντίκτυπος μιας επιχείρησης είναι ορατός, οι επενδυτές μπορούν να την εμπιστευτούν καθώς και να τη θεωρήσουν ως σημαντικό κριτήριο αξιολόγησης. Ολοένα και περισσότερες επιχειρήσεις και στην Ελλάδα εφαρμόζουν ένα αναπτυξιακό μοντέλο με βάση το περιβάλλον και τον άνθρωπο. Χτίζοντας ένα τέτοιο προφίλ, που ακολουθεί τις παγκόσμιες τάσεις, είναι πολύ πιθανότερο η εκάστοτε επιχείρηση να κερδίσει μεγάλους επενδυτές, οι οποίοι με τη σειρά τους θα δράσουν προς την παραγωγή περιβαλλοντικής αξίας σε ατομικό επίπεδο – διότι η προσπάθεια είναι συλλογική και πολλές φορές μимπτική.

5. Ικανοποίηση του ηθικού των εργαζομένων

Οι εργαζόμενοι είναι οι πρεσβευτές και ταυτόχρονα πυλώνες της εκάστοτε επιχείρησης. Έτσι, η ύπαρξη ηθικών και περιβαλλοντικών τάσεων αυξάνει την ικανοποίηση και την αφοσίωση. Η δημιουργία ενός περιβάλλοντος φιλικού προς τη βιωσιμότητα ενισχύει την πρόσληψη, τη διατήρηση, την ψυχική ευεξία και το ηθικό των εργαζομένων.

Στόχοι πράσινης μετάβασης

Ο μεγάλος και φιλόδοξος στόχος της Ευρώπης είναι να καταφέρει να γίνει η πρώτη κλιματικά ουδέτερη ήπειρος μέχρι το 2050 (βλ. κάτω). Μεταξύ άλλων, η Ελλάδα θα επωφεληθεί από την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία και από το επενδυτικό σχέδιο ύψους τουλάχιστον 1 τρις. ευρώ, το οποίο είναι ευθυγραμμισμένο με τη Συμφωνία του Παρισιού και τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης του ΟΗΕ. Παράλληλα, η συντεταγμένη μετάβαση προς την πράσινη οικονομία έχει ως στόχο να μειώσει τους κλιματικούς κινδύνους για το σύνολο της οικονομίας και του χρηματοπιστωτικού συστήματος, καθώς και για τις προοπτικές όσον αφορά τον πληθωρισμό και τα στοιχεία ενεργητικού στον ισολογισμό του Ευρωσυστήματος. Ως αποτέλεσμα, θα μπορούσε να συμβάλει στη σταθερότητα των τιμών, αλλά και τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα μακροπρόθεσμα. Ακόμη, η μείωση των εκπομπών άνθρακα είναι ο μόνος τρόπος για να αποφευχθούν οι χειρότερες επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής. Για τον λόγο αυτόν, η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει δεσμευθεί να μειώσει τις εκπομπές κατά 55% έως το 2030 και να επιτύχει οικονομία καθαρών μηδενικών εκπομπών έως το 2050.

Συνολικά οι επιχειρήσεις, στοχεύουν σε καθαρή και φθηνότερη ενέργεια, τεχνολογικές καινοτομίες και νέες επιχειρηματικές δραστηριότητες. Απώτερος στόχος της πράσινης ανάπτυξης δεν είναι άλλος από τη δημιουργία ενός ισορροπημένου συστήματος που λαμβάνει υπόψη την ανθρώπινη ευημερία, την κοινωνική δικαιοσύνη και τη διατήρηση των φυσικών πόρων και του περιβάλλοντος. Ο «πράσινος» αυτός προσανατολισμός της σύγχρονης επιχειρηματικότητας μοιάζει αναπόδραστη εξέλιξη ενόψει των νέων περιβαλλοντικών, κοινωνικών και οικονομικών επιταγών. Η βιώσιμη παραγωγή μέσα από την πράσινη διαχείριση δεν αποτελεί πλέον μια επιπρόσθετη επιχειρηματική πρακτική, αλλά μια επιτακτική επιχειρηματική ανάγκη. Το περιβάλλον δεν είναι πια περιοριστικός παράγοντας στη δημιουργία προστιθέμενης αξίας, αλλά μετατρέπεται από μέσο σε στόχο της ανάπτυξης και ευημερίας. ●

ΑΠΩΤΕΡΟΣ ΣΤΟΧΟΣ ΤΗΣ ΠΡΑΣΙΝΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΑΛΛΟΣ ΑΠΟ ΤΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΕΝΟΣ ΙΣΟΡΡΟΠΗΜΕΝΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΠΟΥ ΛΑΜΒΑΝΕΙ ΥΠΟΨΗ ΤΗΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗ ΕΥΗΜΕΡΙΑ, ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ ΚΑΙ ΤΗ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΤΩΝ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ ΚΑΙ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ.

Επενδύουμε στην Ελλάδα. Επενδύουμε στο Μέλλον.

Στον Όμιλο ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ υλοποιούμε επενδύσεις άνω των 6,5 δισ. ευρώ και δημιουργούμε περισσότερες από 20.000 νέες θέσεις εργασίας στα επόμενα πέντε χρόνια.

Εδώ και μισό αιώνα εργαζόμαστε, δημιουργούμε, καινοτομούμε και θέτουμε γερά θεμέλια για να οικοδομήσουμε την Ελλάδα του μέλλοντος.

Με έμπρακτη μέριμνα για το περιβάλλον, με ουσιαστική συνεισφορά στις τοπικές κοινωνίες, με σεβασμό στους ανθρώπους μας, αποτελούμε έναν υπεύθυνο εταιρικό πολίτη και ένα στιβαρό πυλώνα ανάπτυξης για τη χώρα.

Αξιοποιούμε το εγχώριο ανεξάντλητο ενεργειακό δυναμικό για την παραγωγή και αποθήκευση φθηνής καθαρής ενέργειας.

Σχεδιάζουμε, αναπτύσσουμε και λειτουργούμε καίριες υποδομές, που εξασφαλίζουν άνετες κι ασφαλείς μετακινήσεις και αναβαθμίζουν το τουριστικό προϊόν της χώρας μας.

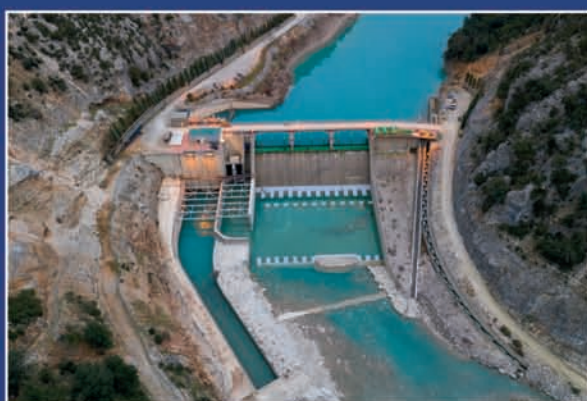
Κατασκευάζουμε απαιτητικά κι εμβληματικά έργα που αναδιαμορφώνουν το αστικό τοπίο και βελτιώνουν την ποιότητα ζωής.

20.000

νέες θέσεις εργασίας
στα επόμενα πέντε χρόνια

€6,5 δισ.

επενδύσεις
προς υλοποίηση

Όραμά μας, η βιώσιμη ευημερία για όλους.

Ιωάννα Βελαώρα

Κάθε άνθρωπος είναι μοναδικός για εμάς

Η Administration Manager του Ομίλου EFA GROUP

μιλάει για την επένδυση στους εργαζόμενους μέσα από δράσεις που διαφέρουν

Του ΔΗΜΗΤΡΗ ΑΘΑΝΑΣΙΑΔΗ

Ο ελληνικός όμιλος εταιριών EFA GROUP που δραστηριοποιείται στην αγορά της αεροδιαστημικής, άμυνας, νέων τεχνολογιών και ασφάλειας για περισσότερα από 30 χρόνια, αποτελεί τον μεγαλύτερο όμιλο αμυντικής τεχνολογίας στην Ελλάδα. Απασχολεί 400 υπαλλήλους, ως επί το πλείστον Έλληνες επιστήμονες και μηχανικούς, και έχει εδραιωθεί σε 66 χώρες παγκοσμίως. Πέρα όμως από τους αριθμούς και τη μεγάλη επιχειρηματική του εξωστρέφεια, ο όμιλος EFA GROUP διακρίθηκε πρόσφατα ως ένα από τα καλύτερα εργασιακά περιβάλλοντα στην Ελλάδα, λαμβάνοντας την πιστοποίηση "Great Place to Work" για το 2022-23.

Η Ιωάννα Βελαώρα, Administration Manager του Ομίλου EFA GROUP, μας εξηγεί πώς εφαρμόζεται στην πράξη το μότο του ομίλου: «δύναμή μας οι άνθρωποί μας». Διευκρινίζει, επίσης, γιατί είναι καταλυτικός ο ρόλος του brain gain (του επαναπατρισμού δηλαδή των Ελλήνων επιστημόνων που έφυγαν λόγω της κρίσης) για τον όμιλο και το ελληνικό επιχειρείν. Το brain gain, άλλωστε, αποτελεί μία από τις κυριότερες επιδιώξεις του Κρίστιαν Χατζημηνά, Προέδρου του EFA GROUP και της Ελληνικής Ένωσης Επιχειρηματιών (Ε.Ε.Ν.Ε.). Τέλος, απαντάει τις προκλήσεις της νέας εποχής τόσο για τις επιχειρήσεις, όσο και για τους εργαζόμενους.

Τι σηματοδοτεί η πιστοποίηση «Great Place to Work» για την εταιρική κουλτούρα και το εργασιακό περιβάλλον που έλαβε ο όμιλος EFA GROUP;

«Σκεφτόμασταν τα τελευταία δύο χρόνια να πάρουμε μέρος κι εμείς σε αυτή τη διεθνή έρευνα του προσωπικού, που καθρεφτίζει το εργασιακό περιβάλλον αλλά και την κουλτούρα κάθε εταιρίας. Πιστεύαμε ότι οι εργαζόμενοί μας θα μας έδιναν υψηλή βαθμολογία, όπως και έγινε».

«Το πλέον σημαντικό για εμάς ήταν ότι πήραμε πολύ υψηλή βαθμολογία στην εμπιστοσύνη του κόσμου προς τη διοίκηση του. Η εμπιστοσύνη, όπως αντιλαμβάνεστε, είναι ο θεμελιώδης λίθος για τη λειτουργία και την ευημερία μιας επιχείρησης. Πολύ υψηλή βαθμολογία λάβαμε, επίσης, σχετικά με την ενδοεταιρική "συντροφικότητα", που σημαίνει ότι οι άνθρωποί μας διατηρούν καλές σχέσεις με τους συναδέλφους τους, επικοινωνούν και συνεργάζονται ομαλά, προάγοντας, έτσι, ένα ευχάριστο εργασιακό κλίμα. Αυτό το μείγμα, του να νιώθει ο εργαζόμενος ασφαλής με τη Διοίκηση και ταυτόχρονα "συντροφικός" με τους συναδέλφους του, εξασφαλίζει για οποιαδήποτε επιχείρηση μεγαλύτερη παραγωγικότητα, αποδοτικότητα και φυσικά καλύτερο συνεργατικό περιβάλλον. Δεν είναι τυχαίο λοιπόν που το EFA GROUP διακρίθηκε με την κορυφαία πιστοποίηση "Great Place to Work", για τον Δεκέμβριο 2022 – Δεκέμβριο 2023, πιστοποιώντας το εξαιρετικό εργασιακό του κλίμα», τονίζει η κ. Βελαώρα.

Ο Όμιλος EFA GROUP αριθμεί σήμε-

© ΘΑΝΑΣΗΣ ΚΑΡΑΤΖΑΣ

ρα περίπου 400 εργαζόμενους. Με ποιους τρόπους επενδύει σε αυτούς;

«Δεν ήμασταν πάντα 400 άτομα. Ξεκίνησαμε να αναπτυσσόμαστε σταδιακά, όπως όλες οι επιχειρήσεις. Από τα πρώτα χρόνια όμως, και κατά τη διάρκεια της εξέλιξης μας, έχουμε πάντα μια αρχή: Ο κάθε άνθρωπος είναι μοναδικός για εμάς. Και αυτή η αρχή, όπως σας ανέφερα, έπαιξε πολύ μεγάλο ρόλο στην ανάπτυξη του ομίλου όπως και στη διαμόρφωση του ανθρώπινου δυναμικού μας. Φροντίζουμε να ακούμε, και κυρίως να αφοιγκράζομαστε, τις ανάγκες του κάθε εργαζόμενου, τα προβλήματά του, τις ιδιαιτερότητές του, αλλά και να αξιοποιούμε τον καθένα ανάλογα με τις ικανότητές, τις φιλοδοξίες και την προσωπική του πρόοδο. Γι' αυτό και έχουμε πάρα πολύ μικρό turn over, δηλαδή δεν φεύγει κόσμος από τις εταιρίες μας. Προς την κατεύθυνση αυτή, έχουμε σχεδιάσει και υλοποιήσει τα τελευταία δύο χρόνια στον Όμιλο, ένα τεράστιο πρόγραμμα re-skilling ή "Πρόγραμμα Ολιστικής Επανεκπαίδευσης", όπως το ονομάζουμε εμείς. Αναφέρω ενδεικτικά, πως μόνο το κόστος των εκπαιδύσεων για το digital upskilling, και μόνο για το 2022, έχει ξεπεράσει τις 100.000€, έχοντας επενδύσει σε πάνω από 500 ώρες εκπαίδευσης. Φιλοδοξία

μας είναι το "Πρόγραμμα Ολιστικής Επανεκπαίδευσης" που ξεκινήσαμε να εφαρμόζουμε στο EFA GROUP ως ένα "πείραμα" μοναδικό σε όλη την Ελλάδα, να δώσει έναυσμα και σε άλλες επιχειρήσεις. Να σημειώσουμε εδώ, πως το re-skilling που επιδιώκουμε αφορά σε όλους τους τομείς", εξηγεί για το πρωτοποριακό πρόγραμμα η κα. Βελαώρα.

Το brain gain είναι ένας μεγάλος στόχος για τη χώρα και τις επιχειρήσεις της, πολλές από τις οποίες βρίσκονται σε στάδιο ψηφιακής μετάβασης.

«Ευτυχώς, την τελευταία πενταετία, υπάρχει μεγάλο κύμα επιστροφής εργατικού δυναμικού από το εξωτερικό. Οι άνθρωποι που είχαν φύγει λόγω της κρίσης και ζούσαν στο εξωτερικό, επιστρέφουν στην Ελλάδα αναζητώντας εργασία. Όπως κατανοείτε, βέβαια, προκειμένου να επιστρέψουν αναζητούν εταιρίες που να είναι αξιόπιστες. Εμείς, ευτυχώς, είμαστε μία από αυτές. Συγκεκριμένα, έχουμε προσλάβει πάνω από 15 μηχανικούς από διάφορες ευρωπαϊκές χώρες, και κυρίως από τη Γερμανία. Πήρανε την απόφαση να γυρίσουν στην Ελλάδα γιατί ένιωσαν ότι πλέον υπάρχει εξέλιξη, υπάρχει αξιοπιστία» απαντά χαρακτηριστικά η Administration Manager του Ομίλου EFA GROUP.

Φροντίζουμε να ακούμε, και κυρίως να αφοιγκράζομαστε, τις ανάγκες του κάθε εργαζόμενου, τα προβλήματά του, τις ιδιαιτερότητές του

Μέσα από το ανθρωποκεντρικό πρόγραμμα «Ολιστικής Επανεκπαίδευσης», το προσωπικό των εταιριών του Ομίλου EFA GROUP επανεκπαιδεύεται, όχι μόνο στις ψηφιακές δεξιότητες αλλά και σε ευρύτερα θέματα που σχετίζονται με την Ιστορία και την Τέχνη.

«Αυτή η πρωτοβουλία ξεκίνησε με άρμα την πεποίθηση του Προέδρου, κου Κρίστιαν Χατζημηνά, ότι η Τεχνολογία, η Επιστήμη και η Τέχνη πρέπει να συμβαδίζουν. Το ένα μέρος λοιπόν του Προγράμματος, το πολιτιστικό θα λέγαμε, που ξεκίνησε το 2022 και συνεχίζει και φέτος, περιλαμβάνει επισκέψεις σε Μουσεία, Εκθέσεις, Θεατρικές παραστάσεις, Εκμάθηση ξένων γλωσσών, Διαλέξεις ιστορίας, και όχι μόνο. Κάθε μήνα, λόγου χάριν, οργανώνουμε μία επίσκεψη σε θεατρική παράσταση και μία ξενάγηση σε ένα Μουσείο. Μόνο το 2022, παρακολουθήσαμε 10 θεατρικές παραστάσεις και επισκεφτήκαμε 9 μουσεία. Η επένδυση στην επιμόρφωση και την επανεκπαίδευση των ανθρώπων του ομίλου μέσω της απόκτησης γενικής παιδείας και της καλλιέργειας διαφορετικών δεξιοτήτων, αποτελεί μία ρηξικέλευθη προσέγγιση HR. Μέσω πρωτοβουλιών που εστιάζουν στον πολιτισμό και τις τέχνες, στόχος είναι να δοθούν τα απαραίτητα εφόδια στο προσωπικό, προσφέροντας μια διαφορετική οπτική στον τρόπο που αντιμετωπίζουν τα καθημερινά καθήκοντά τους. Το πολιτιστικό πρόγραμμα, εκτός από μνημιαίες επισκέψεις σε μουσεία και θεατρικές παραστάσεις, περιλαμβάνει επίσης μαθήματα Ξένων Γλωσσών (Αραβικά, Ισπανικά, Γαλλικά, Γερμανικά), διαλέξεις Ελληνικής και Παγκόσμιας Ιστορίας, αλλά και Αρχαίας Ελληνικής Τεχνολογίας, από καθηγητές Πανεπιστημίου. Θεσπίσαμε το λεγόμενο "Δέλτα Passport", που φέρει από πίσω του μία μορφή πιστοποίησης που την ξεκινήσαμε εμείς. Τι σημαίνει να έχει καλές επιδόσεις κάποιος στο "Δέλτα Passport"; Ότι προοδεύει σε αυτό το στάδιο του re-skilling, το πολιτιστικό και όχι μόνο» εξηγεί η κ. Βελαώρα για το σκεπτικό της πρωτοβουλίας.

Ποιο ήταν το feedback των εργαζόμενων όμως;

«Όταν αρχίσαμε τον Ιανουάριο '22, τις επισκέψεις στα θέατρα και στα μουσεία, είπαμε "ωραία, ας αγοράσουμε 30 εισιτήρια και να δούμε πώς θα πάει". Σήμερα, αγοράζουμε 100 εισιτήρια και μας ζητούν κι άλλα. Οι εργαζόμενοι το αγάπησαν! Ενώ στην αρχή ακούγαμε δικαιολογίες του στιλ "δεν προλαβαίνω", "έχω υποχρεώσεις το απόγευμα με τα παιδιά", "πρέπει να πάω στο σούπερ μάρκετ", τώρα, εάν ένα μήνα για κάποιο λόγο δεν οργανώσουμε παρακολούθηση θεατρικής παράστασης μας χτυπούν την πόρτα και μας ρωτάνε "δεν έχουμε θέατρο αυτόν τον μήνα;". Μέσα από όλες αυτές τις διαδικασίες, παρατηρούμε πως οι άνθρωποι εξελίσσονται, εκπαιδεύονται, παίρνουν νέες ιδέες, οξύνουν τη σκέψη και τις αισθήσεις τους. Με λίγα λόγια, διευρύνουν τους ορίζοντές τους, που είναι και το απώτερο ζητούμενο».

Διαβάστε όλη τη συνέντευξη στο athensvoice.gr

Η αγάπη για την τέχνη σου και οι ιδέες του σήμερα, στο αύριο της επιχείρησής σου.

Εξασφάλισε την Πράσινη Μετάβαση της επιχείρησής σου
στο πλαίσιο του νέου ΕΣΠΑ 2021-2027, με το **Πειραιώς Green
Επιχειρείν 360°** και χρηματοδότηση από την Τράπεζα Πειραιώς.

- Εγκατάσταση φωτοβολταϊκών συστημάτων
- Ενεργειακή αναβάθμιση
- Αγορά εταιρικού e-car

Κλείσε ραντεβού σε ένα κατάστημα της Τράπεζας Πειραιώς
για να συμβουλευτείς τον επιχειρηματικό σου συνεργάτη.

Μάθε περισσότερα στο piraeusbank.gr

ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

ΣΤΗΡΙΖΕΙ ΚΑΘΕ ΑΥΡΙΟ

Η σημασία των ΑΠΕ και ο καθοριστικός ρόλος της MORE για ένα βιώσιμο μέλλον

Κοντά στον στόχο να τροφοδοτεί μισό εκατομμύριο νοικοκυριά με πράσινη ενέργεια η θυγατρική της **Motor Oil**

Στις μέρες μας, την εποχή της κλιματικής και ενεργειακής κρίσης, η χρήση και η αξιοποίηση των ΑΠΕ μπορεί να έχει κρίσιμο ρόλο σε περιβαλλοντικό, οικονομικό και κοινωνικό επίπεδο. Στη μάχη που δίνουν όλα τα κράτη παγκοσμίως για τη διασφάλιση της ενεργειακής αυτάρκειας και την επίτευξη της πράσινης μετάβασης, οι ΑΠΕ αποτελούν αναμφίβολα ένα πολύ σημαντικό εργαλείο.

Ιδιαίτερα σε μια χώρα με τα φυσικά χαρακτηριστικά και τα συγκριτικά πλεονεκτήματα της Ελλάδας, η εκτεταμένη αξιοποίηση των ΑΠΕ είναι κάτι παραπάνω από απαραίτητη, με τις συνθήκες να είναι απόλυτα ευνοϊκές, αφού η χώρα μας διαθέτει ένα πλούσιο αιολικό και ηλιακό δυναμικό.

Σ' αυτή την κατεύθυνση, υπάρχουν ορισμένες επενδυτικές προσπάθειες στο χώρο των ΑΠΕ που συμβάλλουν στην προσπάθεια για ένα βιώσιμο μέλλον, όπως αυτή της MORE, της θυγατρικής εταιρείας του

Ομίλου Motor Oil, που έχει δρομολογήσει και υλοποιήσει μεγάλες επενδύσεις σε τέτοιου είδους έργα, συγκροτώντας ένα πλούσιο χαρτοφυλάκιο, με επενδεδυμένα κεφάλαια ύψους €1,6 δις.

Συγκεκριμένα, το ευρύ χαρτοφυλάκιο της MORE αποτελείται από αιολικά πάρκα και φωτοβολταϊκά, ενώ διαθέτει κι ένα χαρτοφυλάκιο έργων ΑΠΕ και συστημάτων αποθήκευσης ενέργειας σε διάφορα στάδια ανάπτυξης, περίπου 2,3 GW. Συνολικά η εταιρεία διαθέτει εγκατεστημένη ισχύ ανανεώσιμης ενέργειας περίπου 760 MW, με τον επόμενο της στόχο να είναι η εγκατεστημένη ισχύς περίπου 1 GW. Η MORE βρίσκεται κοντά στην υλοποίηση και αυτού του στόχου, παρέχοντας τη δυνατότητα τροφοδότησης περίπου μισού εκατομμυρίου νοικοκυριών με πράσινη ενέργεια.

Ταυτόχρονα, είναι ιδιαίτερα σημαντικό να επισημάνουμε ότι οι ΑΠΕ είναι οι τεχνολογίες ενέργειας με το χαμηλότερο κόστος παραγωγής, οι οποίες παρέχουν

επίσης άμεσα οφέλη στους καταναλωτές. Ενδεικτικά, μόνο το 2021, στην Ελλάδα, χάρη κυρίως στη συνεισφορά των καθαρών μορφών ενέργειας, εξοικονομήθηκαν 2,5 δις. ευρώ υπέρ των καταναλωτών, καθώς συνέβαλαν δραστικά στη μείωση των τιμών της ηλεκτρικής ενέργειας στη χονδρική αγορά.

Σε αυτό το πλαίσιο, η MORE φιλοδοξεί να αναπτύξει ακόμη περισσότερο τα συστήματα αποθήκευσης ενέργειας και να επικεντρώσει τη δράση της σε υπεράκτια αιολικά έργα, εξελίσσοντας και επεκτείνοντας τη δραστηριότητά της διεθνώς. Ήδη η MORE αποτελεί έναν από τους μεγαλύτερους Φορείς Σωρευτικής Εκπροσώπησης (ΦΟΣΕ) στην Ελλάδα, με την εξειδίκευσή της στον τομέα της διαχείρισης ενέργειας να είναι υψηλού επιπέδου και διεθνών προδιαγραφών.

Οι επενδύσεις στις ΑΠΕ, λοιπόν, αναδεικνύονται σε καθοριστικό παράγοντα για τη δημιουργία ενός βιώσιμου μέλλοντος, με αναπτυξιακή προοπτική, που θα ωφελεί την ίδια στιγμή σημαντικά τους καταναλωτές.

Το ευρύ χαρτοφυλάκιο της **MORE** αποτελείται από αιολικά πάρκα και φωτοβολταϊκά, ενώ διαθέτει κι ένα χαρτοφυλάκιο έργων **ΑΠΕ** και συστημάτων αποθήκευσης ενέργειας σε διάφορα στάδια ανάπτυξης, περίπου **2,3 GW**.

Expect

more

Το αύριο δεν μπορεί να περιμένει.

Ο όμιλος **Motor Oil**, με το βλέμμα στραμμένο στο μέλλον, αναπτύσσεται και επενδύει σε **ανανεώσιμες πηγές ενέργειας**.

**Περισσότερη καθαρή ενέργεια.
Περισσότερες εναλλακτικές.**

bluegr Hotels and Resorts

Πολυτέλεια, βιωσιμότητα και στρατηγική επένδυση στο ανθρώπινο δυναμικό

Με σεβασμό στην παράδοση, την πολιτιστική κληρονομία, το περιβάλλον και την κοινωνία, αποτελεί περήφανο πρεσβευτή της **ελληνικής φιλοξενίας**

Η bluegr Hotels & Resorts αποτελεί πρότυπο για τις βιώσιμες διακοπές στην Ελλάδα και συνώνυμο της πολυτελούς φιλοξενίας. Εφαρμόζοντας ένα ολιστικό μοντέλο που στηρίζεται στις έννοιες της αριστείας, της αειφορίας και της υπευθυνότητας, έχει αναπτύξει μία ολοκληρωμένη στρατηγική η οποία περιλαμβάνει σημαντικές δράσεις και πρωτοβουλίες για το περιβάλλον, τον πολιτισμό, την αέναη εκπαίδευση και τη στήριξη των τοπικών κοινωνιών.

Η «πράσινη» ατζέντα στην πρώτη γραμμή

Στην «πράσινη» ατζέντα του Ομίλου περιλαμβάνονται ο σεβασμός στην κατανάλωση πόρων και ενέργειας εισάγοντας καινοτόμες λύσεις μέσα από τα «έξυπνα δωμάτια», τη συνεργασία με τοπικούς φορείς για υπεύθυνη διαχείριση των αποβλήτων, την ανακύκλωση και τη βέλτιστη διαχείριση κατανάλωσης νερού, ενώ ταυτόχρονα εφαρμόζονται οι αρχές της κυκλικής οικονομίας. Χρησιμοποιούνται μόνο επαναχρησιμοποιήσιμα υλικά και γίνεται μια συντονισμένη προσπάθεια για την εξάλειψη της χρήσης πλαστικού στο 100% στο άμεσο μέλλον. Την ίδια ώρα, ο σεβασμός στον φυσικό πλούτο των γύρω περιοχών και η επιλογή πρώτων υλών από την τοπική αγορά αποτελούν προτεραιότητα. Είναι χαρακτηριστικό άλλωστε ότι η πλειοψηφία του προσωπικού προέρχεται από την τοπική κοινωνία, όπως επίσης και η μεγάλη πλειοψηφία των προμηθευτών.

Το ανθρώπινο κεφάλαιο στο επίκεντρο: συνεχής εκπαίδευση, ισότητα και συμπερίληψη

Στην bluegr Hotels & Resorts απασχολούνται 450 και πλέον εργαζόμενοι οι οποίοι μέσα από τον επαγγελματισμό, το μεράκι, την εμπειρία και το ήθος τους φέρνουν την εταιρεία ολοένα και πιο κοντά στον στόχο της για άριστες υπηρεσίες φιλοξενίας. Η εκπαίδευση και ανάπτυξή τους, η παροχή ενός ευχάριστου, ασφαλούς και δίκαιου εργασιακού περιβάλλοντος, καθώς και η έμπρακτη αναγνώριση και επιβράβευση των προσπαθειών τους είναι προ-

τεραιότητα για την εταιρεία. Σε αυτό το πλαίσιο, έχουν υιοθετηθεί πρακτικές οι οποίες δίνουν ίσες ευκαιρίες απασχόλησης σε όλους, τόσο στο προσωπικό των ξενοδοχείων όσο και την κεντρική διεύθυνση. Δεν είναι άλλωστε τυχαίο ότι τα ποσοστά ανδρών - γυναικών στα ξενοδοχεία αγγίζουν το 50-50, ενώ παράλληλα έχει εξλειφθεί οποιαδήποτε μισθολογική διαφορά ανάμεσα σε γυναίκες και άνδρες.

Η bluegr Hotels & Resorts είναι πρωτοπόρος εταιρεία σε πρωτοβουλίες στήριξης της γυναικείας επιχειρηματικότητας και απασχόλησης: πολλοί προμηθευτές για τις πρώτες ύλες και τα υλικά που χρησιμοποιούν τα ξενοδοχεία είναι γυναίκες παραγωγοί και επαγγελματίες, και μάλιστα από την τοπική κοινωνία προσφέροντας έτσι τη σημαντικότερη και πιο ουσιαστική στήριξη στην κοινωνία της Κρήτης.

Επιχειρηματική αριστεία και εργασιακή κουλτούρα

Χωρίς να θυσιάζονται η πολυτέλεια και η ποιότητα, η bluegr Hotels & Resorts καθιερώνει μια φιλοσοφία η οποία βασίζεται σε γερά θεμέλια επιχειρηματικής αριστείας και ηθικής συμπεριφοράς, με αποκορύφωμα την αναγνώρισή της το 2022 ως οργανισμού πέντε αστέρων χρησιμοποιώντας τα κριτήρια που καθορίζονται από το Διεθνές Μοντέλο Επιχειρηματικής Αριστείας EFQM. Την πιστοποίησή της ως Great Place to Work® για το 2022 διαδέχθηκε πρόσφατα μία ακόμη σημαντική διάκριση με τη βράβευση στο πλαίσιο της εκδήλωσης του European Hotel Managers Association για τη «Διατήρηση των Ταλέντων και την Εργασιακή Κουλτούρα». Στην εκδήλωση, που πραγματοποιήθηκε στη Λισαβόνα στα μέσα του Φεβρουαρίου, βραβεύτηκε ο Διευθυντής του Minos Beach art hotel, κος Στράτος Πατσάκης, για τις καλές πρακτικές που εφαρμόζονται στο ξενοδοχείο και κατ' επέκταση στον Όμιλο συνολικά, εμψνεύοντας τη νέα γενιά ξενοδοχοϋπαλλήλων. Η έννοια της αριστείας ενσωματώνεται στο όραμα και την αποστολή της εταιρείας και αποτυπώνεται στο πάθος για συνεχή βελτίωση και βιώσιμη ανάπτυξη, και έχει στόχο να αποτελέσει έμπνευση για

τις μελλοντικές γενιές. Με σεβασμό στην παράδοση, την πολιτιστική κληρονομιά, το περιβάλλον και την κοινωνία, η bluegr Hotels & Resorts αποτελεί περήφανο πρεσβευτή της ελληνικής φιλοξενίας.

Επένδυση στη νέα γενιά

Η bluegr Hotels & Resorts προσφέρει ευκαιρίες καριέρας μέσα από το πρόγραμμα πρακτικής άσκησης για όλα τα ξενοδοχεία του Ομίλου. Το συγκεκριμένο πρόγραμμα αποτελεί προϊόν συστηματικής μελέτης πάνω στην κουλτούρα της φιλοξενίας και στη διαμόρφωση και εξέλιξη των κατάλληλων δεξιοτήτων για τους υποψηφίους. Οι φοιτητές και απόφοιτοι των σχολών τουριστικών επαγγελμάτων και των συναφών ειδικοτήτων έχουν την ευκαιρία να αποκτήσουν εργασιακή εμπειρία στα κορυφαία πολυτελή ξενοδοχεία της. Μέσα από το πρόγραμμα «b_thefuture» η διάρκεια του οποίου είναι από δύο έως έξι μήνες αναλόγως με το πρόγραμμα σπουδών, οι εκπαιδευόμενοι που διαθέτουν ενθουσιασμό και θέληση για μάθηση και περαιτέρω εμβάθυνση στο αντικείμενό τους, ομαδικό πνεύμα και δημιουργική σκέψη απολαμβάνουν τα πολλαπλά προνόμια του προγράμματος πρακτικής άσκησης.

Η bluegr Hotels & Resorts για πάνω από 50 χρόνια αποτελεί πρεσβευτή της αριστείας και της βιώσιμης ανάπτυξης, συνδυάζοντας τους τρεις πυλώνες του ποιοτικού τουρισμού: εξαιρετικές τοποθεσίες, μοναδικές υπηρεσίες, αυθεντικές εμπειρίες. Με πέντε πολυτελή ξενοδοχεία σε Κρήτη – το Minos Beach art hotel, μέλος των Design Hotels, τον προορισμό ολιστικής ευεξίας Minos Palace hotel & suites και το οικογενειακό Candia Park village, Αθήνα – το boutique Life Gallery Athens, και Ρόδο – το Sunprime Miramare Park suites & villas, έχει κατακτήσει σημαντικές διεθνείς διακρίσεις, μεταξύ των οποίων πιστοποίηση Great Place to Work για την υψηλή εργασιακή κουλτούρα της, και 5άστερη πιστοποίηση από το φορέα Επιχειρηματικής Αριστείας EFQM. Με την πεποίθηση πως φιλοξενία και πολιτισμός οφείλουν να είναι έννοιες αλληλένδετες, στηρίζει έμπρακτα και ενεργοποιεί μέσω του Ιδρύματος Γ&Α Μαριδάκη πρωτοβουλίες για τη σύγχρονη καλλιτεχνική δημιουργία και έρευνα. ●

Στην **bluegr Hotels & Resorts** απασχολούνται 450 και πλέον εργαζόμενοι οι οποίοι μέσα από τον επαγγελματισμό, το μεράκι, την εμπειρία και το ήθος τους φέρνουν την εταιρεία ολοένα και πιο κοντά στον στόχο της για άριστες υπηρεσίες φιλοξενίας.

DIMAND Πρωτοπόρος στην ανάπτυξη πράσινων κτιρίων

Με **εξειδίκευση** στις αστικές αναπλάσεις και τα έργα μικτών χρήσεων στοχεύει στη δημιουργία των πόλεων στις οποίες θέλουμε να ζήσουμε

«Δημιουργούμε τις πόλεις που θέλουμε να ζούμε». Μια φράση που κρύβει τη δέσμευση όλων μας για μια καθαρή και βιώσιμη πόλη, γιατί μόνο μέσα από έναν τόπο που ανθίζει, θα ευμερήςουμε και εμείς οι ίδιοι. Για να υπάρξει όμως ανάπτυξη, πρέπει να υπάρξει αλλαγή, κομμάτι της οποίας είναι και η πράσινη μετάβαση, απαραίτητη προϋπόθεση για έναν πράσινο πλανήτη και ένα καλύτερο μέλλον.

Την ίδια φιλοσοφία αλλά και δέσμευση έχει η DIMAND, μια εταιρία πρωτοπόρος στην εγχώρια αγορά, με μακρά παράδοση στην ανάπτυξη πράσινων κτιρίων, δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση στα ζητήματα της κλιματικής αλλαγής μέσω λήψης μέτρων για τη μείωση τόσο του εγγενούς όσο και του λειτουργικού αποτυπώματος. Με εξειδίκευση στις αστικές αναπλάσεις και τα έργα μικτών χρήσεων, στοχεύει στη δημιουργία πόλεων που εγγυώνται καλύτερες συνθήκες διαβίωσης και εργασίας. Στόχος της δράσης της είναι η προώθηση των βιώσιμων χαρακτηριστικών των κτιρίων τόσο κατά την κατασκευή όσο και κατά τη λειτουργία τους. Συγκεκριμένα, μεταξύ άλλων, στην DIMAND εφαρμόζουν ενεργειακά μοντέλα με σκοπό τον βέλτιστο σχεδιασμό του κτιρίου που είναι απαραίτη-

τος για τη διατήρηση των επιθυμητών συνθηκών εσωτερικά, καταναλώνοντας ελάχιστη ενέργεια. Παράλληλα, αξιοποιούν με τον καλύτερο δυνατό και στρατηγικό τρόπο φυσικά στοιχεία, όπως το φως, μέσω του σχεδιασμού προσόψεων των κτιρίων και της σωστής επιλογής υλικών, ενώ προχωρούν σε βιοκλιματικό σχεδιασμό του περιβάλλοντος χώρου με μελετημένη σκίαση, με αποτέλεσμα τη μείωση του φαινομένου της αστικής θερμικής νησίδας και των επιπτώσεων των κυμάτων καύσωνα. Αναφορικά με τον παγκόσμιο στόχο βιώσιμης ανάπτυξης του ΟΗΕ για τη μείωση σπατάλης του νερού έως το 2030, η DIMAND χρησιμοποιεί στα κτίρια που αναπτύσσει βρόχινο νερό για άρδευση που αποσκοπεί στη μείωση της χρήσης του πόσιμου και ταυτόχρονα στην αποφυγή υπερφόρτωσης της αποστράγγισης των όμβριων υδάτων.

Τα emblematic έργα της DIMAND

Από το 2005 –η πορεία είναι μακρά– έχει ένα σταθερό ιστορικό βιώσιμων έργων που καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα χρήσεων (ανάπλαση πόλης, γραφεία, εμπόριο, ξενοδοχεία κ.ά.). Μεταξύ αυτών είναι το OPAP ARENA, το Moxxy Athens City, το Campus της

Kaizen και της PwC, η ανάπλαση του Αγίου Διονυσίου στον Πειραιά και η διπλή ανάπλαση στο Βοτανικό και στη Λεωφόρο Αλεξάνδρας. Από τα πιο emblematic της έργα είναι και η ανακατασκευή του Πύργου του Πειραιά, τοποσήμο της ευρύτερης αθηναϊκής επικράτειας. Στον πρώτο «πράσινο ουρανό» της χώρας, η DIMAND ενσωματώνει τις αρχές του βιοφιλικού σχεδιασμού και υιοθετεί μια ολιστική και βιώσιμη προσέγγιση που υπερβαίνει τον σχεδιασμό και την κατασκευή, με στόχο τη λήψη πιστοποιήσεων LEED Platinum και WELL – και σε αυτό το κτίριο. Οι βασικές ενέργειες περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων τη χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας που παράγονται μέσω σύγχρονου φωτοβολταϊκού συστήματος με πάνελ στην προεξοχή του Πύργου, τη δημιουργία πρόσφυγας πολλαπλών παραμέτρων για την καλύτερη εκμετάλλευση του φυσικού φωτός και της ανεμπόδιστης θέας και τη δημιουργία ενός πραγματικά πράσινου περιβάλλοντος με αυξημένη έκταση βλάστησης (1.000 τ.μ.) που θα αρδεύεται με έξυπνο ψηφιακό σύστημα με την αποκλειστική χρήση βρόχινου νερού. Φυσικά, οι δράσεις της εταιρίας δεν έχουν άμεσο όφελος μόνο για το περιβάλλον, αλλά επεκτενόμενες είναι και ο άνθρωπος. Με τη λήψη μέτρων για τη βελτίωση της ποι-

ότητας του αέρα και του νερού, την προώθηση της επίγνωσης και της κίνησης στο κτίριο και τη διασφάλιση θερμικής άνεσης και έλεγχου του ήχου, προάγεται η υγεία, η ευεξία και γενικότερα το ευ ζην των ενοίκων και κατ' επέκταση των πολιτών. Μάλιστα, σε όλους τους χώρους στάθμευσης θα εγκατασταθούν σταθμοί φόρτισης ηλεκτρικών οχημάτων, ενισχύοντας το όραμα της πράσινης κυκλοφορίας και παροτρύνοντας τους ενοίκους να προβούν σε αυτή την eco-friendly επένδυση. Στρατηγικής σημασίας είναι πάντα η επιλογή κτιρίων σε περιοχές όπου εξυπηρετούνται από Μέσα Μαζικής Μεταφοράς. Έτσι, προάγεται η βιώσιμη κινητικότητα.

Η ποιότητα των έργων της DIMAND αποδεικνύεται από τις πιστοποιήσεις που έχει λάβει. Ενδεικτικά και όχι περιοριστικά ήταν η πρώτη ελληνική εταιρεία που κατασκεύασε κτίριο με πιστοποίηση LEED και είναι μέλος του U.S. Green Building Council (USGBC) και του Global Real Estate Sustainability Benchmark (GRESB), ενώ έχει οριστεί ως «LEED Proven Provider» από την Green Business Certification, Inc. (GBCI) για το σχεδιασμό και την κατασκευή κτιρίων. Γίνεται φανερό ότι ο τρόπος με τον οποίο η DIMAND διεξάγει τις δραστηριότητές της διαμορφώνεται με βάση τις διεθνείς βέλτιστες πρακτικές ESG που βασίζονται στη βιωσιμότητα και προάγουν την καινοτομία, την αριστεία και την ποιότητα. Σε ό,τι κάνει παράγει αξία, διασφαλίζοντας ότι στο μέλλον θα ζήσουμε στις πόλεις που δημιουργήσαμε μαζί. ●

*Πρωτοπόρος στην εγχώρια αγορά, με μακρά παράδοση στην **ανάπτυξη πράσινων κτιρίων**, δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση στα ζητήματα της κλιματικής αλλαγής μέσω λήψης μέτρων για τη μείωση τόσο του εγγενούς όσο και του λειτουργικού αποτυπώματος άνθρακα.*

Η εικόνα των επενδύσεων στο metaverse

Τα ψηφιακά εδάφη είναι το next big thing

Της ΜΑΡΙΑΣ-ΙΩΑΝΝΑΣ ΣΙΓΑΛΟΥ

Οι ψηφιακές ταυτότητες και οι επενδύσεις σημειώνουν ολοένα και αυξανόμενη πρόοδο – χάρη στα βήματα που έχει κάνει η τεχνολογία, ιδίως την τελευταία δεκαετία. Ωστόσο, τίποτα δεν είχε τόσο μεγάλη επίδραση όσο η τεχνολογία blockchain, η οποία διαδραματίζει καθοριστικό ρόλο για την οικονομία που αναπτύσσεται στον ψηφιακό κόσμο. Το blockchain μπορεί να χαρακτηριστεί ως μια βάση δεδομένων η οποία περιλαμβάνει εκατομμύρια καταγραφές και διαμοιράζεται ανάμεσα σε δεκάδες χιλιάδες υπολογιστές ανά τον κόσμο. Λόγω της ασφάλειάς του και της αξιοπιστίας του, το σύστημα blockchain χρησιμοποιείται επίσης για την πιστοποίηση της ιδιοκτησίας ψηφιακών αντικειμένων στο νέο ψηφιακό περιβάλλον.

Τα ψηφιακά συλλεκτικά αντικείμενα έχουν πολλαπλασιαστεί προς όλες τις κατευθύνσεις και διαστάσεις. Η μουσική, η τέχνη, οι περιορισμένες εκδόσεις ψηφιακών αντικειμένων που υποστηρίζονται από διασημότητες και τα περιουσιακά στοιχεία παιχνιδιών έχουν όλα υποστεί την επανάσταση των ψηφιακών συλλεκτικών αντικειμένων. Ωστόσο, όπως σε κάθε τεχνολογία, υπάρχει πάντα μια βοηθητική εξελικτική πτυχή που αποδεικνύεται από τις μεγαλύτερες κινητήριες δυνάμεις για την υιοθέτησή της από το ευρύ κοινό.

Κάτι τέτοιο είδαμε να συμβαίνει στο Διαδίκτυο όταν τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης μπήκαν στο προ-

σκήνιο – ταξίδι στον χρόνο. Ενώ το Διαδίκτυο είχε αρκετή χρησιμότητα, τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης ήταν ο μεγαλύτερος καταλύτης για τη μαζική υιοθέτηση. Νο 1 κλειδί της επιτυχίας το ότι ήταν ένα μέρος όπου οι άνθρωποι μπορούσαν να συμμετέχουν και να αλληλεπιδρούν μεταξύ τους. Παράλληλα, προσέφεραν μια δυνατή διαφημιστική ευκαιρία για τα brands παγκοσμίως να προσεγγίσουν τον καταναλωτή πιο άμεσα από ποτέ.

Σειρά έχει το metaverse. Είναι ένας όρος που χρησιμοποιείται για να περιγράψει έναν εικονικό κόσμο όπου οι άνθρωποι μπορούν να αλληλεπιδρούν μεταξύ τους και με εικονικά αντικείμενα σε μια εικονική πλατφόρμα – ναι, όλα εικονικά! Τα metaverses έχουν κάνει τις ψηφιακές απολαύσεις πιο συναρπαστικές και ως εκ τούτου, τι παρουσιάζει ενδιαφέρον τραβάει και το βλέμμα των επενδυτών, ιδιαίτερα από την ημέρα που η Facebook μετονομάστηκε σε Meta και η έννοια του metaverse εισήλθε για τα καλά στην ημερήσια ατζέντα. Οι επενδύσεις στο metaverse μπορούν να αναφέρονται σε εταιρείες που αναπτύσσουν και λειτουργούν στον εικονικό κόσμο, σε εικονικά παιχνίδια και πλατφόρμες κοινωνικής δικτύωσης, καθώς και σε διάφορα προϊόντα και υπηρεσίες.

Μία από τις μεγαλύτερες επενδυτικές τάσεις φαίνεται να είναι η αγορά ψηφιακών οικοπέδων και α-

ΤΟ
METAVERSE
ΑΝΑΜΕΝΕΤΑΙ
ΝΑ ΑΠΟΤΙΜΗ-
ΘΕΙ ΣΕ
ΠΕΡΙΠΟΥ
54 ΔΙΣΕΚΑ-
ΤΟΜΜΥΡΙΑ
ΔΟΛΑΡΙΑ
ΜΕΧΡΙ ΤΟ 2023
ΚΑΙ ΝΑ ΦΤΑΣΕΙ
ΣΤΟ ΕΝΤΥΠΩ-
ΣΙΑΚΟ ΠΟΣΟ
ΤΩΝ 800 ΔΙΣΕ-
ΚΑΤΟΜΜΥΡΙ-
ΩΝ ΔΟΛΑΡΙΩΝ
ΜΕΧΡΙ ΤΟ
2028.

κινήτων, δηλαδή ψηφιακής γης. Πρόκειται για εδάφη που δεν βρίσκονται σε κάποιον δρόμο ή σε κάποια πόλη του κόσμου. Αντίθετα, υπάρχουν αποκλειστικά και μόνο στο διαδίκτυο και μπορούν να αγοραστούν και να πωληθούν με χρήση κρυπτονομισμάτων ή άλλων εικονικών νομισμάτων. Μπορούν να είναι οτιδήποτε, από εικονικά καταστήματα στα οποία οι χρήστες θα επισκέπτονται για να αγοράζουν προϊόντα μέχρι εικονικά σπίτια και γραφεία. Έπειτα, μπορεί κανείς να δημιουργήσει έναν χώρο για συναυλίες ή μια αίθουσα όπου θα παρουσιάζονται εκθέσεις έργων τέχνης.

Μερικά εικονικά οικοπέδα διατίθενται σε πλατφόρμες όπως το Decentraland, το Somnium Space και το Cryptovoxels, όπου οι χρήστες μπορούν να αγοράσουν γη και να κατασκευάσουν τα δικά τους από την αρχή. Αυτό σημαίνει ότι αγοράζεται μια ψηφιακή γη και υπάρχει ένας τόνος αλληλεπίδρασης στο παιχνίδι ή στο metaverse συνολικά. Ένα άτομο που το αγόρασε νωρίς μπορεί πιθανώς να εξετάσει το ενδεχόμενο να το πουλήσει σε πολύ μεγαλύτερη τιμή βγάζοντας σημαντικό κέρδος.

Στο Sandbox, έναν άλλο εικονικό κόσμο, μεγάλα οικοπέδα έχουν περάσει στα χέρια της Adidas, της Atari, της Ubisoft, της Binance και της Warner Music, οι οποίες αναζητούν νέο περιβάλλον για τη διαφήμιση και τη διάθεση των προϊόντων τους. Στην ίδια πλατφόρμα συναντάμε την έπαυλη του αμερικανού ράπερ Snoop Dogg – ντουμπλάρισμα της πραγματικής έπαυλής του, η οποία βρίσκεται στην περιοχή Diamond Bar στην Καλιφόρνια. Αλλά και η PwC αγόρασε εκεί το οικόπεδό της με σκοπό να δημιουργήσει έναν χώρο όπου οι χρήστες θα μπορούν να επωφελούνται από κάποιες συμβουλευτικές υπηρεσίες της εταιρείας. Αντίστοιχα, η Gucci και η Nike έχουν ανοίξει καταστήματα και στο Roblox, έναν άλλο εικονικό κόσμο που εστιάζει στα βιντεοπαιχνίδια. Σημειώνεται ότι το Gucci Town έχει δεχθεί περισσότερες από 36 εκατομμύρια επισκέψεις από τα εγκαίνιά του, ενώ το Nike Land έχει υποδεχθεί 25 εκατομμύρια τους πρώτους 11 μήνες. Η δε εταιρεία μόδας Philip Plein αγόρασε οικόπεδο αξίας 1,4 εκ. και έκτασης όσο τέσσερα γήπεδα ποδοσφαίρου. Με τη σειρά του, ο οίκος μόδας Balenciaga έχει φτιάξει το δικό του υποκατάστημα στο παιχνίδι «Fortnite».

Συνολικά, σύμφωνα με την εταιρεία Dapp Radars, το 2022 οι επενδύσεις στα ψηφιακά ακίνητα στις 10 κορυφαίες πλατφόρμες ανήλθαν στα 1,9 δισ. δολάρια. Και όσο για τους νόμους της αγοράς, έχουν αρχίσει ήδη να εφαρμόζονται. Ένας χρήστης θα προτιμήσει να αγοράσει ένα οικόπεδο για την επιχειρηματική του δραστηριότητα το οποίο θα είναι στο κέντρο των δραστηριοτήτων παρά σε μια περιοχή όπου η παρουσία των χρηστών (μέσω των avatars) είναι λιγότερο συχνή.

Το metaverse αναμένεται να αποτιμηθεί σε περίπου 54 δισεκατομμύρια δολάρια μέχρι το 2023 και να φτάσει στο εντυπωσιακό ποσό των 800 δισεκατομμυρίων δολαρίων μέχρι το 2028. Λαμβάνοντας υπόψη το γεγονός ότι τα metaverses έχουν δείξει μεγάλες δυνατότητες να είναι πλήρη και αυτοσυντηρούμενα ψηφιακά σύμπαντα, είναι προφανές και λογικό να περιμένουμε ότι τα ψηφιακά εδάφη θα διαδραματίσουν κρίσιμο ρόλο όσον αφορά τόσο την κερδοφορία όσο και τη βελτιστοποίηση των αλληλεπιδράσεων, επομένως και την εκτόξευση των διαφημιστικών κερδών. Εξάλλου, η διαφήμιση έχει να κάνει με την καθιέρωση της παρουσίας σε ένα μέρος όπου υπάρχει έντονη εμπλοκή. ●

ΔΕΠΑ ΕΜΠΟΡΙΑΣ

ΕΙΜΑΣΤΕ ΠΙΣΩ ΑΠΟ ΟΣΑ ΠΑΝΕ ΤΗΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑ ΜΠΡΟΣΤΑ

Βιωσιμότητα

Μείωση των εκπομπών
ρύπων άνω του 26%
σε έναν χρόνο, εφαρμογή
κριτηρίων ESG

Ενεργειακή Ασφάλεια

Επαναδιαπραγμάτευση
μακροχρόνιων συμβολαίων
προμήθειας, που μας επιτρέπουν
να εγγυηθούμε την ενεργειακή
ασφάλεια της χώρας

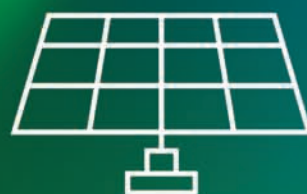
Στήριξη

Στήριξη 1 εκατομμυρίου
νοικοκυριών & επιχειρήσεων
με πάνω από 180 εκατ. ευρώ
και μέρισμα στην κοινωνία
πάνω από 120 εκατ. ευρώ

Αγωγός IGB

Δυναμικότητα 3 δισ. m³
φυσικού αερίου ετησίως

ΑΠΕ

Ισχύς άνω των 700 MW σε όλη
τη χώρα, με στόχο το 1 GW
Ανάπτυξη έργων υδρογόνου
και πράσινων καυσίμων

Τερματικός LNG

Αλεξανδρούπολης

Χωρητικότητα 153.500 m³ LNG

Μονάδα Ηλεκτροπαραγωγής στην Αλεξανδρούπολη με φυσικό αέριο

Ισχύς 840 MW, ισοδύναμη με
3 ρυπογόνες λιγνιτικές μονάδες

FISIKON

Πανελλαδικό δίκτυο
26 πρατηρίων με CNG/FISIKON
και προώθηση της αεριοκίνησης

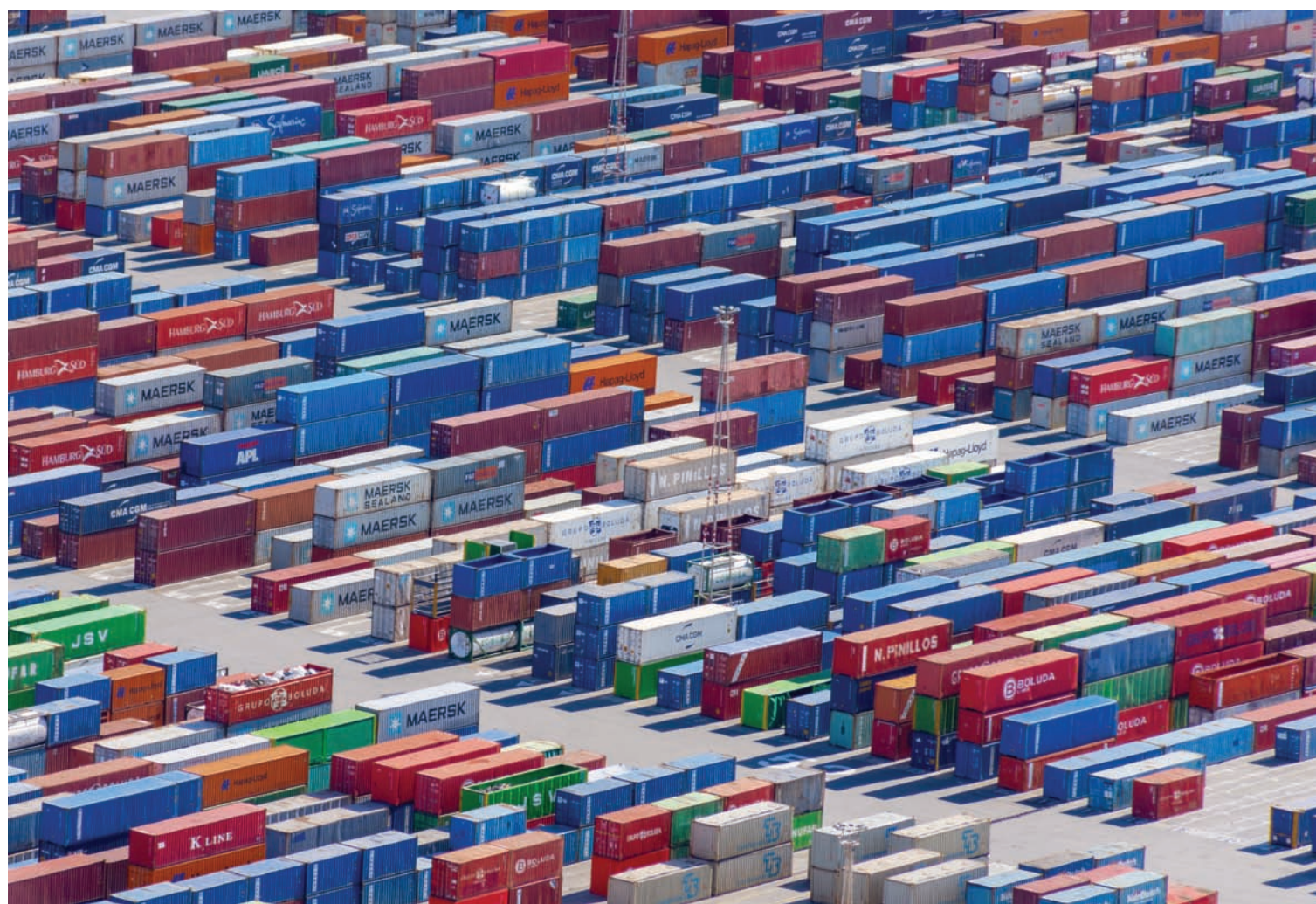
Είμαστε πίσω από τη δυναμική μεταμόρφωση της ΔΕΠΑ Εμπορίας σε μια σύγχρονη καθετοποιημένη εταιρία ενέργειας. Χάρη στον μακρόπνοο σχεδιασμό, τις επενδύσεις και τις στρατηγικές συνεργασίες, αντιμετωπίσαμε με επιτυχία τις προκλήσεις της ενεργειακής κρίσης και θωρακίσαμε την ενεργειακή ασφάλεια της χώρας. Παράλληλα, συγκρατήσαμε το ενεργειακό κόστος για τα νοικοκυριά και τις επιχειρήσεις, απορροφώντας ένα σημαντικό μέρος των αυξήσεων στη διεθνή τιμή του φυσικού αερίου. Στηρίζουμε την ελληνική οικονομία, εξασφαλίζοντας ενεργειακή επάρκεια και προσιτές τιμές για τις επιχειρήσεις και τις βιομηχανίες της χώρας. Είμαστε πίσω από το πράσινο σχέδιο που μας πάει στο μέλλον με επενδύσεις σε ηλεκτροπαραγωγή από φυσικό αέριο, αεριοκίνηση, ΑΠΕ και πράσινα καύσιμα.

ΟΜΙΛΟΣ

Κ Ρ Α Τ Α Μ Ε Τ Η Ζ Ω Η Ε Ν Ε Ρ Γ Η

Ο λοένα και αυξανόμενη βαίνει η ζήτηση για χώρους αποθήκευσης και διανομής εμπορευμάτων. Εάν σκεφτεί κανείς ότι μιλάμε για τις εγκαταστάσεις όπου φυλάσσονται τα προϊόντα που παραγγέλνουμε καθημερινά μέσω ίντερνετ, προτού καταλήξουν στην πόρτα του σπιτιού μας, γίνεται αντιληπτό γιατί η συγκεκριμένη κατηγορία της αγοράς ακινήτων αποτελεί ισχυρό μαγνήτη επενδύσεων. Κατ' επέκταση, η βελτίωση των χρόνων παράδοσης στο «τελευταίο μίλι» (από το τελευταίο σημείο αποθήκευσης στον καταναλωτή) που εξασφαλίζει το ανταγωνιστικό πλεονέκτημα για τις επιχειρήσεις, καθιστά ελκυστικούς τους αποθηκευτικούς χώρους –ιδίως των υψηλών προδιαγραφών– για τους επενδυτές.

© NOEL BRODA, UNSPLASH

Χορός επενδύσεων σε logistics

Ισχυρό επενδυτικό ενδιαφέρον προκαλούν οι σύγχρονοι χώροι αποθήκευσης και διανομής εμπορευμάτων

Του ΓΙΩΡΓΟΥ ΜΙΧΟΠΟΥΛΟΥ

Την ίδια στιγμή, η κομβική, γεωγραφικά, θέση της Ελλάδας επιτρέπει στη χώρα να διεκδικήσει με αξιώσεις τον ρόλο της ως διεθνές εμπορευματικό κέντρο. Η συγκυρία είναι ευνοϊκή καθώς, ύστερα από καθυστέρηση πολλών ετών, βρίσκονται σε τροχιά εκκίνησης μεγάλα επενδυτικά έργα. Σε αυτά ανήκουν το Εμπορευματικό και Διαμετακομιστικό Κέντρο στο Θριάσιο, μια επένδυση άνω των 200 εκατ. ευρώ που θα υλοποιήσει το σχήμα Goldair – ETBA ΒΙΠΕ. Το έργο θα εκτείνεται σε περισσότερα από 300 στρέμματα, θα αναπτυχθεί σε φάσεις, ενώ η έναρξη των κατασκευαστικών εργασιών τοποθετείται μέσα στη φετινή χρονιά. Μάλιστα, στο logistics center του Θριασίου δρομολογείται η εγκατάσταση δικτύου 5G μέσω μιας επένδυσης με εκτιμώμενη αξία 15 εκατ. ευρώ. Για το σκοπό αυτό η Θριάσιο Εμπορευματικό Κέντρο (ΘΕΚ), η εταιρεία που θα αναπτύξει το logistics center, υπέγραψε μνημόνιο συνεργασίας με τη Συμμετοχές 5G, που διαχειρίζεται το Επενδυτικό Ταμείο Φαιστός.

Ωστόσο, στον τομέα όπου οι αποδόσεις είναι πολύ υψηλές, ο χορός των συγχωνεύσεων και εξαγορών καλά κρατεί. Έτσι, ο όμιλος Med Frigo με έδρα την Πάτρα και η θυγατρική του Cargo Meg εκτιμάται ότι θα περάσουν το προσεχές διάστημα υπό τον έλεγχο του fund EOS Capital Partners του Απόστολου Ταμβακάκη. Το fund, που διαχειρίζεται περιουσιακά στοιχεία 150 εκατ. ευρώ, απέκτησε τον Ιούνιο του 2022 και το 49% της διεθνούς εταιρείας μεταφορών με

έδρα τη Ζυρίχη, Seagull.

Ένα ακόμη –αμερικανικό– fund, το HIG Capital, εξελίσσεται σε έναν από τους μεγαλύτερους παίκτες της ελληνικής αγοράς αποθηκών και κέντρων διανομής, έχοντας, πρόσφατα, ολοκληρώσει την εξαγορά του 80% της οικογενειακής επιχείρησης Ορφέας Βεϊνόγλου που εμφανίζει υψηλό διψήφιο ρυθμό ανάπτυξης. Η HIG έχει ακόμη αποκτήσει τη Makios logistics που διαθέτει δύο αποθηκευτικά κέντρα στη Θεσσαλονίκη και στόλο άνω των 300 οχημάτων, όπως και την Olympias - Κανδύλης. Το fund προσανατολίζεται, όπως αναφέρουν οι πληροφορίες, στην εξαγορά –ενδέχεται να ολοκληρωθεί το προσεχές διάστημα– δύο ακόμη εταιρειών logistics των οποίων ο κύκλος εργασιών κυμαίνεται από 15 έως 30 εκατομμύρια ευρώ. Ευρύτερα, μέσω των deals αυτών, η HIG έχει φτάσει να ελέγχει ένα ποσοστό της τάξεως του 17%-18% της ελληνικής αγοράς της εφοδιαστικής αλυσίδας.

Η HIG δρομολογεί την κατασκευή και λειτουργία ενιαίας πρότυπης υπερσύγχρονης μονάδας εφοδιαστικής αλυσίδας (logistics) και συνδυασμένων μεταφορών, χερσαίων-θαλάσσιων-σιδηροδρομικών (tri-modal), έχοντας καταθέσει αίτηση υπαγωγής του συγκεκριμένου έργου στο καθεστώς στρατηγικών επενδύσεων. Το project είναι προϋπολογισμού 244 εκατ. ευρώ και σχεδιάζεται να αναπτυχθεί σε έκταση 291 στρεμμάτων που βρίσκεται στη ΒΙ.ΠΕ. Διυλιστηρίων, στο 17ο χλμ. της Ε.Ο. Αθηνών-Κορίνθου και διχωρίζεται από την Ε.Ο. Αθηνών-Κορίνθου

σε δύο τμήματα που θα συνδέονται μεταξύ τους με γέφυρα.

Υψηλές αποδόσεις

Σύμφωνα με πρόσφατη έρευνα της συμβουλευτικής εταιρείας Geoaxis, σήμερα, κάθε νέος χώρος logistics επιφανείας πάνω από 15.000 τ.μ. μπορεί να μισθωθεί άμεσα καθώς υπάρχει συσσωρευμένη ζήτηση και ανύπαρκτη προσφορά. Η ανισορροπία της αγοράς οδηγεί σε αυξήσεις στις αξίες και μείωση των συντελεστών απόδοσης, μεταξύ 7% - 7,5% για καλά ποιοτικά ακίνητα, ανάλογα με τη θέση και τα χαρακτηριστικά κατασκευής. Όσες εταιρείες τοποθετήθηκαν στην αρχή του ανοδικού κύκλου, οπότε δηλαδή οι αξίες ενισχύονταν, εξασφάλισαν ακόμα χαμηλότερες τιμές αγορές, με σχεδόν διψήφιες ετήσιες αποδόσεις. Οι αποδόσεις στην Ελλάδα είναι από τις πιο ανταγωνιστικές σε ευρωπαϊκό επίπεδο επειδή μια τυπική απόδοση στην Μεγάλη Βρετανία ή στη Γερμανία για προνομιούχα ακίνητα, κυμαίνεται λίγο υψηλότερα του 3%. Η υψηλή απόδοση σε σχέση τόσο με άλλους

κλάδους του Real Estate, όσο και με άλλα επενδυτικά προϊόντα (π.χ. μετοχές, ομόλογα, καταθέσεις), αναμένεται να οδηγήσει θεσμικούς και μη επενδυτές στην ολοένα και μεγαλύτερη τοποθέτηση σε κτίρια αποθηκών/ logistics στο άμεσο μέλλον.

Ενοίκια και κόστος κατασκευής

Πού διαμορφώνονται, όμως, τα ενοίκια για αποθηκευτικούς χώρους; Στα 4,05 ευρώ ανά τ.μ. για χώρους στον Ασπρόπυργο, με τις αμέσως υψηλότερες τιμές ενοικίασης να βρίσκονται στα Μεσόγεια Αττικής με 3,79 ευρώ και την Ελευσίνα να ακολουθεί με 3,09 ευρώ. Χαμηλότερες διάμεσες ζητούμενες τιμές ενοικίασης εμφανίζει η ΒΙ.ΠΕ Σίνδου με 2,70 ευρώ, τα Οινόφυτα με 2,49 ευρώ και τέλος το Καλοχώρι με 2,34 ευρώ. Όσον αφορά το μέσο κόστος για την κατασκευή ενός κέντρου logistics, εξαιρουμένου του εξοπλισμού, κυμαίνεται από 550 ευρώ / τ.μ. έως 700 ευρώ / τ.μ. Σημαντικό πρόβλημα της αγοράς, όπως αναφέρουν οι ειδικοί, είναι ότι δεν υπάρχει προϊόν για ενοικίαση καθώς οι νεόδμητες αποθήκες είτε κατασκευάστηκαν από τους ίδιους τους χρήστες τους, είτε τα συμβόλαια για τη μίσθωσή τους κλείστηκαν πριν ακόμη ολοκληρωθούν οι κατασκευές. Έτσι, εκτιμάται ότι μια νεόδμητη αποθήκη σε κομβικό σημείο μπορεί να καταγράψει μηνιαίο μίσθωμα ακόμα και μεγαλύτερο των 5 ευρώ ανά τ.μ. ●

Η ΚΟΜΒΙΚΗ, ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΑ, ΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ, ΕΠΙΤΡΕΠΕΙ ΣΤΗ ΧΩΡΑ ΝΑ ΔΙΕΚΔΙΚΗΣΕΙ ΜΕ ΑΞΙΩΣΕΙΣ ΤΟΝ ΡΟΛΟ ΤΗΣ ΩΣ ΔΙΕΘΝΕΣ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ.

Όμιλος Intrakat Χτίζεται σε γερά θεμέλια

Ισχυρή παρουσία σε Ελλάδα και ΝΑ Ευρώπη σε κατασκευές, ΣΔΙΤ, ΑΠΕ, ανάπτυξη ακινήτων

Σε ισχυρή αναπτυξιακή τροχιά έχει εισέλθει ο Όμιλος Intrakat, στοχεύοντας να καταστεί ένας από τους ισχυρότερους Ομίλους όχι μόνο της Ελλάδας αλλά και συνολικά της Νοτιοανατολικής Ευρώπης, στους τομείς όπου δραστηριοποιείται. Με νέα διοίκηση, με επικεφαλής τον Αλέξανδρο Εξάρχου, καθώς και με μία από τις μεγαλύτερες Αυξήσεις Μετοχικού Κεφαλαίου που έχουν γίνει τα τελευταία χρόνια, ύψους 100 εκατ. ευρώ, ο Όμιλος Intrakat στηρίζει το αναπτυξιακό του πλάνο με εξωστρέφεια και ανταγωνιστικότητα, έχοντας έναν σαφή στρατηγικό και επενδυτικό προσανατολισμό: εστιάζει στους τομείς Κατασκευών - Υποδομών, Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας, Ανάπτυξης Ακινήτων, Παραχωρήσεων/ΣΔΙΤ και Διαχείρισης Απορριμμάτων. Πρόκειται για τομείς στους οποίους ο Όμιλος έχει ήδη ισχυρή παρουσία και θα επεκτείνει ακόμα περισσότερο το επιχειρησιακό του αποτύπωμα στα επόμενα χρόνια.

Συμμετοχή σε emblematic έργα εθνικής σημασίας

Ο Όμιλος Intrakat συμμετέχει δυναμικά σε emblematic αναπτυξιακά έργα εθνικής σημασίας όπως τα Hellinikon Marina Tower, ο Οδικός Άξονας Ν.Δ. Πελοποννήσου, η ολοκλήρωση της Λ. Κύμης, ο ΒΟΑΚ, τα Δίκτυα Διανομής ΔΕΔΔΗΕ και άλλα, ενώ σημαντική είναι η συμμετοχή του και σε μεγάλα ΣΔΙΤ έργα και, παράλληλα, δραστηριοποιείται με επιτυχία και σε έργα υποδομών στη ΝΑ Ευρώπη. Να σημειωθεί ότι η Intrakat θα διεκδικήσει τη νέα παραχώρηση της Αττικής Οδού, συμμετέχοντας ως μέρος κοινοπραξίας με ποσοστό 30% με την πορτογαλική BRISA, έναν ευρωπαϊκό κολοσσό με τεράστια εμπειρία στη διαχείριση οδικών δικτύων και αυτοκινητοδρόμων. Μάλιστα η δύναμη και τεχνογνωσία της BRISA βρίσκεται κυρίως στον εκσυγχρονισμό των αυτοκινητοδρόμων με βάση την ψηφιακή τεχνολογία, μια τεχνογνωσία που είναι απαραίτητη για την επόμενη ημέρα των αυτοκινητοδρόμων στη χώρα μας.

Έμφαση στην ανάπτυξη τουριστικών ακινήτων

Στα σχέδια του Ομίλου συγκαταλέγεται, επίσης, η ισχυροποίηση της παρουσίας του στο Real Estate και τις τουριστικές υποδομές, εστιάζοντας σε highend τουριστικούς προορισμούς, όπως είναι η Μύκονος, η Σαντορίνη, η Πάρος, η Σύρος, η Αθήνα και η Κρήτη, με στόχο να αναπτύξει πολυτελείς ξενοδοχειακές και οικιστικές μονάδες. Στον τομέα της Αξιοποίησης Ακινήτων το πλέον πρόσφατο απόκτημα της εταιρείας είναι το Aranema Resort στη χώρα Μυκόνου, το

Με νέα διοίκηση και με μία από τις μεγαλύτερες ΑΜΚ που έχουν γίνει τα τελευταία χρόνια, ύψους 100 εκατ. ευρώ, ο Όμιλος **Intrakat** έχει έναν σαφή στρατηγικό και επενδυτικό προσανατολισμό, εστιάζοντας στους τομείς Κατασκευών - Υποδομών, Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας, Ανάπτυξης Ακινήτων, Παραχωρήσεων/ΣΔΙΤ και Διαχείρισης Απορριμμάτων.

οποίο θα μετατραπεί σε ένα υπερούχρο luxury boutique hotel. Από τις αρχές του 2022, η Intrakat λειτουργεί το επίσης 5άστερο "Xenodocheio Milos" στην καρδιά της Αθήνας, ενώ πέρυσι ανακοίνωσε σύμβαση για την αποπεράτωση ενός επιπλέον πολυτελούς ξενοδοχείου επί της λεωφόρου Συγγρού, το οποίο θα λειτουργήσει ως ενιαίο με το γειτονικό Grand Hyatt Athens.

Με το βλέμμα στις πράσινες επενδύσεις

Στο πλαίσιο της πράσινης μετάβασης αλλά και της ενεργειακής πρόκλησης, ο Όμιλος επενδύει στις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας, οι οποίες και θα αποτελέσουν επενδυτική προτεραιότητα και βασικό μοχλό ανάπτυξης, με σταθερές χρηματοροές για τα επόμενα έτη, έχοντας ήδη ένα σημαντικό χαρτοφυλάκιο έργων ΑΠΕ ισχύος 1,8 GW και αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας ισχύος 0,7 GW. Επίσης, καθώς τα υπεράκτια αιολικά πάρκα είναι μια μεγάλη ευκαιρία για την Ελλάδα προκειμένου να αυξήσει την παραγωγή «πράσινης» ενέργειας, ο Όμιλος Intrakat κινείται προς αυτή την κατεύθυνση, έχοντας ως στρατηγικό συνεργάτη την Parkwind, η οποία διαθέτει μεγάλη εμπειρία σε αντίστοιχα έργα. ●

ΠΑΓΚΡΑΤΙ

ΜΕ ΤΑ ΑΣΤΕΡΙΑ ΣΟΥ

Σπονδή και **Soil**, τα δύο από τα εννιά βραβευμένα με αστέρι Michelin εστιατόρια της Ελλάδας βρίσκονται εδώ!

Της ΝΕΝΕΛΑΣ ΓΕΩΡΓΕΛΕ

Η αθηναϊκή συνοικία έχει τον τρόπο της να περνάει με χάρη τους καιρούς και τα χρόνια, διατηρώντας από τη μία τη νοσταλγική αύρα της, προσθέτοντας γερές δόσεις φρέσκου αέρα και σύγχρονων τάσεων από την άλλη. Στους δρόμους της έχει την τιμή και τη χαρά να φιλοξενεί δύο διάσημα εστιατόρια της Αθήνας, τη **Σπονδή** και το **Soil**, βραβευμένα με τη μεγαλύτερη γαστρονομική διάκριση παγκοσμίως, τα αστέρια Michelin. Η Σπονδή του Απόστολου Τραστέλη βρίσκεται εδώ και πολλά χρόνια στην κορυφή της γαστρονομικής επικαιρότητας, είναι το εστιατόριο που σύστησε το fine dining στους Αθηναίους, στην κουζίνα της έχει φιλοξενήσει κάποια από τα πιο διάσημα ονόματα της διεθνούς γαστρονομικής σκηνής και βραβεύεται για πολλά συνεχή χρόνια από τον διεθνούς κύρους οδηγό. Το Soil, με chef patron τον Τάσο Μαντή, άνοιξε πριν από περίπου ενάμιση χρόνο και χάρη στην «ποιητική» διάσταση της γαστρονομίας που προσφέρει απέκτησε σχεδόν αμέσως το πολυπόθητο αστέρι συν ένα green star λόγω της zero waste φιλοσοφίας του. Μιλάμε και με τους δύο για το δικό τους Παγκράτι.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΤΡΑΣΤΕΛΗΣ ΣΠΟΝΔΗ

Το τυχαίο. Αυτό που γίνεται από το πουθενά, δεν έχει προγραμματιστεί και είναι αυτό που καθορίζει τα πράγματα. Αυτό μου συνέβη κι εμένα. Ήταν το 1994 που αποφάσισα να ανοίξω, καταρχάς, μια μπιραρία... Εγώ, ο Κουκακιώτης, ερχόμουν ήδη σαν φοιτητής στο Παγκράτι, είχα φίλους, πηγαίναμε στις πολλές του ταβέρνες, αγαπούσα την περιοχή, μου ήταν πολύ οικεία. Τότε βρέθηκε αυτό το αφημένο παλιό κτίριο, μια κλασική μεσοαστική κατοικία με κήπο και... ο κύβος ερρίφθη. Η πλατεία Βαρνάβα τότε ήταν μια "ταπεινή" πλατεία, με ένα δυο μαγαζάκια και το ταβερνάκι του γλυκιάτου κύριου Κώστα που δεν υπάρχει πια, στη θέση του έχει χτιστεί μια πολυκατοικία. Και η ίδια η πλατεία Βαρνάβα βέβαια σήμερα πια είναι πολύβουη, συνέχεια ανοίγουν καινούργια μαγαζιά, κόσμος πολύς έρχεται από κάθε άκρη της Αθήνας. Η Σπονδή τελικά, άνοιξε το 1996, καλώς ή κακώς δεν έγινε μπιραρία αλλά ένα, πρωτόφαντο τότε για τους Αθηναίους, fine dining εστιατόριο. Φυσικά αλλάξαμε τα πάντα στο παλιό κτίριο ώστε να είναι λειτουργικό για να μπορέσει εντός του να λειτουργήσει ένα εστιατόριο τέτοιων υψηλών απαιτήσεων, αλλά και όμορφο. Η Σπονδή απλώνεται σε επίπεδα, έχει και τον πολύ κομψό κήπο της και πέρα από τη

μεγάλη ανακαίνιση που κάναμε στην αρχή, τώρα προσπαθούμε να κρατήσουμε τον χαρακτήρα της παλιάς κατοικίας αλλάζοντας κατά καιρούς κυρίως τα διακοσμητικά σημεία. Όπως στην τελευταία ανακαίνιση που κάναμε φέτος με τη βοήθεια της αρχιτέκτονος Μαρίζας Αγγελίδη. Θα προσθέσουμε κάποια καλά έργα τέχνης, θα "παίξουμε" αλλάζοντας τους φωτισμούς, αλλά στην ουσία το περιγράμμα, το πλαίσιο, μένει το ίδιο. Μου αρέσει πάντα να κάνω τις βόλτες μου στο αγαπημένο μου Παγκράτι, τώρα πια δεν είναι τόσο ανέμελες όσο τότε που ήμουν φοιτητής, το μάτι μου είναι πια το μάτι του επιχειρηματία και μου αρέσει να ανιχνεύω το καινούργιο. Όχι ότι δεν ψάχνω τα παλιά του σημεία, τις ταβέρνες ας πούμε, όσες έχουν μείνει –λίγες– είναι σημεία αναφοράς για μένα – πώς και ξαναπάω. Μου λείπει η μυρωδιά της παλιάς Αθήνας που είχε παλιότερα το Παγκράτι, όμως όλα αλλάζουν, μετά από 25 χρόνια ακόμα κι εμείς οι άνθρωποι έχουμε αλλάξει – ωστόσο, όπως όλοι μας, είμαι συνδεδεμένος με τις μνήμες και ελπίζω πως η εξέλιξη δεν θα τις σβήσει. Από την άλλη το Παγκράτι είναι πολύ κεντρικό, είναι καθημερινά γεμάτο από κόσμο, πας παντού με τα πόδια, έχει μια πολύ σημαντική αγορά που κάνει την περιοχή αυτοδύναμη, έχει το Άλσος, έχει τα ζαχαροπλαστεία του και τα καφέ του, έχει fun και μια φοβερή ενέργεια γι' αυτό και εδώ δημιουργούνται όλα τα νέα ρεύματα. **Σπονδή, Πύργωνος 5, 2107564021**

ΤΑΣΟΣ ΜΑΝΤΗΣ SOIL

Το Παγκράτι συνδυάζει το Τώρα και το Τότε της Αθήνας, παραμένει γειτονιά με όμορφα νεοκλασικά αλλά και πιο νεανικά στέκια. Είναι στο Κέντρο αλλά έχει και μια όμορφη ψυχία, είναι κοντά σε όλα τα μνημεία-σύμβολο της πόλης, όπως το Παναθηναϊκό Στάδιο. Το πιο σημαντικό για μένα είναι ότι παραμένει γειτονιά. Χαρακτηριστικό παράδειγμα η σχέση που έχουμε δημιουργήσει με τη γειτονιά μας, που είναι μεσοτοιχία με την αυλή του εστιατορίου. Μοιραζόμαστε την ίδια αγάπη για τα βότανα και τη φύση και δεν είναι λίγες οι φορές που μας χτυπάει την πόρτα με βότανα και λουλούδια από τον κήπο της. Μάλιστα έχουμε φτιάξει και γλυκό από τα τριαντάφυλλα της.

Όταν είδαμε το κτίριο αμέσως καταλάβαμε ότι ήταν αυτό που θέλαμε, το μέρος όπου τα όνειρά μας θα έπαιρναν μορφή, που θα μπορούσε να δώσει όλα όσα σκεφτόμασταν για το Soil. Αυτό που δεν γνωρίζαμε, και ήταν η πιο ευχάριστη έκπληξη, ήταν η κρυφή αυλή. Εκεί συνειδητοποιήσαμε ότι είχαμε βρει το σπίτι του Soil. Δεδομένου ότι πρόκειται για διατηρητέο του 1925 δεν μπορούσαμε να κάνουμε πολλές παρεμβάσεις. Το έργο της μετατροπής του σε χώρο εστίασης ανέλαβε η Δήμητρα Γωγή του Dimension Studio και η ομάδα της, σε συνεργασία με την interior designer Δάφνη Καλά, που κινήθηκαν στη βάση της φιλοσοφίας του Soil για γήινες παρεμβάσεις. Η αρχιτεκτονική προσέγγιση ήταν πολύ απλή και καθαρή τόσο στον σχεδιασμό όσο και στη χρήση των υλικών (γήινοι τόνοι, όχι μεγάλες εντάσεις, χρήση φυσικών υλικών, sustainability, ανακύκλωση κι υπαναχώρηση υλικών), ενώ η αυλή του, την οποία επιμελήθηκε ο Μάριος Γκρόγκος της Greenplus, διατηρεί τα χρώματα και τα αρώματα της παλιάς Αθήνας – διατηρήσαμε όλα τα δέντρα που προϋπήρχαν, κυρίως εσπεριδοειδή, και απλώς τα αναδείξαμε με τον κατάλληλο φωτισμό. Εκεί έχουμε δημιουργήσει και μικρά παρτέρια με βότανα ώστε οι επισκέπτες μας να έρχονται σε άμεση επαφή με τη γη.

Η τοποθεσία της περιοχής είναι ιδανική για εμάς γιατί είναι πολύ κοντά στο κέντρο της πόλης, αλλά και μακριά ταυτόχρονα, αφού διατηρεί τον δικό της χαρακτήρα. Παρότι οι δρόμοι στο Παγκράτι σφύζουν από ζωή διατηρεί την ιδέα της γειτονιάς με κοσμοπολίτικα στοιχεία, όπως αποτυπώνονται στα νεοκλασικά του αλλά και στις γλώσσες που ακούς περπατώντας στον δρόμο. Ένα μωσαϊκό από κόσμο που θέλει να γνωρίσει κάθε πτυχή της πόλης και συνεπώς και τη γαστρονομία της, για αυτό θεωρούμε ότι είμαστε στο ιδανικό σημείο. Η σχέση μου με το Παγκράτι μετράει χρόνια, αφού ένας από τους αγαπημένους μας προμηθευτές είναι στην περιοχή και μάλιστα μόλις δυο βήματα από το εστιατόριο. Είναι σημαντικό να έχεις τόσο κοντά σου, κυριολεκτικά, ανθρώπους που μοιράζονται την ίδια φιλοσοφία – αυτό από μόνο του λέει πολλά για τη γειτονιά.

Soil, Φερεκύδου 5, 2107513505

ΠΑΓΚΡΑΤΙ

ΟΙ ΑΝΘΡΩΠΟΙ ΤΗΣ ΟΔΟΥ ΕΥΦΡΑΝΟΡΟΣ

ΕΝΑΣ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΠΙΟ ΗΣΥΧΟΥΣ
ΑΘΗΝΑΪΚΟΥΣ ΔΡΟΜΟΥΣ ΑΛΛΑΖΕΙ
ΚΑΙ ΟΙ ΑΝΘΡΩΠΟΙ ΤΟΥ ΜΙΛΑΝΕ ΓΙ' ΑΥΤΟ

Της ΚΑΤΕΡΙΝΑΣ ΚΑΜΠΟΣΟΥ
Φωτό: ΓΕΩΡΓΙΑ ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΥ

Ηταν στα κινέζικα ο διάλογος που εκτυλισσόταν από μια παρέα που ανηφόριζε μπροστά μου στο ήσυχο δρομάκι της Ευφράνορος. Έψαχναν το μαγαζί με τους ροζ τοίχους ακριβώς στη γωνία με την πλατεία Προφήτη Ηλία για να πάρουν παγωμένο καφέ. Υποθέτω ότι έμεναν σε κάποιο Airbnb της γειτονιάς και το gps τους κατεύθυνε προς τα εδώ, σε έναν από τους πιο παρεξηγημένους δρόμους του Παγκρατίου. Φωτεινός και άνετος, με φαρδιά πεζοδρόμια, αποτελούσε ως τώρα μονάχα μια λύση για πάρκινγκ για όσους είχαν κύριο προορισμό την Πρόκλου, την Πλατεία Βαρνάβα ή την Πλατεία Πλαστήρα – σημεία συνάντησης που μέσα στον χρόνο εξελίχθηκαν στα πιο δημοφιλή του κέντρου όπως άλλωστε και το Παγκράτι ολόκληρο, που σήμερα συγκαταλέγεται στις 51 πιο «cool» περιοχές του κόσμου. Το όνομά της η οδός το πήρε από τον Ευφράνορα, καλλιτέχνη της αρχαιότητας, και κατά μήκος της σήμερα παντρεύει όλα τα κλασικά στοιχεία της παλιάς αστικής αθηναϊκής γειτονιάς, με το σύγχρονο, τη μοντέρνα αρχιτεκτονική του Blue Building για παράδειγμα, τα third wave καφέ και τα λεγόμενα concept stores. Από άποψη διασκέδασης τα έχει όλα, μπορεί να σε κρατήσει από το πρωί ως το βράδυ και όσο και να «τουριστικοποιείται» συνεχίζει να απευθύνεται στους ντόπιους. Αυτοί είναι που παρατηρούν την αλλαγή και την εξέλιξη της, οι άνθρωποι της που προσέχουν τη γειτονιά και τους κατοίκους της. Όπως ο κύριος που πουλάει τα λουλούδια στη γωνία, εκείνος που φτιάχνει στο χέρι μπουζούκια, ο γείτονας του που σιροπιάζει μπακλαβάδες από το χάραμα και η σχεδιάστρια που κάθε μέρα στήνει τις κούκλες στη βιτρίνα του μικρού ατελιέ της. Μιλούν στην ATHENS VOICE για αυτό που τους ενώνει, την αγάπη για τη γλυκιά ρουτίνα τους στο ήσυχο δρομάκι της Ευφράνορος που όλο και αλλάζει.

Ο ανθοπώλης Γιώργος Ζεμπίλας

Ο Γιώργος Ζεμπίλας διατηρεί ανθοπωλείο από το 1971. Μπροστά στο μαγαζί του αράζουν δυο-τρία ταξί, βγαίνει και πίνουν παρέα με τους οδηγούς τον πρωινό τους καφέ. Μετά από 52 χρόνια που καθημερινά βρίσκεται ανάμεσα στα λουλούδια, το πάθος του γι' αυτά έχει φύγει και τη θέση του πήρε η συνήθεια.

«Το ανθοπωλείο άνοιξε εδώ ο πατέρας μου κι εγώ στην πορεία το συνέχισα. Από 11 χρονών μέχρι σήμερα που έφτασα αισίως τα 63, διασχίζω κάθε πρωί την Ευφράνορος για να έρθω να ανοίξω. Τότε εδώ είχε περισσότερες οικογένειες, η γειτονιά μας ήταν πολύ ήσυχη και όχι τόσο πυκνοκατοικημένη. Σχεδιαστικά παραμένει ίδιος ο δρόμος, με τις ίδιες υποδομές δηλαδή, έχει όμως περισσότερη φασαρία, κι έχει αλλάξει ριζικά το εμπόριο, με πολλές και-

νούργιες καφετέριες και εστιατόρια. Θυμάμαι την εποχή που η πλατεία Βαρνάβα πιο κάτω ήταν μια νεκρή πλατεία, όπως και η Πλαστήρα, σήμερα είναι τα τοπ στέκια. Αλλάζει ο κόσμος, αλλάζουμε κι εμείς.

Τα λουλούδια τα αγαπώ. Μετά από τόσα χρόνια ανάμεσά τους το πάθος λίγο έχει φύγει κι έχει μείνει η συνήθεια. Ο κόσμος πλέον έρχεται να πάρει λουλούδια μόνο στις γιορτές, για παράδειγμα στη γιορτή της μητέρας ή αν είναι κάποιος εξαιρετικά ερωτευμένος και τα θέλει για ένα ιδιαίτερο ραντεβού, όπως στην περίπτωση του αγίου Βαλεντίνου. Πάντα τους προτείνω τριαντάφυλλα και δευτερευόντως ορχιδέες, μαργαρίτες και χρυσάνθεμα, ανάλογα και με την εποχή. Όπως συμβαίνει στα λαχανικά που παίρνεις από τη λαϊκή έτσι και με τα λουλούδια, τον χειμώνα είναι πολύ λιγότερα γι' αυτό και πιο ακριβά».

Ο Κώστας Τσούπελας διατηρεί εργαστήριο παραδοσιακής οργανοποιίας

Η Κατερίνα Αλεξανδράκη φιλοξενεί συλλογές ρούχων και κοσμημάτων από έλληνες σχεδιαστές

Το Ζαχαροπλαστείο του Γιώργου Τριανταφύλλου φημίζεται για το γαλακτομπούρεκό του

Το εργαστήρι παραδοσιακής οργανοποιίας του Κώστα Τσόπελα

Ο Κώστας Τσόπελας τα τελευταία 10 χρόνια διατηρεί εργαστήρι παραδοσιακής οργανοποιίας. Οργανοπαίκτης ο ίδιος, το πρώτο πράγμα που βλέπεις μπαίνοντας στο εργαστήρι είναι η αγαπημένη του κιθάρα από ξύλο 200 χρονών.

«Έχω τελειώσει την Καλών Τεχνών εδώ στην Αθήνα αλλά πάντα έπαιζα μπουζούκι και ρεμπέτικα. Στην Κύπρο έτυχε να γνωρίσω έναν οργανοποιό και με τη βοήθειά του αποφάσισα να φτιάξω έναν τζουρά. Από εκείνη την ώρα μπήκε το μικρόβιο και δεν μπόρεσα να σταματήσω να το κάνω. Αγαπώ να κατασκευάζω πράγματα, αλλά τα μουσικά όργανα έχουν πιο ιδιαίτερη φιλοσοφία αφού χρησιμοποιείς στην ουσία μια τέχνη για να δημιουργήσεις κάτι που κι εκείνο

θα παράγει μια άλλη μορφή τέχνης. Έπειτα νιώθω ότι υπηρετώ κατά κάποιο τρόπο την ελληνική κουλτούρα, καθώς τα όργανα που φτιάχνω είναι παραδοσιακά. Εδώ θα έρθουν παιδιά που ξεκινάνε μαθήματα, επαγγελματίες μουσικοί, κάτοικοι της γειτονιάς που είναι λάτρεις του χειροποίητου, και νέοι που θέλουν να μαθητεύσουν κοντά μου. Με το μεράκι της κατασκευής γεννιέσαι, και πάντα θέλεις να ξεπεράσεις το προηγούμενό σου δημιούργημα με ένα καλύτερο. Το Παγκράτι το αγαπώ επειδή είναι κέντρο-απόκεντρο. Από τη μια δεν βρίσκω πάρκινγκ, από την άλλη η περιοχή είναι γεμάτη ζωντανή, πράγμα καλό για τις επιχειρήσεις μας. Την αρχή έκανε το Τσέλι και γύρω από αυτό επεκτάθηκαν και αναβαθμίστηκαν όλα».

Το ατελιέ της Κατερίνας Αλεξανδράκη

Η Κατερίνα Αλεξανδράκη είναι σχεδιάστρια και στο ατελιέ - thrift shop της φιλοξενεί συλλογές ρούχων και κοσμημάτων από έλληνες σχεδιαστές. Ανήκει στην κατηγορία των νέων επιχειρηματιών στην περιοχή, των τολμηρών που άνοιξαν σχεδόν μέσα στο lockdown.

«Είχα ατελιέ στο παρελθόν στο Χαλάνδρι, αποφάσισα όμως να μετακομίσω στο Παγκράτι και να ανοίξω ένα καινούργιο εδώ, που είναι πιο κεντρικά, σε μια ανερχόμενη γειτονιά με αρκετούς τουρίστες που την επισκέπτονται. Η Ευφράνορος διατηρεί τα στοιχεία της κλασικής αστικής γειτονιάς και παρόλο που δεν είναι πολυσύχναστος δρόμος, ούτε προορισμός αυτός καθαυτός, τον επέλεξα επειδή είναι καθαρός και φαρδύς.

Η εμπορική δυναμική του εξαρτάται, πιστεύω, από το χέρι του κάθε μαγαζάτορα κι όσο εξελίσσεται σταδιακά η γύρω περιοχή γινόμαστε κι εμείς πέρασμα. Στο ατελιέ μου μπορεί να βρει κανείς ρούχα από τη δική μου συλλογή και ελληνικές εταιρείες και vintage second hand κομμάτια που επιλέγω εγώ, ανάλογα με τη σεζόν και τις προτιμήσεις μου. Είναι μια δημιουργική δουλειά, ξεκινώντας από τη συλλογή των υφασμάτων μέχρι τη δημιουργία ενός ρούχου από το μηδέν. Μου αρέσουν τα χρώματα, να προσφέρω ένα μοναδικό κομμάτι που δεν θα το βρει κάποιος αλλού και παράλληλα απολαμβάνω να επικοινωνώ με τους επισκέπτες, να τους προτείνω τις ιδέες μου για να αναβιώνουν εύκολα το στίλ τους».

Τα σιροπιαστά του Γιώργου Τριανταφύλλου

Ο Γιώργος Τριανταφύλλου γλυκαίνει όλη την Ευφράνορος. Κάθε πρωί μωσοχομυρίζει κρέμα να ψήνεται και καυτό σιρόπι να περιχύνεται στα γαλακτομπούρεκα. Έχει το χαρακτηριστικό ζαχαροπλαστείο παραδοσιακών γλυκών, ταψιού και σιροπιαστών στη γωνία της Ευφράνορος.

«Ξεκίνησα ως φοιτητής να ασχολούμαι με την κλασική ζαχαροπλαστική, πάστες-τούρτες και σοκολατάκια, ώσπου ένιωσα πως η τάση μελλοντικά θα κινηθεί προς το παραδοσιακό γλυκό —που όσο σπούδαζα είχε παραγκωνιστεί— και έτσι αποφάσισα να επικεντρωθώ σε αυτό, με στόχο να πάρει την πρώτη θέση στις προτιμήσεις του κόσμου. Κάθε πρωί λατρεύω να φτιάχνω την κρέμα — φημιζόμαστε άλλωστε για το γαλακτομπούρεκό μας, προσωπικό μου αγαπημένο. Δεν έχουμε πολλά γλυκά, αλλά αυτά τα λίγα είναι άριστα χάρη στις πρώτες ύλες τους, ο μπακλαβάς, η πορτοκαλόπιτα, το ραβανί, η καρυδόπιτα και η σοκολατόπιτα που το καλοκαίρι συνδυάζουμε με το δικό μας παγωτό και φτιάχνονται όλα με βάση τις κλασικές συνταγές. Τα υλικά είναι από την

επαρχία, το βούτυρο το φέρνουμε από τη γαλακτοκομική ένωση Λέσβου, το γάλα από την Ιερά Μονή Μακαριωτίτσας, οι ξηροί καρποί έρχονται από Λάρισα και Βόλο, τα φύλλα από ελληνικές βιοτεχνίες που παράγουν φρέσκο φύλλο και το αλεύρι από μικρούς μύλους της Αττικής. Μας επισκέπτονται από 7χρονα παιδιά της γειτονιάς μέχρι 97χρονοι κι όχι μόνο οι Παγκρατιώτες, στέλνουμε γλυκά μέχρι το Λονδίνο, το Παρίσι και την Νέα Υόρκη. Η Ευφράνορος αναπτύσσεται τώρα που το Παγκράτι έγινε ραντεβού για διασκέδαση. Έχει πνεύμονες οξυγόνου χάρη στο Άλσο, έχει το πανέμορφο Καλλιμάρμαρο και μουσεία γύρω του, θέα στην Ακρόπολη, καλή συγκοινωνία και στο Σύνταγμα πας με τα πόδια. Δεν συμφέρει όμως για διαμονή αφού τα ενοίκια είναι παράλογα υψηλά, με τα σπίτια στην περιοχή να είναι τουλάχιστον 3 φορές πιο ακριβά σε σχέση με όσα προσφέρουν. Γι' αυτό και όσοι μένουν εδώ το αγαπούν και το μισούν ταυτόχρονα — μιλάω για τη νέα φουρνιά νεο-παγκρατιωτών, αφού οι παλιοί Παγκρατιώτες έχουν φύγει προς Ψυχικό και βόρεια προάστια».

ΨΑΧΝΟΝΤΑΣ ΓΙΑ ΣΠΙΤΙ ΣΤΟ ΠΑΓΚΡΑΤΙ

ΟΤΑΝ ΦΤΑΝΕΙ Η ΩΡΑ ΤΗΣ ΛΗΞΗΣ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΥ ΚΑΙ ΧΑΝΕΙΣ ΤΟΝ ΥΠΝΟ ΣΟΥ

Του ΤΑΚΗ ΣΚΡΙΒΑΝΟΥ - Φωτό: ΓΕΩΡΓΙΑ ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΥ

Μέσω του Σπιτόγατου ενοικιάζονται 474 σπίτια στο Παγκράτι και τα 470 είναι από 400 ευρώ και πάνω. Τι είναι τα τέσσερα φθηνότερα; Μια ημιυπόγειο γκαρσονιέρα 25τ.μ. που ενοικιάζεται για 240 ευρώ και άλλα τρία ισόγεια, από 30 έως 37τ.μ., που ενοικιάζονται από 320 έως 350 ευρώ. Κι αν κάποιος ψάχνει από πρώτο όροφο και πάνω, υπάρχουν μόλις τρία διαθέσιμα διαμερίσματα φθηνότερα από 450 ευρώ, τα οποία είναι από 27 έως 35τ.μ. Η αναζήτηση σπιτιού έχει εξελιχθεί σε μια μεγάλη περιπέτεια, κι όχι μόνο στο Παγκράτι, με τον Πάνο Γιαλελή να την έχει ζήσει την άνοιξη του 2021. «Είχα βάλει ταβάνι τα 500 ευρώ και κάποιες προδιαγραφές, όπως να είναι από τον πρώτο όροφο και πάνω, να είναι στοιχειωδώς ανακαινισμένο, τουλάχιστον η κουζίνα και το μπάνιο, να είναι μεγαλύτερο από 70τ.μ., να έχει κουφώματα αλουμινίου με διπλά τζάμια και αυτόνομη θέρμανση με φυσικό αέριο. Βρήκα ένα σπίτι 470 ευρώ, αλλά σήμερα πραγματικά δεν ξέρω πόσο θα νοικιαζόταν». Ο Πάνος έχει τριετές συμβόλαιο, λήγει τον Ιούνιο του 2024, και το έχει ήδη πάρει απόφαση ότι θα φύγει. «Ναι, το έχω πάρει απόφαση, θα μείνω σε ένα οικογενειακό σπίτι. Θέλω να έχω στρωμένα τα πράγματα μπροστά μου, δεν μπορώ να ζω με το άγχος και την αβεβαιότητα του πόσα θα μου ζητήσει ο καθένας. Με βολεύει που είναι κοντά στο κέντρο, αλλά δεν βλέπω άλλα πλεονεκτήματα, θεωρώ ότι είναι υπερτιμημένο το Παγκράτι».

Σπίτι στο Παγκράτι αναζητούσε το 2019 η Μαρία. «Είμαι από την Κρήτη αλλά στο Παγκράτι ζω από το 2002, αυτή είναι η περιοχή που αναγνωρίζω ως γειτονιά μου στην Αθήνα. Από το 2006 έως το 2019 ζούσα στο ίδιο σπίτι, όταν ο ιδιοκτήτης μου ανακοίνωσε ότι θα έπρεπε να φύγω, γιατί θα επέστρεφε η κόρη του από τις σπουδές της στην Αγγλία. Το συμβόλαιο έτσι κι αλλιώς είχε τελειώσει, με τον άνθρωπο είχαμε μια καλή συνεργασία όλα τα προηγούμενα χρόνια, δεν το θεώρησα παράλο-

γο. Μου έδωσε περιθώριο 4 μήνες, εγώ άρχισα να ψάχνω και να μην πιστεύω αυτά που έβλεπαν τα μάτια μου. Σπίτια χρέπια με 500 ευρώ, ό,τι ήταν ελαφρώς ανακαινισμένο ξεκινούσε από 650 ευρώ, ραντεβού με άλλους 10 υποψήφιους ενοικιαστές μαζί, κανένας σεβασμός δηλαδή, δεν μπορούσες να πεις μια κουβέντα με τον ιδιοκτήτη, αλλά και σεξισμός, ο οποίος εκδηλωνόταν κυρίως ως εξής: πώς θα μπορούσε μία γυναίκα μόνη της να πληρώνει το νοίκι της;», λέει η Μαρία. «Είδα πάνω από 30 σπίτια, στην απόγνωση μου έφτασα να προτείνω ετήσια προκαταβολή ενοικίου για να μου κάνουν μια μείωση. Το κερασάκι στην τούρτα ήρθε μια μέρα που είχα συμφωνήσει και πήγα να υπογράψω το συμβόλαιο, με τον ιδιοκτήτη να αλλάζει τους όρους την τελευταία στιγμή και να φεύγω απογοητευμένη. Επιστρέφοντας σπίτι, διαπιστώνω ότι το είχαν διαρρήξει. Και τότε κάτι έγινε, συνωμότησε το σύμπαν που λένε, ο μεσίτης και ο ιδιοκτήτης ενός άλλου διαμερίσματος που είχα δει εκτιμούσαν τον φορέα στον οποίο εργάζομαι και μου έκαναν μείωση από τα 630 στα 550 για ένα σπίτι καινούργιο στην Αρχελάου, στον πρώτο όροφο, 70 τ.μ. Έχω συμβόλαιο για ενάμιση χρόνο ακόμη αλλά το άγχος υπάρχει».

«Οι τιμές μίσθωσης στο σύνολο της χώρας τα τελευταία 3-4 χρόνια παρουσιάζουν αυξητικές τάσεις, ιδιαίτερα σε περιοχές πλησίον του κέντρου των Αθηνών, που υπάρχει έντονα το φαινόμενο βραχυχρόνιας μίσθωσης, αγγίζοντας ακόμη και το 50% σε πολλές περιπτώσεις», λέει ο Θεμιστοκλής Μπάκας, πρόεδρος του Πανελλαδικού Δικτύου E-Real Estates. Η αύξηση, βέβαια, ήταν έντονη και πριν από αυτό το διάστημα, σημειώνει, με τη μέση ζητούμενη τιμή ενοίκιασης στο Παγκράτι να αυξάνεται κατά 42% μεταξύ 2016 και 2019. Σύμφωνα με τον ίδιο, το πλεονέκτημα της αθηναϊκής αστικής αυτής γειτονιάς εκτός των άλλων είναι η μικρή απόσταση από το κέντρο, με το Παγκράτι να αποκτά τα τελευταία χρόνια εντονότερη ζωή, με καταστήματα υ-

γειονομικού ενδιαφέροντος και νέες εμπορικές πιάτσες. Οι περιοχές κοντά στο Καλλιμάρμαρο, στο ξενοδοχείο Χίλτον, στις λεωφόρους Βασιλέως Γεωργίου Β' και Βασιλέως Κωνσταντίνου να αποτελούν τις πιο ακριβές, ενώ οι γειτονιές που συνορεύουν με την Καισαριανή ή τον Βύρωνα είναι οικονομικότερες.

Σπίτια άλλαξαν χέρια δύο φορές μέσα σε δύο χρόνια

Το Παγκράτι, λέει ο Θ. Μπάκας, τα τελευταία 4-5 χρόνια και ιδιαίτερα το διάστημα 2018-2019 αποτέλεσε πόλο έλξης τόσο Κινέζων όσο και Ισραηλινών, που είτε επένδυσαν στην αγορά ακινήτου με στόχο τη διαμονή και την εκμετάλλευση τους μήνες που θα έλειπαν, είτε επένδυσαν σε ακίνητα που έχριζαν ανακαίνισης με στόχο την άμεση μεταπώληση σε ομοεθνείς τους. «Δεν είναι λίγες οι περιπτώσεις που ένα ακίνητο στη περιοχή του Παγκρατίου μεταπωλήθηκε περισσότερες από δύο φορές μέσα σε 18-24 μήνες, με στόχο την απόκτηση της "Golden" visa, δηλαδή αγοράστηκε από τον επενδυτή, ανακαινίστηκε και πωλήθηκε σε κινεζική εταιρεία προσαυξημένο κατά 30%-35%, ενώ η κινεζική εταιρεία το μεταπούλησε σε Κινέζο που επιθυμούσε την "Golden" visa στην τιμή των 250.000 ευρώ που αποτελεί και το ελάχιστο όριο επένδυσης».

Η πτώση στη βραχυχρόνια μίσθωση

Σε ό,τι αφορά τη βραχυχρόνια μίσθωση, από το 2019 έως και το 2020 μόνο στην πλατφόρμα Airbnb ήταν εγγεγραμμένα 464 σπίτια, από τα οποία τα 411 ήταν αυτόνομα διαμερίσματα και τα 53 ιδιωτικά δωμάτια. Πλέον, λέει ο Θ. Μπάκας, φαίνεται ότι έχει κερδίσει έδαφος η μακροχρόνια συμβατική μίσθωση λόγω των υψηλών ενοικίων, με αποτέλεσμα η δυναμική στο σύνολο των πλατφορμών βραχυχρόνιας να αριθμεί 302 διαμερίσματα ή/και αυτοτελείς κατοικίες. **Α**

16 ΣΤΑΣΕΙΣ

στο

ΠΑΓΚΡΑΤΙ

και πέριξ

Η ζωντάνια του νέου συνυπάρχει αρμονικά με την αίγλη της παλιάς Αθήνας, δημιουργώντας μια αύρα που δύσκολα συναντάς σε άλλες γειτονιές. Μια τέτοια ιδιαίτερη αύρα «κουβαλούν» και τα στέκια του Παγκρατίου, με την ATHENS VOICE να ανακαλύπτει και να σας προτείνει κάποια από τα καλύτερα από αυτά. ➔

Της **ΝΑΤΑΣΣΑΣ ΚΑΡΥΣΤΙΝΟΥ**

Φωτό καταστημάτων: **ΑΛΚΗΣ ΜΩΡΑΪΤΗΣ, ΒΑΓΓΕΛΗΣ ΤΑΤΣΗΣ**

ΚΟΙ SUSHI BAR

Το απόλυτο sushi spot για τους fan της ιαπωνικής κουζίνας στο Παγκράτι

«**Υ**ou are the salmon to my sticky rice» σκέφτομαι πριν καταβροχθίσω το ακαταμάχητο Spicy Salmon Roll με τα chopsticks μου που εμφανίζεται δελεαστικό μπροστά μου. Η πιο cozy γωνιά του Παγκρατίου, του σουσάδικο Koi Sushi Bar εδώ και 7 χρόνια είναι το ιδανικό μέρος για τους shushi lovers και τους fan της ιαπωνικής κουζίνας. Σε ένα μοντέρνο χώρο με έντονο το βιομηχανικό style μπλέκονται τα φρέσκα υλικά, τα χρώματα, η ποιότητα, οι προσιτές τιμές και η απίθανη γεύση. Ανάμεσα στα πιάτα που πρέπει οπωσδήποτε να δοκιμάσεις είναι το λαχταριστό Chicken Teriyaki και το χορταστικό Beef Teriyaki που έχουν λίγες μέρες που έκαναν την εμφάνισή τους και ήδη ανήκουν στα αγαπημένα του σουσοπαράδεισου. Το Cream Cheese Tempura Roll είναι πεντανόστιμο με τα ρολάκια με καρότο, παναρισμένη γαρίδα, κρέμα τυριού, teriyaki σος, πράσινο massago και τηγανητό κρεμμύδι, ενώ τα ρολάκια Rock Shrimp με γέμιση αβοκάντο, σουσάμι με τηγα-

νητή γαρίδα από πάνω και γλυκιά σος τσίλι μαγιονέζας –που θέλεις να βουτάς και ξαναβουτάς– ανήκουν στα best sellers του Koi. Για τους λάτρεις των bao bun, τα αφράτα σαν σύννεφο bao bun shrimp με γαρίδα, καρότο, τηγανητό κρεμμύδι, shichimi togarashi, miso mayo και κόλιανδρο, το bao bun salmon με τηγανητό σολομό, ανάμεικτη πράσινη σαλάτα, τηγανητό κρεμμύδι, τυρί κρέμα και sweet chili σως και το bao bun chicken με κοτόπουλο, λάχανο, tonkatsu sauce, φιστίκια, φρέσκο κρεμμύδι και spicy mayo τόσο όσο, αποτελούν ιδανικές επιλογές. Μην φύγεις αν δεν γευτείς τα Baked Rolls, που ψήνονται ελαφρώς στο πάνω μέρος τους και είναι top. Κι από noodles θα βρεις επίσης πολλές επιλογές, όπως, για παράδειγμα, τα άκρως πληθωρικά noodles με κοτόπουλο που είναι ξακουστά σε όλη την Αθήνα! Στο Koi κάνουν την κάθε μέρα σου sushi day, οπότε όπου και αν είσαι μπορείς με delivery μέσω eFood, Wolt, BOX και τηλεφωνικά να τα έχεις πάντα δίπλα σου.

📍 Ευτυχίδου 10, 2107010033

📱 Koi Sushi Bar (Pagrati) 📸 @kouisushibarpagrati

ΤΟ ΜΑΥΡΟ ΠΡΟΒΑΤΟ

Το σταθερό meeting point του Παγκρατίου

Όταν το μακρινό 2012 το Μαύρο Πρόβατο εμφανίστηκε στα στενά του Παγκρατίου το νέο μεταδόθηκε από στόμα σε στόμα και τα τραπέζια γέμισαν εν ριπή οφθαλμού. Όλοι ήθελαν να δοκιμάσουν αυτό το στέκι με τη βαθιά νόστιμη ελληνική κουζίνα, τις πρωτότυπες συνταγές με ωραία ελληνικά προϊόντα και τις ασυναγώνιστες (για την ποιότητα) τιμές. Μία δεκαετία αργότερα Το Μαύρο Πρόβατο συνεχίζει να είναι talk of the town και να μας χαρίζει αξέχαστα νόστιμες μέρες και νύχτες. Κάποια από τα πιάτα που άφησαν εποχή είναι το εξαιρετικής ποιότητας τηγανητό συκώτι με το κρεμμυδάκι και την πάπρικα, το υπέροχο αρνί που ψήνεται στον φούρνο με τις ώρες και που άνετα χορταίνει δύο άτομα

έτσι όπως συνοδεύεται με εκείνο το φανταστικό γαμοπίλαφο και τις πατατούλες, τα ζουμερά κοτομπριζολάκια, αλλά και τις σαλάτες που... μας έκαναν να αγαπήσουμε τις σαλάτες (douze points για τη «Μυρτώ» και τη «Δήμητρα», δύο από τις ωραιότερες σαλάτες του κόσμου). Φυσικά, best seller παραμένει σταθερά και το αλυσμόντο χουνκιάρ μπεγιεντί (όμοιο του δεν έχει ξαναφάει!). Δεν σπκώνεσαι από το τραπέζι πριν χαρείς το φανταστικό μιλφέιγ μίλου με κρέμα πατισερή ή την πληθωρική μους espresso με λευκή και bitter σοκολάτα – όλοι το ξέρουν αυτό! Όλα αυτά τα συνοδεύεις με πολύ καλό εμφιαλωμένο ή χύμα κρασί, χαζεύοντας την πιο ζωντανή γειτονιά της πόλης σε ακόμη μία νύχτα αθηναϊκής ραστώνης.

📍 Αρριανού 33, Παγκράτι, 2107223466 /

Σωκράτους και Ζαΐμη 2, Μελίσσια, 2108102466,

www.tomauroprovato.gr 📱 Το Μαύρο Πρόβατο του Press Cafe (Αθήνα)

📱 @tomavroprovato

ΑΦΙΕΡΩΜΑ ΠΑΓΚΡΑΤΙ και πέριξ

ΚΑΤΣΟΥΡΜΠΟΣ

Αγάπη και πάθος για την κρητική παράδοση

Το θρυλικό εστιατόριο που έβαλε στον χάρτη της αθηναϊκής γαστρονομίας την κρητική κουζίνα το 2005, συνεχίζει με το ίδιο μεράκι και αγάπη να υπηρετεί και να τιμά την παράδοση. Εδώ, στον ιδιαίτερα καλαίσθητο και φιλόξενο χώρο του με τις καλλιτεχνικές πιναλίες, θα απολαύσετε αυθεντικές παραδοσιακές συνταγές, σαν αυτές που δοκιμάσατε σε κάποιο σας ταξίδι στην Κρήτη και σας έμειναν αξέχαστες. Με πρώτες ύλες προσεκτικά διαλεγμένες από μικρούς παραγωγούς της Κρήτης, φρέσκα κρέατα, κρητικό αγνό παρθένο ελαιόλαδο, κρητικά τυριά, χειροποίητα ζυμαρικά και αληθινό ψωμάκι, το κάθε πιάτο μετατρέπεται σε μια ανεπανάληπτη γευστική εμπειρία! Να δοκιμάσετε οπωσδήποτε το φημισμένο τσιγαριστό αρνάκι με θυμάρι, το εξαιρετικό αρνάκι με σταμναγκάθι αυγολέμονο, το διάσημο

γαμοπίλαφο με ζυγούρι και στακοβούτυρο, αυθεντικούς χοχλιούς μπουμπουριστούς, τα χανιώτικα κάστανα στιφάδο με τη βαθιά νοστιμιά, τη χειροποίητη πίτα με χόρτα και ξινομυζήθρα που βάζει πολύ ψηλά τον πήχη για οποιαδήποτε πίτα φάτε στο μέλλον. Σημειώστε ότι στο μενού έχουν προστεθεί και νέα πιάτα, πάντα τιμώντας την κρητική παράδοση, σαν την ανεπανάληπτη κοκκινιστή αίγα με χοντρά μακαρόνια, αλλά και τη μοσχάρια κοιλιά κοκκινιστή με κολοκυθάκια. Κι όπως λένε οι ίδιοι οι άνθρωποι του Κατσούρμπου, που είναι μια οικογενειακή επιχείρηση, «πίσω από μια επιτυχημένη συνταγή λέγεται ότι κρύβεται η αγάπη και το πάθος από αυτόν που τη μαγειρεύει. Αυτή είναι και η αποστολή μας. Να προσφέρουμε καθημερινά κρητικές γνήσιες συνταγές, απλόχερα, με αγάπη και πάθος».

📍 Αμύντα 2, Παγκράτι, 2107222167, 2107222168

www.katsourbos.gr 📱 Κατσούρμπος - Κρητική Κουζίνα

ΟΗΗ BOY

Το αγαπημένο στέκι της Αρχελάου

Διαλέγω ένα από τα λευκά τραπέζια, κάτω από τη δροσερή σκιά της ελιάς. Σε λίγο, κρατώντας στα χέρια μου ένα φλιτζάνι μοσχομυριστού καφέ, προσπαθώ να αφομοιώσω όλες τις ανέμελες σκηνές που συμβαίνουν γύρω μου: την κοπέλα απέναντί που διαβάζει το βιβλίο της, τη γάτα που έχει κουλουριαστεί στα πόδια μου, το ζευγάρι που μοιράζεται ένα πληθωρικό προφιτερόλ, την παρέα των φίλων που ξεσπά σε ασυγκράτητα γέλια. Αυτό είναι το OHH BOY, το ζωντανό στέκι της Αρχελάου που τους χωράει αλλά και τους χορταίνει όλους.

Το OHH BOY εμφανίστηκε στο Παγκράτι πριν από έξι χρόνια φέρνοντας μαζί του έναν νέο αέρα. Δεν ήταν μόνο η ατμόσφαιρα σαν από τα café του Βερολίνου και της Νέας Υόρκης που συγκέντρωσε τους Αθηναίους στα τραπέζια του. Ήταν και κάτι άλλο, κάτι που έλειπε: η ίδια φιλοσοφία του OHH BOY που ποντάει στα φρέσκα υλικά και την εποχικότητα, δίνοντας προτεραιότητα στην υγιεινή και vegan διατροφή, αλλά και στα χειροποίητα πιάτα. Τα πάντα, από τις αξεπέραστες λιχουδιές της κουζίνας μέχρι τα συγκλονιστικά γλυκά φτιάχνονται εδώ καθημερινά από την αρχή έως το τέλος, χωρίς ίχνος μειγμάτων ή βελτιωτικών γεύσης, παρά μόνο με αγνά υλικά.

Το μενού στο OHH BOY ανανεώνεται δυο φορές τον χρόνο με πιάτα που ταιριάζουν στην εποχή. Αυτή την περίοδο θα βρεις πιάτα όπως το πληθωρικό bagel με τηγανητό αυγό, αβοκάντο, γαλλική σαλάτα, μαγιονέζα και σπιτική πίκλα κρεμμύδι, το αναπάντεχα νόστιμο τόφο σκραμπλ σε ψωμί σίκαλης με κρέμα αβοκάντο, ντομάτα, αβοκάντο και πίκλα κρεμμύδι (vegan), μία πράσινη σαλάτα με σιγομαγειρεμένο χοιρινό, κινόα, φρέσκο ανανά, ντοματίνια, πιπεριά jalapeno, κόλιανδρο, μοσχολέμονο και fish sauce, ή το υπέροχο Banh Mi, ένα βιετναμέζικο vegan σάντουιτς με μανιτάρια, καυτερή μαγιονέζα χωρίς ζωικά προϊόντα, σπιτική πίκλα λαχανικών και κόλιανδρο.

Αρκεί να ρίξεις μία ματιά στη γυάλινη προθήκη του OHH BOY για να διαπιστώσεις ότι τα (εννοείται χειροποίητα!) γλυκά είναι ένα άλλο μεγάλο κεφάλαιο σε αυτή τη χαριτωμένη γωνιά της Αρχελάου. Να πούμε για το προφιτερόλ φιστικιού με κρέμα φιστίκι και λευκή σοκολάτα; Για την αέρινη πάβλοβα με τις ολόφρεσκες φράουλες που εμφανίζεται κάθε χρόνο μαζί με την άνοιξη; Για το μωσαϊκό λευκής σοκολάτας που τόσο καλό ταίρι κάνει με τους ξηρούς καρπούς και τα cranberries; Ή μήπως για εκείνο το αξέχαστο crumble ροδάκινου με τα αμύγδαλα; Το σίγουρο είναι ότι στο OHH BOY σε περιμένει το επόμενο αγαπημένο σου γλυκό.

Το βραδάκι, τα τραπέζια του OHH BOY γεμίζουν από παρέες. Είναι, βλέπεις, το ιδανικό σημείο αν ψάχνεις κάτι ελαφρύ και νόστιμο ή αν απλώς θέλεις να πιεις ένα ποτήρι κρασί πριν γυρίσεις σπίτι. Αυτό το στέκι έχει ένα μαγικό τρόπο να σε χαλαρώνει από οτιδήποτε σε βαραίνει, γεγονός που από μόνο του σε κάνει να επιστρέφεις ξανά και ξανά.

📍 Αρχελάου 32, 2111838340

www.ohhboy.gr 🌐 Ohh Boy 📱 @ohhboy_ath

ΤΟ ΚΑΠΛΑΝΙ

Παραδοσιακή κρητική και μεσογειακή κουζίνα στα καλύτερά της

Το φημισμένο εστιατόριο του Μανώλη Ρωμανάκη στο Παγκράτι, με την εξαιρετική παραδοσιακή κρητική και μεσογειακή κουζίνα διά χειρός του σεφ, Δημήτρη Σκαφίδα, βραβεύθηκε φέτος για άλλη μια φορά με το Βραβείο Αυθεντικής Ελληνικής Κουζίνας από τον παγκόσμιο οργανισμό GTBB. Όμως, το πιο σημαντικό του βραβείο είναι η αγάπη του κόσμου, ο οποίος το έχει αγκαλιάσει για τις φοβερές του γεύσεις, για την ποιότητα των πρώτων υλών του, για τη φιλοξενία των ανθρώπων του. Σε έναν πολύ όμορφο χώρο ο οποίος απλώνεται σε τρία επίπεδα, στον εξωτερικό χώρο, στη μεγάλη εσωτερική σάλα και στο ατμοσφαιρικό περιμετρικό πατάρι, θα απολαύσετε πολλά και νόστιμα, τα οποία ξεκινούν με τα Σαρακοστιανά. Το Καπλάνι μας ετοίμασε για τις μέρες μέχρι το Πάσχα ένα ξεχωριστό Σαρακοστιανό μενού, που περιλαμβάνει γαρίδες κριθαρότο, χταπόδι στη σάρα με φάβα, σουπιές με σπανάκι και χόρτα, αυθεντικό

λευκό ταραμά και άλλα πολλά, ενώ πάντα η κουζίνα ετοιμάζει και εκείνα τα απίστευτα πιάτα του κυρίως καταλόγου. Με τι θα μπορούσατε να ξεκινήσετε; Πάμε λοιπόν στα ορεκτικά, τα οποία είναι όνομα και πράγμα! Χοχλιοί μπουμπουριστοί, απάκι, γαρδουμπάκια με πλιγούρι και διάφορα λαχανικά, αλλά και ντάκος με παξιμάδι από άλευρα οσπρίων, τριμμένη ντομάτα και σπιτική ξυνομυζήθρα είναι κάποιες μόνο από τις προτάσεις, πριν περάσετε στα φοβερά κυρίως: Γαμοπίλαφο, πρόβειο κότσι με πουρέ σελονόριζας, αρνάκι οφτό στο φούρνο με χωριάτικες πατάτες, χοχλιοδομακαρονάδα, μαγειρεμένη σε φρέσκια ντομάτα, με κολοκυθάκι, μάρθο και ξηρό ανθότυρο! Το Καπλάνι, το οποίο είναι ο ιδανικός χώρος για να πραγματοποιήσετε τις προσωπικές σας στιγμές και να σας μείνουν αξέχαστες ή κάποιο επαγγελματικό τραπέζι, είναι ανοιχτό κάθε μέρα, τις καθημερινές 17.00 με 00.30, τα Σάββατα 13.00 με 00.30 και τις Κυριακές 13.00 με 18.00.

Ευφρονίου 47, 2107211161, 2107211191, www.tokaplani.gr

[tokaplani](https://www.facebook.com/tokaplani) [tokaplani](https://www.instagram.com/tokaplani)

ΑΦΙΕΡΩΜΑ ΠΑΓΚΡΑΤΙ και πέριξ

ΑΘΗΝΑΪΚΟ ΓΑΛΑΚΤΟΜΠΟΥΡΕΚΟ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ

Το θείο γαλακτομπούρεκο ξεφουρνίζεται στην Πλατεία Πλαστήρα

Η οδός Ευτυχίδου στο Παγκράτι είναι όνομα και πράγμα, γεγονός που συνειδητοποιείς αμέσως καθώς σε αυτό τον δρόμο πλανιέται το ωραιότερο άρωμα του κόσμου: εκείνο ενός τροφαντού γαλακτομπούρεκου που μόλις ξεφουρνίστηκε – αν δεν είναι αυτή η μυρωδιά της ευτυχίας, τότε τι; Το Αθηναϊκό Γαλακτομπούρεκο Τριανταφύλλου ξεφύτρωσε σε αυτή τη γειτονιά ένα ωραίο πρωί του 2016 και από τότε οι Παγκρατιώτες μπορούν να υπερηφανεύονται ότι έχουν ένα από τα καλύτερα γαλακτομπούρεκα της Αθήνας (πιθανότατα και του κόσμου) στο κατώφλι τους. Τι το κάνει να ξεχωρίζει; Πρώτα απ' όλα οι άψογες εγχώριες πρώτες ύλες. Μιλάμε για ολόφρεσκο αιγοπρόβειο βούτυρο από τη Μυτιλήνη, ξηρούς καρπούς από τη Στερεά Ελλάδα, αγνό γάλα από μικρές φάρμες, αλλά και ζάχαρη που έρχεται κατευθείαν από την Αγγλία και που, όπως μα-

θαίνουμε, είναι η καλύτερη που υπάρχει. Έπειτα είναι η μεγάλη μαεστρία. Το καταλαβαίνεις στον τρόπο που διπλώνεται το χειροποίητο φύλλο (και αυτό από μικρές βιοτεχνίες), στις αναλογίες της πλούσιας κρέμας, στο ολόσωστο σιρόπιασμα. Το θείο αυτό γαλακτομπούρεκο κυκλοφορεί σε τρία μεγέθη (κομμάτι, μικρό και μεγάλο μέγεθος) και δύο εκδοχές (με κλασικό φύλλο, αλλά και με κανταΐφι) και είναι απλά ασύγκριτο. Θα βρεις ακόμα τρομερό μπακλαβά, σούπερ αρωματική πορτοκαλόπιτα (γίνεται με ζουμερά πορτοκάλια από το Άργος), εξαιρετική καρυδόπιτα (συγκλονιστική) σοκολατόπιτα, ραβανί σαν της μαμάς, αλλά και γλυκά τύπου Βηρυτού, δηλαδή κανταΐφκια, σαραγλάκια (με σοκολάτα ή χωρίς) και μπακλαβαδάκια υπέροχα. Αν αυτή τη στιγμή αναστενάζεις με λαχτάρα, το Αθηναϊκό Γαλακτομπούρεκο κάνει και delivery μέσω e-food.

Ευτυχίδου 2, Πλατεία Πλαστήρα, 2107565288

[Αθηναϊκό Γαλακτομπούρεκο](https://www.facebook.com/athinaiko_galaktompurekio) [@athinaiko_galaktompurekio](https://www.instagram.com/athinaiko_galaktompurekio)

ACAPUS CAFÉ

Ο πολυχώρος φαντασίας
και παιχνιδιού για όλους!

Περνάς την πόρτα του Acarus και ένας άλλος κόσμος ανοίγεται μπροστά σου. Ένας κόσμος παραμυθιού. Θα σκεφτείς ότι όπου να 'ναι μπορεί να εμφανιστεί μπροστά σου κάποιος από τους πρωταγωνιστές του Άρχοντα των Δαχτυλιδιών ή του Games of Thrones, μέχρι να αποφασίσεις σε ποιο από τα ατμοσφαιρικά, σαν σκηνικό κινηματογραφικής ταινίας φαντασίας, τραπέζια ή καναπέδες θα καθίσεις. Το Acarus λειτουργεί ήδη από το 1994. Άνοιξε ως ροκ καφέ μπαρ προσφέροντας στους θαμώνες του την ευκαιρία να παίξουν και κάποιο επιτραπέζιο παιχνίδι, πολύ πριν εμφανιστούν τα πρώτα play rooms. Σήμερα, με ιδιοκτητή ακόμα τον Παναγιώτη Γονέο, έχει εξελιχθεί σε έναν πολυχώρο διασκέδασης και παιχνιδιού, όπου χωράνε όλοι. Τα επιτραπέζια, για μικρούς και μεγάλους, ξεπερνούν τα 500 και, προσέξτε, είναι δωρεάν, δεν υπάρχει κάποια χρέωση – απλώς να το βάλετε στη θέση του όταν τελειώσετε. Στο Acarus, το οποίο εκτείνεται σε 500 τ.μ., θα βρείτε μπιλιάρδο, πινγκ πονγκ, ξύλινο ποδοσφαιράκι αλλά και ένα χώρο με αγαπημένα old school παιχνίδια, σαν το Pacman και το Tetris. Ακόμη, βιβλιοθήκη αλλά και έναν χώρο ειδικά διαμορφωμένο για τους καπνίζοντες. Σε αυτόν τον κόσμο της φαντασίας, μπορεί να δείτε κάποιον φοιτητή ή εργαζόμενο να εργάζεται απορροφημένος μπροστά στο laptop του, κάποια μεγάλη παρέα να παθιάζεται γύρω από ένα επιτραπέζιο, ένα ζευγάρι με τις στέκες του μπιλιάρδου στα χέρια.

Αυτός είναι ο ένας, ο βασικός χαρακτήρας του Acarus, το παιχνίδι, η φαντασία, η παρέα. Αλλά όλα αυτά θα πρέπει και να συνοδευτούν, με το Acarus να είναι και σε αυτόν τον τομέα ένα απόλυτο value for money. Καλοφτιαγμένος καφές, ποτό, ιδιαίτερα κοκτέιλ, μπίρες, αλλά και ένα μενού που θα σας δώσει δυνάμεις να συνεχίζετε το παιχνίδι σας: χορταστικά και νόστιμα burgers, πληθωρικές ποικιλίες, κλαμπ σάντουιτς, πίτσες και vegan πιάτα είναι κάποιες μόνο από τις επιλογές. Αυθεντικό και ατμοσφαιρικό, απόλυτα φιλόξενο, είναι ο απόλυτος χώρος διασκέδασης.

Tip: Οι φωτογραφίες σας εδώ θα γίνουν τα καλύτερα stories!

📍 Β. Λάσκου 39 και Αγίου Φανουρίου, 2107646573

📱 Acarus Café @acarus_cafe

ΜΑΡΑΜΠΟΥ

Το παγωτό που θα σου μείνει αξέχαστο

Θυμάστε όταν ήμασταν παιδιά και μετράγαμε τα παγωτά που τρώγαμε; Ποιος από εμάς δεν έχει κάποια αγαπημένη του γεύση χαραγμένη στο μυαλό; Αυτές τις εποχές της παιδικής αθωότητας θυμίζει το Μαραμπού, το οποίο μπορεί να είναι ένα μικρό, αλλά πανέμορφο, συνοικιακό κατάστημα, έχει φέρει όμως μέχρι το Παγκράτι ανθρώπους απ' όλη την Αθήνα! Το Μαραμπού, το οποίο λειτουργεί από το 2018, άνοιξε και πάλι πριν από λίγες ημέρες υποδεχόμενο την άνοιξη, με τη Βίκυ και τον Ιγκόρ να μας ετοιμάζουν και να μας προσφέρουν καθημερινά ολόφρεσκο, αληθινά φυσικό παγωτό. Έχουν και οι δυο τους μεγάλο πάθος. Αναζητούν τις καλύτερες πρώτες ύλες, συχνά από μικρούς παραγωγούς, δεν χρησιμοποιούν καθόλου έτοιμα μείγματα και τα πάντα φτιάχνονται από την αρχή, σε ένα συνεχή πειραματισμό που έχει ως αποτέλεσμα εξαιρετικές παγωτιένες γεύσεις! Στο Μαραμπού θα βρείτε καθημερινά 10 προτάσεις για παγωτό, οι 4 εκ των οποίων είναι στάνταρ και οι άλλες 6 εναλλάσσο-

νται, ανάλογα και με την εποχικότητα. Έτσι, καθημερινά υπάρχουν ανθόγαλο, σοκολάτα γάλακτος, σορμπέ μαύρης σοκολάτας και καραμέλα με αλάτι, κι από εκεί και μετά... η φαντασία δεν σταματά πουθενά. Έτσι, δίπλα σε περισσότερο κλασικές γεύσεις θα βρείτε παγωτό από μαύρη μπίρα ή μαύρη σοκολάτα με ρούμι, αλλά και πολλές vegan εκδοχές, όπως τα ανεπανάληπτα σορμπέ με φιστίκι, με ταχίνι και μέλι, με φράουλα, με ό,τι έχουν φανταστεί ο Ιγκόρ και η Βίκυ, η οποία έχει μάθει την τέχνη του φυσικού παγωτού στη Ρώμη.

Σημειώστε ακόμη, ότι η ζάχαρη που χρησιμοποιείται είναι η λιγότερη δυνατή, ότι το παγωτό έχει γεμάτη γεύση αλλά και λεπτή συγχρόνως -γι' αυτό δεν «βαραίνει»- αλλά και ότι όλοι εδώ έχουν αποδεχίγμένα οικολογική συνείδηση αφού ποτέ δεν έχει μπει πλαστικό κουταλάκι μέσα στο Μαραμπού, και οι συσκευασίες είναι ανακυκλώσιμες. Κρατήστε τις ώρες λειτουργίας και απολαύστε το: καθημερινές 15.00-23.00, Σάββατο 13.00-24.00, Κυριακή 13.00-23.00.

📍 Αρχειλάου 17, 2107247037 📱 Maraboo Ice Cream 📷 marabooicecream

© ΑΙΛΙΝΑ ΛΕΩΔ.

ΑΦΙΕΡΩΜΑ ΠΑΓΚΡΑΤΙ και πέριξ

ΤΟ ΑΣΥΝΑΓΩΝΙΣΤΟΝ

Μυρωδιές φρέσκου καφέ και αξέχαστης χειροποίητης σφολιάτας

Ιστορική οικογενειακή επιχείρηση που έχει τις ρίζες της στο μακρινό 1971, από τότε έρχονται και οι συνταγές, καταφέροντας όλα αυτά τα χρόνια να επιβεβαιώνει και με το παραπάνω το όνομά της: είναι πραγματικά ασυναγώνιστο! Από τις 6 και μισή κάθε πρωί που ανοίγει οι μυρωδιές του φρεσκοψημένου καφέ και των κάθε λογής νοστιμιών πλημμυρίζουν την οδό Κολοκοτρώνη και ο περαστικός, αναπάντεχα, θα κοντοσταθεί. Τι να πρωτοδιαλέξει κανείς από όλα αυτά τα νόστιμα; Πρώτα απ' όλα να σας πούμε ότι τα πάντα φτιάχνονται εδώ με άριστες πρώτες ύλες, είναι χειροποίητα και ετοιμάζονται με αγάπη και μεράκι από τον τεχνίτη, ο οποίος βρίσκεται στο ίδιο πόστο 25 χρόνια, έχοντας μάθει τη δουλειά από τον προκάτοχό του. Μάλιστα, από την τζαμαρία του εργαστηρίου μπορείτε να δείτε τα επιδέξια χέρια του να ετοιμάζουν αυτές τις λαχταριστές πίτες που είναι όλες τους μία και μία! Θα βρείτε πολλά στο Ασυναγώνιστον, εμείς σας προτείνουμε την υπέροχη μπουγάτσα (με πολιτική κρέμα με

γάλα) και φύλλο αέρος, αλλά και την τυρόπιτα με φέτα, αμφότερες βασισμένες σε παραδοσιακή πολιτική συνταγή, όπως και πολλές ακόμη από τις γεύσεις. Στις προθήκες του Ασυναγώνιστον πρωταγωνιστούν οι φοβερές τυρόπιτες, σε διάφορες εκδοχές, όπως με ανθότυρο, με τρία τυριά, η γραβιερόπιτα με καλαμποκάλευρο, οι μπουγάτσες με κιμά, με φρέσκο σπανάκι, με κασέρι αλλά και η σαρακοσιανή με νηστίσιμη κρέμα, τα πληθωρικά πεϊνιρλί, η κοτόπιτα-υπερπαραγωγή με φιλέτο κοτόπουλο, σως μπάρμπεκιου, μπέικον και τυρί, οι παραδοσιακές ζαμπνοτυρόπιτες και λουκανικόπιτες, οι πίτσες. Ό,τι αγαπάμε όλοι, δηλαδή, φτιαγμένα με τα πιο ποιοτικά προϊόντα και με μια νοστιμιά σαν εκείνες που μας έχουν μείνει από τα παιδικά μας χρόνια. Δευτέρα-Παρασκευή 06.30-18.00, Σάββατο 06.30-15.00).

Extra tip: Πολλά από αυτά τα ωραία του Ασυναγώνιστον μπορείτε να τα προμηθευτείτε και νωπά για να τα ψήσετε στο σπίτι σας.

📍 Κολοκοτρώνη 85, Βύρωνα, 2107656687
📱 Το Ασυναγώνιστον 📷 @TO_ASINAGONISTON

ΣΚΟΥΦΙΑΣ

Γλυκιά ζωή όλη μέρα
στον πεζόδρομο της Εμπεδοκλέους

Από τα πλέον γνωστά στέκια του Παγκρατίου, στον πεζόδρομο της Εμπεδοκλέους, μια ανάσα από την πλατεία Βαρνάβα. Ο Σκούφιας είναι ένας all day χώρος και το υποστηρίζει απόλυτα: όλες τις ώρες της ημέρας μπορείς να περάσεις όμορφα εδώ. Μπορείς να χαλαρώσεις το πρωί ή το μεσημέρι με έναν καλοφτιαγμένο καφέ στον πεζόδρομο, μπορείς να περάσεις για ένα ωραίο κοκτέιλ το απόγευμα μετά τη δουλειά, μπορείς να πάρεις την παρέα αργότερα το βραδάκι για ρακές, τσιπουράκια και καλό κρασί, συνοδεία πεντανόστιμων πιάτων!

Στον Σκούφια, λοιπόν, η ζωή αρχίζει στις 10 το πρωί και συνεχίζεται με την ίδια κεφαλή διάθεση έως τις 2 μετά τα μεσάνυχτα καθημερινά, σε έναν απόλυτα φιλόξενο χώρο, με ανθρώπους που αγαπούν αυτό που κάνουν και φροντίζουν να μας ετοιμάζουν τα καλύτερα, χρησιμοποιώντας πάντα φρέσκα και ποιοτικά προϊόντα. Από νωρίς η κουζίνα θα σας προτείνει διάφορα σνακ για πρωινό (να τσεκάρετε τις ομελέτες αλλά και τις τορτίγιες με κοτόπουλο, κάρι, γιασούρτι και μυρωδικά), ενώ όσο περνάει η ώρα νέες γεύσεις καταφθάνουν στα τραπέζια, από αυτές που είναι ιδανικές για τη μέση, για να τις μοιράζεται όλη η παρέα. Θα βρείτε φοβερό μελωμένο κότσι (για δύο άτομα), το φημισμένο σφακιανό αρνάκι με άγρια χόρτα και μυρωδικά, το λαχταριστό κοκκινιστό μοσχάρι με πουρέ καπνιστής μελιτζάνας, εξαιρετικό φιλέτο κοτόπουλου σε μπουκιές με χρωματιστές πιπεριές και τζίντζερ, τυρόμπαλες με γλυκιά μυζήθρα και μαρμελάδα ντομάτας, αλλά και τα φημισμένα κεφτεδάκια με σος γιαουρτιού και μαρμελάδας από πιπεριές!

Όλα αυτά μπορείτε να τα συνδυάσετε με τέλεια αποστάγματα (να δοκιμάσετε τη γλυκόπιωτη ρακή «Σητεία»), τσίπουρα και ουζάκια, που έρχονται από μικρούς κυρίως παραγωγούς, καλό κρασί (και χύμα βιολογικό), αλλά και κοκτέιλ, σε κλασικές συνταγές αλλά και signatures. Να το επισκεφθείτε!

SAPOU

Υπέροχη διεθνής κουζίνα
από τον σεφ
Γιάννη Σαπουντζή

Από τις μεγάλες τζαμαρίες μπαίνει άπλετο το φως. Στα ξύλινα τραπέζια χρωματιστά σεβρίτσια, στο πάτωμα παχιά χαλιά. Νιώθεις σαν να μπήκες σε σπίτι φιλικό κι αυτή σου η αίσθηση δεν απέχει πολύ από την πραγματικότητα...

Ο σεφ Γιάννης Σαπουντζής άνοιξε το Sapo το 2015 στην Αντίπαρο και το 2017 το έφερε και στην Αθήνα. Στην κουζίνα βρίσκεται ο ίδιος, στη σάλα η γυναίκα του η Φιλιά να καλωσορίζει τους επισκέπτες με ένα ζεστό χαμόγελο.

Στο Sapo θα απολαύσεις μία νόστιμη διεθνή κουζίνα που έχει όμως αρκετές ασιατικές πινελιές, γεγονός που κάνει τις γεύσεις ακόμα πιο ενδιαφέρουσες. Αυτό που κάνει τα πιάτα του Γιάννη Σαπουντζή να ξεχωρίζουν είναι η εμμονή του στην ποιότητα και τη φρεσκάδα των πρώτων υλών. Στην κουζίνα του δεν επιτρέπονται τα ψάρια ιχθυ-

οτροφείου, ο ίδιος προτιμά ψάρια από τις ελληνικές θάλασσες τα οποία προμηθεύεται χάρη στη μακρά συνεργασία του με ντόπιους ψαράδες. Έτσι, θα δοκιμάσεις ένα υπέροχο ταρτάρ κόκκινης γαρίδας από την περιοχή της Πελοποννήσου, ένα δροσερό sashimi караβίδας με kosho μανταρίνι και lime που φέρνει τη φρεσκάδα της θάλασσας στο πιάτο σου, αλλά και το χριστόψαρο tartare μαριναρμένο σε εσπεριδοειδή και soy sauce και σερβιρισμένο σε φύλλο shiso όπου τρώγεται σαν mini tacos.

Οι λάτρεις των κρεατικών θα ανακαλύψουν πολλές διαφορετικές κοπές, μεταξύ αυτών ένα εκλεκτό rib eye Black Angus, αλλά και short ribs με hoisin bbq sauce. Για να συνοδέψεις το γεύμα σου θα βρεις signature cocktails, αλλά και κρασιά από όλο τον κόσμο με επιλογές σε φυσικά και βιοδυναμικά κρασιά.

Ναϊάδων 2, 2107230626

www.sapo.gr Sapou @sapou

ΑΦΙΕΡΩΜΑ ΠΑΓΚΡΑΤΙ και πέριξ

ΡΟΖ ΠΑΝΘΗΡΑΣ FIRE KITCHEN

Γαστρονομική εμπειρία και
χαλαρή ατμόσφαιρα στο στέκι
της πλατείας Βαρνάβα

Στο Παγκράτι εδώ και τρία χρόνια υπάρχει ένα στέκι που δεν κάνει ποτέ έκπτωση στην ποιότητα! Ταυτόχρονα είναι ένας χώρος φιλικός, οικείος, πολυσυλλεκτικός και εντυπωσιακά ανεπιτήδευτος. Θα συναντήσετε καλλιτέχνες, οικογένειες, ζευγαράκια, νέους και πολλές φορές, μάλιστα, γίνονται όλοι μία παρέα! Είτε επιλέξετε τον όμορφο εσωτερικό του χώρου είτε τα τραπέζια έξω, θα απολαύσετε εξαιρετική ελληνική-μεσογειακή κουζίνα. Ο ιδιοκτήτης και επικεφαλής στην κουζίνα, Σπύρος Κατσιμπας, έχει βαθιά γνώση του κρέατος και προέρχεται από μια οικογένεια με μακρόχρονη εμπειρία στην εστίαση, τέσσερις ολόκληρες γενιές. Ο ίδιος και η ομάδα που τον πλαισιώνει γνωρίζουν καλά ότι όλα ξεκινούν από την πρώτη ύλη. Έτσι, τα περισσότερα

προϊόντα του Ροζ Πάνθηρα έρχονται από την Παύλιανη, και την ευρύτερη περιοχή της Φθιώτιδας, αλλά και από μικρούς παραγωγούς από κάθε γωνιά της ελληνικής γης. Αξιοθαύμαστο είναι ότι όλα τα πιάτα ετοιμάζονται εκείνη τη στιγμή και μάλιστα στο ψήσιμο χρησιμοποιούνται μόνο κάρβουνα! Ο Ροζ Πάνθηρας καταφέρνει να συνδυάζει παραδοσιακές τεχνικές προσαρμωμένες στη σύγχρονη γαστρονομία και έτσι παρουσιάζει ένα μενού - βιωματική εμπειρία, πάντα σε πληθωρικές και value for money μερίδες, που αλλάζει ανά διαστήματα βάσει της εποχικότητας των πρώτων υλών. Να το επισκεφθείτε! Δευτέρα - Πέμπτη 18.00-01.00, Παρασκευή 14.30-01.00, Σάββατο-Κυριακή 13.30-01.00.

Extra tip: highlight του εστιατορίου είναι η μοσχαρίσια σπαλομπριζόλα του.

Μοσχαρίσια σπαλομπριζόλα με μαύρο αλάτι

Χειροποίητα μπιφτέκια προβατίνας

Γαρίδες σαγανάκι με άχυρο πατάτας

Εμπεδοκλέους 29, 2111167228

@roz_panthiras_

TRE SORELLE

Η πίτσα των ονείρων σου
υπάρχει στο Παγκράτι

Στο Tre Sorelle το άρωμα της πίτσας που μόλις ξεφουρνίστηκε, σε κάνει να γυρίσεις το κεφάλι – δεν μπορείς να το αγνοήσεις. Και πράγματι, αυτή η πίτσα δεν μοιάζει με καμία άλλη. Φτιάχνεται με ζυμάρι που ωριμάζει για 48 ολόκληρες ώρες, δέχεται πάνω της ό,τι πιο εκλεκτό σε πρώτη ύλη, ύστερα ψήνεται σε έναν ειδικό ξυλόφουρνο που αναπτύσσει πολύ υψηλές θερμοκρασίες. Έτσι βγαίνει πάντα τραγανή και μυρωδάτη, ακριβώς όπως θα τη συναντούσες στην Ιταλία. Καθόλου τυχαίο, λοιπόν, που αυτή η φωτεινή γωνιά στο Παγκράτι φημίζεται για τις πίτσες της από την πρώτη στιγμή που

άνοιξε. Στον κατάλογο, θα συναντήσεις πολλές λαχταριστές επιλογές. Δικές μας αγαπημένες η Ταρτούφο με φρέσκια μοτσαρέλα, τρούφα, ντοματίνια, βουβαλίσια μοτσαρέλα και βασιλικό, αλλά και η Ζουκίνι με φρέσκια μοτσαρέλα, τρυφερό κολοκυθάκι, ντοματίνια, γκοργκοντζόλα, βουβαλίσια μοτσαρέλα και βασιλικό. Θα συνοδέψεις την πίτσα σου με φανταστικά cocktails (σ.σ. το Tre Sorelle διαθέτει μία πολύ δυνατή μπάρα) ή με ένα ποτήρι κρασί, θα συζητήσεις με τους φίλους, θα γελάσεις, και κάπως έτσι το Παγκράτι μεταμορφώνεται σε μία γειτονιά της Ρώμης. Και delivery μέσω e-food και Wolt.

📍 Αρχελάου 19, 2114072172
📱 Tre Sorelle 📷 tre_sorelle_pizza

ΑΦΙΕΡΩΜΑ ΠΑΓΚΡΑΤΙ και πέριξ

BORGHESE

Τα θεϊκά σάντουιτς της Αρχελάου

Το τέλειο σάντουιτς δεν είναι εύκολη υπόθεση. Χρειάζεται άψογο ψωμί, εκλεκτά υλικά, αλλά και μεγάλη μαεστρία στους συνδυασμούς. Όμως το Borghese, που εμφανίστηκε το περασμένο καλοκαίρι στην Αρχελάου, τα ξέρει όλα αυτά – να γιατί έγινε αμέσως το hot στέκι της Αρχελάου. Τα τρομερά του σάντουιτς φτιάχνονται με ψωμί από την Kora (ένας από τους καλύτερους φούρνους της Αθήνας), τα τυριά και τα αλλαντικά είναι τα πιο ποιοτικά που μπορείς να βρεις και καταφτάνουν από την Ιταλία, ενώ όλες οι υπόλοιπες παρασκευές που απαιτούνται για ένα πραγματικό καλό σάντουιτς γίνονται εδώ καθημερινά, από την αρχή. Στον κατάλογό του θα βρεις 18 προτάσεις χορταστικών και βαθιά νόστιμων σάντουιτς (που μάλιστα ετοιμάζονται επί τόπου τη στιγμή της παραγγελίας σου!), με το Sandwich Μορταδέλα (μορταδέλα με φιστίκι, ρόκα, pecorino

Romano και μαγιονέζα με σπασμένο μαύρο πιπέρι) αλλά και το Sandwich Γαλοπούλα Τρούφας (με γαλοπούλα τρούφας, βουβαλίσια mozzarella, ανάμεικτα φύλλα σαλάτας και μαγιονέζα μυρωδικών) να έρχονται σταθερά πρώτα στις προτιμήσεις. Για γλυκάκι, θα βρεις τραγανά Cannoli, αλλά και ένα φανταστικό κρουασάν (κι αυτό από την Kora) με κρέμα βανίλια και αλατισμένη καραμέλα. Για να συνοδέψεις το θεϊκό σου σάντουιτς, υπάρχει εξαιρετικός καφές από την ιταλική εταιρεία Del Doge, αλλά και χυμοί Verve. Να πούμε επίσης ότι το Borghese λειτουργεί ταυτόχρονα και ως delicatessen, πράγμα που σημαίνει ότι όλα αυτά τα εκλεκτά αλλαντικά και τυριά που θα ανακαλύψεις μέσα στο σάντουιτς σου μπορείς να τα προμηθευτείς και για το σπίτι μαζί με ζυμαρικά, ιταλικές σάλτσες και συσκευασμένα ιταλικά γλυκά. Τι περιμένεις; Τρέξε! Και delivery μέσω Wolt και e-food.

📍 Αρχελάου 19, 2107250511
📱 Borghese 📷 borgheseathens

ΤΖΙΦΡΗΣ

Το παραδοσιακό γαλακτοπωλείο με τις αυθεντικές γεύσεις

Ανάλαφρο, βελούδινο, αφράτο, κρεμώδες, χωρίς νερό, με γαλατένια γλύκα, υπέροχα δροσερό σε δύο γεύσεις, βανίλια και σοκολάτα αλλά και ανάμεικτο. Κάθε κουταλιά από το κυπελάκι με το soft ice cream (ευτυχώς βγαίνει και σε οικογενειακό) του Τζίφρη –που θα μπορούσα να περιγράψω για ώρες– ή κάθε μπουκιά από το κρατσανιστό κωνάκι του που έχει γίνει talk of the town, σε κάνει να κλείνεις αυτόματα τα μάτια σου και σε μεταφέρει νοσταλγικά στις αυθεντικές παραδοσιακές γεύσεις της παιδικής σου ηλικίας. Ο Κώστας Δασκαλάκης, γνωστός και ως «Τζίφρης», στο γωνιακό και φωτεινό spot του στο Παγκράτι όπου το γάλα και τα τυριά μοσχοβολούν θα σε μυήσει στις αυθεντικές παλιές γεύσεις της Αμφιλοχίας. Αξίζει να δοκιμάσεις από την τεράστια γκάμα των προϊόντων τα διαλεχτά τυροκομικά και γαλακτοκομικά του, όπως το αγελαδινό γάλα, πλήρες και ελαφρύ, σοκολατούχο (για μικρούς και μεγάλους), κατσίκισιο, ξινόγαλο, παραδοσιακό αιγοπρόβριο Αμφιλοχίας, γιαούρτι πρόβριο, τόσο σε κεσεδάκι όσο και σε πλήρη τσανάκα, γιαούρτι αγελαδινό και κατσι-

κίσιο, κίτρινα τυριά Αμφιλοχίας, τσαλαφούτι, κεφαλογραβιέρα, πεκορίνο, γραβιέρα πλήρης και σε έκδοση light, φρέσκο βούτυρο, αλλά και κρέμες όπως καραμελέ (ό,τι καλύτερο υπάρχει), βανίλια, μπισκοτόκρεμα, σοκολάτα και το ρυζόγαλο –χωρίς συντηρητικά– που έχουν όλα μοναδική γεύση και ποιότητα και αποτελούν εξαιρετική επιλογή για να συνοδεύσουν το γεύμα σου. Εκτός των γαλακτοκομικών όμως, στα ράφια του θα βρεις και επιλεγμένα προϊόντα από μικρούς Έλληνες παραγωγούς και φάρμες, όπως τραχανά κάθε λογής, σάλτσες ντομάτας, ζυμαρικά από την Αμφιλοχία, όσπρια, δημητριακά, παξιμάδια, κριτσίνια, μπισκότα, μέλια, καβουρμά, προϊόντα με χαρούφι, ταχίνια, χαλβάδες, υποβρύχιο σε διάφορες γεύσεις, μαρμελάδες, γλυκά κουταλιού που σε κερδίζουν αμέσως με τη γεύση τους αλλά και ξεχωριστές παραδοσιακές κατεψυγμένες πίτες από πρώτες ύλες του Τζίφρη, που όμοιές τους δεν έχεις γευτεί. Ό,τι και αν επιλέξεις το σίγουρο είναι ότι τα προϊόντα με την υφή και τη γεύση τους θα αποκτήσουν αμέσως ξεχωριστή θέση στο σπίτι και την καρδιά σου.

📍 Υμντού 60, 2107231625
 📱 Tzifris Dairy 📧 @tzifris_galaktokomika

ΑΦΙΕΡΩΜΑ ΠΑΓΚΡΑΤΙ και πέριξ

ΟΜΝΙΑ PAGRATI APARTMENTS

by kimon Erikat

Η επιτομή της άψογης αισθητικής

Τα Omnia Pagrati Apartments είναι ιδανικά για όσους επιθυμούν να βιώσουν την αθηναϊκή κουλτούρα στην πιο hip γειτονιά της πόλης: το Παγκράτι! Εδώ σε περιμένουν 23 εκπληκτικά και πλήρως λειτουργικά διαμερίσματα, που ξεκινούν από τα 20 τ.μ. και φτάνουν μέχρι τα 50 τ.μ., με τη δυνατότητα να φιλοξενήσουν από δύο έως τέσσερα άτομα. Μπορούμε να πούμε ότι η ομάδα της Omnia Pagrati Apartments, σε συνεργασία με τον δημιουργό τον Κ. Ερίκατ, έφτιαξε διαμερίσματα τόσο όμορφα και πρακτικά που θα μπορούσε κανείς να ζήσει σε αυτά για πάντα. Η γειτονιά είναι ήσυχη και ασφαλής, με εξαιρετική πρόσβαση στο κέντρο της πόλης καθώς βρίσκεται σε απόσταση αναπνοής από το Παναθηναϊκό Στάδιο

και τον Εθνικό κήπο και απέχει μόλις λίγα λεπτά από την πλατεία Συντάγματος. Επιπλέον, τα διαμερίσματα βρίσκονται στον πιο εμπορικό δρόμο του Παγκρατίου, έναν δρόμο γεμάτο εστιατόρια, café και κάθε λογής μαγαζιά που σε περιμένουν να τα ανακαλύψεις σε αυτή την αυθεντική γειτονιά της Αθήνας. Όλα τα διαμερίσματα είναι πλήρως εξοπλισμένα με όλα όσα χρειάζεται ένα σπίτι: κουζίνα, ψυγείο, πλυντήριο, πόρτα ασφαλείας και δωρεάν Wi-Fi. Η υψηλή λειτουργικότητά τους, αλλά και η καλαισθησία τους, τα καθιστά κατάλληλα για διαμονή επισκεπτών από μία μέρα μέχρι έξι μήνες.

Tip: Σκοπός της Omnia Pagrati Apartments είναι να δημιουργήσει για εσένα ένα σπίτι μακριά από το σπίτι σου.

📍 ΧρEMONΙΔΟΥ 30, 2107001426
 🌐 www.omnia-pagrati.com 📱 Omnia Pagrati 📧 @omnia_pagrati

Επιμέλεια:
ΜΑΡΙΑ ΙΩΑΝΝΑ
ΣΙΓΓΑΛΟΥ

look

IKEA
Λούτρινο Morrhar € 28

MODIVO
Φόρεμα Silvan Heach €98
μετά την έκπτωση

RALPH LAUREN
Σκουλαρίκια σε χρυσό χρώμα

ESSENCE
Παλέτα σκιών Blooming Bright

MCM
Φουλάρι από σιλκ με λεοπάρ
σχέδιο €290

Έχω γεμίσει
την καραμπίνα.
Ας έρθουν
τα λεοπάρ στη
μόδα λοιπόν.

CALZEDONIA
Κολάν flare από Τούλι με Print €29,95

INTIMISSIMI
Σλιν Brazilian Cool Minimal €14,90

PENNY BLACK
Φούστα €108

POLAROID
Γυαλιά ηλίου

KARL LAGERFERD
Φόρεμα €349

HARALAS
Sneakers Guess
Brayjen €135

MICHAEL KORS
Tote bag με
λεοπάρ σχέδιο

TEZENIS
Σουτιέν Τρίγωνο
Pretty Leopard €16,99

Vintage Love σε τιμές της χαράς, στην Ιπποκράτους

Μια σταλιά απόλυτης τρέλας, κρεμάστρες και σωροί από θησαυρούς και κάπου μέσα στο χαμό, μια γλυκύτατη Άννα (Ρηγοπούλου), μια μηχανολόγος, επάγγελμα το οποίο ακόμη εξασκεί, μαζί με την αγάπη της για ό,τι έρχεται από τα παλιά.

Της ΕΛΕΝΗΣ ΨΥΧΟΥΛΗ

Εμείς οι παλιότερες, το vintage και το second hand το θυμόμαστε σε κάτι αχανείς αμερικάνικες, όπου έπρεπε να έχεις το μάτι γαρίδα για να ξετρυπώσεις το κελεπούρι μέσα από σωρούς στο ύψος του Έβερεστ, με αποφορά αδιόρατης μούχλας και υγρασίας, το είχαμε σαν λύση ανάγκης όταν είμασταν άφραγκες, το είχαμε για τα πάρτι στα Καρναβάλια, το είχαμε γιατί μόνο εκεί έβρισκες gar μακό πριν έρθουν επισήμως στην Ελλάδα. Τα καινούρια παιδιά, το βίντατζ ντύσιμο το αντιλαμβάνονται ως μονόδρομο, αντίσταση στις πολυεθνικές, αντίσταση στο γιούνιφορμ στιλ-στολή-φοράμε όλοι τα ίδια, νοιάξιμο για την ανακύκλωση και τον πράσινο πλανήτη, αναγκαιότητα στον βασικό μισθό που δεν φτάνει ούτε για πατάκια αλλά και αγάπη για τις αυθεντικές καμπάνες στα τζιν και τις βότες των έιτις που η νέα γενιά δεν έχει ταυτίσει με την Αλέξης Κόλμπι στη Δυναστεία – και γι' αυτό της φαίνονται ολόφρεσκες. Ανηφορίζοντας την Ιπποκράτους, μια κρεμάστρα με πολύχρωμες νοστιμιές παρελθόντων καιρών θα σε ειδοποιήσει ότι μόλις έφτασες στο **Vintage Love**, το όνομα του οποίου σε ενημερώνω εγώ διότι δεν έχει ακόμη ταμπέλα και δεν βιάζεται να αποκτήσει. Εσύ θα το ξεχωρίσεις από τον πολυέλαιο – αυτόν που είχε σπίτι της η γιαγιά σου – και τα ανάλογα ταμπλό με τις χρυσές κορνίζες. Μια σταλιά απόλυτης τρέλας, κρεμάστρες και σωροί από θησαυρούς, ρούχα, παπούτσια, κοσμήματα, τσάντες, αξεσουάρ και κάπου μέσα στο χαμό, μια γλυκύτατη **Άννα (Ρηγοπούλου)**. Η οποία σπούδασε μηχανολόγος, επάγγελμα το οποίο ακόμη εξασκεί, μαζί με την αγάπη της για ό,τι έρχεται από τα παλιά. Χιλιάδες ευρήματα συσσωρεύτηκαν σε σπίτια και αποθήκες, όταν ένιωσε ότι δεν χωρούσε πουθενά, το πρώτο Vintage Love άνοιξε στον Ν. Κόσμο, για να μετακομίσει εσχάτως στα Εξάρχεια. Βιντατζάδικα υπάρχουν πλέον πολλά, εδώ όμως κάτι ξεχωρίζει. Το γούστο της Άννας που ξέρει να ξετρυπώνει τις παλιές, χειροποίητες τουαλέτες – το ράψιμό τους «μιλάει» που έλεγε και η γιαγιά μου – από γνωστούς, παλιούς, ελληνικούς οίκους, ξεχωριστά θετράλε βραδινά για σπέσιαλ εμφανίσεις, ρούχα από τα τοπ μαγαζιά που λατρέψαμε όσες προλάβαμε τα 80s (*Acrobat, Dynamo, Sotris*), σακάκια με απίστευτο ράψιμο αλλά και παλιά *Zara*, αφού η Άννα βλέπει το θέμα δημοκρατικά και σφαιρικά, να βρει ο καθένας αυτό που θα αγαπήσει και να μην πάρει κάτι που δεν το χρειάζεται. Σ' αυτό συμφωνούν και οι τιμές αφού όλα εδώ κοστίζουν από 3 ως 30 ευρώ. Στα νέα παιδιά κάνει καλύτερες τιμές, καθώς αυτό που τη μέλλει πρωτίστως είναι να δίνει χαρά με τα ρούχα της, κόντρα στη μιζέρια που βιώνουμε. Κάθε φορά που νιώθω μια μαυρίλα, εδώ θα έρθω να διώξω τα σύννεφα. Πατί θα συναντήσω την περσόνα ενδυματολόγο **Μάγδα Καλορίτη**, γνωστές και άγνωστες φίλες, να ντύνουμε η μια την άλλη, σε ένα ενήλικο παιχνίδι χωρίς Μπάρμπι αλλά με εμάς βασίλισσες, που πάντα καταλήγει με κοκτέιλ στη διπλανή **Lulu**. ●

INFO
Vintage Love,
Ιπποκράτους 57,
6989943876

CITY GUIDE

Νέα έργα και δημιουργοί στο Onassis Future N.O.W.

Η σεξεργασία, η ρευστότητα φύλου και οι συλλογικές ταυτότητες στο επίκεντρο των παραστάσεων του θεατρικού φεστιβάλ στη Στέγη

«Θέλει να κάνει την ποίηση του "εδώ και τώρα" και τη φωνή μιας γενιάς που αρνείται τη σιωπή να αντηχήσει εντός και εκτός των σκηνών» και για έξι μέρες ακόμα μας περιμένει στη Στέγη του Ιδρύματος Ωνάση. Ο λόγος για το Φεστιβάλ Onassis Future N.O.W., που υπογράφουν επιμελητικά η Ιλειαίνα Δημάδη, η Αφροδίτη Παναγιωτάκου και ο Κωνσταντίνος Τζάθας και παρουσιάζει σε πρεμιέρα τρία καινούργια έργα που προκρίθηκαν μέσα από ετήσιο ανοικτό κάλεσμα.

Έως τις 9 Απριλίου (από Πέμπτη έως Κυριακή) κάθε βραδιά ανοίγει στις 18:00 με το «Call me Sugar» της Χριστίνας Κυπραίου και του Μιχάλη Πητιδή, μια σπονδυλωτή θεατρική περφόρμανς που πραγματεύεται θέματα όπως η εμπορευματοποίηση του φετιχισμού, τα ταμπού, τα στερεότυπα, η μοναξιά και η σεξουαλικότητα μέσα από τον χώρο της online σεξεργασίας.

Στις 20:00 ο «Σεισμός» του Βασίλη Βηλαρά καλεί στη Μικρή Σκηνή non binary άτομα, τρανς θηλυκότητες, μετανάστριες και σεξεργάτες για να τραγουδήσουν τη ρητορική μίσους που υφίστανται καθημερινά. Άνθρωποι που αποφασίζουν να μιλήσουν για τη διαφορετικότητα, «την αγαπημένη λέξη κυρίως των ανθρώπων που κυρίως δεν ανήκουν σε αυτή» αφού, όπως αναφέρουν οι ίδιοι, δεν έχουν γνωρίσει «ούτε ένα άτομο που να είναι διαφορετικό και να το δηλώνει».

Στις 22:00 το «Perseids ή πώς να παρτάρετε αγρίως» των Ζωής Σιγαλού και Μαρίας Σιώτου μετατρέπει το -1 επίπεδο της Στέγης σε κλαμπ, συγκεκριμένα στις τουαλέτες του, όπου πέντε θηλυκότητες μοιράζονται μεθυσμένες εξομολογήσεις για τον έρωτα, την αγάπη και τη φιλία, βρισιές, sexting κι αγκαλιές. Γιατί, όπως λένε «τώρα, ήρθε η στιγμή να πάρουμε ό,τι απέμεινε και να το κάψουμε. Να καεί για να ξαναγεννηθεί από τις στάχτες σαν φοίνικας. Ξεσηκωθείτε».

INFO

Future N.O.W. Στέγη Ιδρύματος Ωνάση
 Συγγρού 107, Νέος Κόσμος
 Έως 9 Απριλίου, Πέμπτη έως Κυριακή
 Εισιτήρια: 2111981784,
tickets.onassis.org

© PINELOPI GERASIMOU

© ΘΗΝΕΑΣ ΣΙΜΟΠΟΥΛΟΣ

© ΑΝΔΡΕΑΣ ΣΙΜΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΠΙΛΟΓΕΣ

Μη χάσετε αυτή την εβδομάδα

10

Μη χάσετε αυτή την εβδομάδα θέατρο, συναυλίες, εκθέσεις. Πολιτιστικές προτάσεις που μας εντριγκάρουν.

Της ΙΩΑΝΝΑΣ ΓΚΟΜΟΥΖΑ

1 Οι γυναίκες λένε WOW

Οι διάσημες ακτιβίστριες καλλιτέχνιδες Guerilla Girls, η βραβευμένη συνθέτρια και σαξοφωνίστρια Nubya Garcia, η δημοσιογράφος και συγγραφέας Elena Favilli, οι Eileen Smith και Diane Stevens, μέλη της ομάδας Janes που βοηθούσαν γυναίκες στο Σικάγο να κάνουν ασφαλείς αμβλώσεις όταν ακόμα αυτές ήταν παράνομες, βρίσκονται ανάμεσα στις προσκεκλημένες του φεστιβάλ WOW - Women of the World, που έρχεται στην Αθήνα μετά την παρουσία του σε περισσότερες από 30 πόλεις. Στα highlights της διοργάνωσης και η έκθεση της Τσέχας φωτογράφου Dana Kyndron και η σκηνική ανάγνωση του θεατρικού έργου «Maryland» της Lucy Kirkwood σε σκηνοθεσία Κατερίνας Γιαννοπούλου.

Κέντρο Πολιτισμού Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος, 1-3 Απριλίου

2 Βιογραφικό για... περφόρμανς

Μπορεί μια συνέντευξη για ανεύρεση δουλειάς να αποτελέσει έμπνευση για περφόρμανς; Στο «Please find attached my CV» η Ελίζα Σόρογκα μας ταξιδεύει στον ειρωνικό και απρόβλεπτο κόσμο της αγοράς εργασίας. Όσοι θεατές προσέλθετε, μπορείτε να λάβετε τον ρόλο του εργοδότη πραγματοποιώντας τη συνέντευξη χωρίς προκαθορισμένες ερωτήσεις.

Art Project Space (Φαλήρου 66, Κουκάκι), 31 Μαρτίου & 1 Απριλίου στις 20:00

Για να καταχωριστείτε στους οδηγούς της Α.Υ., στείλτε δελτία Τύπου 2 εβδομάδες πριν από την προγραμματισμένη ημερομηνία. Ταχυδρομικώς στη διεύθυνση Χαρ. Τρικούπη 22, 10679 Αθήνα ή στο fax 210 3617310 ή στο avguide@athensvoice.gr

3 Ο live αποχαιρετισμός του Max Romeo

Το προκλητικό του «Wet Dream» έκανε θραύση, παρά τις απαγορεύσεις, οδηγώντας στο λανσάρισμα ενός εντελώς νέου στιλ της ρέγγε, ενώ το «Let the Power Fall» έγινε μουσικό θέμα στην εκλογική καμπάνια του σοσιαλιστικού Λαϊκού Εθνικού Κόμματος στην πατρίδα του Τζαμάικα. Τις επόμενες δεκαετίες θα ανέβαινε στη Νέα Υόρκη το μιούζικαλ Reggae που έγραψε, θα συνεργαζόταν με τους Rolling Stones, ενώ samples από το Chase the Devil θα χρησιμοποιούσαν οι The Prodigy και ο Kanye West. Λίγο πριν κλείσει τα 80 χρόνια του ο θρύλος της roots reggae τραγουδά στην Αθήνα για τελευταία φορά τις μεγάλες επιτυχίες του στο πλαίσιο της παγκόσμιας «Farewell Tour» του.

Fuzz Club, 2 Απριλίου στις 21:00

© F. BLANQUIN

4 Δωρεάν προβολές σε Άστορ και Ιντεάλ

Αυτή την Κυριακή, από τις έξι το απόγευμα οι προβολές στους δύο ιστορικούς κινηματογράφους δεν θα έχουν εισιτήριο, το πρόγραμμα θα περιλαμβάνει ταινίες όπως το πολυβραβευμένο «Aftersun» της Σαρλότ Γουέλς και η υποψήφια για έξι Σεζάρ «Μεγάλη ρήξη», ενώ οθόνη θα στηθεί και στην πλατεία Κοραή. Το κάλεσμα από τα δύο κεντρικά σινεμά έρχεται μετά τις τελευταίες εξελίξεις που αφορούν στην αξιοποίηση των κτιρίων όπου στεγάζονται και στο πλαίσιο της προσπάθειας για τη διάσωση και διατήρηση ως διατηρητέας της χρήσης των αιθουσών ως κινηματογράφων.

Κινηματογράφοι Άστορ & Ιντεάλ, 2 Απριλίου από τις 18.00

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ ΕΙΚΑΣΤΑΣΗΣ: ΕΥΓΕΝΙΚΗ ΠΑΡΑΧΩΡΗΤΗ THE CITRONNE GALLERY ΚΑΙ ΤΟΥ ΚΑΛΙΤΕΧΝΗ.

5 Τα «Τροχιακά αντικείμενα» του Παντελή Χανδρή

Έξι χρόνια μετά από την τελευταία του ατομική στην Αθήνα, ο γνωστός καλλιτέχνης εκθέτει ένα νέο σώμα δουλειάς, διερευνώντας θεματικές που σταθερά τον απασχολούν όπως σκιά και φως, ζωγραφική απεικόνιση και γλυπτική φόρμα, κατακερματισμός και ανασύσταση. Σαν ένας ιδιόμορφος «πλανητικός» κόσμος ή ένα μνημείο στο οποίο ένα πλήθος ετερογενών σωμάτων μοιάζουν να περιστρέφονται γύρω από μια πέτρινη φλόγα, το έργο «Orbital Objects» είναι μια γλυπτική εγκατάσταση σε εξέλιξη. Ή, όπως χαρακτηριστικά αναφέρει ο ίδιος, «ένας κήπος μέσα στον οποίο οι επισκέπτες θα μπορούν να περιηγούνται αναστοχαζόμενοι την ίδια τους τη φύση επαναπροσδιορίζοντας την αντίληψη του παρόντος».

Citronne Gallery, εγκαίνια: 30 Μαρτίου στις 19:00, μέχρι 24 Ιουνίου

ΜΗΝ ΤΟ ΧΑΣΕΙΣ

© MARCO BORG GREVE

Ντένις Κοζούκιν

Janine Jansen

© JUNA BERNAND

© MARCO BORG GREVE

Ράφαλ Μπλέχατς

Βίλντε Φρανγκ

© MARCO BORG GREVE

6 Η άνοιξη έχει το φεστιβάλ της

Διεθνούς φήμης σύνολα, βραβευμένοι σολίστ, διάσημοι δημιουργοί: η μουσική και ο χορός έχουν την τιμητική τους για δεύτερη χρονιά στο Φεστιβάλ της άνοιξης στο Μέγαρο. Η αυλαία ανεβαίνει την 1η Απριλίου με την καταξιωμένη Sinfonia Varsovia και τον βιρτουόζο πιανίστα Ράφαλ Μπλέχατς. Τη Δευτέρα το φωνητικό σύνολο Vox Clamantis θα αναμετρηθεί με το «Passio», μία από τις σπουδαιότερες θρησκευτικές συνθέσεις του Άρβο Παιρτ. Την Τρίτη η βιολονίστα Βίλντε Φρανγκ και ο πιανίστας Ντένις Κοζούκιν ανοίγουν τις παρτιτούρες τους σε έργα Μπραμς, Γκριγκ και Μπάρτοκ. Ενώ την Τετάρτη το ντοκιμαντέρ «Janine Jansen: Ερωτευμένη με τον Stradivari» μας αποκαλύπτει τον κόσμο των διάσημων έγχορδων μέσα από την ερμηνεία της Ολλανδής σαρτο του βιολιού.

Μέγαρο Μουσικής Αθηνών, 1-10 Απριλίου

8 Μια βραδιά για τον Χρόνη Μπότσογλου

Για περισσότερο από πέντε δεκαετίες επικεντρώθηκε σε μια ανθρωποκεντρική ζωγραφική εστιασμένη σε διαχρονικά ερωτήματα της ανθρωπίνης ύπαρξης γύρω από τη ζωή, τον θάνατο, τη φθορά, τη μνήμη, ενώ παράλληλα ανέπτυξε ακαδημαϊκή και συγγραφική δραστηριότητα σε δημιουργικό διάλογο με καίριους προβληματισμούς της εποχής του. Έναν χρόνο από τον θάνατο του σημαντικού ζωγράφου, η ζωγράφος Κλεοπάτρα Δίγκα, η ιστορικός τέχνης-επιμελήτρια Χάρις Κανελλοπούλου, ο συνθέτης Γιώργος Κουρουπός και ο συγγραφέας Χρήστος Λάζος καταθέτουν τις προσωπικές τους εμπειρίες και συζητούν για ζητήματα που διατρέχουν το πολυδιάστατο έργο του Χρόνη Μπότσογλου (είσοδος ελεύθερη με δελτία εισόδου).

Εθνικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης, 3 Απριλίου στις 18:00

9 Οι Babo Koro ζωντανά στο Κύτταρο!

Με το album «Σίσυφος» και τα singles «Το Θεριό» και «Του ποταμού ο χορός» μας σύστησαν τον χαρακτηριστικό ήχο τους, που μπλέκει τους παραδοσιακούς ελληνικούς ρυθμούς και τις βαλκανικές πολυφωνίες με τη σύγχρονη ενορχήστρωση. Αυτή την Παρασκευή οι Babo Koro παρουσιάζουν τραγούδια από τη δισκογραφία τους αλλά και νέα κομμάτια από τον επερχόμενο δίσκο τους με διάθεση να εξερευνήσουν καινούργια εξωστρεφή και δυναμικά μουσικά τοπία.

Κύτταρο Live, 31 Μαρτίου στις 22:00

© VALERIA ISAEVA

7 Οι dissonArt στην Ελευσίνα

Αν σας ενδιαφέρει η κλασική μουσική του 20ού αιώνα, πιάστε μαξιλάρι στην αποθήκη 1 στο ατμοσφαιρικό Παλιό Ελαιουργείο και ανακαλύψτε για πρώτη φορά ζωντανά στην Ελλάδα το «Piano, Violin, Viola, Cello» του Morton Feldman. Στο κύκνειο άσμα του ο Αμερικανός πρωτοπόρος της πειραματικής μουσικής καταστρέφει με μία κίνηση όλο τον περιγραφισμό, ακροβατώντας με έναν τρόπο απείρητο στη λεπτή γραμμή μεταξύ στάσης και εξέλιξης.

Παλιό Ελαιουργείο Ελευσίνας, 1 Απριλίου στις 21:00

© ΕΛΛΗΝ ΓΙΟΥΝΑΝΗ

10 Αντιναζιστικός Κούσενερ σε πανελλήνια πρεμιέρα

Την Πρωτοχρονιά του 1932, στο Βερολίνο, μια παρέα αριστερών καλλιτεχνών γιορτάζει στο σπίτι της ηθοποιού Αγκνες. Μέσα στον επόμενο ενάμιση χρόνο και, ενώ τα σύννεφα του ναζισμού πυκνώνουν, ο καθένας έρχεται αντιμέτωπος με τους άλλους αλλά και με τον ίδιο του τον εαυτό. Το «Ένα σπίτι φωτεινό σαν μέρα» του Τόνου Κούσενερ, δημιουργού του πολυβραβευμένου «Άγγελος στην Αμερική», μας συστήνει ο Πάννης Μόσχος. Ένα έργο που, όπως σημειώνει, «μάς βάζει απέναντι σε έναν καθρέφτη να κοιτάξουμε στο παρελθόν το δικό μας μέλλον».

Εθνικό Θέατρο, από 31 Μαρτίου

Τετάρτη στις 19:30, Πέμπτη, Παρασκευή στις 21:00, Σάββατο στις 18:00 & 21:00, Κυριακή στις 19:30

ΘΕΑΤΡΟ

Κριτική του
ΔΗΜΗΤΡΗ
ΤΣΑΤΣΟΥΛΗ

«Το να κερδίζεις χρήματα είναι τέχνη»

Ηρήση του τίτλου οφείλεται στον πολυσιχιδή καλλιτέχνη που μετέτρεψε σε τέχνη τα καταναλωτικά προϊόντα, ανάγοντας και τον ίδιο του τον εαυτό, ως διασημότητα, σε καταναλωτικό προϊόν.

Ο **Andrew Warhola** (Πίτσμπουργκ, 1928 - Νέα Υόρκη, 1987), με καταγωγή από τη σημερινή Σλοβακία, μεγάλωσε στις ΗΠΑ σε μια φτωχή οικογένεια ρουθίνων μεταναστών, ορφανός από πατέρα ήδη από τα δεκατέσσερα χρόνια του, θα αναδειχθεί σταδιακά στον κυριότερο εκπρόσωπο της **popart**, γνωστός ως **Andy Warhol**. Έχοντας σπουδάσει *Καλές Τέχνες*, θα γίνει γνωστός μέσα από τη διαφήμιση, θα καθιερωθεί ως εικονογράφος, πραγματοποιώντας την πρώτη του ατομική έκθεση το 1952, υπό την προστασία του γκαλερίστα **Αλέξανδρου Ιόλα**.

Το 1962 θα συστηθεί πλέον ως ζωγράφος και θα παρουσιάσει για πρώτη φορά τη σειρά με τις 32 *Campbell's Soup can* ενώ τη ίδια χρονιά θα παρουσιάσει σε μεταξοτυπίες τη σειρά πορτραίτων διασήμων, όπως της Μαίριλιν Μονρόε, του Έλβις Πρίσλεϋ και άλλων. Το 1964 δημιουργεί το περίφημο *Factory* ως εργαστήριο και τόπο συνάντησης με τους φίλους του, το οποίο θα εξελιχθεί σε τόπο συνάντησης πρωτοποριακών καλλιτεχνών, αντεργκράουντ κουλτούρας, διασήμων και τοξικομανών. Θα σωθεί ως εκ θαύματος από την απόπειρα δολοφονίας του το 1968, ενώ το 1969 δημιουργεί το περιοδικό *Interview*. Θα αναδειχθεί σε έναν από τους επιδραστικότερους, αν και αμφισβητούμενους ανθρώπους της τέχνης παγκοσμίως, συνδυάζοντας λάμψη, υψηλές γνώριμες, καταχρήσεις, με την εμβληματική ασπνέμενη περούκα του να κρύβει την πραγματική του προσωπικότητα. Θα πεθάνει το 1987 από επιπλοκές μιας εγχείρησης ρουτίνας αφαίρεσης χολής από την καρδιά του.

Αυτή την αμφίσημη προσωπικότητα επιχειρεί να αναδείξει, μέσα από μια αυτοπροσωπογραφία του, το κείμενο του ταλαντούχου σκηνοθέτη **Δημήτρη Αγιοπετρίτη-Μπογδάνου**, ένα κείμενο που γράφτηκε το 2010 για το *Central Saint Martins* του Λονδίνου, όπου και ανέβηκε για πρώτη φορά. Ένα κείμενο που στηρίζεται σε ποικίλα ντοκουμέντα και μαρτυρίες και επιδιώκει, μέσα από δέκα εικόνες ενός μονολογούντος προσώπου, να αναδείξει διαφορετικές πλευρές του Αμερικανού καλλιτέχνη, από τα παιδικά του χρόνια έως τον θάνατό του.

Στο ελληνικό ανέβασμα του έργου, ο σκηνοθέτης ευτύχησε να συνεργάζεται με έναν επίσης πολυτάλαντο ηθοποιό, τον **Μιλτιάδη Φιορέντζη**, ο οποίος μεταμορφώνεται σε Άντυ Γουόρχολ. Με τη γνωστή περούκα και με την πλάτη προς το κοινό, μοιάζει αρχικά να μιλάει με τον αντικατοπτρισμό του. Ντυμένος στα μαύρα,

αλλάζοντας γυαλιά ανά διαστήματα, με φωνή ήρεμη, ήπιους τόνους, σχεδόν διστακτικούς, αλλά με κατάλληλες εναλλαγές, ο Φιορέντζης κινείται μέσα στον χώρο, κατασκευάζοντας μια πιστή εικόνα του δραματικού προσώπου, με τα μικρά άτολμα βηματάκια, τα χέρια, τα δάκτυλα σε διαρκή κίνηση, αναδεικνύοντας σωματικά τις διαδοχικές διαθέσεις του Άντυ κατά τη διάρκεια της ζωής του με τρόπο απολαυστικό. Τον μονόλογο διακόπτουν μόνο τηλεφωνήματα από φίλη, κάποιους γνωστούς, οι οποίοι, με φωνές οφ, εισάγουν εξωτερικές πληροφορίες, οι οποίες θα ενσωματωθούν, στη συνέχεια, στην πορεία της αυτο-διήγησης. Τέτοιες είναι, για παράδειγμα, τα όσα ακολούθησαν τον πυροβολισμό του από τη **Βαλερύ Σολάνας**, που θέλησε να τον εκδικηθεί γιατί είχε απορρίψει έργο της, και η βεβαιότητα των γιατρών του ότι θα πεθάνει.

Το σκηνικό του ίδιου του σκηνοθέτη θυμίζει αρχικά ένα είδος αποθήκης με ριγμένα ακατάστατα διάφορα παρόμοια αντικείμενα. Θα αποδειχθεί, ωστόσο, ότι πρόκειται για απόλυτα λειτουργικά αντικείμενα, τα οποία έπαιξαν σημαντικό ρόλο στην καλλιτεχνική του πορεία, όπως μια κονσέρβα της εταιρείας της σούπας Κάμπελ, κουτί κόκα-κόλας, σε μια γωνιά ριγμένο ένα τεύχος του περιοδικού που εξέδωσε, το *Interview*, και άλλα, ενώ στο πίσω λευκό μέρος κάδρων ριγμένων στον τοίχο, αλλά και στο βάθος της σκηνής θα προβάλλονται κατά διαστήματα εικόνες από ζωγραφικά έργα του, από ταινίες του ή και προσωπικές του φωτογραφίες, ακόμη και εραστών του, σε ό,τι τελικά αναφέρεται κάθε φορά στον μονόλογό του. Ένα σκηνικό που αποδεικνύεται ιδιαίτερα ευφυές, το οποίο εξυπηρετεί την παράσταση, παίζοντας καθοριστικό ρόλο.

Το κείμενο του Αγιοπετρίτη-Μπογδάνου καταφέρνει με περιεκτικό τρόπο να δώσει όλη την πολυτάραχη και συγχρόνως μυστηριώδη προσωπική ζωή ενός πραγματικού ινδάλματος της σύγχρονης τέχνης, περιγράφοντας σε κάθε εικόνα μια διαφορετική πτυχή αυτής της ζωής, αλλά διατηρώντας ταυτόχρονα έναν ενιαίο καμβά όπου όλα διαπλέκονται. Ο δε Μιλτιάδης Φιορέντζης, σε αυτή του τη μεταμόρφωση, αναδεικνύεται ιδανικός ερμηνευτής σπάνιας ευαισθησίας και περίτεχνης κινησιολογίας. Αποδεικνύοντας ακόμη μια φορά το πόσο πολύτιμος ηθοποιός είναι για το ελληνικό θέατρο.

Τον σχεδιασμό των φωτισμών, καθοριστικό για την ατμόσφαιρα, σχεδίασε η **Σοφία Αλεξιάδου**. Η ενδυματολογία οφείλεται στη **Λίνα Πηγαδιώτη**, ενώ η επιτυχημένη περούκα στον **Θωμά Γαλαζούλα**.

INFO Δημήτρης Αγιοπετρίτης - Μπογδάνος, «Andy», Θέατρο του Νέου Κόσμου-Δώμα

ΒΙΒΛΙΟ

Επιμέλεια:
ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΜΠΙΡΜΠΛΗ

38μισι ιστορίες από τον Θράσο Καμινάκη

Ο δημιουργός του *Μικρού Πολυτεχνείου* μιλάει με τη συγγραφέα **Ηρώ Σκάρου**

Βρέθηκα ένα βράδυ, τέλη Φλεβάρη, στον **Ιανό** για την παρουσίαση μιας συλλογής διηγημάτων. Το βιβλίο μου είχε τραβήξει την προσοχή από τον τίτλο του: **ΤΡΙΑ ΔΕΚΑΟΚΤΩ** και το εξώφυλλό του — μια απόκοσμη εικόνα, βγαλμένη λες από την Αποκάλυψη, μ' ένα θαλασσοφαγόμενο κτίριο. Συγγραφέας ο **Θράσος Καμινάκης**, σε μένα μέχρι τότε γνωστός μονάχα ως θεατρικός συγγραφέας, στιχουργός και δημιουργός του *Μικρού Πολυτεχνείου*. Το *café του Ιανού* γεμάτο. Αργοπορημένη, ως συνήθως, βρήκα ένα σκαμπό στο πίσω μέρος της αίθουσας. Άβολη θέση αλλά το συνειδητοποίησα μονάχα αφού η εκδήλωση είχε τελειώσει κι ήταν τότε πολλές οι σκέψεις και τα ερωτήματα που μου είχαν γεννηθεί.

Μας έδωσες τριάντα οκτώ και μισό διηγήματα (και ένα επιμύθιο) που εκτείνονται σε τόσες σελίδες όσες και ο τίτλος του βιβλίου. Ακόμη κι αν δεν γνώριζα την ενασχόλησή σου με την αριθμολογία θα υποψιαζόμουν πως κάτι υπάρχει πίσω από τον αριθμό 318. Κάτι πιο προσωπικό. Θα το μοιραστείς;

Ο καθένας μας δικαιούται ένα φυλακτό σε αυτήν τη δύσκολη πορεία που χαράζει ανάμεσα σε πάθη, συγκρούσεις, ανατροπές και τραύματα που τον κάνουν να μεγαλώσει, να ενηλικιώνεται. Με το 318 συνδέθηκα στο πρώτο σπίτι που διάλεξα για να ζήσω στο Παρίσι (318, Rue St. Denis, 4ος όροφος) και, συμπτωματικά (;), επιστρέφοντας στην Αθήνα, βρέθηκα στο 318 της Λεωφόρου Συγγρού, στον τέταρτο. Από τα μπαλκόνια μου έβλεπα άλλα μπαλκόνια και φωτισμένα παράθυρα τις νύχτες και έπληθα ιστορίες με τις ζωές των άλλων που μου έκαναν παρέα. Έτσι, οριοθετήθηκαν μέσα μου οι δύο πόλεις που με σημάδεψαν. Αυτό από μόνο του έφτανε για να δώσω τη δέουσα προσοχή. Τώρα, ότι αγαπάω τον Πυθαγόρα και τη σχέση του με τους αριθμούς συνέβαλε στο να αλλάξω ζωή, τουλάχιστον 318 φορές ως σήμερα, χωρίς βέβαια να υπολογίζω τις ενδιάμεσες μικρο-αλλαγές!

Στην παρουσίαση του βιβλίου ο **Φώτης Βλαστός** σου ζήτησε ένα ρήμα του οποίου η ανάπτυξη θα μπορούσε να είναι τελικά η αφήγησή σου. **Ανέφερες** το «επιτρέπω». Θα το εξηγήσεις; Δεν γίνεται να συνδεθείς με κανέναν, αν δεν το επιτρέψεις. Κι εγώ πρώτη φορά αποφάσισα τόσο συνειδητά να συνδεθώ με τους αναγνώστες μου.

Οι ήρωές σου μοιάζουν όλοι μέλη μιας τεράστιας δυσλειτουργικής οικογένειας. Πώς μπορεί κανείς να αναδυθεί σώος από ένα τέτοιο περιβάλλον; Μόνο αν το επιτρέψεις στον εαυτό σου. Επιτρέπω σημαί-

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΙΣ /
ΕΚΔΟΣΕΙΣ /
ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΙΣ /
ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

Θράσος Καμινάκης

νει επιθυμώ, δένομαι, αποφασίζω και τηρώ τον λόγο μου. Μετά, είναι σχετικά εύκολο να γλυτώσεις. Αλλά πρώτα πρέπει να το θέλεις.

Τι έμαθες γράφοντας το «Τρία Δεκαοκτώ»; Να μη φοβάμαι το απροσδόκητο. Να εμπιστεύομαι το θαύμα. Να θυσιάζομαι για ό,τι πιστεύω. Να μοιράζομαι.

Και τι πιστεύεις ότι θα ανακαλύψουν οι αναγνώστες σε αυτό το βιβλίο; Ελπίζω τον εαυτό τους, όπως δεν τον περίμεναν ποτέ ή όπως τον εύχονταν από πάντα. Κάποιοι μακάρι να βρουν το alter egotους. Και μερικοί μπορεί να συναντήσουν τον μεγάλο έρωτα.

Τι είναι ο μεγάλος έρωτας για σένα; Ή για τους ήρωες του «Τρία Δεκαοκτώ»;

Είναι σίγουρα ένα άλλοθι για σωρό κακοδαιμονίες, κακές συνήθειες, παραστρατήματα, απρέπειες, αδεξιότητες και ατυχήματα. Αυτό, βέβαια, όταν τον κοιτάξεις απ' έξω. Όταν είσαι μέσα ή κολυμπάς ή πνίγεσαι. Για τους περισσότερους χαρακτήρες του «Τρία Δεκαοκτώ» ο Μεγάλος Έρωτας έχει μόλις περάσει, έξω από το παράθυρό τους, σαν κάποιος που τους βασάνισε καιρό ή τον έζησαν μέχρι δακρύων και τώρα τους κάνει τη χάρη να πάει να χτυπήσει άλλους ατυχήσαντες. Κοινώς και υποψιασμένοι είναι και τραυματίες. Ο Φώτης Βλαστός μου έλεγε κάποτε πως «κανένα τραύμα δεν γιαιτρεύεται» κι εγώ τα είχα πάρει τοις μετρητοίς τα λόγια αυτά όταν έγραφα το βιβλίο. Μετά βέβαια το ξανασκέφτηκα αλλά ήταν αργά.

Είναι η γραφή καθαρή; Γραφή χωρίς καθαρή είναι μονοπάτι χαμένο στο δάσος και ο Χάιντεγκερ με την «Προέλευση του έργου Τέχνης» με έπεισε γι' αυτό. Και δεν πείθομαι εύκολα.

Βραβεύτηκες για διήγημα στα δεκαοκτώ σου αλλά σου πήρε σαράντα σχεδόν χρόνια για να επιστρέψεις σ' αυτό το είδος. Ήταν ο λόγος μονάχα η ενασχόλησή σου με το θέατρο και το τραγούδι; Όχι. Κατακτούσα κάτι και μετά έπεφτα στην παγίδα που κάθε κατακτητής πέφτει. Με υποτιμούσα για να με εξυψώνω. Γενικώς το να νιώθεις πως μπορείς, μπορεί να είναι μεγάλη τροχοπέδη για κάποιους χαρακτήρες σαν τον δικό μου. Κάποια στιγμή, σε μία από τις μεγάλες

αλλαγές στη ζωή μου, κατάλαβα πως απέχοντας από την πραγματικότητα (και μια πραγματικότητά μου ήταν το να γράφω) ήταν μια πράξη αυτοεχθρότητας. Άρνησα αλλά νομίζω ότι κατάφερα να συμφιλιωθώ με τον εαυτό μου.

Τι αποτελεί για σένα πηγή έμπνευσης;

Οι εικόνες. Πάνε μέσα μου βαθιά. Βλέπω μια εικόνα και μια ιστορία ξεπηδά. Πολύ γρήγορα. Μ' αρέσει που γίνεται γρήγορα. Με αναστατώνει η χρονοτριβή. Μακάρι να το εφαρμόζα και σε άλλους τομείς στη ζωή μου αυτό. Στις προσωπικές μου σχέσεις, ας πούμε, οι εικόνες με προδίδουν. Στη γραφή ποτέ.

Προτιμάς να γράφεις για ήρωες - κακούς νικητές ή για ήρωες καλούς - ηττημένους;

Δεν μπορώ να μην υπερασπιζομαι μέχρι τέλους τους ήρωες που κινούν τις ιστορίες μου. Τους νιώθω, τους καταλαβαίνω, τους εξηγώ και τους αποδέχομαι. Μόνο που αυτοί οι ήρωες δεν είναι πάντα «καλά παιδιά» κι έτσι, θέλοντας και μη, συνδέομαι άρρηκτα και με εκείνους που πετυχαίνουν τον σκοπό τους χωρίς ηθικούς φραγμούς αλλά πληρώνουν το τίμημα. Να ηττηθεί το κακό είναι δύσκολο αλλά παραμένει πρόκληση. Να νικήσει το καλό είναι πάντα ένα όνειρο κι από όνειρα το βιβλίο έχει πολλά – μια ολόκληρη ενόχληση αφιερωμένη. Να μη γίνει το όνειρο εφιάλτης ήταν ένα στοιχείο στο «Τρία Δεκαοκτώ» κι έκανα τα πάντα για να το κερδίσω. Οι αναγνώστες θα πουν, αν τα κατάφερα.

Σε κάποιες από τις ιστορίες υπάρχουν αναφορές σε εγκλεισμούς, αντίστοιχους με αυτούς που πρόσφατα βίωσαμε. Γνωρίζω ότι (μεταξύ πολλών άλλων) έχεις σπουδάσει Ιστορική Νοσολογία. Πώς θεωρείς ότι μπορεί μια πανδημία να επηρεάσει μακροπρόθεσμα τον πολιτισμό μιας χώρας;

Πρόσφατα βίωσα ένα οικειοθελή εγκλεισμό σε ένα ίδρυμα στην Αφρική. Έζησα εκεί τρεις μήνες και άλλαξα πολύ. Η νόσος είναι μεγάλο σχολείο. Σε ενώνει με τη φθορά και τον πόνο. Σε κάνει πιο ανθρώπινο και πιο περαστικό από όσο νομίζεις ότι είσαι. Σε μορφώνει. Η πανδημία μάς υπενθύμισε για τα καλά πως το νόημα δεν το ανακαλύπτεις πίσω από τα γεγονότα της ζωής. Το επινοείς. Και μετά το υπηρετείς. Αυτό είναι για μένα πολιτισμός. **A**

Θράσος Καμινάκης
Τρία δεκαοκτώ
εκδ. Καστανιώτη

Μπίνι Κίρσενμπαουμ: Το πιο αιχμηρό εργαλείο σ' ένα σπίτι είναι ο ίδιος ο γάμος

Του ΑΡΗ ΣΦΑΚΙΑΝΑΚΗ

Για κάποιον λόγο αδιευκρίνιστο, έχω προβλήματα με τον ύπνο μου. Αφού διαβάσω καμιά ώρα στο κρεβάτι, σβήνω το φως και βυθίζομαι στην αγκαλιά του Μορφέα. Όχι για πολύ. Αρχίζω να στριφογυρίζω, να ξυπνάω, να μετρώ ανάποδα μήπως και ακολουθώντας τη μέθοδο Σίλβα ξανακοιμηθώ. Μάταια. Ανοίγω πάλι κάποιο βιβλίο, βάζω ένα πλυντήριο (επωφελούμενος του μειωμένου κόστους ρεύματος), πέφτω ξανά στο κρεβάτι και αποφασίζω –για πολλοστή φορά– να αγοράσω μια συσκευή λευκού θορύβου.

Εκείνο το βράδυ η αϋπνία μου οφειλόταν σε ένα μυθιστόρημα που δεν μπορούσα να αφήσω από τα χέρια μου. Η ηρωίδα έχει και αυτή θέματα με τον ύπνο της. Ιδού πώς περιγράφει η συγγραφέας Μπίνι Κίρσενμπαουμ την κατάσταση:

«Ποτέ στη ζωή της δεν κοιμόταν εύκολα, αλλά μέχρι πρόσφατα τα φάρμακα έκαναν δουλειά. Τώρα, όμως, η διπλάσια ή ακόμα και η τριπλάσια από τη συνταγογραφημένη δόση δεν καταφέρνει να τη φέρει κοντά στο να την πάρει ο ύπνος τη νύχτα σαν κάθε φυσιολογικό άνθρωπο. Συχνά, δεν αποκοιμείται παρά το ξημέρωμα, και τότε θα κοιμάται όλη μέρα. Θα σκεφτόταν κανείς ότι δέκα, δώδεκα, δεκατρείς ώρες ύπνου θα ήταν αναζωογονητικές, αλλά ο ύπνος της είναι ένας ύπνος επιφανειακός, σαν να επιπλέει πάνω σε φουσκωτό στρώμα σε πισίνα. Όσο χαλαρωτικό κι αν ακούγεται κάτι τέτοιο, ο ύπνος, ο πραγματικός ύπνος, δεν είναι να επιπλέεις στην επιφάνεια, αλλά να βρίσκεσαι πολύ βαθιά, κοντά στον βυθό του ωκεανού».

Μπίνι
Κίρσενμπαουμ
Σήμερα είναι
Δευτέρα,
μάλλον
εκδ. Αλεξάνδρεια

Είχαν περάσει προ πολλού τα μεσάνυχτα και δεν έλεγα να αφήσω το βιβλίο αυτό από τα χέρια μου. Καιρό είχα να νιώσω τέτοια απόλαυση. Η ηρωίδα, εκτός όλων των άλλων, είναι και καταθλιπτική. Μάλιστα, ονειρεύεται να αυτοκτονήσει. Ο άντρας της προσπαθεί να απομακρύνει από κοντά της κάθε αιχμηρό εργαλείο – αλλά το πιο αιχμηρό εργαλείο είναι ο ίδιος ο γάμος του ζεύγους. Η ηρωίδα, συγγραφέας στο επάγγελμα, βρίσκεται στις πρώτες κιόλας σελίδες του μυθιστορήματος σε ένα κέντρο αποκατάστασης ψυχικών παθήσεων.

Ανάμεσα στις δραστηριότητες του ευαγούς αυτού ιδρύματος υπάρχει και ένα σεμινάριο δημιουργικής γραφής που η συγγραφέας μας αποφασίζει να ακολουθήσει για να σκοτώσει την ώρα της. Αρχίζει λοιπόν να γράφει ασκήσεις γραφής που ο αναγνώστης συναντάει – προς μεγάλη του απόλαυση – διάσπαρτες στις σελίδες του βιβλίου.

Στο μεταξύ, διαβάζουμε πώς η ηρωίδα έφτασε στο ψυχιατρικό αυτό ίδρυμα. Όλα ξεκίνησαν ένα βράδυ παραμονής Πρωτοχρονιάς όπου ετοιμάζεται, μαζί με τον άντρα της, να δειπνήσουν σε ένα γιορτινό τραπέζι κι αργότερα να πάνε σε ένα ρεβεγιόν που διοργανώνουν φίλοι. Από εκεί θα δουν τη μεγάλη μπάλα να κατακυλάει στην καρδιά της Νέας Υόρκης, σηματοδοτώντας την έναρξη της καινούργιας χρονιάς. Όμως η ηρωίδα δεν έχει καμιά διάθεση για εορτασμούς. Για την ακρίβεια, δεν έχει την παραμικρή επιθυμία να συναγελαστεί με «φίλους». Έχει σιχαθεί τα εισαγωγικά – που μόλις χρησιμοποίησα – και τα φιλά που ανταλλάσσουν οι φίλοι στον αέρα. Θα μπορούσε να πει κάποιος ότι έχει σιχαθεί το ίδιο το ανθρώπινο είδος. Συμπάσχω πλήρως.

Χαλάλι η νύχτα που δεν κοιμήθηκα διαβάζοντας αυτό το βιβλίο (σε πολύ καλή μετάφραση του **Γιάννη Βογιατζή**). Και εύγε στις εκδόσεις Αλεξάνδρεια που το εντάξαν στους τίτλους τους.

ΣΙΝΕΜΑ

Του ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ
ΚΑΪΜΑΚΗ

critic's CHOICE

Το μπλε καφτάνι (THE BLUE CAFTAN) ***

ΣΚΗΝΟΘΕΣΙΑ: Μαριάμ Τουζανί ΠΡΩΤΑΓΩΝΙΣΤΟΥΝ: Αγιούμπ Μισιούι,
Λούμπνα Αζαμπάλ, Σαλέχ Μπακρί

Ο Χαλίμ και η γυναίκα του Μίνα καταφέρνουν να διατηρούν με νύχια και με δόντια κόντρα στις αντίξοες οικονομικές συνθήκες το παραδοσιακό τους ραφτάδικο, που βρίσκεται σε έναν από τους πιο παλιούς εμπορικούς δρόμους του Μαρόκου. Η σχέση τους θα δοκιμαστεί από την άφιξη του Γιουσέφ, ενός νεαρού μαθητευόμενου ράφτη, ο οποίος θέλει να μάθει την τέχνη του «μάαλεμ» (ο μάστορας στο κέντημα σύμφωνα με την αραβική γλώσσα) από τον Χαλίμ, ο οποίος είναι από τους τελευταίους τεχνίτες στην κατασκευή χειροποίητων ρούχων.

Η μόλις δεύτερη ταινία μεγάλου μήκους της Μαριάμ Τουζανί (το ντεμπούτο της γεννημένης στην Ταγγέρη δημιουργού ήταν το 2019 με το δράμα «Adam» όπου πρωταγωνιστούσε και πάλι η βελγομαροκινή Λούμπνα Αζαμπάλ) είναι ένας ύμνος στην αληθινή αγάπη. Οι Χαλίμ και Μίνα αγαπιούνται αληθινά παρότι ο πρώτος βρίσκει την ερωτική εκτόνωση στα χαμάμ της πόλης και τους περιστασιακούς εραστές. Η παρουσία του νεαρού Γιουσέφ φέρνει το παντρεμένο και άτεκνο ζευγάρι πρώτη φορά σε τόσο έντονη δοκιμασία. Η ιστορία του Χαλίμ και της Μίνα παρουσιάζεται με μια αψιμαχιστική ειλικρίνεια και τρυφερότητα που σημαδεύει από την αρχή μέχρι το τέλος το φιλμ. Οι ειδικές σεναριακές συνθήκες που διαμορφώνονται (η επιδείνωση της υγείας της Μίνα) στο ανθρωποκεντρικό και σπάνιας ομορφιάς δράμα της Τζουζανί υπογραμμίζουν όχι μόνο τη δύναμη της ερωτικής επιθυμίας αλλά και τη σημασία της ανιδιοτελούς αγάπης. Η ευγένεια και η φροντίδα με τα οποία ο Χαλίμ φτιάχνει τα αγαπημένα τους καφτάνια δεν αρκούν για να λύσουν τα προβλήματα του ζευγαριού. Ακόμη και στα πεζά ζητήματα της καθημερινότητας χρειάζονται λύσεις. Εκεί η πρακτική και πιο δυναμική Μίνα έχει πάντα έτοιμη την απάντηση. Όμως το σκληρό πρόσωπο της ζωής βρίσκει πάντα τον τρόπο να αναδεικνύεται εκεί που δεν το περιμένεις. Στο σπάνιας πάστας ανθρωπιάς «Μπλε καφτάνι» υπάρχει μια υπέροχη σκηνή όπου και πάλι η Λούμπνα Αζαμπάλ του «Μέσα από τις φλόγες» αποδεικνύει πόσο ξεχωριστή ηθοποιός είναι: λίγο πριν το φινάλε η Μίνα τρώει ένα από τα αγαπημένα της μανταρίνια μπροστά από το παράθυρο του σπιτιού της, όταν μια γυναίκα διαμαρτύρεται για τη δυνατή μουσική του γείτονά της. Η αντίδραση της Μίνα και ο τρόπος που μετατρέπει τούτο το ασήμαντο φαινόμενο σε στιγμή τύπου σε μάθημα ζωής είναι μια υπέροχη κινηματογραφημένη και εκτελεσμένη άσφογα από τους ηθοποιούς σκηνή. Μια χαμηλότονη, λυρική και συγκινητική σκηνή που αναδεικνύει χωρίς δραματικές υπερβολές ή κλισέ καταστάσεις την ομορφιά της ζωής που βρίσκεται στα πιο αναπάντεχα μέρη. Η ταινία της Μαριάμ Τουζανί ήταν περιέργως —καθώς το ομοφυλοφιλικό σεξ τιμωρείται με ζητή φυλάκιση στο Μαρόκο— η επίσημη πρόταση της βορειοαφρικανικής χώρας για το Όσκαρ διεθνούς ταινίας.

ΑΚΟΜΗ

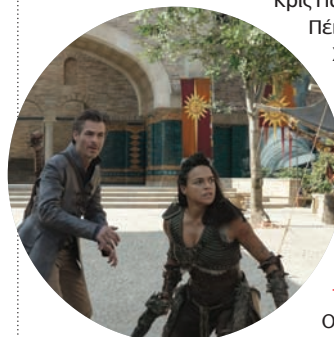
►►► Το ντοκιμαντέρ «**Βασίλισσα της Νέας Υόρκης**» (""") της Βάλερι Κοντάκου αφηγείται την απίστευτη, σχεδόν μυθιστορηματική ιστορία της Τσέλι Γουίλσον, μιας χαρισματικής Ελληνοεβραίας από τη Θεσσαλονίκη, που γλίτωσε από το Ολοκαύτωμα για να γίνει η βασίλισσα της πορνό βιομηχανίας στη Νέα Υόρκη των 70s ►►► Το animation «**Demon Slayer: Kimetsu No Yaiba - To the Swordsmith Village**» (-) του Χαρούου Σστοζάκι αποτελεί κινηματογραφική μεταφορά του manga του Κογιοχάρου Γκοτούγκε. ►►► Το «**Ζλάταν**» (I am Zlatan) (""1/2) του Γιενς Χόγκρεν δεν είναι μια απλή βιογραφική ταινία για τον Ζλάταν Ιμπραϊμόβιτς αλλά ένα καλοφτιαγμένο και διεξοδικό οδοιπορικό για τα παιδικά και νεανικά χρόνια του ιδιόσυγκραστού κι απίστευτα ταλαντούχου ποδοσφαιριστή.

* ΑΔΙΑΦΟΡΗ
** ΜΕΤΡΙΑ
*** ΚΑΛΗ
**** ΠΟΛΥ ΚΑΛΗ
***** ΕΞΑΙΡΕΤΙΚΗ

John Wick for president: πάνω από 73 εκατομμύρια
δολάρια άνοιγμα στο U.S. box office

Dungeons & Dragons: Εντιμότητα μεταξύ κλεφτών (DUNGEONS & DRAGONS: HONOR AMONG THIEVES) **

ΣΚΗΝΟΘΕΣΙΑ: Τζον Φράνσις Ντέιλι, Τζόνθαν Γκόλντστιν ΠΡΩΤΑΓΩΝΙΣΤΟΥΝ: Κρις Πάιν, Μισέλ Ροντρίγκεζ, Ρέγκε-Ζαν Πέιτζ, Τζάστις Σμιθ, Σοφία Λίλις, Χίου Γκραντ

Ένας καταφερτζής κλέφτης μαζί με μια ομάδα περιθωριακών χαρακτήρων πασχίζουν να βρουν ένα χαμένο λείψανο που θα τους βοηθήσει να τερματίσουν την αιμοσταγή δράση ενός αδίστακτου ηγεμόνα.

Οι δημιουργοί του «Dungeons & Dragons» αναλαμβάνουν να ζωντανέψουν τον πλούσιο κόσμο και το πνεύμα του θρυλικού επιτραπέζιου παιχνιδιού ρόλων που έγινε διάσημο χάρη στην παρέα του «Stranger Things». Χωρίς να παίρνει ρίσκα, το σκηνοθετικό δίδυμο της κωμωδίας «Game night» καταφέρνει να φτιάξει μια διασκεδαστική περιπέτεια όπου το επικό στοιχείο κουμπώνει με το ανάλαφρο χιούμορ και τα αναγκαία διδάγματα περί φιλίας, θάρρους (όχι μόνο σε επίπεδο περιπέτειας αλλά και στο ερωτικό πεδίο) που αποτελούν το αλατοπίπερο της χορταστικής δράσης. Οι Κρις Πάιν και Χίου Γκραντ σε ρόλους καλού-κακού επιβεβαιώνουν τη γνώριμη πλέον μανιέρα τους.

Τα οχτώ βουνά (LE OTTO MONTAGNE) ***

ΣΚΗΝΟΘΕΣΙΑ: Φελίξ Βαν Γκρόνινγκεν και Σάρлот Βαντερμής ΠΡΩΤΑΓΩΝΙΣΤΟΥΝ: Λούκα Μαρινέλι, Αλεσάντρο Μπόργκι, Λούπο Μπαρμπιέρο, Κριστιάνο Σασέλα, Έλενα Λιέτι, Ελαιομπέτα Ματσούλο

Στη διάρκεια του '80 ο 11χρονος Πιέτρο που περνάει τα καλοκαίρια με την οικογένειά του σ' ένα μικρό χωριό των Άλπεων, γίνεται φίλος με τον συνομήλικό του Μπρούνο, το τελευταίο παιδί που μένει στο χωριό.

Η ανάδειξη της αγνής παιδικής φιλίας και το συγκρουσιακό στοιχείο που προκύπτει από τη συνάντηση δύο ξένων κόσμων —η νευρωτική οικογένεια του Πιέτρο δείχνει αταίριαστη με τους χαλαρούς ρυθμούς του χωριού— παρουσιάζονται σαν αναπόσπαστα στοιχεία στη διαδικασία ενηλικίωσης των δύο μικρών πρωταγωνιστών. Ένα τρυφερό δράμα χαρακτήρων που εστιάζει στην επιρροή του φυσικού τοπίου στον χαρακτήρα κάθε ανθρώπου. Το σενάριο αποτελεί διασκευή του μυθιστορήματος του Πάολο Κονιέτι (εκδ. Πατάκη) ενώ η ταινία απέσπασε Βραβείο της Κριτικής Επιτροπής στο Φεστιβάλ Καννών 2022.

Ο άρχοντας των μυρμηγκιών (IL SIGNORE DELLE FORMICHE) **1/2

ΣΚΗΝΟΘΕΣΙΑ: Τζιάνι Αμέλιο ΠΡΩΤΑΓΩΝΙΣΤΟΥΝ: Λουίτζι Λο Κάσιο, Ελίο Τζεράντο, Σάρα Σεραϊόκο

Η ιστορία του Ιταλού ποιητή, θεατρικού συγγραφέα και σκηνοθέτη Άλντο Μπραϊμπάντι, που καταδικάστηκε για τη σχέση του με έναν πολύ νεότερό του άντρα στην Ιταλία του '60.

Σύμφωνα με την «plagia» —την πλάγια επιρροή και παραβίαση της προσωπικότητας ενός άλλου ανθρώπου— το έγκλημα του Μπραϊμπάντι ήταν πως «επιβλήθηκε» στη ζωή ενός 23χρονου νεαρού. Παρότι ο τελευταίος στη δική κατέθετε πως όλες οι πράξεις του ήταν αποτέλεσμα της αγάπης του για τον Άλντο, ο καλλιτέχνης που ήταν διάσημος για τις μελέτες του στη ζωή των μυρμηγκιών καταδικάστηκε σε 14ετή φυλάκιση. Ο Αμέλιο («L' America») πατάει σε βιωματικές εμπειρίες κι ακολουθεί ηθελημένα την παλιομοδίτικη αφήγηση (η οποία ταιριάζει απόλυτα με το κλίμα της ρετρό ιστορίας) προκειμένου να ξεδιπλώσει τα χαρακτηριστικά μιας ζεστής όσο και επώδυνης εξομολόγησης.

«Μην φοβάσαι να αγαπήσεις» (το μπλε καφτάνι)

Τα Πάντα Όλα: Χαοτική Ανάπτυξη - Γλυκανάλατο Τέλος

Απολαμβάνω το χάος. Ειδικά στη μουσική, το θέατρο, τη ζωγραφική και τον κινηματογράφο. Σε όλη την τέχνη, δηλαδή. Έτσι, απόλαυσα το χάος που δημιούργησαν ο Νταν Κουάν και ο Ντάνιελ Σέινερτ στην ταινία που σάρωσε τα Όσκαρ. Στην ταινία που κάθε δευτερόλεπτο σκάνε μπροστά σου πράγματα που δεν θα μπορούσες να φανταστείς με τίποτα και μάλιστα με μια ταχύτητα που επίσης δεν θα περίμενες με τίποτα. Σε επίπεδο φόρμας, το «**Τα πάντα όλα**» είναι αρκετά ανατρεπτικό, ακριβώς επειδή επιστρατεύει μια ιλιγγιώδη αλληλουχία εικόνων με συνεχείς αλλαγές κατεύθυνσης, μέσα σε μια χαοτική ατμόσφαιρα. Αυτοί όμως δεν είναι λόγοι για να πάρεις Όσκαρ αλλά για να δεις την ταινία σου εξαφανισμένη από παντού. Όμως –δυστυχώς– μια ταινία έχει και μηνύματα: Ξέρεις, «να είσαι καλός», «να λύσεις ως κόρη τα ζητήματα που έχεις με τη μαμά σου και ως μαμά αυτά με την κόρη σου», «να μη ζητήσεις διαζύγιο», «να τιμάς τους παππούδες σου» και να «**βασίζεσαι στην οικογένεια γιατί από αυτήν θα κριθεί η υγεία της κοινωνίας**», αφού «**αυτή είναι το κύτταρό της**» (δεν το λέει έτσι ακριβώς, το συνάγεις εύκολα, όμως). Άρα; Μας ξενέρωσες! Και καταλάβαμε τους λόγους για τους οποίους αυτή η ταινία που ως φόρμα θα είχε εξοβελιστεί στο πυρ το εξώτερον, έφτασε με το ηθικό φορτίο του περιεχομένου της να πάρει Όσκαρ.

► Αν ρίξει κανείς μια ματιά στο **Discogs**, θα δει ότι μερικοί από τους εμβληματικούς δίσκους του shoegaze είναι πανάκριβοι στις αυθεντικές εκδόσεις τους. Αρκετά albums της **Creation** –My Bloody Valentine, Ride κ.λπ.– πολ-

λά της 4AD –εννούν των Lush, Mojave 3 κλπ.– ακόμη και albums των Jesus and Mary Chain και άλλων σχημάτων της εποχής. Φαίνεται ότι το ιδίωμα περνάει μια δεύτερη εποχή ακμής, πράγμα που φαίνεται περισσότερο από τις κυκλοφορίες συλλογών με παλιό υλικό παρά από μια αναβίωση του συγκεκριμένου ήχου. Η **Cherry Red** είχε κυκλοφορήσει το 2021 το out of print πενταπλό cd-συλλογή «**Still In A Dream**» με ονόματα όπως αυτά των Pale Saints, Spectrum, AR Kane, Loop, Ride, Lush, Ultra Vivid Scene, Telescopes, Cocteau Twins, Swervedriver και Luna ενώ ετοιμάζεται να κυκλοφορήσει και το τετραπλό «**Cherry Stars Collide - Dream Pop, Shoegaze and Ethereal Rock 1986-1995**», που παρου-

σιάζεται λίγο πιο dream pop παρά shoegaze –έτσι κι αλλιώς τα όρια μεταξύ των δύο ιδιωμάτων είναι ιδιαίτερα δυσδιάκριτα. Εδώ έχουμε Mazzy Star, Cocteau Twins, Spiritualized, Slowdive, Chapterhouse, This Mortal Coil, Bel Canto, Chameleons, Low και άλλα αντίστοιχα σχήματα. Πολύ ενδιαφέρουσα υπό έκδοση συλλογή είναι όμως η «**Waves of Distortion**», που μαζεύει υλικό από το 1990 μέχρι σήμερα. Έχουμε πιο φρέσκα ονόματα εδώ, όπως αυτά των Ringo Deathstarr, Beach House, Lowtide, Flying Colours, Echo Ladies, Mogwai, αλλά και τα standards, όπως Pale Saints, Chapterhouse και Kitchens Of Distinction. Οι φίλοι του είδους ας ρίξουν επίσης μια γερή αυτιά στα δύο νέα album του Stephen Lawrie, με το όνομα των **Telescopes** φυσικά. Στο «**Experimental Health**» που κυκλοφόρησε τον Φεβρουάριο δεν χρησιμοποιεί καθόλου κιθάρες αλλά παλιά φτηνά synths καθώς και παιχνίδια με πλάνκτρα. Έχει όμως τέτοια πείρα στη χρήση των διάφορων pedals –shoegaze λέμε– που το album δεν υστερεί σε τίποτα από αυτά που ξέρουμε καλά από τον συγκεκριμένο κύριο. Το «**Of Tomorrow**» έρχεται τον Μάιο και φαίνεται ότι θα είναι γεμάτο από άγριες φαζαρισμένες κιθάρες στην παράδοση του ιδιώματος.

► Η **Molyneux** ήταν μαθήτρια της Γεωργίας Συλλαίου και έχει ανακατευτεί αρχικά στη θεσσαλονίκη με σχήματα όπως οι Belle Reve και στη συνέχεια με τους Magenta Flaws. Κυκλοφόρησε μόλις μέσω της Just Gazing Records το πρώτο της ep με τίτλο «**Sorrow**». Στα πέντε από τα έξι τραγούδια που αποτελούν το ep, έχει αγγλικό στίχο και στο ένα ελληνικό. Ασκείται στην ατμοσφαιρική electronica και δεν διστάζει να προσθέσει κάποια dark στοιχεία, πράγμα που δείχνει ότι έχει ακούσει αρκετό dark wave και –ναι– αυτό είναι πολύ καλό. Πολύ ενδιαφέρουσα πρόταση που ελπίζω να βρει σύντομα τον δρόμο της προς το βινύλιο.

P.S.: Εξαιρετική και η πρόταση της Alkyone. Αξίζει ν' ακούσει κανείς τις διασκευές της στο παραδοσιακό «**Ξενιτεμένα μου πουλιά**» και στο «**Αερικό**» του **Θανάση Παπακωνσταντίνου**.

πιο κοντά και εκεί που τα ρούχα μας φεύγουν ένα-ένα, σκάει στο μάτι μου η τρύπια κάλτσα που φορούσε και ξε-νερώνω κατευθείαν. Όταν λέμε τρύπα, μεγάλη όμως. Σιχάθηκα εντελώς. Έχω θέμα με τις κάλτσες και γενικώς με τα εσώρουχα, θέλω να είναι καθαρά και χωρίς τρύπες. Προσποιήθηκα ότι είχα ξαφνική αδιαθεσία και –φυσικά– δεν κάναμε τίποτα. Μου έχει στείλει μηνύματα έκτοτε, αλλά απατάω με μισή καρδιά.

Αχ, Τζένη μου, αυτό το πράγμα δεν περίμενα να το ζήσω με τίποτα! Βγαίνω με ένα παιδί εδώ και λίγο διάστημα, τι βγαίνω δηλαδή! Εγώ αλλιώς το περίμενα... Θα σου εξηγήσω! Από τις πρώτες μέρες που γνωριστήκαμε μέσω μιας εφαρμογής, «το κάναμε» με μηνύματα. Μας έπιασε και τους δύο μια έξαψη, άσ' τα να πάνε! Και τις επόμενες φορές το ίδιο, μία με μηνύματα στο Instagram, μία στο τηλέφωνο. Μας άρεσε πολύ και στους δύο. Φαντάστηκα κι εγώ ότι αφού γίνεται όλος αυτός ο χαμός εξ αποστάσεως, από κοντά θα γίνει πανικός. Έλα μου που από κοντά ήμασταν σαν δύο φίλοι και δεν έκανε καμία κίνηση. 3 ραντεβού έχουμε βγει μέχρι τώρα, μόνο φιληθήκαμε. Ειλικρινά τόσο μεγάλη αλλαγή, δεν την περίμενα. Την τελευταία φορά, μάλιστα, πήγα να κάνω εγώ κίνηση και αυτός πήρε το χέρι μου και μου είπε «Άλλη φορά, μωρέ, συγγνώμη». Συνεχίζει, όμως, στα μηνύματα και στα τηλέφωνα να δίνει πόνο. Τι συμβαίνει;

Αχ, φίλη μου, το date σου είτε έχει φρετίχ με την τεχνολογία, είτε είναι τόσο ντροπαλός, που κομπλάρει από κοντά και θέλει χρόνο μέχρι να ξεκλειδωθεί. Το θέμα τώρα εναπομένει σε σένα και στα κοράκια σου να ανακαλύψεις τι συμβαίνει στ' αλήθεια. Πριν βγει από μέσα σου η Μις Μαρπλ και ο Ηρακλής Πουαρό μαζί, προσπάθησε να ξεκινήσεις μια κουβέντα γύρω από το θέμα και αν σου ανοίχτει, σου ανοίχτηκε. Δώσε λίγο χρόνο, μερικά ακόμη ραντεβού εκ του σύνεγγυς και βλέποντας και κάνοντας. Μπορεί να βρείτε κοινούς κώδικες, μπορεί να ξενερώσεις και τελειώσεις και να του κάνεις mute, delete και unfollow μαζί. Keep me posted!

Μανκενάρια μου, θέλω να σου πω κάτι που μου έτυχε. Ίσως, να είμαι κι εγώ περίεργη –δεν λέω–, αλλά να, βγήκαμε πρώτο ραντεβού και μετά συνεχίσαμε για το σπίτι του, βάλαμε ένα ποτάκι, η ατμόσφαιρα ήταν χαλαρή και όμορφη, είχε βάλει ωραία μουσικούλα και σιγά-σιγά ήρθαμε

Φιλική συμβουλή: Σιγουρευόμαστε ότι τα εσώρουχα που φοράμε είναι ok, ειδικότερα όταν βγαίνουμε ραντεβού ερωτικού ενδιαφέροντος. Έχει τύχει σε μια φιλενάδα κάτι πολύ χειρότερο, εκεί να δεις ξενέρα. Παρ' όλα αυτά θα σου πρότεινα να δώσεις μια δεύτερη ευκαιρία, αν σου άρεσε κατά τα άλλα ο άνθρωπος. Μην είσαι τόσο σκληρή κι αμειλίκτη! Σίγουρα, αν ποτέ προχωρήσετε σε σχέση, τουλάχιστον θα ξέρεις τι δύωρο χρειάζεται.

Έχω πολλά νεύρα με τον γείτονα, που μένει από πάνω. Ξυπνάω κάθε πρωί από το βρωμοξυπνητήρι του στις 6 το πρωί. Το κακό είναι ότι αυτό συμβαίνει καθημερινά, την ώρα που έχω τον τέλειο ύπνο και δεν το κλείνει με τίποτα. Το ακούω πολύ έντονα, γιατί η πολυκατοικία που μένω είναι παλιά και δεν έχει την κατάλληλη μόνωση και αυτός αφήνει το κινητό στο πάτωμα απ' ότι νομίζω. Τι μαξιλάρια και βιβλία έχω πετάξει στο ταβάνι με δύναμη από τα νεύρα μου, τι φωνάζω, τίποτα. Απορώ γιατί το βάζει από τη στιγμή που δεν το ακούει. Εμένα μετά από όλο αυτό με πιάνει πονοκέφαλος και χάνω τον ύπνο μου, με αποτέλεσμα να είμαι όλη μέρα με νεύρα στη δουλειά. Εννοείται πως δεν άντεξα και του άφησα σημείωμα έξω από την πόρτα μου, αλλά προφανώς δεν έχει αλλάξει κάτι. Έχω φτάσει σε σημείο να σκέφτομαι να μεταφέρω το κρεβάτι μου στην κουζίνα. Τι άλλο λες να κάνω;

Καταλαβαίνω απόλυτα τον εκνευρισμό σου. Δεν θα το άντεχα με τίποτα. Γι' αυτό, λοιπόν, πριν γίνουν τα νεύρα σου κουρέλια και αρχίσουν να την πληρώνουν άνθρωποι που δεν φταίνε, πήγαινε να τον βρεις face to face, και εξήγησε του την κατάσταση με ευγένεια, αλλά και απολυτότητα. Δηλαδή αν δεν μπορούμε σε μία πολυκατοικία να συνεννοηθούμε για τα απλά, που πάμε;! Αν δεν σου το κάνει εύκολο, πήγαινε κατευθείαν στο διαχειριστή της πολυκατοικίας και συζήτησε το θέμα. Εύχομαι από δω και πέρα να κοιμάσαι σαν πουλάκι!

© JOHN HOLMES

Ερωτικά αδιέξοδα, sexy απορίες, κρυμμένα μυστικά... και στα fm! Το «Μίλα μου βρόμικα» κάνει τα ερωτικά σας θέματα να ακούγονται σαν παθιασμένο τραγούδι στο **Athens Voice Radio 102.5**

ΜΙΑ ΜΟΥ ΒΡΟΜΙΚΑ
-Reloaded-
ΤΗΣ ΤΖΕΝΗΣ ΜΕΛΙΤΑ

Μίλα μου βρόμικα.
Μίλα μου αληθινά.
email: info@athensvoice.gr
instagram: [@melitajenny](https://www.instagram.com/melitajenny)

COSMIC TELEGRAM

Από την ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΜΑΝΟΥΣΑΚΗ

ΜΗ ΧΑΣΕΙΣ

Την καθημερινή
αστρολογική σου
προβλέψη στο
athensvoice.gr/zodia

Κριός

20 Μαρτίου - 19 Απριλίου

Κριέ, αυτή την εβδομάδα ετοιμάσου να κάνεις όλα όσα δεν μπόρεσες τις προηγούμενες εβδομάδες. Πολλά τα νέα, πολλές ευκαιρίες, πολλή και η δουλειά. Θα υπάρξει σίγουρα πολύ καλή συνεννόηση, πράγμα το οποίο σπανίζει σε σένα και στον περίγυρό σου, σχετικά με τη δουλειά και όχι μόνο. Είναι μία καλή βδομάδα γιατί θα σου φέρει και πολλά νέα στο ερωτικό κομμάτι, νέες γνωριμίες και νέα φλερτ. Για εσένα που είσαι σε σχέση σίγουρα θα έρθει λύση σ' ένα πρόβλημα. Γενικά μια πάρα πολύ καλή εβδομάδα, μπράβο σου.

Ταύρος

20 Απριλίου - 19 Μαΐου

Θα υπάρξουν πάρα πολύ θετικές μέρες μέσα στην εβδομάδα και σίγουρα θα δεις τα πράγματα με άλλο μάτι. Τώρα τι μάτι ήταν αυτό... σίγουρα θετικό. Η τάση σου για μηδενισμό ελαχιστοποιείται και είσαι πιο πρόθυμος να ακούσεις τον συνομιλητή σου χωρίς να τον ειρωνεύεσαι και χωρίς να έχεις υψάκι. Θα φέρει πολύ σημαντικές συναντήσεις και συζητήσεις στον ερωτικό τομέα, πρέπει να είσαι προσεκτικός και να αφήνεις λίγο χρόνο στις καταστάσεις και να μη βγάζεις βιαστικά συμπεράσματα, έχει μαλλιάσει η γλώσσα μου να σου το λέω. Οικονομικά θα έρθουν κάποιες ευκαιρίες οι οποίες θα είναι σανίδα σωτηρίας για σένα και την τσέπη σου.

Δίδυμοι

20 Μαΐου - 20 Ιουνίου

Αυτή την εβδομάδα δεν έχεις ψυχία, σαν να έχεις καταπιεί ένα Τζακ Ράσελ. Θα υπάρξουν μέρες που θα μείνεις και άπνους προκειμένου να καταφέρεις αυτά που έχεις βάλει στόχο. Πολλή δουλειά, πολλές οι επικοινωνίες, πολλές συναντήσεις και πολλές συζητήσεις. Θα είναι πολύ επικοινωνιακή αυτή η εβδομάδα καθώς θα έχεις νέα για τα πράγματα που τρέχεις τον τελευταίο καιρό, καθώς και μία σημαντική αλλαγή στον εργασιακό τομέα - θα είναι για καλό. Στα ερωτικά το να είσαι εσύ επικοινωνιακός σημαίνει πως έχουν όλοι την όρεξη να σε ακούνε, κράτα το αυτό.

Καρκίνος

21 Ιουνίου - 21 Ιουλίου

Άσε τι λένε όλοι οι άλλοι, εγώ θα σου πω. Αυτή την εβδομάδα θα μας πρήξεις, είσαι ιδιαίτερα ευαίσθητος και τα παίρνεις όλα πολύ πιο προσωπικά απ' όσο πρέπει. Αυτό βέβαια έχεις αποτέλεσμα να κουράζεις τους γύρω σου και να παίρνεις αυτό που θέλεις. Οι όψεις είναι αρκετά ευνοϊκές για τα οικονομικά και για τα ερωτικά σου. Σε τρώει λίγο το παρελθόν, αλλά και τότε δεν σε έτρωγε; Σίγουρα θα κουραστείς μέσα στην εβδομάδα καθώς θα προκύψουν κάποιες βλάβες στο σπίτι, στο αμάξι, κάτι τέτοιο. Είδες για να είσαι γκρινιάρης; Το σύμπαν ακούει, βέβαια δεν θα είναι λίγες οι ανταμοιβές σου για όσα έχεις τραβήξει τον τελευταίο καιρό.

Λέων

22 Ιουλίου - 22 Αυγούστου

Δεν είσαι και από τους ευνοημένους της εβδομάδας καθώς έχεις βαριά διάθεση και κακό προαίσθημα (αυτό το προαίσθημα δεν κολλάει πουθενά). Οι υποχρεώσεις είναι πολλές, καθώς και πάρα πολλές οι αναμονές για άλλες υποχρεώσεις που περιμένεις να διευθετηθούν. Θα υπάρξουν πολλές ευκαιρίες για νέα ξεκινήματα στις 28/3. Στα ερωτικά τίποτα το καινούργιο... ίσως γίνει κάνας μικροκαβγάς, αλλά μη μασάς. Οικονομικά έρχεται κάποιο payback.

Παρθένος

23 Αυγούστου - 21 Σεπτεμβρίου

Αυτή την εβδομάδα θα πέσουν οι μάσκες σε πάρα πολύ κόσμο που έχεις γύρω σου, ίσως αποκαλυφθούν εχθροί αλλά και παράλληλες σχέσεις. Αυτό δεν σημαίνει πως εσύ δεν θα εκτεθείς. Βέβαια, Παρθένος είσαι, λογικά είσαι ήδη προετοιμασμένος για κάτι τέτοιο. Στο μυαλό σου θα ξεκαθαρίσεις ποια άτομα, ποιες συνεργασίες και ποιες δουλειές αξίζει να κρατήσεις και νιώθεις σίγουρα πιο ανακουφισμένος. Θα είναι πιο έντονη αυτή εβδομάδα σε ψυχολογικό επίπεδο, αλλά σίγουρα πιο παραγωγική από τις προηγούμενες. Ερωτικά δεν είσαι καθόλου σε μουντ για κάτι πιο σταθερό παρότι το έχεις ανάγκη. Μην κάνεις πισωγυρίσματα.

Ζυγός

22 Σεπτεμβρίου - 22 Οκτωβρίου

Αυτή την εβδομάδα θα ασχοληθείς με τις διαπροσωπικές σου σχέσεις και το πώς σου φέρεται ο κόσμος που έχεις γύρω σου. Είσαι λίγο γκρινιάρης και καλά κάνεις και διεκδικείς καλύτερες συμπεριφορές και απολαβές. Αν είσαι σε διαδίκασία που συζητάς για μια νέα ευκαιρία επαγγελματική, άρπαξε την ευκαιρία τώρα που μπορείς. Όσο έχεις υπομονή και επιμονή θα πετύχεις τους στόχους σου αυτή την εβδομάδα γιατί έχει πολύ θετικές όψεις. Στα ερωτικά το να επιμένεις σε ένα άτομο το οποίο σε γράφει δεν ωφελεί, αν είσαι σε σχέση ίσως λίγο βαριέσαι τον τελευταίο καιρό πράγμα που σε κάνει απόμακρο.

Σκορπιός

23 Οκτωβρίου - 21 Νοεμβρίου

Η φάση πάει ως εξής: «δράση - αντίδραση». Αυτή την εβδομάδα, θα ακούσεις πολλά αλλά και θα δεις και πολλά, κάποια θα σε φέρουν σε δύσκολη θέση καθώς θα είναι αποκαλύψεις από άτομα που σε κακολογούν αλλά δεν μασάμε, Σκορπιό είμαστε... Άλλα που θα σε κάνουν πολύ χαρούμενο για την πρόδο σου γιατί επιτέλους ανταμειβονται οι κόποι σου και η υπομονή σου. Θα κάνεις κάποια συμφωνία που θα σε ωφελήσει πολύ σε επίπεδο επαγγελματικό. Οικονομικά φτιάχνουν τα πράγματα σιγά-σιγά. Ερωτικά μην επιμένεις σε κάτι ήδη τελειωμένο και μη συμπεριφέρεσαι σαν να μην έχει τελειώσει.

Τοξότης

22 Νοεμβρίου - 20 Δεκεμβρίου

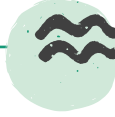
Η εβδομάδα των σχεδίων για εσένα, Τοξότη. Έχεις ανάγκη για απόδραση και θες κάτι να κάνεις, γι' αυτό οι ευκαιρίες δεν θα είναι λίγες για να αξιοποιήσεις αυτή την ανάγκη, ενώ θα έχεις και απρόσμενες συναντήσεις με άτομα από το παρελθόν. Ίσως προκύψει κάποιο σουξέου μούξου. Οικονομικά θα μπουέ όλα στη σειρά και ίσως έχεις κάποια απρόσμενη επιτυχία στα έσοδά σου. Έχεις ανεβασμένη διάθεση και αυτό σε κάνει να έχεις περισσότερες επιτυχίες και στα ερωτικά σου καθώς είσαι πιο ανοιχτός σε γνωριμίες. Εσύ που είσαι σε σχέση έχεις λίγο ρουτινιάσει γι' αυτό σκέφτεσαι κάποιο ταξίδι ή δραστηριότητα.

Αιγόκερως

21 Δεκεμβρίου - 19 Ιανουαρίου

Έλα να πάμε σ' ένα μέρος, άνθρωπος να μην υπάρχει, ούτε νέος ούτε γέρος, μόνο να 'μαστε μονάχοι. Το έχεις ακούσει αυτό ποτέ; Ε, αυτό τώρα λαμβάνει τέλος, δεν θα ξανά ασχοληθείς με τη μοναξιά σου και την απομόνωσή σου καθώς νιώθεις πιο κοινωνικός και βγαίνεις απ' το καβούκι σου. Αυτό σημαίνει επαφές, νέες προτάσεις και νέες γνωριμίες. Τα χρειάζεσαι όλα αυτά; Φυσικά και τα χρειάζεσαι, αφού σε είχε πιάσει κατάθλα. Οικονομικά ακόμα ζορισμένος είσαι, αλλά θα βρεις τρόπο να βγάλεις κάποια εξτραδάκια. Στα ερωτικά θα πάρεις κάποια χαρμόσυνη είδηση αλλά σίγουρα όχι αυτά που περίμενες. Μην είσαι όμως απαισιόδοξος, όλα θα φτιάξουν.

Υδροχόος

20 Ιανουαρίου - 17 Φεβρουαρίου

Φαίνεται ότι δεν έχεις μπει ακόμα σε σειρά και δεν έχεις διευθετήσει την καθημερινότητά σου και τα εργασιακά «πρέπει». Ζήτα βοήθεια από τα κοντινά σου άτομα, μην ντρέπεσαι και μην έχεις το ύφος «θα το κάνω μόνος μου» γιατί μερικά πράγματα δεν μπορείς να τα κάνεις μόνος σου και δέξου το επιτέλους. Ίσως προκύψει κάποιο οικογενειακό ζήτημα σχετικό με κληρονομικά ή με οικονομικά, προσπάθησε να μην τσακωθείς γιατί δεν σε ευνοούν οι όψεις. Στα ερωτικά, αν είσαι ελεύθερος, ένα άτομο από το παρελθόν σου χτυπάει την πόρτα. Αν είσαι σε σχέση πιέζει και θέλει λίγο τον χρόνο σου, πράγμα που δεν θα γίνει οπότε μην το συζητάς καν.

Ιχθύες

18 Φεβρουαρίου - 19 Μαρτίου

Να εστιάσεις στα οικονομικά σου γιατί δεν τα πας καλά, χαλές πολλά σε πράγματα που δεν χρειάζεσαι. Η εβδομάδα κρύβει υποχρεώσεις και επικοινωνίες, θα πάρεις σίγουρα θετικό feedback... 30 του μηνός θα μονιμοποιήσεις μία κατάσταση είτε αυτό έχει να κάνει με τα επαγγελματικά, με τα ερωτικά είτε με κάποιο θέμα που σε απασχολεί τον τελευταίο καιρό. Μην αγχώνεσαι, όλα θα στρώσουν, εξάλλου είσαι στη φάση στην οποία ωριμάζεις. Ερωτικά είναι καλή περίοδος για να σταθεροποιήσεις τη σχέση σου ή το ό,τι έχεις. Αν είσαι ελεύθερος μην κατατρέξεις στην εύκολη λύση της περιστασιακής χαράς γιατί στην πραγματικότητα δεν είναι αυτό που θες.

* Για πιο ολοκληρωμένη εικόνα των αστρολογικών σου τάσεων θα πρέπει να διαβάσεις και τον ωροσκόπο σου

NEO!

ΤΖΟΑΝΝΑ ΧΑΡΚΟΥΡΤ ΣΜΙΘ

**Μια ψυχεδελική
ιστορία αγάπης**

Η καυστικά ειλικρινής και συναρπαστική αυτοβιογραφία της Βρετανίδας τζετ σετ «χίπισσας κληρονόμου», ερωμένης και φωνής του Τίμοθι Λήρι στον έξω κόσμο, όσο εκείνος ήταν στη φυλακή.

Από τους Rolling Stones και τον Άντι Γουόρχολ ως το αδυσώπητο κυνηγητό της πολιτικής Αριστεράς από το FBI, το βιβλίο της Τζοάννα Χάρκουρτ Σμιθ κινείται με τον γρήγορο ρυθμό του σεξ, των ναρκωτικών και του ροκ εντ ρολ.

Βρείτε το
σε όλα τα
βιβλιοπωλεία

**Το βιβλίο
αυτό είναι
ένα κομμάτι
που λείπει από
το παζλ των
Sixties**

A T H E N S
voicebooks

Χαριλάου Τρικούπη 22, 106 79 Αθήνα, 2103617170 (εσωτ. 114), fax: 2103617310
Παραγγελίες on-line: athensvoice.gr/athens-voice-books

NOVA

FREE 2GO

ΑΝΑΝΕΩΣΗ
ΜΟΝΟ ΑΠΟ

8€

f2g.gr

Χρέωση ανά δευτερόλεπτο

Για υφιστάμενους συνδρομητές ισχύει μέσω αλλαγής προγράμματος,
στο ανανεωμένο FREE2GO app. Όροι και προϋποθέσεις στο f2g.gr